

i  i n d e k i l e r

1. 1 Haziran ile 17 Haziran arası evlemlerin kısa dökümü
2. I. ve II. Delegasvonların (durusmalarla ilgili) listesi
3. MK'lerinin 1 Haziran tarihli Basın Bildirisi
4. Davanısma çalışmalarında gerekli olacak kimi adresler
5. Kronoloji - Almanca-
6. Bazı vetkililerin açıklamaları -Almanca-
7. Avrupa Parlamentosu'nun 19.11.87 tarihli kararı -Tr.ve Alm.-
8. Avrupa Parlamentosu  vesi 95 milletvekilinin ağırısı
9. Avrupa Parlamentosu  velerinin açıklaması
- 10.TCK'nun bazı maddelerinin tanıtımı -Almanca-
- 11.Avukat Dr.Ursula B cker'in vorumu -Almanca-
- 12.Bir Yerel Girişim açıklaması
- 13.I.Durusmava iliskin BEM Bülteni
- 14.II.Durusmava iliskin Teleks haberi
- 15.I.Durusmava iliskin Almanca haber-vorum
- 16.II.Durusmava iliskin Almanca haber-vorum
- 17.Durusmalarla ilgili MK'lerinin deėerlendirmesi
- 18.Portekiz Parlamentosunun kararı
- 19.Avrupa Parlamentosu Baskanının  zel mektubu
- 20.Durusmanın Türkiye basınındaki kimi yankıları
- 21.Durusmanın Alman basınındaki kimi yankıları
- 22.Kimi yerel evlemlerden haber ve resimler

1 HAZİRAN İLE 17 HAZİRAN TARİHLERİ ARASINDA YAPILAN DAYANIŞMA EYLEMLERİNİN KISA DÖKÜMÜ : (Frankfurt,Mainz,Kassel,Gelsenkirchen,Bochum şehirlerinden haber alınamadı).

- DORTMUND : Şehir merkezinde enformasyon masası açıldı. Yerel Dayanışma Girişimi tanınmış kişi ve kuruluşlardan 80 kadar imza aldı.Topluca Belediye Binasına gidildi.Belediye başkanı konuyla ilgileneceğine dair girişime bir mektup ilettili. Eylem yerel basında ve TV'nin 3 SAT programında yer aldı.
- KREFELD : Yerel dayanışma girişimi aracılığıyla bir dayanışma-uyarı nöbeti gerçekleştirildi.Yoğun bildiri dağıtım ve bölgede afişleme yapıldı.
- SİEGEN : Bölgede geniş çaplı bildiri dağıtım ve afişleme gerçekleştirildi.
- EMMERICH : Bölgede bildiri dağıtım ve afişleme gerçekleştirildi.
- KÖLN : Bildiri dağıtım ve afişleme yapıldı.İkinci duruşmanın ardından bölge çapında katılımla 110 kişilik bir bilgilendirme toplantısı gerçekleşti. Toplantıda Osman Sakalsız ve Yöre Komitesinden yoldaşlar bilgi verdiler.
- DÜSSELDORF: Yerel Girişim şehir merkezinde yayın masası açtı ve uyarı nöbeti yaptı. Konsolosluk önünde bildiri dağıtımını gerçekleştirildi.
- WUPPERTAL : Bölgede bildiri dağıtım ve afişleme yapıldı.
- MÜNSTER : Duruşmadan 1 gün önce çeşitli örgütlerin ve basın mensuplarının basın toplantısının yapılması ve bir ortak açıklamanın kaleme alınıp elçiliğe gönderilmesi gerçekleşti. Konu yerel basında yer aldı.
- NÜRNBERG : Konsolosluk önünde uyarı nöbeti yapıldı. Milletvekili Schramm eylemi ziyaret etti ve destek verdi. Yerel basın konuya yer verdi.
- İNGOLSTADT: Şehir merkezinde uyarı nöbeti ve bildiri dağıtımını yapıldı.
- MÜNİH : Şehir merkezinde uyarı nöbetine yerli ve diğer yabancı örgütler destek verdiler.Mikrofonla enformasyon verildi,bildiri dağıtıldı. Demokratik örgütlerden yazılı mesajlar alındı.
- STUTTGART : DKP'nin girişimiyle şehir merkezinde bir uyarı nöbeti yapıldı. Yıgınsal bildiri dağıtımını gerçekleştirdi. Eylemin Stuttgart Parlamento binası önünde yapılması ilgi uyandırdı.
- HAMBURG : Şehir merkezinde uyarı nöbeti gerçekleştirildi. Uyarı nöbetinde açılan imza kampanyasına tanınmış kişiler ve bazı milletvekilleri

imzalarıyla katıldılar. Yoğun bildiri dağıtımı gerçekleştirildi. Aynı gün on kişilik bir heyet Konsolosluga bir protesto mektubu ilettiler. Parlamento binasında düzenlenen bir basın toplantısında dava hakkında bilgi verildi. Eyalet Parlamentosu FDP grubu dışişleri sözcüsü Dışişleri bakanı Genscher'e bir mektup ilettiler. Ayrıca bu şehirde çağırıcılarını geniş bir politik yelpazenin oluşturduğu ve ilgi uyandıran bir Hearing düzenlendi.

- HANNOVER : Duruşma günü şehir merkezinde bir uyarı nöbeti yapıldı, bilgilendirme masası açılarak bildiri dağıtım gerçekleştirildi. Avrupa Parlamentosu Milletvekillerinin açtığı imza kampanyası yaygınlaştırıldı. Basın bilgilendirildi ve konu yerel basında yer aldı. 12 Haziran günü DKP'nin düzenlediği halk şenliğinde bir miting yapıldı ve Duruşmayı izleyen Barbara Wille Ankara izlenimlerini anlattı.
- BREMEN : Basın toplantısı yapıldı. Ortak bir çağrıyı imzalayan tanınmış kişiler, bu çağrıyı Yeşiller ve SPD Milletvekilleri aracılığıyla Eyalet Parlamentosu başkanlığına ilettiler. Gelişmeleri Bremen Eyalet Televizyonu görüntüledi. Eyalet Parlamentosu önünde tutulan uyarı nöbeti ilgi uyandırdı. Konu yerel basında yansıdı. Prof.K.L.Harkort Türkiye izlenimlerini anlattı.
- VİESBADEN : Şehir merkezinde uyarı nöbeti, bilgilendirme çadırı, bildiri dağıtımı ve imza kampanyası gerçekleştirildi. Hessen Yeşiller Parlamento üyesi Barbara Brell'den imza alındı. Eylem yerel basında yer aldı.
- REKLINGHAUSEN: Şehir merkezinde bilgilendirme masası ve bildiri dağıtımı. Eylemde duruşmayı sergileyen bir Tiyatro gösterisi ilgiyle izlendi. Konu yerel basında yansıdı.
- BERGKAMEN : Hamm Şehir merkezinde DKP'nin desteğiyle geniş bildiri dağıtımı ve enformasyon masasından bilgilendirme.
- LÜBEK : Şehir merkezinde uyarı nöbeti ve bildiri dağıtımı yapıldı. Eylem yerel basında yansıdı.
- DUİSBURG : Şehir merkezinde enformasyon masası ve bildiri dağıtımı.
- ESSEN : DKP'nin Essen Konsoloslugu önünde 24 saatlik uyarı nöbeti yapıldı. Tüm gün boyunca şehir merkezinde enformasyon masası açıldı ve bildiri dağıtımı gerçekleştirildi.

BATI BERLİN : 21 Örgüt tarafından başlatılan imza kampanyası sonucunda toplanan imzalar bir delegasyon tarafından Konsolosluga götürüldü. Konsolosluk delegasyonu kabul etmedi. İmzalar basına açıklandı ve postayla gönderildi. Aynı örgütler şehir merkezinde bir miting yaparak enformasyon verdiler.

SDAJ GENÇLİK FESTİVALİ : Geniş bilgilendirme ve bildiri dağıtımı yapıldı. Kutlu-Sargın rozetleri satıldı, Dayanışma faaliyetlerine maddi katkı amacıyla yiyecek satımı gerçekleştirildi.

----- X -----

KISA DEĞERLENDİRME

Toplam 10 Avrupa ülkesinden oluşturulan 90 kişilik delegasyon, yurtdışındaki etkinlikler ve ülke içinde duruşmalara yönelik ilgi, beklentilerimizin ötesinde bir politik etki yaptı. Genel Sekreterlerimizimizin duruşmaları ülkemizdeki demokrasi mücadelesine başlı başına bir katkı oldu.

Duruşmalarda, DGM'nin ve Hükümet çevrelerinin ulusal ve uluslararası ciddi bir baskıyla karşılaşması onların tavırlarında gözle görülür bir tereddüt yaratmıştır. Saldırgan bir tutum takınamadılar ve duruşmaları sürekli erteleyerek havayı yumuşatma yolunu seçtiler.

Bütün bu gelişmeler bize moral bir üstünlük sağladığı gibi, demokrasi güçlerini de cesaretlendirici bir işlev görmüştür. Davanın bundan sonraki etapları psikolojik açıdan önem taşıyor. Sorgulama aşamasında, kazandığımız moral üstünlükle hükümet çevrelerinin ortamı yumuşatma ve davanın gündemden düşürülmesi taktiklerinin bozulması yönünde çaba sarfetmemiz gerekiyor.

8 Haziran'da I. Durusmaya katılan Delegasyonun Listesi

Adı Soyadı	Ülkesi	Mesleği	Tem.ettiği örg.	Adresi
François Wurtz	F	AP Milletvekili	FKP	
Salamon Mielle	F	Hukukçu	U.Arası Dem.Huk.Brl.	
Charles Lederman	F	Hukukçu-Senatör	Paris Barosu	
Anne Marie Delmares	F	Hukukçu		
Patrick Boudoin	F	Hukukçu		
Maglione Elen	F	Yargıç		
Jules Rasken	B	Hukukçu		
Jean Lui Deliz	B	Hukukçu	Dem.Huk.Brl.	
Anne Andries de Boer	NL	Milletvekili		
Sietske Land	NL	Hukukçu		
Lord Tonnv Gifford	GB	Hukukçu	Avam Kamarası	
John Bowden	GB	Hukukçu		
Helmut Overdick	GB		At Tür.Sorumlusu	
Gorden Mc Lennon	GB			
Prof.Dr.K.L.Harkort	BRD	Türkolog	GEW	
Ute Jochensen	BRD		GEW	
Reinhard Hocker	BRD		GEW	
Albrecht	BRD		GEW	
Friedrich Wolf	DDR	Hukukçu	Huk.Brl.Bsk.Yrd.	
Alfred Bartel	A	Gazeteci	"Volksstimme"	
Vanhaute	CAN	Gazeteci	BSS Dergisi	
Jack Schneider	CH	Hukukçu	Huk.Brl.Bsk.	
Claus Bergsoe	DK	Hukukçu	İn.Hakları Mrkz.	
Pelle Voight	DK	Milletvekili	Sos.Halkçı P.	
Per Stadig	S	Hukukçu		
Jean Luc Rivoire	F	Hukukçu		
George Kaloğirou	GR	Milletvekili	PASOK	
Stratis Korakas	GR	Milletvekili	YKP	
Dimitris Nianias	GR	Milletvekili	Dem.Renewal	
İlias Papadopoulos	GR	Milletvekili	PASOK	
Andreas Adrianonoulos	GR		Pire Bel.Bsk.	
Pavlos Athanasonoulos	GR		Y.Sol Partisi	
George Apostolinas	GR		Selanik Barosu	
Alkis Argiriadis	GR		Atina Üni.Rektörü	
İlias Gavrilidis	GR		Sel.İs Merkezi	
Sotiris Georgopoulos	GR		İs.Mrkz. YK	

Horst Isola	BRD	Hukukçu	
Barbara Klawitter	BRD	Hukukçu	C.Huk.Brl.
Hugo Molter	BRD		Barıs Lis.
Helmut Pickel	BRD	Gazeteci	Nür.Nachr.
Barbara Nille	BRD		
Dieter Keller	BRD		DKP Bs.Div.
Christian Rahn	BRD	Hukukçu	Dem.Huk.Brl.
Gisela Parwez	BRD	Tercüman	
Wolfgang Breuer	BRD	Gazeteci	UZ
Tuncay Kulaoğlu	BRD	Tercüman	
Mikis Theodorakis	GR	Sanatçı	
Veta Kokkineus	GR		Yapı-İs Bsk.
George Kondomarinis	GR		Çiftçiler Fed.
Andreas Lomverdos	GR		Hb.-İs Feder.
Giannis Mitakos	GR		
Niki Mitakou	GR		
Dimitris Mihalopoulos	GR		
Michalis Bourdakos	GR		Pire İs.Mrkz.
Eleftherios Milonas	GR	Hukukçu	Selanik Barosu
Thanasis Pavarigas	GR	Gazeteci	
Tasos Teloglou	GR	Gazeteci	
Makis Trikoukis	GR		
Nikos Tzoghias	GR		Sanatçılar Brl.
Christos Christopoulos	GR		

17 Haziran'da II.Durusmaya katılan Delegasvunun Listesi

Adı Sovadı	Ülke	Meslek	Temsil ettiği Örg.	Adres
Patrick Baudoin	F		U.arası in.haklFed.	
Pierre Lima	F		" "	
Jack Tregaro	F		CGT	
Wolfgang Herbert	BRD	Hukukçu		
Gisela Parwez	BRD	Tercüman		
Ruth Gruber	BRD		DKP	
Robert Wood	AUS	Senatör		
Jens Peter Bonde	DK	AP Milletv.	AP-Gökkusağı	
Mikis Theodorakis	GR	Sanatçı		
Makis Triukis	GR	Hukukçu	Selanik Barosu	
Stratis Korakas	GR	Milletvekilli	YKP	
Fivous Kucikas	GR	"	PASOK	
Divonisis Bulukos	GR	"	YDP	
Stelvus Logotetis	GR		Bel.Baskanı	
Aleka Paizi	GR		Sanatçılar Brl.	
Linda Webster	GB		Lord Giftord adına	
Panasis Panarigos	GR	Gazeteci	Rizospatsis	
2 Sendikacı	GR	Tekstil Federasyonu		

ADRESSEN UND RUFNUMMERVERZEICHNISS:

PRÄSIDENT KENAN EVREN

Cumhurbaşkanı Kenan Evren
Çankaya-Ankara-TÜRKİE

MINISTERPRÄSIDENT TURGUT ÖZAL:

Başbakan Turgut Özal
Başbakanlık
Bakanlıklar-Ankara-TÜRKİE
Telefon: 118 57 76
125 57 76

JUSTIZMINISTER OLTAN SUNGURLU:

Adalet Bakanı Oltan Sungurlu
Adalet Bakanlığı
Bakanlıklar-Ankara-TÜRKİE

INNENMINISTER MUSTAFA KALEMLİ:

İçişleri bakanı Mustafa Kalemli
İçişleri Bakanlığı
Bakanlıklar-Ankara-TÜRKİE
Telefon: 125 40 80
118 13 68

HAUPTSTAATSANWALT DER STAATLICHEN SICHERHEITSGERICHTE NUSRET DEMİRAL:

DGM Baş Savcısı Nusret Demiral
Devlet Güvenlik Mahkemeleri
Ankara-Türkei
Telefon: 128 69 89
127 76 77

VORSITZENDE DES MENSCHENRECHTE VEREINS, RA. NEVZAT HELVACI:

İnsan Hakları Derneği
Gn. Başkanı Av. Nevzat Helvacı
Konur sokak 15/3
Yenişehir-Ankara-Türkei
Telefon: 118 10 71

AGENTUR ANKA:

ANKA Ajansı
Selanik caddesi 41/7
Kızılay-Ankara-Türkei
Telefon: 117 25 00

PRAXIS DER ANWÄLTE VON KUTLU UND SARGIN; RA. ERŞAN SANSAL:

Avukat Erşan Sansal
Necatibey Caddesi 22/11
Yenişehir-Ankara-Türkei
Telefon: 231 91 92

SOZIALDEMOKRATISCHE VOLKSPARTEI (SHP)

Vorsitzende Erdal İnönü
Telefon: 230 32 25 bis 32 (Zentrale)
231 94 32

PARTEI DES GERECHTEN WEGES (DYP)

Vorsitzende Süleyman Demirel
Telefon: 117 22 39 (Zentrale)
118 18 12

HEIMATSPARTEI- (ANAP)

Vorsitzende Turgut Özal
Telefon: 230 21 46 bis 65 (Zentrale)

TÜRKISCHE BOTSCHAFT-

Ute str. 5300 Bonn
Telefon : 0228/34 60 52

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAN

8 Haziran da Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesinde TİP ve TKP Genel Sekreterleri SARGIN ve KUTLU'nun duruşması öncesinde iki partinin yöneticilerinden Osman SAKALSIZ ile Mehmet KARACA'nın ortaklaşa yaptıkları basın toplantısının metni.

1 Haziran 1988
Bruxelles

8 Haziranda Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesinde TİP ve TKP Genel Sekreterleri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun yargılanmasına başlanıyor. Bu dava, başsavcı Nusret Demiral'ın sözü ile "asrın davası" olacaktır. 2000 yılı yaklaşırken, ülkemiz hala ortaçağ zihniyetleriyle pençeleşmeye devam mı edecektir, yoksa çağdaş, demokratik, dinamik bir zemin üzerinde gelişme yoluna mı koyulacaktır? Başlamakta olan dava, bu açıdan ülkemiz için muazzam önemde bir demokrasi sınavı niteliğindedir.

TKP ve TİP Genel Sekreterleri Haydar Kutlu ve Nihat Sargın niçin yargılanıyorlar? 231 sayfalık iddianamenin 228. sayfasında savcılık "sanıkların düşüncesini kapsayan bir düzen halukârda anayasamızda çizilen devlet düzenimize aykırı düşmektedir" diyerek onları yalnızca düşünceleri nedeniyle yargıladıklarını itiraf etmektedir.

İnsanlar belirli bir düzene inandıkları, bu düzeni savundukları için yalnızca bu nedenle cezaya çarptırılmak istenmektedir.

İddianamede komünizm, komünistler ve komünist partisi hakkında keyfi ve subjektif değerlendirmeler yapılmakta ve bu değerlendirmeler suç kanıtı gibi gösterilmektedir. Bu nedenle de iddianame hukuki değil, politik bir belgedir. Bu politik belgeden güdülen amaç TBKP'nin legal olarak çalışmasının önlenmesi ve TBKP program tasarısındaki görüşlerin kamuoyundan saklanmaya çalışılmasıdır.

TKP ve TİP DGM savcıları tarafından hangi fiiller nedeniyle suçlanıyor? İddianamenin 62. sayfasında belirtildiği gibi, "genelde silahlı hareketi ihtiva etmeyen propaganda faaliyetleriyle", yığınsal kampanyalarla, belli somut istemler için eylem birliği yapmakla... İddianamenin 150. sayfasında belirtildiği gibi, kongre yapmakla, karar almakla... Demokratik bir hukuk düzeninin doğal faaliyetleri arasında yer alan böylesi fiiller, acaba hangi demokratik ülkede "suç"tur?

İddianame, TCK'nun 141 ve 142. maddelerinin arkasına sığınmakta, kendilerini, düşüncelerini, önerilerini halka anlatma özgürlükleri gaspedilen komünistler, savcılar tarafından, her türlü kötülükten zevk duyan, saldırgan, barbar kişiler olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Oysa Ankara Emniyet Müdürlüğünde 19 gün boyunca işkence görenler, Türkiye'ye Türkiye Birleşik Komünist Partisi'ni legal olarak kurmak üzere yetkililerin gözü önünde dönen Sargın ve Kutlu değiller midir?

TBKP Program Tasarısının görüşleri de savcılar tarafından ele alınmamaktadır. Çünkü bu görüşler, savcılığın komünizm hakkında öne sürdüklerinin tam tersini dile getirmektedir. Program tasarımızı okuyan herkes, komünistlerin insancıl amaçlarını, işçi sınıfının ve öteki emekçilerin bütün ülkenin ve bütün insanlığın çıkarlarını savunan politikalarını görebilir. Komünistlerin uğrunda mücadele ettikleri sosyalizmin demokrasi ile tam bir uyum içinde olacağını da burada görmek mümkündür.

Komünistlerin görüşleri günceldir, çağdaş ileri görüşlerdir, akıl ve sağduyunun ürünü görüşlerdir. Komünizm, demokratizmin, yurtseverliğin ve hümanizmin kararlı savunucusudur. TBKP Program Tasarısı böyle bir belgedir. Ankara DGM savcılarının görüşleri ise çağdışıdır, gericidir, günün gerçeklerini kabul etmeye yanaşmayan fanatik görüşlerdir. İddianame de bunun belgesidir.

Söz konusu dava, belli bir politik görüşün -12 Eylülcü, totaliter zihniyetin- belli bir politik amaca ulaşmak için- komünist hareketin legalitesini ülkenin demokratikleştirilmesini önlemek için açılıyor. Seçimle hükümete gelip seçimle hükümetten gitmeyi programında madde olarak belirleyen TBKP'nin liderleri, darbeyle iktidara gelmiş ve buna yönelik her türlü eleştiriye zorbalıkla baskı altına almaya yeltenen zihniyetçe yargılanmaya çalışılıyor.

DGM savcıları, yazdıkları iddianameyle ülkemizde komünist hareketin yasak altında tutulmasının nasıl bütün öteki ilerici güçlere karşı sürekli bir baskı ve şantaj aracı olarak kullanıldığını da örnekliyorlar. Askeri mahkemede beraat etmiş olan aydınların dilekçe verme eyleminin "suç"muş gibi dile getirilmesi, DİSK davasına atıfta bulunulması, Boran'ın cenazesine katılmanın, İnsan Hakları Derneği'nin bir kampanyasına imza vermenin mahkum edilmeye çalışılması ibret verici yaklaşımlardır.

İddianamenin dili ve üslubu, onun Türkçemizle düzgün cümle kurmasını bile bilmeyen, imla kuralları ile hiç tanışmamış olan kişilerin kaleminden çıkmış olduğunu gizleyemiyor. Üstelik Genel Sekreterlerimiz Kutlu ve Sargın için yaklaşık toplam bin yıla yakın hapis cezası isteyen DGM savcıları, ülkemiz hukuk tarihi alanında da maddi hata yapmaktadırlar. Eğer bir yazım hatası değilse iddianamenin 20. sayfasında TCK'nundaki 141 ve 142. maddelerin 1926 yılında kabul edildiğini iddia etmektedirler. Oysa ilgili maddeler 1936 yılında İtalyan Ceza Yasasından aktarılmıştır.

Savcılık, 1982 Anayasasına dayanarak komünizmi mahkum etmeyi denemektedir. Komünist partisinin amaçlarının anayasanın amaçlarıyla çeliştiği iddiasından yola çıkarak, savcılık, komünist faaliyetlerinin cezalandırılması gerektiği sonucuna varmaktadır. Burada 1982 anayasasını korumak arzusu belirgindir. Bu, üstelik ağır hapis cezalarıyla yapılmak istenmektedir. Oysa bugün toplumun çoğunluğu 1982 anayasasını demokratik bulmamaktadır. Son genel seçimlerde bu görüşte olan partiler oyların yaklaşık yüzde 60'ını aldılar. Anayasanın getirdiği eski politikacılara politika yasağı Eylül 1987'de referandumla kaldırıldı.

Bu iddianameyle ülkemiz dünyanın gözünde küçük düşürülmekte, ülkemizin uluslararası saygınlığı zedelenmektedir. ABD'de içinde olmak üzere, sayısız Batı Avrupa ülkesinde komünist partilerinin yasal faaliyet yürütmelerine gösterilen tepki, DGM Savcılığının bu ülkelerdeki komünist hareketide o, ülkedeki demokrasi anlayışını da yargılar niteliktedir. Bu iddianame komünist partilerinin iktidar oldukları ülkeler hakkında çizilen tablo, kapitalist-sosyalist, farklı devletlerin "detant anlayışına" zarar verir niteliktedir. Üstelik de "komünist partisi bizim yapımıza uymaz" görüşünün defalarca tekrarlanması, bütün dünyaya "biz ilerleyemeyiz" demenin bir başka çeşitidir.

Bugünkü rejimin sözcüleri TBKP'nin legal kurulması istemi öne sürüldüğünde, Türkiye'de zamanın bunun için henüz erken olduğunu söylediler. Başbakan bu görüşü birçok kez tekrarladı. Zamanın erken olup olmadığı tartışması bir yana, bugünkü iktidar sahipleri, bu açıklamalarıyla, komünistliğin ilkeri bir tarihte suç olmaktan çıkacağını söylemiş oldular. Muhalefet partilerinin görüşleri de bu doğrultudadır.

Komünist Partisi ilkeri bir tarihte serbest çalışabilecekse, insanların şimdi komünist partisine üye ve yönetici oldukları için onlarca yıl hapis cezası istemiyle yargılanması büyük bir adaletsizlik olmaktadır. Bu durumda yapılacak ilk iş, Sargın ve Kutlu hakkındaki yargılamanın ortadan kaldırılması ve tahliyelerin sağlanmasıdır.

TİP ve TKP Merkez Komiteleri, ülkemizdeki ve yurtdışındaki tüm demokratların akıllarına, vicdanlarına, ve onurlarına sesleniyor. Gerginlik ve çatışma politikasının, totaliter devlet anlayışının bir sonucu olarak açılan bu davada genel sekreterlerimizin bir an önce tahliye edilmesi ve davanın ortadan kaldırılması için mücadelemize omuz veriniz! Mussolini dönemi İtalya'sından Türkiye'ye aktarılan TCK'ndaki 141 ve 142. maddeler kaldırılmalıdır! Biz gücümüzü demokrasiye olan inancımızdan, sosyalizme ancak demokrasi yolundan gidilebileceği, sosyalizmin ancak demokrasinin gelişmesiyle güçlenebileceği düşüncemizin yarattığı ivmeden alıyoruz. Başlamakta olan dava ise, bir tek şeyi gösteriyor: Komünist Partisi'nin legal çalışması Türkiyemizdeki demokratik istikrar için kaçınılmaz bir zorunluluktur.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Der Text der Pressekonferenz, organisiert von der Arbeiterpartei der Türkei und Kommunistischen Partei der Türkei über den Prozeß gegen Kutlu und Sargin in Ankara, der am 8.6.1988 beim Staatssicherheitsgericht beginnt. Es sprechen zwei leitende Mitglieder Mehmet Karaca (KP der Türkei) Osman Sakalsiz (Arbeiterpartei der Türkei)

PRESSEERKLÄRUNG

Am 8 Juni beginnt der Gerichtsprozeß gegen die Generalsekretäre der TIP und der TKP Nihat Sargin und Haydar Kutlu beim Staatssicherheitsgericht in Ankara. Dieser Prozeß wird nach dem Worten des Generalstaatsanwalts Nusret Demiral, der "Prozeß des Jahrhunderts" werden. Wird unser Land während das Jahr 2000 herannäht sich weiterhin mit mittelalterlichen Mentalitäten herumschlagen müssen oder wird es den Weg einer Entwicklung auf einer zeitgemäßen, demokratischen und dynamischen Basis einschlagen?

In dieser Hinsicht wird der beginnende Prozeß für unser Land eine große Prüfung in Sachen Demokratie sein.

Warum werden die Generalsekretäre der TKP und der TIP Haydar Kutlu und Nihat Sargin vor Gericht gestellt? Auf Seite 228 der 231 Seiten umfassenden Anklageschrift gibt die Staatsanwaltschaft zu, daß sie Kutlu und Sargin lediglich aufgrund ihrer Gedanken den Prozeß macht, in dem sie schreibt "die Gedanken der Angeklagten umfassen ein System, das unserer in unserer Verfassung bestimmten Staatsordnung auf jeden Fall zuwiderläuft". Nur aufgrund der Tatsache, daß an eine bestimmte Gesellschaftsordnung glauben und für diese Ordnung eintreten, sollen diese Menschen bestraft werden.

In der Anklageschrift werden den Kommunismus, die Kommunisten und die kommunistische Partei betreffend willkürliche und subjektive Beurteilungen angestellt und diese Beurteilungen werden als Beweis für die Vergehen dargestellt. Aus diesem Grunde ist die Anklageschrift keine rechtliches, sondern ein politisches Dokument. Die in diesem politischen Dokument verfolgte Absicht ist, die Verhinderung der legalen Arbeit der TBKP (Vereinigte kommunistische Partei der Türkei) und das geheimhalten der Ansichten in dem Programmentwurf der TBKP vor der Öffentlichkeit.

Aufgrund welcher Handlungen werden die TKP und die TIP von den Staatsanwälten des Staatssicherheitsgerichts angeklagt? Wie auf Seite 62 der Klageschrift zu lesen ist, "aufgrund propagandistischen Aktivitäten, die die bewaffnete Bewegung nicht einschließen", "Massenkampagnen und aufgrund für bestimmte konkrete Forderungen durchgeführte Aktionseinheiten...". Wie auf Seite 150 der Klageschrift zu lesen ist, "aufgrund der Abhaltung von Kongressen, dem Treffen von Entscheidungen.". In welchem demokratischen Land stellen diese, in einem demokratischen Rechtssystem zu natürlichen Aktivitäten zählenden Handlungen, Verbrechen dar?

Die Anklageschrift stützt sich auf die Paragraphen 141 und 142 des Türkischen Strafgesetzbuches. Die Staatsanwälte versuchen die Kommunisten, deren Freiheit, dem Volk sich selbst darzustellen, ihre Gedanken, ihre Vorschläge zu erläutern, beraubt worden ist, als Personen zu zeigen, die an jeglichen Bösigkeiten

kiten Gefallen finde, aggressiv und barbarisch sind. Waren es indessen nicht Sargin und Kutlu, die 19 Tage lang im Polizeipräsidium von Ankara gefoltert wurden, nachdem sie vor den Augen der Verantwortlichen zur Gründung der legalen Vereinigten Kommunistischen Partei der Türkei in die Türkei gereist sind?

Die Ansichten die im Programmentwurf der TBKP vertreten sind, werden von den Staatsanwälten nicht herangezogen. Denn diese Auffassungen bringen das Gegenteil dessen zum Ausdruck was die Staatsanwaltschaft als Kommunismus darstellt. Jeder, der unseren Programmentwurf liest, kann die humanistischen Absichten der Kommunisten, ihre, die Interessen der Arbeiterklasse und der anderen Werktätigen, des ganzen Landes und der gesamten Menschheit vertretende Politik sehen. Dort ist es auch möglich zu sehen, daß der Sozialismus, für welchen die Kommunisten kämpfen, sich in voller Übereinstimmung mit der Demokratie befindet.

Die Auffassungen der kommunisten sind aktuell, sind zeitgemäß und fortschrittlich und Produkte der Vernunft und des gesunden Menschenverstandes. Der Kommunismus ist der konsequente Verteidiger des Demokratismus, Patriotismus und des Humanismus. Ein solches Dokument ist der Programmentwurf der TBKP. Die Auffassungen der Staatsanwälte des Staatssicherheitsgerichts in Ankara sind hingegen unzeitgemäß, reaktionär, und fanatisch, die nicht bereit sind, die Erfordernisse unserer Zeit zu akzeptieren. Die Anklageschrift ist der Beweis hierzu.

Der erwähnten Prozeß wird eröffnet, damit eine bestimmte politische Auffassung die totalitäre Mentalität des 12. September ein bestimmtes politisches Ziel erreicht, nämlich die Verhinderung der Legalisierung der kommunistischen Bewegung und der Demokratisierung des Landes. Die Führer der TBKP, die ihren Willen, entsprechend den Wahlergebnissen an die Macht zu kommen, bzw. in die Opposition zu gehen, in ihrem Programm verankert hat, werden aufgrund einer Mentalität vor Gericht gestellt, die durch einen Putsch an die Macht kam und jegliche Kritik an diesem Putsch durch brutale Unterdrückung zu verhindern versucht.

Die Staatsanwälte geben mit ihrer Anklageschrift ein Beispiel, wie die Illegalisierung der kommunistischen Bewegung in unserem Land als ein Druck- und Erpressungsmittel gegen die gesamten fortschrittlichen Kräfte benutzt wird. Es ist z.B. bezeichnend für diese Vorgehensweise, dass die Teilnahme an der Beisetzung von Genossin Behice Boran oder die Unterstützung der Kampagnen des Menschenrechtsvereines durch eine Unterschrift als Verbrechen dargestellt wird. Ebenso bezeichnend ist es, daß die Aktion der Intellektuellen, die von ihrem Antragsrecht gebraucht machten und in dieser Sache von dem Militärgericht bereits freigesprochen worden sind, als Verbrechen hingestellt wird und auf den DISK Prozeß angespielt wird.

Sprache und Stil der Anklageschrift verraten, daß sie von Personen verfaßt wurde, die noch nicht einmal in der Lage sind, in unserer Sprache richtige Sätze zu formulieren und die noch nie die Bekanntschaft mit Rechtschreibungsregeln gemacht haben. Darüber hinaus möchten die Staatsanwälte, die für unsere Generalsekretäre Kutlu und Sargin insgesamt nahezu 1000 Jahre Freiheitsstrafen fordern, auf dem Gebiet der Rechtsgeschichte unseres Landes einen materiellen Fehler. Falls es kein Tippfehler ist, behaupten sie auf Seite 20 der Klageschrift, die Paragraphen 141/142 des türkischen Strafgesetzbuches seien 1926 eingeführt worden. Die betreffenden Paragraphen sind jedoch 1936 aus dem Italienischen Strafgesetzbuch übernommen worden.

Die Staatsanwaltschaft versucht, gestützt auf die Verfassung von 1982, den Kommunismus zu verurteilen. Ausgehend von der Behauptung, die Ziele der kommunistischen Partei stehen im Widerspruch zu den Zielen der Verfassung, gelangt die Staatsanwaltschaft zu dem Ergebnis, die kommunistischen Aktivitäten müssten bestraft werden. Hier ist der Wunsch, die Verfassung von 1982 zu schützen ersichtlich. Dies möchte man sogar mit hohen Freiheitsstrafen durchführen. Jedoch wird heute die Verfassung von 1982 von der Mehrheit der Bevölkerung nicht als demokratisch befunden.

Bei den letzten Parlamentswahlen erhielten die Parteien, die diese Auffassung vertreten, nahezu 60% der Stimmen. Das Verbot der politischen Betätigung für ehemalige Politiker, das die Verfassung bestimmte, wurde im September 1987 durch ein Referendum aufgehoben.

Mit dieser Anklageschrift wird unser Land gegenüber aller Welt blamiert und das internationale Ansehen unseres Landes geschädigt. In der Anklageschrift wird die legale Tätigkeit der kommunistischen Parteien in unzähligen westeuropäischen Ländern ebenso wie in den USA kritisiert. Diese Kritik macht deutlich, daß die Staatsanwaltschaft beim Staatssicherheitsgericht sich anmaßt, die kommunistische Bewegung und das Demokrativerständnis in jenen Ländern abzuurteilen.

Das in dieser Anklageschrift gezeichnete Bild über die von kommunistischen Parteien regierte Länder ist geeignet, die Entspannung zwischen den kapitalistischen und sozialistischen Staaten zu stören.

"Gegner der Entspannungspolitik" sei Außerdem ist die andauernde Wiederholung der Ansicht, "kommunistische Parteien passen nicht in unsere Struktur", eine andere Art, alle Welt mitzuteilen, daß "wir uns nicht Vorwärts bewegen können" Gegen über der Forderung nach der legalen Gründung der TBKP haben die Sprecher des heutigen Regimes geantwortet, daß der Zeitpunkt in der Türkei hierfür noch zu früh sei. Der Ministerpräsident hat diese Auffassung wiederholt geäußert. Läßt man die Diskussion über die Angemessenheit des Zeitpunktes beiseite, so haben die heutigen Machthaber mit diesen Äußerungen gesagt, daß Kommunist zu sein, in Zukunft keine Straftat mehr sein wird. Die Ansichten der Oppositionsparteien gehen auch in diese Richtung.

Wenn sich die kommunistische Partei zu einen späteren Zeitpunkt wird frei betätigen können, so stellt es eine große Ungerechtigkeit dar, gegen daß jetzt für Mitglieder und Führer dieser Partei jahrzehnte lange Haftstrafen gefordert werden. Das Erste, was in dieser Situation zu tun ist, ist die Einstellung des Verfahrens gegen Sargin und Kutlu und deren Freilassung.

Die Zentralkomiteen der TIP und der TKP appellieren an die Vernunft, das Gewissen und die Ehre aller Demokraten in unserem Land und im Ausland.

Unterstützt unseren Kampf um die Freilassung unserer Generalsekretäre und um die Einstellung des Prozesses gegen sie der ein Ergebnis der Spannungspolitik und der totalitäristische Staatsmentalität ist! Die uns Mussolinis Zeiten aus Italien ins türkische Strafrecht übernommenen Paragraphen 141 und 142 müssen aufgehoben werden! Wir schöpfen unsere Kraft aus unserem Glauben an die Demokratie und aus unserer Überzeugung, daß der Sozialismus nur auf demokratischem Wege erreicht werden und sich nur durch die Entwicklung der Demokratie entfalten kann. Der beginnende Prozeß zeigt jedoch nur Folgendes: Die legale Arbeit der Kommunistischen Partei ist eine unerlässliche Voraussetzung für die demokratische Stabilität in der Türkei.

CHRONOLOGIE

- 07.10.1987: Pressekonferenz in Brüssel. Während einer gemeinsam organisierten Pressekonferenz haben die Vorsitzende der Arbeiterpartei der Türkei (TIP), Behice Boran, und der Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Türkei (TKP), Haydar Kutlu, bekanntgegeben, daß die Zentralkomitees beider Parteien beschlossen hätten, beide Parteien unter den Namen "Vereinigte Kommunistische Partei der Türkei" (TBKP) zu vereinigen, und den Programmentwurf der neuen Partei der Öffentlichkeit vorgestellt.
- 10.10.1987: Die Vorsitzende der Arbeiterpartei der Türkei (TIP), Behice Boran, ist in Folge eines Herzinfarkts, in ihrer Wohnung in Brüssel, gestorben.
- 15.10.1987: Mit einer Trauerzeremonie, bei der der Generalsekretär der Arbeiterpartei der Türkei (TIP), Nihat Sargin, und der Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Türkei (TKP), Haydar Kutlu anwesend waren, wurde in Brüssel von Behice Boran abschied genommen und der Leichnam nach Ankara abgeschickt.
- 16.10.1987: Da, Behice Boran ein ehemaliges Mitglied der Nationalversammlung war, fand in Ankara, vor der Großen Türkischen Nationalversammlung ein offizielle Trauerzeremonie statt. Nach der Zeremonie wurde der Leichnam nach Istanbul abgeschickt.
- 18.10.1987: Die Trauerzeremonie für Behice Boran in Istanbul entwickelte sich zu einem Protestmarsch von 30.000 Menschen.
- 27.10.1987: Die Zentralkomitees der TIP und der TKP gaben mit einer gemeinsamen Erklärung bekannt, es sei beschlossen, die beiden Generalsekretäre Nihat Sargin und Haydar Kutlu in die Türkei zu schicken, um dort die Vereinigte Kommunistische Partei der Türkei legal zu gründen.
- 11.11.1987: Nihat Sargin und Haydar Kutlu haben bei einer Pressekonferenz in Westberlin die Fragen der Journalisten beantwortet und das Ziel ihrer Rückkehr in die Türkei erläutert.
- 16.11.1987: Mit einer Lufthansa-Maschine, und in Begleitung von einer Delegation, zu der Journalisten und Mitglieder des Europäischen Parlaments angehörten, landeten Nihat Sargin und Haydar Kutlu in Ankara. Es wurden ihnen sofort Handschellen angelegt, die Augen zugebunden. Sie wurden körperlich mißhandelt und ins Polizeipräsidium in Ankara gebracht.
- 02.12.1987: Nachdem sie 17 Tage lang von der Polizei vernommen wurden, wurden die beiden Generalsekretäre zur Staatsanwaltschaft des Staatssicherheitsgerichts in Ankara gebracht.
- 05.12.1987: 3 Tage lang wurden beide Generalsekretäre vom Staatsanwalt des Staatssicherheitsgerichts Nusret Demiral vernommen, später vom Staatssicherheitsgericht verhaftet und zur Geschlossenen Justizvollzugsanstalt Ankara gebracht. Als sie den Wagen der Justizvollzugsanstalt bestiegen, schrien Sargin und Kutlu, den in der Nähe weilenden Journalisten zu, daß sie im Polizeipräsidium von Ankara gefoltert wurden.
- 11.03.1988: Die Staatsanwaltschaft des Staatssicherheitsgerichts in Ankara vollendete die Anklageschrift, mit der Sargin, Kutlu und weitere 14 Personen beschuldigt werden.
- 29.04.1988: Das Staatssicherheitsgericht in Ankara hat bekanntgegeben, daß die erste Gerichtsverhandlung gegen Sargin und Kutlu am 8. Juni 1988 stattfinden wird.

AUSSAGEN DER VERANTWORTLICHEN

Nachdem Nihat Sargin und Haydar Kutlu bekanntgegeben haben, sie würden in die Türkei zurückkehren, haben der Staatspräsident Kenan Evren, Ministerpräsident Turgut Özal und der Staatsanwalt des Staatssicherheitsgerichts Nusret Demiral, vom 27. Oktober 1987 bis Ende Januar 1988, folgende Aussagen, über die Gründung der Vereinigten Kommunistischen Partei der Türkei, die Rückkehr der beiden Generalsekretäre und den Prozeß gegen sie, gemacht:

Staatspräsident Kenan Evren:

17.11.1987: In den europäischen Ländern gibt es bestimmte Kreise, die gegen uns sind. Sie mischen sich in alle Angelegenheiten der Türkei ein. In diesem Land gibt es die kommunistische Partei und eine Partei, mit dem Namen "Die Grünen". Sie sagen, diese Parteien sollen auch in der Türkei gegründet werden. Alle Länder haben ihre Eigenschaften. Die Verhältnisse in der Türkei erlauben heute die Gründung dieser Parteien nicht. Wenn wir die Gründung einer kommunistischen Partei zulassen, dann müßte man auch die Gründung einer Scharia-Partei zulassen. Stellen sie sich vor wie die Türkei dann aussehen würde. Wir haben uns doch noch neulich gerettet. Wenn solche Parteien gegründet werden, kann die Türkei wieder die Gefahren begegnen, wie vor 1980. Man will, daß die Paragraphen 141, 142 und 163 des türkischen Strafgesetzbuches aufgehoben werden. Solange die Verfassung nicht geändert wird, werden diese nicht aufgehoben. Das soll klar sein. Seit so vielen Jahren sind sie im Ausland, warum sind sie denn nicht eher zurückgekehrt? Wenn sie festgenommen werden, werden sie sagen, "sieht hin, es gibt keine Demokratie in der Türkei". Sie werden sagen, "akzeptiert die Türkei nicht in die Europäische Gemeinschaft". Das ist das Grund ihrer Rückkehr. Sie nehmen in Kauf ins Gefängnis zu gehen. Sie wollen Helden werden.

18.11.1987: Was wollen sie denn eigentlich? Es sind nur noch 13-14 Tage übrig bis zu den Wahlen. Ist es ihnen erst jetzt eingefallen? Dahinter steckt ganz sicher eine schlechte Absicht. Es gibt eine Zentrale, aus der sie ihre Anweisungen bekommen. Sie werden von einer Zentrale geleitet. Was taugen Menschen, die von einem Radiosender ihre Anweisungen bekommen, für das Land? Wenn sie in die Lage kommen in der Türkei eigene Anweisungen zu erteilen, ohne vom Ausland Anweisungen zu bekommen wie die Eurokommunisten, dann werden diese Parteien vielleicht auch in der Türkei gegründet. Aber warum jetzt, gerade dann wenn die Wahlen stattfinden sollen, das kann man nicht verstehen. Das sind Kräfte, die die Türkei destabilisieren wollen. Aber die Türkei wird und darf nicht in diese Falle gehen. Wir vertrauen unser Justiz. Wir glauben nicht, daß sie etwas erreichen werden.

15.12.1987: Man soll keine Angst vor Auseinandersetzung der Gedanken haben. Aber wenn man solche Verfassungs- und Gesetzesänderungen bedenkt, zugunsten der illegalen Parteien, die im Ausland gegründet wurden, muß man auch wissen, was im Programmentwurf dieser Partei steht, die sich aus der Vereinigung beider Parteien herausbilden wird. Die Verhältnisse der Türkei erlauben heute die Gründung kommunistischer, sich auf die Religion stützender und faschistischer Parteien nicht. (Ein Auszug aus der Eröffnungsrede im Parlament.)

Ministerpräsident Turgut Özal:

29.10.1987: Falls diejenigen, die kommen, vor das Gericht gestellt werden müssen, dann werden sie auch vor das Gericht gestellt. Dann müssen wir sehen, wie diese Prozesse enden. Solange heutige Gesetze gültig bleiben, kann die KPdT nicht gegründet werden. Über eine Änderung dieser Gesetze kann ich mich

nicht äußern. Das ist eine Frage der Zeit. Keiner kann vorhersagen, wann bestimmte Kreise der Gesellschaft keine Angst mehr vor diesem Thema haben werden. Es kann passieren, aber vielleicht auch nicht.

- 30.10.1987: Auf der Liste der Probleme der Türkei steht das Problem der Paragraphen 141-142 ganz unten. Dieses Problem interessiert einen kleinen Kreis, etwa 2 oder 3 Prozent der Menschen. Außer den § 141-142 gibt es auch den § 163. Dieses Thema muß als ganzes angesehen werden. Denn denken wir an die Gründung der Republik Türkei. Erstens, die Gefahr des Kommunismus, zweitens, die Gefahr der Reaktion. Diese beiden Themen nahmen zuerst im Strafgesetzbuch, und später in der Verfassung Platz. Wir haben in der Türkei vieles geändert. Die Lage ist entspannt. Frühere widerspenstige Verhaltensweisen existieren nicht mehr. Aber es gibt immer noch Menschen, denen die Haare zu Berge stehen, wenn sie an die Zulassung der Gründung der kommunistischen Partei denken. Wenn sie kommen, um die KPdT zu gründen, das dürfen sie nicht. Unsere Gesetzgebung läßt das nicht zu. Wenn sie sagen, sie kommen dafür, dann gehen sie zum falschen Ort. Falls sie tatsächlich kommen um eine kommunistische Partei zu gründen, dann sollen sie warten. Sie sollen kommen, wenn diese Paragraphen gestrichen sind. Wir sind menschlich. Wir sind auch für die Schaffung einer breiten Diskussionsatmosphäre. Aber wir haben auch niemandem versprochen, daß wir die Probleme, die in der Türkei tabu sind, in 4 Jahren lösen werden. Ich habe viele Tabus erhoben, obwohl ich nichts versprochen hatte. Auch in der folgenden Legislaturperiode kann man das machen. Aber das macht man nicht mit Werbung. Wenn man dafür wirbt, dann tauchen immer auch Gegner auf.
- 01.11.1987: Selbstverständlich wird es im Volk Extremisten geben. Die Frage ist, ob diese Extremisten die Macht übernehmen können. Davor hatte man Angst. Und diese Angst existiert immer noch. Es wird eine Zeit kommen und die Gesellschaft wird merken, daß diese Themen nicht so wichtig sind, wie wir es annehmen. Während der Gründung der Türkei hat Atatürk auf zwei Dinge geachtet, die Gefahr des Kommunismus und der Reaktion. Wurden in der Türkei etwa solche Parteien nicht gegründet, ohne so genannt zu werden? Doch, sie wurden gegründet. Aber sie bekamen nicht mehr Stimmen als 3 oder 5 Prozent. Auch in der Zukunft bleibt es so. Aber die Atmosphäre in der Türkei ist nicht reif dafür. Wir müssen vorsichtig sein. Wir dürfen durch falsche Schritte keine Probleme im Land schaffen. Ich meine, ich bin vorsichtig.
- 03.11.1987: Unsere Erfahrungen der letzten Jahre zeigen uns, daß die kommunistische Partei nicht mehr als 3 Prozent der Stimmen bekommt. Man kann an die Legalisierung denken. Aber wann, daß weiß ich nicht. Denn viele Menschen in der Türkei würden sich über die Gründung kommunistischer oder religiöser Parteien aufregen. Mit der Zeit könnte einiges toleriert werden. Über die Abschaffung der Paragraphen 141,142 und 163 können wir nach den Wahlen nachdenken. In den letzten vier Jahren haben wir sowieso große Entwicklungen auf dem Wege der Demokratie gemacht.
- 13.11.1987: Es ist möglich die kommunistische Partei zu legalisieren. Aber es ist unumgänglich, daß dies in langer Zeit geschieht. Vor allem braucht man dafür eine Verfassungsänderung.
- 19.11.1987: Sie sind absichtlich zurückgekehrt. Leider haben sie sich von manchen europäischen Kreisen überreden lassen, und zurückgekehrt, um die Beziehungen der Türkei mit der Europäischen Gemeinschaft zu belasten. Aber wir werden darauf nicht achten. Die Gesetze werden ausgeführt.
- 21.11.1989: Über dieses Thema gehen unsere Gedanken (mit dem Staatspräsidenten Evren) in die gleiche Richtung. Ich bin der Meinung, daß das eine Provokation ist. Manche Gruppen und Kreise in Europa wollen den Anschluß der Türkei an Europa nicht. Sie haben diese Menschen gerade vor den Wahlen nach vorne geschoben, damit es hier zu Zwischenfällen kommt und sie dann

sagen können, es gebe dies und das in der Türkei nicht. Das ist eine Provokation. Es ist nicht die richtige Zeit dafür. Solange diese Gesetze gültig sind, können sie sich nicht legal betätigen. Im Allgemeinen bin ich dafür, daß in der Türkei alle Meinungen vertreten werden. Aber wir haben diese Reife noch nicht erreicht. Das ist eine Frage der Zeit. Es genügt nicht, daß wir es als machbar ansehen. Die Gesellschaft sollte sich daran gewöhnen, davor keine Angst mehr zu haben. Und dies geschieht nur mit der Zeit. Vielleicht in fünf Jahren. Wir haben die nötige Entspannung besorgt. Ich denke, man sollte zunächst die Einheit und die Gemeinsamkeit verstärken, dann auch eine zivilisierte Diskussionsatmosphäre herstellen und nicht alles so wie in einem Dampfkessel unter Druck halten, sondern liberalisieren.

13.12.1987: Die Paragraphen 141,142 und 163 sind die Grundsteine der Türkei seit der Gründung der Republik. Bei diesem Thema kann man das Ziel nur mit der Zeit erreichen. Zweitens ist es vielleicht eine Frage einer Volksbefragung. Außerdem gibt es keine Probleme. Das ist ein Problem anderer. Eigentlich gibt es für das türkische Volk keine Probleme, glaube ich.

13.01.1988: Ich hätte keine Angst gehabt, die Paragraphen 141,142 und 163 abzuschaffen. Ich sage sogar, daß sie abgeschafft werden sollten. Aber das ist meine persönliche Meinung. Ich habe Zweifel. Wenn manchen die Abschaffung der Paragraphen 141,142 und anderen die Abschaffung des Paragraphen 163 die Haare zu Berge stehen läßt, dann schaffe ich sie nicht ab.

Staatsanwalt Nusret Demiral:

07.11.1987: Falls sie festgenommen werden, dann höchstens 2 oder 3 Tage lang, glaube ich. Falls es zu einer Festnahme kommt, dann werde ich den Sicherheitsorganen die Anweisung geben, dafür zu sorgen, daß sie mit ihren Rechtsanwälten ungestört sprechen können. Dieses Recht wird von der Staatsanwaltschaft bewahrt. Ich werde dem Leiter der Politischen Polizei, Hasan Eryilmaz, den Sonderauftrag erteilen, sie von Istanbul bis zur Staatsanwaltschaft des Staatssicherheitsgerichts in Ankara zu begleiten. (Vom Treffen mit den Rechtsanwälten vor der Rückkehr.)

17.11.1987: Ich persönlich leite die Vernehmung. Ich trage die Verantwortung für alles.

19.11.1987: Es ist ganz normal, daß die Augen zugebunden werden. Aber das ist nicht meine, sondern die Verantwortung der Polizei.

21.11.1987: Die Angeklagten werden nicht physisch gefoltert, aber sie können unter geistigen Druck sein. Man sollte annehmen, daß das unter diesen Umständen normal ist. Yagci (Kutlu) und Sargin werden von 100 Leuten vernommen, darunter 6 Experten. Während der Vernehmung läßt man sie sich erholen. Während der Nacht gibt es keine Vernehmung.

07.12.1987: Folttervorwürfe sind Lügen. Kutlu und Sargin blieben im Staatssicherheitsgericht in einem Zimmer, auf dessen Boden ein Zobelteppich liegt. Solch einen Konfort habe sie wahrscheinlich nicht ein Mal zu Hause.

20.01.1988: Ihr Rechtsanwälte werdet die Meinung vertreten, daß es keine Demokratie geben kann, ohne die Existenz der marxistischen, kommunistischen Ideen. Und ich werde die Meinung vertreten, daß es dort keine Demokratie geben kann, wo marxistische, kommunistische Ideen existieren. Dieser Prozeß wird der Prozeß des Jahrhunderts sein. In diesem Prozeß werde ich Marxismus, Kommunismus verurteilen.

DIE RESOLUTION DES EUROPAPARLAMENTS ÜBER KUTLU UND SARGIN

Das Europaparlament diskutierte auf seiner Sitzung am 19. November 1987 die Festnahme von Kutlu und Sargin und nahm einen Resolutionsentwurf an. Die Resolution lautet:

Betrifft: Die unrechtmäßige Festnahme am 16. November 1987 in der Türkei.

In Anbetracht der Tatsache,

- a) daß die Türkei mit der EG durch einen Vertrag verbunden ist;
 - b) daß die türkische Regierung für den 29. November allgemeine Wahlen ausgerufen hat;
 - c) daß das Europaparlament zu diesen Wahlen Beobachter entsenden wird;
 - d) daß der Generalsekretär der Arbeiterpartei der Türkei, Nihat Sargin, und der Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Türkei, Haydar Kutlu, in die Türkei zurückkehrten;
 - e) daß viele europäische Abgeordnete und Mitglieder des Europaparlaments sich entschlossen, diese Persönlichkeiten nach Ankara zu begleiten,
- 1- stellen wir mit Besorgnis fest, daß Nihat Sargin und Haydar Kutlu bei ihrer Rückkehr von den Parlamentariern, die sie begleiteten, gewaltsam getrennt und im Polizeipräsidium der Stadt in Isolationshaft genommen wurden.

Das Europaparlament beschließt:

- 2- Die Forderung nach der Freilassung der beiden Persönlichkeiten und die Garantierung ihres Rechts auf freie politische Betätigung, um ihnen die Möglichkeit zu geben dem Demokratisierungsprozeß in der Türkei beizutragen.
- 3- Die Einbeziehung der Außenminister, um ihren Einfluß im Rahmen der Zusammenarbeit bei der türkischen Regierung geltend zu machen,
- 4- Die Einwirkung des Vorsitzenden im gleichen Rahmen auf die Verantwortlichen in der Türkei,
- 5- Die Weiterleitung dieser Resolution an die Kommission, an den Ministerrat, ..., an die türkische Regierung, an die Große Nationalversammlung der Türkei.

Avrupa Parlamentosunda 19.11.87

Tarihinde alınan karar :

Konu : Türkiye'de 16 Kasım 1987 günü yapılan Haksız tutuklamalar hakkında.

- A) Türkiye'nin AET'ye bir aday üyelik anlaşmasıyla bağlı olduğu,
 - B) Türk hükümetinin 29 Kasım'da seçim yapma kararı aldığı,
 - C) Bu seçimlere Avrupa Parlamentosu'nun bir delegasyon gönderme kararı almış olduğu,
 - D) Türkiye İşçi Partisi genel sekreteri Nihat Sargın ve Türkiye Komünist Partisi genel sekreteri Haydar Kutlu'nun Türkiye'ye geri dönüşleri ,
 - E) Birçok ulusal ve Avrupa parlamenterinin bu şahsiyetlere Ankara'ya ziyaretlerinde refakatte bulunma kararı aldıkları, gözönüne alınarak;
- 1- Nihat Sargın ve Haydar Kutlu Ankara'ya dönüşlerinde kendilerine refakat eden parlamenterlerden kabaca ayrıarak gözaltına alındıklarını ve şehrin polis merkezinde izole edildiklerini kaygıyla öğrendik.
 - 2- Her iki şahsiyetin derhal özgür bırakılmasını ve Türkiye'de demokratikleşme sürecine katkıda bulunmaları için ülkede özgürce politik aktivitelerini sürdürebilmelerinin garanti altına alınmasını,
 - 3- Dışişleri bakanlarının politik işbirliği çerçevesine sokularak Türkiye Hükümeti'ne müdahalede bulunmasını,
 - 4- Başkanın aynı çerçeve içinde Türkiye'de yetkililer nezdinde müdahalede bulunmasını,
 - 5- Başkandan bu kararı komisyona, Bakanlar Konseyine, üye ülkeler hükümetlerine, Türk hükümetine, T.B.M.M.'ne iletmesini ister.

Z.H. Herrn Peter Niggel

19 Mayıs 1988 tarihinde Strasbourg'ta 95 Avrupa Parlamentosu (Sosyalist - Sosyal Demokrat - Komünist - Liberal - Hristiyan Demokrat - Yeşil) üyesinin yaptığı

ÇAĞRI

Sayın Kutlu ve Sargın hakkındaki dava 8 Haziran günü Ankara'da başlıyor. İki Genel Sekreterin hiçbir şiddet eylemiyle suçlanmadıklarını savcı kendisi de iddianamede kabul ediyor (s. 62). Kutlu ve Sargın'ın şu iki nedenle suçlandıklarını ve mahkum edilmelerinin istendiği iddianamede açıkça görülüyor: **Birincisi**, komünist inançlara sahip olmak s. 14, **ikincisi**, Kürt halkının demokratik hakkını savunmuş olmak (s. 118).

Sargın ve Kutlu'ya yöneltilen bu suçlama, davanın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 9, 10 ve 11. maddelerine aykırı olduğunu gösteren yeni bir kanıttır.

Öte yandan, dava, Türk hükümetinin Türkiye'de demokrasinin yeniden kurulacağı konusunda son zamanlarda yaptığı açıklamalarla çelişmektedir.

Türk hükümetine, iki genel sekreterin ve inançları nedeniyle koğuşturmaya uğrayan herkesin derhal serbest bırakılması, bunun yanısıra Ceza Yasasında Türkiye'de düşünce özgürlüğünü ve politik etkinlikleri güvence altına alan zorunlu reformlara gidilmesi çağrısında bulunuyoruz.

ERKLÄRUNG

Der Prozeß gegen Kutlu und Sargin beginnt am 8. Juni in Ankara. Der Staatsanwalt gibt in der Anklageschrift zu, daß den beiden Generalsekretären keine Gewalttaten vorzuwerfen sind (Seite 62). In der Anklageschrift heißt es ausdrücklich, daß Kutlu und Sargin erstens wegen ihrer kommunistischen Gedanken (S. 14) und Überzeugungen und zweitens wegen ihres Eintretens für die demokratischen Rechte des kurdischen Volkes (S. 118) verurteilt werden sollen. Die Anklageschrift ist ein neuer Beweis für die Tatsache, daß der Prozeß gegen Kutlu und Sargin die Artikel 9, 10, 11 der europäischen Menschenrechtskonvention verletzt. Dieser Prozeß steht auch im Widerspruch zu den bisherigen Erklärungen der türkischen Regierung, in der Türkei demokratische Verhältnisse schaffen zu wollen.

Wir appellieren an die türkische Regierung, die beiden Generalsekretäre und alle anderen Personen, die wegen ihren Überzeugungen verfolgt werden, unverzüglich freizulassen und die notwendigen Änderungen des türkischen Strafgesetzbuches zu veranlassen, damit die Meinungsfreiheit und die Freiheit der politischen Betätigung auch in der Türkei gewährleistet sind.

[illegible]

LISTE DES DEPUTES QUI ONT SIGNES LA DECLARATION
EN FAVEUR DE KUTLU ET SARGIN

M. MIRANDA DA SILVA Joaquim	(Groupe Communiste)	Portugal
M. ABOIM INGLEZ Carlos	"	"
M. BARROS MOURA José	"	"
Mme. BELO Maria	(Groupe Socialiste)	"
M. COIBRA Martins A.A.	"	"
M. MEDEIROS Ferreira José Manuel	"	"
M. FERNANDO CONDESSO	(Groupe LDR)	"
M. GAMA	(Groupe PFE)	"
M. BAILLOT Louis	(Groupe Communiste)	France
M. PIQUET René	"	"
M. WURTZ Francis	"	"
M. CHAMBEIRON Robert	"	"
M. PRANCHERE Pierre	"	"
M. MAFFRE-BAUGE Emmanuel	"	"
Mme. LE ROUX Sylvie	"	"
Mme. DE MARCH Danielle	"	"
M. SAKELLARIOU Jannis	(Groupe Socialiste)	Allemagne
M. SCHMID Gerhard	"	"
M. Th. V.D. VRING	"	"
Mme. SEIBEL LIESELOTTE	"	"
Mme. SCHMIDBAUER Barbara	"	"
M. VITTINGHOF Kurt	"	"
M. WETTIG Klaus	"	"
Mme. ROTHE Mechtild	"	"
M. SCHINZEL Dieter	"	"
M. VETTER Oscar	"	"
M. HITZIGRATH Ruydiger	"	"
M. EFREMIDIS Vasilios	(Groupe Communiste)	Grèce
M. ALAVANOS Alexandros	"	"
M. DESSYLAS Dimitrios	"	"
M. KOLOKOTRONIS Spiridon	(Groupe Socialiste)	"
M. MAVROS Georgios	"	"
M. TZOUNIS Ioannis	(Groupe P.P.E)	"
M. LAMBRIAS Panagiotis	"	"
Mme. PANTAZI Kostantina	(Groupe Socialiste)	"
Mme. GIANNAKOU-KOUTSIKOU M.	(Groupe P.P.E)	"
M. AVGERINOS Paraskevas	(Groupe Socialiste)	"
M. STAVROU Kostantinos	(Groupe P.P.E)	"
M. PLASKOVITIS Spiridon	(Groupe Socialiste)	"
M. PAPAKYRIAZIS Nicolaos	(Groupe Socialiste)	"
M. VON NOSTITZ	(Groupe Arc-en-ciel)	Allemagne
M. TELKAMPER Wilfried	"	"
M. ULBURGHIS Jef	(Non-inscrit)	Belge

Mme. BARBARELLA Carla	(Groupe Communiste)	Italie
M. BARZANTI Roberto	(Groupe Communiste)	Italie
M. BONACCINI Aldo	(Groupe Communiste)	Italie
M. CAROSSINO Angelo	(Groupe Communiste)	Italie
Mme. CASTELLINA Luciana	(Groupe Communiste)	Italie
M. CERVETTI Gianni	(Groupe Communiste)	Italie
Mme. CINCIARI RODANO Maris	(Groupe Communiste)	Italie
M. DE PASQUALE Pancrazio	(Groupe Communiste)	Italie
M. FANTI Guido	(Groupe Communiste)	Italie
M. FERRERO Bruno	(Groupe Communiste)	Italie
M. GALUZZI Carlo	(Groupe Communiste)	Italie
M. GATTI Natalino	(Groupe Communiste)	Italie
M. GRAZIANI C. Alberto	(Groupe Communiste)	Italie
M. MARINARO Francesca	(Groupe Communiste)	Italie
M. MORAVIA Alberto	(Groupe Communiste)	Italie
M. PAJETTA Giancarlo	(Groupe Communiste)	Italie
M. PAPAPIETRO Giovanni	(Groupe Communiste)	Italie
Mme. RAGGIO Andrea	(Groupe Communiste)	Italie
M. ROSSI Tommaso	(Groupe Communiste)	Italie
M. ROSSETTI Giorgio	(Groupe Communiste)	Italie
M. SEGRE Sergio	(Groupe Communiste)	Italie
Mme. SQUARCIALUPI Vera	(Groupe Communiste)	Italie
M. TRIVELLI Renzo	(Groupe Communiste)	Italie
Mme. TRUPIA Lalla	(Groupe Communiste)	Italie
M. VALENZI Maurizio	(Groupe Communiste)	Italie
M. FILINIS Konstantinos	(Groupe Communiste)	Grèce
M. IVERSEN John	(Groupe Communiste)	Danemark
M. BOMBARD Alain	(Groupe Socialiste)	France
M. EMILE LOO Charles	(Groupe Socialiste)	France
Mme. CRAWLEY Christine	(Groupe Socialiste)	Angleterre
Mme. d'ANCONE Hedy	(Groupe Socialiste)	Nederland
M. PETERS Hans	(Groupe Socialiste)	Allemagne
Mme. WEBER Beate	(Groupe Socialiste)	Allemagne
Mme. SIMONS Barbara	(Groupe Socialiste)	Allemagne
M. MIHR Karl-Heinrich	(Groupe Socialiste)	Allemagne
M. SEELER Hans-Joachim	(Groupe Socialiste)	Allemagne
M. CHRISTIANSEN Ejner H.	(Groupe Socialiste)	Danemark
Mme. TONGUE Carole	(Groupe Socialiste)	Angleterre
M. ROTHLEY Willi	(Groupe Socialiste)	Allemagne
M. ELLIOTT Michael N.	(Groupe Socialiste)	Angleterre
M. BOESMANS Alfons	(Groupe Socialiste)	Belgique
M. LAGAKOS Leonidas	(Groupe Socialiste)	Grèce
M. GATIS Nikolaos	(Groupe Socialiste)	Grèce
Mme. QUIN Joyce G.	(Groupe Socialiste)	Angleterre
M. MORRIS David R.	(Groupe Socialiste)	Angleterre
M. MOTCHANE Didier	(Groupe Socialiste)	France
M. REMACLE Marcel	(Groupe Sozialiste)	Belgique
M. FICH Ove	(Groupe Socialiste)	Danemark
Mme. GREDAL Eva	(Groupe Socialiste)	Danemark
M. BAGET BOZZO Gianni	(Groupe Socialiste)	Italie
Mme. DURY Raymonde M.E.A.	(Groupe Socialiste)	Belgique
M. BONDE Jeans-Peter	(Groupe Arc-en-ciel)	Danemark
M. CHRISTENSEN Ib	(Groupe Arc-en-ciel)	Danemark
M. ROELANTS du VIVIER F.	(Groupe Arc-en-ciel)	Belgique
M. BEYER De RYKE Luc	(Groupe LDR)	Belgique
M. GARCIA Vasco	(Groupe LDR)	Portugal
M. De GUCHT Karel	(Groupe LDR)	Belgique
M. BETTIZA Vincenzo	(Groupe LDR)	Italie
Mme. LARIVE Jessica E.S.	(Groupe LDR)	Nederland
M. SIMMONDS Richard J.	(Groupe ED)	Angleterre
M. SARIDAKIS Georgios	(Groupe PPE)	Grèce

Mme. HAMMERICH Else	(Groupe Arc-en-ciel)	Danemark
M. BALFE Richard	(Groupe Socialiste)	Angleterre
M. VAN DER LEK Bram	(Groupe Arc)	Nederland
Mme. VAN DIJK	"	Nederland
M. VON UEXKULL Jacob	"	Allemagne
M. HARLIN Benedikt	"	"
Mme. BLOCH von BLOTTNITZ U.	"	"
M. NEWENS Arthur Stanley	(Groupe Socialiste)	Angleterre
M. NEWMAN Edward	"	"
Mme. VAN DEN HEUVEL Ien	"	Nederland
Mme. DURY Raymonde	"	Belgique
M. LOMAS Alfred	"	Angleterre
M. MEGAH Thomas	"	"
M. DIAZ DEL RIO JAUDENS Ramon	(European Democratic)	Espagne
M. DANKERT Pieter	(Groupe Socialiste)	Nederland
M. COSTE-FLORET Alfred	(Groupe RDE)	France
M. MADEIRA Luis Filipe	(Groupe Socialiste)	Portugal
M. SEAL Barry	"	Angleterre
M. GOMES Fernando	"	Portugal
M. PEREZ-ROYO Fernando	(Groupe Communiste)	Espagne
M. GUTIERREZ-DIAZ Antoni	"	"
M. PUERTA-GUTIERREZ Alonso	"	"
M. VASCO GARCIA	(Groupe LDR)	Portugal
Mme. CASSANMAGNAGO Cerretti	(Groupe P.P.E)	Italie
M. RIGO	(Groupe Socialiste)	Italie
M. CHIABRANDO	(Groupe P.P.E)	Italie
M. GLINNE Ernest	(Groupe Socialiste)	Belge

ED : Fraktion der Europäischen Demokraten/ European Democratic Group/Groupe des démocrates européens.

LDR: Liberale und Demokratische Fraktion/Liberal and Democratic Reformist Groupe/Groupe Liberal, démocratique et réformateur

PPE: Fraktion der Europäischen Volkspartei (Christlich-demokratische Fraktion)/Group of the European People's Party (Christian-democratic Group)/Groupe de parti populaire européen (Groupe démocrate-chrétien)

Groupe Arc-en-ciel: Regenbogen Fraktion/Rainbow Group

RDE: Fraktion der Sammlungsbewegung der Europäischen Demokraten/Group of the European Democratic Alliance/Groupe du rassemblement des démocrates européens

BESTIMMUNGEN DES TÜRKISCHEN STRAFGESETZBUCHES, DIE IM PROZESS GEGEN KUTLU UND SARGIN ZUR ANWENDUNG KOMMEN

Art. 140 - Der Staatsbürger, der im Ausland in einer das Ansehen oder die Autorität des Staates im Ausland schädigenden Weise über die innere Lage unrichtige, übertreibende oder auf besonderem Zweck beruhende Nachrichten oder Informationen verbreitet oder sonst den nationalen Interessen zuwiderhandelt, wird mit Zuchthaus von nicht weniger als fünf Jahren bestraft.

Art. 141 - 1. Wer Vereinigungen, die den Zweck haben, die Herrschaft einer sozialen Klasse über andere sozialen Klassen zu errichten oder eine soziale Klasse zu beseitigen oder die im Land bestehende Wirtschaftsordnung oder Sozialordnung zu zerstören, in welcher Form oder unter welchem Namen auch immer zu gründen unternimmt oder gründet oder deren Tätigkeiten organisiert oder fördert und leitet oder in dieser Beziehung Anweisungen erteilt, wird mit Zuchthaus von acht bis fünfzehn Jahren bestraft. Wer einige oder alle Vereinigungen dieser Art fördert und leitet, wird zur Todesstrafe verurteilt.

2. Wer Vereinigungen, die das Ziel verfolgen, die politische Ordnung und die Rechtsordnung des Staates zu beseitigen, in welcher Form und unter welchem Namen auch immer zu gründen unternimmt oder gründet oder deren Tätigkeiten organisiert oder fördert und leitet oder in dieser Beziehung Anweisungen erteilt, wird mit Zuchthaus von acht bis fünfzehn Jahren bestraft.

3. Wer Vereinigungen, die in Widerspruch zum Republikanismus stehen oder das Ziel verfolgen, den Staat entgegen den demokratischen Grundsätzen von einer einzelnen Person oder Personengruppe führen zu lassen, zu gründen unternimmt oder gründet oder deren Tätigkeiten organisiert oder fördert und leitet oder in dieser Beziehung Anweisungen erteilt, wird mit Zuchthaus von acht bis fünfzehn Jahren verurteilt.

4. Wer Vereinigungen, die den Zweck haben, die von der Verfassung zuerkannten Grundrechte aus rassistischen Erwägungen teilweise oder vollständig aufzuheben oder Nationalgefühle zu unterdrücken oder zu schwächen, zu gründen unternimmt oder gründet oder deren Tätigkeiten organisiert oder fördert und leitet oder in dieser Beziehung Anweisungen erteilt, wird mit Zuchthaus von acht bis fünfzehn Jahren bestraft,

5. Wer in den vorstehenden Absätzen bezeichneten Vereinigungen beitrifft, wird mit Zuchthaus von fünf bis zwölf Jahren bestraft.

6. Die Zuchthaus- und Gefängnisstrafe desjenigen, der die in den vorstehenden Absätzen bezeichneten Taten als Beamter, Angestellter oder Mitglied von Amtsstätten des Staates, von Stadtverwaltungen oder Wirtschaftsorganisationen, deren Kapital teilweise oder ganz dem Staat gehört, von Gewerkschaften, Arbeitsorganisationen, Schulen, Hochschulen begeht, wird um ein Drittel erhöht.

7. Wer einer derjenigen, die die in diesem Artikel bezeichneten Straftaten begangen haben, die Straftat und die anderen Täter bis zur Eröffnung des Ermittlungsverfahrens den zuständigen Behörden angezeigt hat und sich die Richtigkeit der Anzeige herausgestellt hat, kann unter Berücksichtigung des Falles, der Bedingungen und der Besonderheiten der Vorgänge anstelle der Todesstrafe Zuchthaus mit nicht unter zehn Jahren und können die Zuchthaus- und Gefängnisstrafen unter ihrer Herabsetzung um bis zu einem Viertel verhängt werden.

8. Eine in diesem Artikel genannte Vereinigung entsteht, wenn sich zwei oder mehr Personen zu dem gleichen Zweck zusammenfinden.

Art. 142 - 1. Wer für die Errichtung der Herrschaft einer sozialen Klasse über eine andere soziale Klasse oder die Vernichtung einer sozialen Klasse oder die Beseitigung der im Land bestehenden Wirtschaftsordnung der Sozialordnung oder die Zerstörung der politischen Ordnung oder Rechtsordnung des Staates auf welche Weise auch immer Propaganda macht, wird mit Zuchthaus von fünf bis zehn Jahren bestraft.

2. Wer entgegen dem Republikanismus oder entgegen den demokratischen Grundsätzen für die Führung des Staates durch eine einzelne Person oder Personengruppe auf welche Weise auch immer Propaganda macht, wird mit derselben Strafe bestraft.

3. Wer für die teilweise oder vollständige Aufhebung der von der Verfassung zuerkannten Grundrechte aus rassistischen Erwägungen oder für die Unterdrückung oder Schwächung der Nationalgefühlen auf welche Weise auch immer Propaganda macht, wird mit Zuchthaus von fünf bis zehn Jahren bestraft.

4. Wer die in den vorstehenden Absätzen bezeichneten Taten preist, wird mit Zuchthaus von zwei bis fünf Jahren bestraft.

5. Gegen diejenigen, welche die in den vorstehenden Absätzen bezeichneten Taten unter den Personen oder an anderen Orten, die in Art. 141 Abs. 6 bezeichnet sind, begehen, wird die Strafe um ein Drittel herabgesetzt.

6. Werden die in den vorstehenden Absätzen bezeichneten Taten durch Publikationen begangen, wird die Strafe um die Hälfte heraufgesetzt.

7. (Wörtlich wie Art. 141 Abs.7)

Art. 159 - Wer das Türkentum, die Republik, die Große Nationalversammlung, die geistige Persönlichkeit der Regierung, die Ministerien, die Streit- und Sicherheitskräfte oder die geistige Persönlichkeit der Justiz öffentlich beleidigt und verhöhnt, wird zu Zuchthaus von einem bis zu sechs Jahren verurteilt.

Auch wenn in Ausführung der im ersten Absatz aufgeführten Straftaten der Adressat nicht ausdrücklich erwähnt worden ist, es jedoch Anzeichen gibt, die keine Zweifel daran lassen, daß auf den Adressaten gezielt worden ist, so gilt der Angriff als ausdrücklich erfolgt.

Art. 158 - (wie § 159 tStGB, bezogen auf die Beleidigung, etc. des Staatspräsidenten)

Art. 312 - (Besdtraft eine Handlung, welche "Lob einer Tat, die einem Straftatbestand darstellt" ist)

Politisches Leben in der Zwangsjacke

von Rechtsanwältin Dr. Ursula Bucker

Gesinnungsverfolgung bis hin zu Menschenrechtsverletzungen sind in der Türkei an der Tagesordnung. Das Verfahren gegen Dr. N. Sargin und H. Kutlu den beiden Generalsekretären der Arbeiterpartei der Türkei und KP der Türkei, stellt nur die Spitze des Eisbergs dar. Im Folgenden sollen drei besonders gravierende Bereiche herausgegriffen und erläutert werden. Die drei Bereiche sind: das politische Strafrecht, das Strafverfahrensrecht und der Haftvollzug.

1)

Das politische Strafrecht wird beherrscht von zwei Vorschriften, die aus dem Strafgesetzbuch des faschistischen Italiens adoptiert wurden. Die Türkei übernahm 1936 die §§ 270 und 272 der berühmten Rocco-Gesetze Mussolinis. Dieser hatte bereits 1924 erklärt: "Jeder muß im Rahmen des Staates als ein Subjekt der staatlichen Autorität und Herrschaft entsprechend dem Willen des Staates denken und sich verhalten." Genau dies will auch die Üzal-Regierung gewährleisten sehen, und als Instrument dafür dienen ihr die §§ 141, 142 des türkischen Strafgesetzbuches. Diese Vorschriften sind im Vergleich zum faschistischen Italien noch erheblich verschärft worden. Sanktionierte die Mussolini-Diktatur zumindest verbal nur den gewaltsamen Umsturz, und zwar mit einer Gefängnisstrafe, so stellt die Üzal-Diktatur nicht bloß die Gründung, sondern bereits die Vorstufe des Versuchens der Gründung einer Organisation unter Strafe die für die gewaltlose Änderung der wirtschaftlichen und sozialen Rundordnung in der Türkei eintritt. Außerdem sieht § 141 als Höchststrafe die Todesstrafe vor. Allerdings haben Üzal und seine Partei ein großes Interesse daran, im Ausland das Bild einer demokratischen und liberalen Türkei zu zeichnen einer Türkei, in der alles normalen, demokratischen Bahnen verläuft. Kutlu und Sargin haben der Diktatur jedoch ihre Maske heruntergerissen und aller Welt offenbart, daß das politische Strafrecht in der Türkei gegen die Menschenrechtsdeklaration der vereinten Nationen, gegen die europäische Menschenrechtskonvention und gegen die Schlußakte von Helsinki verstößt.

Geprägt wird die Anklage gegen Kutlu und Sargin von einem primitiven Antikommunismus. Es wird erst gar nicht der Versuch unternommen, der TBKP eine Demokratiefeindlichkeit nachzuweisen. Kommunismus nach Meinung der Staatsanwaltschaft ist wie folgt zu charakterisieren: "Der Grundsatz des Kommunismus lautet: Tod dem, der nicht mit uns ist. Es gibt keinen mittleren Weg, jeder talentierte, aufgeschlossene und unternehmerische Mensch ist in den Augen der Kommunisten ein Faschist und muß sterben." Hier ist man versucht, mit Schiller zu sagen: Gegen Dummheit kämpften selbst die Götter vergebens. Aber das Vorgehen ist leider nicht nur Ausdruck von Dummheit, sondern Ausdruck eines zutiefst undemokratischen Systems.

2)

Auch das Strafverfahrensrecht genügt keineswegs demokratischen Anforderungen. Dies soll anhand folgender Beispiele verdeutlicht werden.

a.

Die Anklage gegen Kutlu und Sargin erfolgt vor einem sogenannten Staatssicherheitsgericht, welches in den 70er Jahren als verfassungswidrig verboten, dann aber nach dem Militärputsch erneut ins Leben gerufen wurde.

b. Das Recht auf Verteidigung ist nicht gewährleistet. So wurde auch die Anklage gegen zwei der Verteidiger von Sargin und Kutlu erhoben. Dem einen wird vorgeworfen, Mitglied der kommunistischen Partei zu sein, der andere R.Öz, wird beschuldigt, eine Straftat verherrlicht zu haben, als er den beiden Generalsekretären zurief: "Alle Achtung für Ihren Einsatz für Demokratie." Den Anwälten wurde zudem wiederholt das Recht auf Akteneinsicht verweigert.

c. Obgleich auch nach der türkischen Verfassung ein Inhaftierte spätestens 48 Stunden nach seiner Festnahme dem Richter vorzuführen ist, blieben Kutlu und Sargin bis zum 25.12.1987 in Polizeigewahrsam und wurden erst dann dem Haftrichter übergeben. Dies ist ein Verstoß gegen Art. 5 Abs. 3 der europäischen Menschenrechtskonvention.

d. Die Verteidiger durften bis zum 5.12.1987 keinen Kontakt mit ihren Mandanten aufnehmen. Dies bedeutet einen Verstoß gegen Art. 6 Abs. 3 der europäischen Menschenrechtskonvention.

Der Generalstaatsanwalt Demiral bezeichnete die Inhaftierung bereits kurz nach ihrer Ankunft in die Türkei als schuldig, obwohl er überhaupt noch nicht selbst den Fall geprüft hatte. Diese Vorverurteilung stellt einen Verstoß gegen Art. 11 der allgemeinen Menschenrechtserklärung und Art. 6 Abs. 2 der europäischen Menschenrechtskonvention dar.

3)
Bei den Haftbedingungen zeigt sich besonders deutlich, daß die Menschenrechte in der Türkei mit Füßen getreten werden. Die Folterkonvention der vereinten Nationen definiert Folter als "jede Handlung, durch die einer Person von einem Träger staatlicher Gewalt oder einer in amtlicher Eigenschaft handelnden Person vorsätzlich starke körperliche oder geistig seelische Schmerzen oder Leiden zugefügt werden, um von ihr ein Geständnis zu erzwingen, sie für eine tatsächlich oder mutmaßlich von ihr begangene Tat zu bestrafen oder um sie zu nötigen."
Sowohl Kutlu als auch Sargin haben wiederholt bekräftigt, daß sie schwer gefoltert wurden. Die angewandten Methoden waren Aufhängen an den Armen, Stromstöße, Folter an den Genitalien. Es wurden auch Injektionen mit unbekannten Präparaten verwendet. Wegen dieser Folterungen haben Kutlu und Sargin im Dezember letzten Jahres Anzeige gegen die Verantwortlichen erstattet. Amnesty International hat die Foltervorwürfe bestätigt. Wenn jetzt der Prozeß gegen die beiden Generalsekretäre, gegen zwei ihrer Verteidiger und 12 weitere türkische Bürger beginnt, dann geht es um weit mehr als dieses Verfahren; dann geht es um die Auseinandersetzung mit den Menschenrechten in der Türkei.

Solidaritätskonto:

Initiative

"Solidarität mit den Demokraten der Türkei"

Stadtsparkasse Dortmund

Bankleitzahl 44 05 01 99

Konto Nr. 282 109 344

INITIATIVE "SOLIDARITÄT MIT DEN DEMOKRATEN DER TÜRKEI"

Erklärung

Der Prozeß gegen H. Kutlu und N. Sargin beginnt am 8. Juni in Ankara. Der Staatsanwalt gibt in der Anklageschrift zu, daß den beiden Generalsekretären keine Gewalttaten vorzuwerfen sind (S.62). In der Anklageschrift heißt es ausdrücklich, daß H. Kutlu und N. Sargin erstens wegen ihrer kommunistischen Gedanken (S.14) und Überzeugungen und zweitens wegen ihres Eintretens für die demokratischen Rechte des kurdischen Volkes (S.118) verurteilt werden sollen. Die Anklageschrift ist ein neuer Beweis für die Tatsache, daß der Prozeß gegen H. Kutlu und N. Sargin die Artikel 9,10,11 der europäischen Menschenrechtskonvention verletzt. Dieser Prozeß steht auch im Widerspruch zu den bisherigen Erklärungen der türkischen Regierung, in der Türkei demokratische Verhältnisse zu schaffen zu wollen.

Wir appellieren an den Stadtrat der Stadt Dortmund, die Landesregierung Nordrhein- Westfalens und an die Bundesregierung, sich dafür einzusetzen, die beiden Generalsekretäre und alle anderen Personen, die wegen ihren Überzeugungen verfolgt werden, unverzüglich freizulassen, die notwendigen Änderungen des türkischen Strafgesetzbuches zu veranlassen, damit die Meinungsfreiheit und die Freiheit der politischen Betätigung auch in der Türkei gewährleistet sind.

Wir, die Unterzeichner fordern:

- Sofortige Einstellung des Prozesses und unverzügliche Freilassung der Generalsekretäre H.Kutlu und N.Sargin!
- Gewaltfreie Wiederherstellung der demokratischen Rechte in der Türkei!
- Garantie der politischen und der gewerkschaftlichen Betätigung sowie der Versammlungs- und Organisationsfreiheit für alle Demokraten in der Türkei!
- Sofortige Freilassung aller politischen Gefangenen in der Türkei und die legale Rückkehrmöglichkeit für alle Demokraten aus dem Exil!
- Schluß mit dem Terror gegen das Kurdische Volk!

Wir hoffen auf ihre Unterschrift, mit der Sie unsere Forderungen unterstützen. Schicken Sie Ihre Zusage an unsere Kontaktadresse.

Mit freundlichen Grüßen

gez. Barbara Wiemann
Meylantstr.73, 4600 Dortmund 13

Wir unterstützen diese Erklärung:

Franz-Josef Drabig (SPD Ortsvors., BR-Mitgl. Hoesch), Werner Blick (SPD, IGBE OG Vors.), Renate Mathes (SPD Vorst.mitgl.), Klaus Damanski (ASF Vors., Falken OK Vors.), Petra Waltemathe (SPD Vorst.mitgl.), Dieter Pajonczek (Mieterbeirat Vorst.), Richard Lang (IGBE OG Bildungsbormann), Erika Jedamski (Vertreterin d. Menschlichkeit), Erna Nebelsiek (ASF u. Bez.Do Vorst.), Dinu Braunstein (SPD Vorst.), Iris Jakumeit (SPD Vorst.), Gerd Kötzing (SPD Vorst.), Petra Kesper (Die Grünen), Brigitte Smolka Zimpel (Die Grünen), Sandra Alberti (Die Grünen),

Sebastian Müller (Die Grünen), Rüdiger Wessel (Die Grünen), Willi Juhls (Die Grünen), Hans-H. Hücking (Die Grünen), Richard Kelber (Die Grünen), Andreas Achenbach (Kreisvors. DKP), Iris Finke (Gewerkschaftssekr. IGM), Ernst Söder (Gewerkschaftssekr. DGB), Hans-Jürgen Meier (Gewerkschaftssekr. IGM), Heinz Pasterny (Gewerkschaftssekr. NGG), GEW Stadtverband Dortmund, HBV Bezirksverwaltung Ruhr-Lippe, Gisa Marschefski (IRPK), Erna Mörchel (DKP), G. Gehse (Gesamtpersonalratsvors. Stadt Dortmund), Prof. Ulrich Pätzold (Uni Dortmund), Prof. Hans Müller (Uni Dortmund), Asta Uni Dortmund, Heinz Forsthuber (Juso Hochschulgruppe Dortmund, Asta Antifa-Referent), Jochen Vierkötter (Asta HoPo-Referent), Michael Klein (Asta Sozialreferat), Renate Teich (Ortsvors. d. MSB-Spartakus), Sozialistischer Hochschulbund (SHB), Ingo F. Rößler (Vors. SHB), Sabine Lüdicke (Asta Vors. Uni Dortmund), Kulturkreis "Pablo Neruda" Dortmund, Kinderhilfe Chile Gruppe Dortmund, Iranisches Solidaritätskomitee, Spanischer Freundeskreis, Evang. Studentengemeinde, Eberhard Kirchhoff (Schriftsteller), Barbara Wiemann (Pfarrerin), Karola Pohlhausen (Rechtsanwältin), Dieter Gross (Richter), Helmut Tannen (Rechtsanwalt), Stefan Reinhold (Rechtsanwalt), Walter Schramm (Richter), Gerd Möller (Beamter), Udo Stunz (ÖTV), Hannes Thuer (Theologe), Gisela Bielanski (Referendarin), Christoph Wurms, Renate Wurms, Dr. med. Inge Zeller (Ärztin), Dipl. Soz. Bettina Runge, Dipl. Päd. Gisela Tripp, Heiderose Wagner, Dipl. Soz. päd. Karin Faatz-Berte, Dipl. Soz. päd. Christiane Kuhnert, Dipl. Phys. Christiane Pacyna-Friese, Prof. Wolfgang Richter, Burkhard Kopteneit (Rechtsanwalt), Amir Malekrah (2. Vorstand Flüchtlingsrat Dortmund), Horst Lauritsch (Bezirksvorsteher Scharnhorst), Walter Brehm (Pfarrer), Heinz Listemann (Pfarrer), Griechische Gemeinde Dortmund, Italienischer Arbeiter u. Bürgerverein, Karl-Heinz Thimm (zusammen leben, arbeiten, entscheiden), Friedhelm Mayer (SPD Scharnhorst), Verein demokratischer Juristinnen und Juristen (VdJ) Dortmund, Dr. Ursula Bücken (Rechtsanwältin, stellvertr. Bundesvors. d. VdJ), Helga Pol (Fotografin), Antifa Dorstfeld

Telefon : 0203/340395
Telefax : 0203/339229
Telex : 855367 inmed d
Adresse: Moltke StraÙe 45
4100 Duisburg 1

B E M
Unity Press Centre

KUTLU VE SARGIN DAVASI ,8 HAZİRAN'DA
ANKARA'DA BAŞLADI

- Duruşma ,mahkeme salonu önünde biriken kalabalığın duruşmayı izlemek üzere binaya alınmaması üzerine 50 dakika geç başladı...
- TİP ve TKP Genel Sekreterleri, cezaevi aracıyla DGM binası önüne getirildikleri sırada, uzun süre alkışlandılar.
- Yerli ve yabancı basın mensuplarının,yurtdışından mahkemeyi gözlemek üzere gelen yabancı delegasyonun ve yurtiçinden gelen izleyicilerin hemen hemen tümünün içeri alınmaması protestolara yol açtı. Basın mensupları fotoğraf makineleri kamera ve çantalarını, salona alınmayan avukatlar da cübbe-lerini yol üstüne bırakarak olayı protesto ettiler...
- Duruşmayı izleyenler arasında 5 SHP'li parlamenter, Mehmet Ali Aybar, Yaşar Kemal,Zülfü Livaneli ve ünlü besteci Theodorakis de bulunuyor... Sadun Aren

Duisburg, 8 Haziran 1988 (BEM): Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP)'ni yasal olarak kurmak üzere Türkiye'ye gelen ve halen Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan, TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın ve TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu'nun Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM)'ndeki duruşması tartışmalı bir biçimde bugün başladı.

Sabah 07.30'dan itibaren DGM binasının bulunduğu çevre sokaklarda polis tarafından yoğun güvenlik önlemlerinin alındığı, binaların balkon ve çatılarına keskin nişancıların yerleştirildiği görüldü.

Saat 08.00'den itibaren ise, aralarında Yaşar Kemal, Zülfü Livaneli, Rahmi Saltuk,M.Ali Aybar, Cenan Bıçakçı(SDP eski genel başkanı ve sendikacı), Doğu Perinçek,Ferit İlsever,Sadun Aren, Muzaffer Erdost, Rasih Nuri İleri,Özcan Keskeç,Kristal İş genel başkan yardımcısı Mehmet Çapar,SHP milletvekillerinden Rıza Yılmaz, Kamil Ateşoğulları,Veli Aksoy,Tevfik Koçak ve Ömer Çiftçi ile ünlü Yunanlı besteci Mikis Teodorakis ,yabancı delegasyon ve çok sayıda izleyici DGM binasının önüne gelmeye başladılar. Bu arada yabancı parlamenter,gazeteci ve hukukçular da aynı saatlerde DGM binasının önünde hazır bulundular.

Saat 08.40'da Sargın ve Kutlu ,cezaevinin 2 kapalı aracı ile DGM binasına getirildiler. Bu sırada,DGM binası önünde toplanan yaklaşık 1000 kişilik topluluk iki genel sekreteri uzun süre alkışladı. DGM binasının tutuklu ve hükümlülerin alındığı yan kapısından girerken Haydar Kutlu'nun," Yaşasın demokrasi" diye bağırıldığı duyuldu.

Duruşma 50 dakika geç başladı

Kutlu ve Sargın'ın getirilmelerinden sonra, dışarıda duruşmayı izlemek için bekleyen avukatların, gazeteci ve izleyecilerin salona alınmaları sırasında yoğun tartışmalar yaşandı. Bu nedenle duruşmaya 50 dakika geç başlanırken, duruşma salonuna önce, yabancı delegasyondan parlamenter olanlar ve Mikis Teodorakis ,üzerleri aranarak alındılar. Daha sonra da, 420 müdahil avukattan bir bölümü içeri başka bir kapıdan alındılar. İçeri alınmayan avukatlarla polis arasında sık sık tartışmalar oldu. Avukatlardan Nusret Senem, Nuri Gündüz,Hayri Ertek,Güner Karadeniz, DGM yetkililerine,"bizler avukatız.Niçin duruşmaya alınmıyoruz? Bu savunma hakkının aleni ve keyfi bir biçimde engellenmesidir." diyerek bağıldılar.

Öte yandan ,davada, Kutlu ve Sargın'ın yanısıra tutuksuz olarak yargılanan 14 sanığın da içeriye uzun süre alınmaması tartışmalara yol açtı.

Gazetecilerin protestosu

Duruşmayı izlemek üzere içeri alınmayan yerli ve yabancı basın mensupları da ,yetkililerin bu tutumunu protesto etmek için DGM binasının önündeki cadde üzerinde, fotoğraf makinalarını, kameralarını ve çantalarını bir süre bırakarak protesto gösterisi yaptılar.İçeriye alınmayan 1000 dolayında izleyici de, gazetecilerin bu protestosunu uzun süre alkışladı. Duruşma salonuna sadece TRT görevlileri alındı. Daha sonra salona 7 gazeteci daha girmeyi başardı.

Gazetecilerin bu protestosu sırasında bir konuşma yapan Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Başkanı Ahmet Abakay, DGM başkanlığına bir hafta önce yazılı olarak başvurulduğunu, beklenen bu kalabalak karşısında gazetecilerin görev yapabilmeleri için önlem alınmasını istediklerini,ancak buna yanıt verilmediğini ve gazetecilerin salona alınmadığını belirterek, " bu duruşma gizli duruşma niteliğini almıştır.Halkın haber

alma hakkı engellenmiştir, protesto ediyoruz " dedi.

Duruşmayı izlemek amacıyla yurdun değişik illerinden gelen izleyicilerin hiçbiri salona alınmadı. Ancak bu kişiler mahkeme başladıktan sonra da salonun önünden ayrılmadılar.

Bu arada Kocaeli'nden geldiği öğrenilen emekli şöför İdris Erdinç adlı kişi ,izdiham sırasında fenalık geçirerek hastaneye kaldırıldı. Erdinç'in 1946 ve 1951'deki komünist tevkifatı mensupları arasında olduğu öğrenildi.

Not: 8 Haziran saat 12.00'ye kadar elimizde bulunan haber bu. Henüz salona girenlerden bir haber alınamadığı için bu konudaki gelişmeleri ileride iletacağız.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜSTAV

sabah saat 8.00 dan itibaren ankara dgm'nin bulundugu cevre sokak'in alt ve ust kesimleri cok sayida cevik kuvvetin olusturdugu barikatlara kapatildi. durusmayizlemek uzere gelen 500'e yakin kisi mahkeme yakinina yaklastirilmazken saat 8.30'da durusmaya gelen 100'u askin avukatin barikati gecmesi de sorun olusturdu.

sanik avukatları uzereerinin aranmasinin yasaya aykiri oldugunu ve dgm savcisi'nin kapiya gelerek aciklama yapmasini istediler. avukatlardan ersen sansal mahkeme yetkililerine avukatlar olarak 15 dakika sure taniyacaklarini ve bu 15 dakika icersinde kendilerinin arama konusunda savcilik tarafindan yazili ya da bizzat gelerek sozlu aciklama yapilmadigi takdirde uzetlerinin aranmasi kosuluyla mahkemeye girmeyi kabul etmeyeceklerini belirtti. sansal "polis avukatin ustunu arayamaz. savci devletin polisiyle bizi karai karaiya birkmasin, savunma hakkimiz engellenmek isteniyor. ya Boyle oldugumuz gibi gireriz,ya da hep birlikte terk ederiz."dedi.

davayı ilk duruşmada olduğu gibi çok sayıda yabancı hukukçu, politikacı, sendikacı, sanatçı ve gazetecinin izlediği görüldü. 7 avrupa ülkesi ve avusturya'da gelen yabancı gözlemciler arasında avrupa parlamentosu üyesi danimarkalı jens peter bonde duruşmaya girdiğinde kutlu ve sargin'in ellerini sıkarak avrupa parlamentosu başkanı tarafından yazılmış bir mektubu kendilerine verdi. yunanistan'dan gelen 10 kişilik heyette bulunan yeni demokrasi partisi milletvekili bulukos, pasok milletvekili **kucikas**'in da mahkeme heyetine''genel sekreterleri selamlamak istiyoruz'' diyerek kutlu ve sargin'in ellerini sıkıktıkları görüldü.

tip genel sekreteri nihat sargin avukatların durusmaya alınması
öncesinde mahkeme heyetinin "avukatlar girmek istemiyor" şeklindeki
sözleri üzerine sunları söyledi:

durusmanın başında söz alan sanık avukatı eersen sanal, mahkeme dışında avukatlara yapılan muameleyi eleştirerek "mahkememize sinir yorgunluğu ve gerginlik içerisinde gelmek zorunda kalıyoruz. biz kapıda arama yapılmasının suç oluşturuncağını söyledik ve zabıt tuttuk. savunma hakkımızın engellenmesine çalışılıyor. böyle olmamalı" şeklinde konuştu.

BEM - PRESSEZENTRALE EINHEIT, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1
Tel: 0203/340395 Tfx: 0203/339229 Tlx: 855367

Neuer Politischer Prozeß in Ankara

Heute morgen (8. Juni 1988) begann in Ankara in dem Gebäude des Staatssicherheitsgerichts der Prozeß gegen Dr. Nihat Sargin und Haydar Kutlu. Pressevertreter wurden in den Gerichtssaal nicht hineingelassen. Etwa 1000 Personen, darunter auch Prozeßbeobachter aus Europa hatten sich vor dem Gerichtsgebäude versammelt. Mehrere sozialdemokratische Abgeordnete der SHP, bekannte Schriftsteller (Yasar Kemal) und Komponisten (Rahmi Saltuk, Zülfü Livaneli) sowie Persönlichkeiten aus dem politischen Leben wie M.A. Aybar, Cenan Bicakci und Dogu Perincek, Sadun Aren, sowie Gewerkschaftler wollten an dem Prozeß teilnehmen.

Es wurde beobachtet, daß bereits ab 7.30 Uhr im Bereich des Staatssicherheitsgerichtes starke Sicherheitsvorkehrungen getroffen worden waren. Auf Dächern und Balkonen der umliegenden Häuser waren Scharfschützen postiert.

Gegen 8.40 wurden Kutlu und Sargin mit zwei geschlossenen Gefängnisfahrzeugen zum Gericht gebracht. Sie wurden von den Versammelten mit lang anhaltendem Beifall begrüßt. Man hörte, wie Haydar Kutlu an der Pforte des Gerichts rief: "Es lebe die Demokratie!"

Nur ein geringer Teil der Anwälte und der Beobachter durfte das Gebäude betreten. Von den ausländischen Beobachtern wurden nur die Parlamentariern und der bekannte griechische Komponist Mikis Theodorakis hineingelassen. Von den insgesamt 420 Anwälten, die Sargin und Kutlu verteidigen, durften nur wenige den Saal betreten. Deswegen gab es heftige Auseinandersetzungen zwischen den Rechtsanwälten und der Polizei. Die ausgeschlossenen Rechtsanwälte machten darauf aufmerksam, daß ihre nicht Zulassung eine willkürliche Untergrabung des Rechts auf Verteidigung darstellt.

Vor dem Beginn der Verhandlung stellten die Anwälte den Antrag, einen Größeren Raum bereitstellen zu lassen, damit zumindestens alle Anwälte an dem Prozeß teilnehmen können. Dieser Antrag wurde abgelehnt. Daraufhin verließen die Anwälte zum Protest für einen Tag die Verhandlung.

Die in- und ausländischen Pressevertreter, die nicht zur Verhandlung zugelassen wurden, protestierten dagegen, indem sie ihre Fotoapparate, Kameras und Taschen eine zeitlang vor dem Gerichtsgebäude ablegten. Die versammelte und ebenfalls nicht zugelassene Menschenmenge unterstützte diesen Protest mit Beifall. In den Verhandlungssaal wurden nur die Vertreter des staatlichen Rundfunks und Fernsehens (TRT) hineingelassen. Später konnten sich weiter 7 Journalisten Eingang in den Verhandlungssaal verschaffen.

Von den türkischen Besuchern, die gekommen waren, um den Prozeß zu beobachten, wurden keinem einzigen Einlaß gewährt. Jedoch sind diese Personen vor dem Gerichtsgebäude verblieben. Es wurde beobachtet, daß der pensionierte Kraftfahrer Idris Erdinc in der Menge einen Anfall erlitt. Er wurde ins Krankenhaus gebracht. Erdinc war schon 1946 und später 1951 als Kommunist verhaftet und angeklagt gewesen.

Sargin (Generalsekretär der Arbeiterpartei der Türkei) und Kutlu (Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Türkei) werden von 420 Anwälten verteidigt. Diese Zahl stellt für die Türkei einen Rekord dar und zeigt das große Interesse, das diesem Prozeß entgegen gebracht wird. Am letzten Freitag waren in Istanbul 41 Tausend Unterschriften der Öffentlichkeit bekannt gegeben worden, die für die Freilassung von Kutlu und Sargin gesammelt worden waren.

Über 70 Beobachter aus fast allen europäischen Staaten und Kanada sind nach Ankara gereist. Aus der Bundesrepublik führen unter anderen Prof. Dr. Norman Paech (im Namen der Vereinigung Demokratischer Juristen und Juristinnen), Rechtsanwalt Horst Isola (im Namen der Arbeitsgemeinschaft sozialdemokratischer Juristen), Rechtsanwältin Barbara Klawitter (im Namen des Republikanischen Rechtsanwaltsvereins), Prof. Dr. K. Liebe-Harkort (Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft), ein Bundestagsabgeordneter der Grünen und eine Delegation der DKP. Der Europaabgeordnete der SPD, L. Fellermeier, soll in den nächsten Tagen im Auftrag der SPD Bundestagsfraktion sich an Ort und Stelle über den Prozeß informieren. Aus Griechenland ist eine große Gruppe von Prozeßbeobachtern, in der alle Parteien vertreten sind, mit Mikis Teodorakis an ihrer Spitze nach Ankara gefahren. Auch Amnesty International (London) hat zwei Beobachter nach Ankara geschickt.

Der Staatsanwalt fordert für Kutlu und Sargin je etwa 500 Jahre Gefängnisstrafe. Sie werden nicht wegen irgendwelchen Gewaltverbrechen, sondern allein wegen ihren politischen Überzeugungen angeklagt. Diese Tatsache wird auch in der unten zitierten Erklärung festgestellt, die bis heute von 104 Europaabgeordneten unterschrieben worden ist. Das Europaparlament hatte bereits am 19. November 1987 die sofortige Freilassung der beiden Politiker und die Gewährleistung ihres Rechts auf freie politische Betätigung verlangt. Amnesty International hat Sargin und Kutlu für Juni zu "Gefangenen des Monats" erklärt.

Der genaue Text der Erklärung, die bis heute von 104 Europaabgeordneten unterschrieben wurde:

ERKLÄRUNG

"Der Prozeß gegen Kutlu und Sargin beginnt am 8. Juni in Ankara. Der Staatsanwalt gibt in der Anklageschrift zu, daß den beiden Generalsekretären keine Gewalttaten vorzuwerfen sind (Seite 62). In der Anklageschrift heißt es ausdrücklich, daß Kutlu und Sargin erstens wegen ihrer

kommunistischen Gedanken (S. 14) und Überzeugungen und zweitens wegen ihres Eintretens für die demokratischen Rechte des kurdischen Volkes (S. 118) verurteilt werden sollen. Die Anklageschrift ist ein neuer Beweis für die Tatsache, daß der Prozeß gegen Kutlu und Sargin die Artikel 9, 10, 11 der europäischen Menschenrechtskonvention verletzt. Dieser Prozeß steht auch im Widerspruch zu den bisherigen Erklärungen der türkischen Regierung, in der Türkei demokratische Verhältnisse schaffen zu wollen.

Wir appellieren an die türkische Regierung, die beiden Generalsekretäre und alle anderen Personen, die wegen ihren Überzeugungen verfolgt werden, unverzüglich freizulassen und die notwendigen Änderungen des türkischen Strafgesetzbuches zu veranlassen, damit die Meinungsfreiheit und die Freiheit der politischen Betätigung auch in der Türkei gewährleistet sind."

KOMMENTAR

Kutlu und Sargin, die sich seit dem Militärputsch im Jahre 1980 im europäischen Exil befanden, waren im November 1987 auf legalem Wege in die Türkei zurückgekehrt. Es war ihre erklärte Absicht, eine neue kommunistische Partei (die Vereinigte Kommunistische Partei der Türkei) zu gründen. Diese neue Partei sollte aus der Vereinigung der Arbeiterpartei der Türkei und der Kommunistischen Partei der Türkei hervorgehen.

Sargin und Kutlu wurden noch auf dem Flughafen von Ankara festgenommen und 19 Tage lang verhört und gefoltert. Danach wurden sie einem Richter vorgeführt, der sie verhaftete. Sie befinden sich seitdem im Gefängnis.

Die türkische Regierung stellt sich auf den Standpunkt, daß in der Türkei bestimmte Meinungen und Ansichten, darunter auch kommunistische Gedanken, verboten sind und daß die entsprechenden Gesetze angewandt werden müssen. Der Prozeß gegen Kutlu und Sargin sei völlig gesetzlich.

Doch die Gesetze, auf die sich die türkische Regierung beruft (es handelt sich insbesondere um die Paragraphen 141 und 142 des türkischen Strafgesetzbuches), sind im Jahre 1936 aus dem Strafgesetzbuch Mussolini Italiens übernommen worden und stehen im Widerspruch zu den Menschenrechten. Diese Paragraphen werden nicht nur gegen die Kommunisten, sondern gegen die gesamte linke Opposition eingesetzt. Zur Zeit gibt es zahlreiche Journalisten, die aufgrund dieser Paragraphen und nur wegen ihren Schriften jahrzehntelange Haftstrafen verbüßen müssen. Die Berufung auf solche Gesetze ist nicht ein Zeichen der Rechtstaatlichkeit, sondern lediglich ein Beweis dafür, daß in der Türkei Meinungsfreiheit und Demokratie nicht gewährleistet sind.

Die Türkei ist Mitglied des Europarates und der NATO. Sie hat die Vollmitgliedschaft in der Europäischen Gemeinschaft beantragt. Die türkische Regierung hat sich feierlich verpflichtet, die Menschenrechte zu respektieren.

Telefon : 0203/340395
Telefax : 0203/339229
Telex : 855367 inmed d
Adresse: Moltke Straße 45
4100 Duisburg 1

B E M
Unity Press Centre

600 VERTEIDIGER IM PROZESS GEGEN KUTLU UND SARGIN

Ankara: starke Polizeikräfte hatten die Zufahrte zu dem Staatssicherheitsgericht abgesperrt, sodaß mehrer hundert Personen, die der Gerichtsverhandlung beiwohnen wollten, nicht bis zu dem Gerichtsgebäude vordringen konnten.

Kutlu: "Die Staatsanwaltschaft will diesen Prozeß in einen Prozeß gegen eine Geheimorganisation ummünzen."

Der dänische Europaabgeordnete J. P. Bonde übergab Sargin und Kutlu im Gerichtssaal einen Brief vom Präsidenten des Europaparlaments.

Portugal: Parlament fordert die Freilassung von Sargin und Kutlu und die sofortige Einstellung des Verfahrens gegen sie.

Am Freitag, dem 17.6.88 begann in Ankara der zweite Verhandlungstag in dem Prozeß gegen Kutlu und Sargin. Schon am frühen Morgen war die Straße, in der sich das Sicherheitsgericht befindet, von beiden Seiten durch starke Polizeikräfte abgesperrt. Etwa 500 Personen, die an der Gerichtsverhandlung teilnehmen wollten, wurden von dem Gerichtsgebäude ferngehalten. Die etwa 100 Verteidiger, die um 8:30 zu dieser Verhandlung erschienen waren, konnten erst nach längeren Auseinandersetzungen in den Gerichtssaal gelangen.

Der Gerichtsschreiber wollten zunächst an der Absperrung eine "Anwesenheitsprüfung" der Verteidiger durchführen. Die Rechtsanwälte ließen dies jedoch nicht zu und wiesen darauf hin, daß eine "Anwesenheitsprüfung" nur im Gerichtssaal durchgeführt werden darf. Nach heftigen Debatten mit den Polizisten konnten die Rechtsanwälte um 9:10 bis zum Eingang des Gerichtsgebäudes gelangen. Hier wollte man die Verteidiger durchsuchen. Die Verteidiger wiesen jedoch auch dieses Ansinnen zurück und weigerten sich, unter diesen Umständen das Gerichtsgebäude zu betreten. Rechtsanwalt Sansal wies darauf hin, daß die Polizei nicht berechtigt ist, die Verteidiger zu durchsuchen und forderte den Staatsanwalt auf, die notwendigen Anweisungen zu geben, damit diese Zumutung beseitigt wird. Erst um 10.00 Uhr konnten die Rechtsanwälte in den Gerichtssaal gelangen.

Gleichzeitig wurden auch Sargin und Kutlu und die anderen 17 Angeklagten (im Gegensatz zu Sargin und Kutlu befinden sich diese auf freiem Fuß) in den Saal gebracht. Es wurde beobachtet, daß die Hände von Sargin und Kutlu während des Transports zum Gericht in Ketten waren. Pressevertreter und die zahlreichen ausländischen Beobachter waren auch zu sehen. Als Prozeßbeobachter waren Persönlichkeiten aus Australien, Bundesrepublik, England, Griechenland, Frankreich und Dänemark erschienen.

Der dänische Europaabgeordnete Jens Peter Bonde begrüßte die beiden Generalsekretäre im Gerichtssaal per Handschlag und übergab ihnen einen Brief vom Präsidenten des Europaparlaments. Danach wurden Kutlu und Sargin von den griechischen Abgeordneten Bulukos (Neue Demokratie), Kucikas (PASOK) und Korakas (Kommunistische Partei Griechenlands) begrüßt.

Es wurde festgestellt, daß über 100 neue Anwälte sich als Verteidiger angemeldet haben. Damit überstieg die Zahl der Verteidiger 600. Die Verteidiger beschwerten sich über die Schikanen der Polizei und forderten einen unbehelligten Zugang zum Gerichtssaal.

Der Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Türkei, Kutlu wies darauf hin, daß die Spannungen vor dem Gerichtsgebäude völlig unnötig sind und durch ungehinderten Zugang zu der Gerichtsverhandlung beseitigt werden können. Er beschwerte sich, daß bei der letzten Gerichtsverhandlung vier Personen, die den Prozeß beobachten wollten, festgenommen und gefoltert worden sind.

Später wurde die Anklageschrift gelesen. Als der Staatsanwalt bei Seite 168 angelangt war (die Anklageschrift ist insgesamt 231 Seiten lang) vertagte der Vorsitzende den Prozeß ohne Angabe einer Begründung zum 4.7.88.

Es wurde bekannt, daß die ausländischen Beobachter, die zu dem Prozeß gekommen sind, heute (Freitag) Abend mit dem früheren (konservativen) Ministerpräsidenten Süleyman Demirel zusammen treffen werden. Am Samstag ist ein Treffen mit dem Vorsitzendem der größten Oppositionspartei (die sozialdemokratische SHP), Prof. Erdal İnönü und dem Vorsitzenden des größten Gewerkschaftsbundes der Türkei (Türk-İs), Sevkett Yılmaz geplant.

Unterdessen wurde bekannt, daß das portugiesische Parlament mit einer EntschlieÙung am 9.6.88 die sofortige Freilassung von Sargin und Kutlu sowie die Beendigung des Verfahrens gegen sie gefordert hat. In der gleichen EntschlieÙung wurde darauf hingewiesen, daß der Prozeß gegen Sargin und Kutlu eine Verletzung der Europäischen Konvention zum Schutze der Menschenrechte darstellt.

Telefon : 0203/340395
Telefax : 0203/339229
Telex : 855367 inmed d
Adresse: Moltke StraÙe 45
4100 Duisburg 1

B E M
Unity Press Centre

TIP VE TKP, DURUŞMA İLE İLGİLİ BİR DEĞERLENDİRME YAPTI

o Karaca ve Sakasız tarafından yapılan ortak açıklamada,
"Genel sekreterlerimiz Kutlu ve Sargın'ın başlayan
duruşmaları, halkımızın çağdaş bir demokrasiye olan özlemini
dile getiriyor" denildi

Duisburg 9.06.1988 (BEM) - Ankara'da dün başlayan Kutlu-Sar-
gın duruşmasında ortaya çıkan durum üzerine TIP ve TKP Merkez Ko-
miteleri adına Mehmet Karaca ve Osman Sakalsız ~~yanğında~~ ortak
bir açıklama yaptı.

Karaca ve Sakalsız tarafından yapılan ortak açıklamada,
"Kutlu ve Sargın'ın başlayan duruşmaları halkımızın çağdaş bir
demokrasiye olan özlemini dile getiriyor" denildi.

Açıklamada őu görüşlere yerverildi:

"Genel sekreterlerimiz Kutlu ve Sargın, Türkiye Birleşik Komü-
nist Partisi'nin çalışmalarını yasal olarak başlatmak amacıyla,
kendi özgür iradeleri ile ülkeye döndüler. Onlar siyasi poliste
19 gün boyunca süren işkence ile karşılandılar. DGM Savcısı De-
miral'ın nitelmesi ile "Çağın Davası" olarak, yüzlerce yıllık
mahkûmiyet cezası istemiyle dün Ankara'da Devlet Güvenlik Mah-
kemesi'nin karşısına çıkarıldılar.

Bu davada yargılanmak istenen sadece Sargın ve Kutlu değıl-
dir. Onların yanında sanık sandalyesine oturtulan diğerk arkadaş-
ları da değildir. ~~Demokrasiye~~ Bu davada yargılanmak istenen de-
mokrasidir. Demokrasiye özlem duyan tüm demokratlardır, ilerici-
lerdir, yurtseverlerdir.

Bu dava, savcının hazırladığı iddianamedeki ilkel, çağdaşı
düşüncelerin savunucuları, ülkemizin çağdaş, demokratik bir
yapıya kavuşmasını, toplumun yaşamından başkının, ezginin, şidde-
tin silinmesini isteyenlerin karşı karşıya olduğı bir davadır.
Duruşmanın ilk gününde aydınlarımızın, sanatçıların, avukatların,
bilim adamlarının ve politikacıların, işçilerin, öğrencilerin, de-
mokrasi isteyen halkımızın bütünü, yargılananlarla aynı görüşleri

..))..

paylaşmamalarına rağmen, gösterdikleri büyük ilgi, destek ve dayanışma bunun içindir.

Ülke dışında, bütün dünyada davaya duyulan ilgi, demokrasiden yana herkesin gösterdiği sıcak dayanışmanın nedeni budur. Bu dava sonuçta, dünyanın gözü önünde de Türkiye'nin çağdaş bir demokrasiye doğru bir adım atıp atmayacağını da bir göstergesi olacaktır.

Böyle bir davayı halkımız, bilmek, duymak ve izlemek isteyecektir. Savcının iddiaları karşısında komünist liderlerin görüşlerini de öğrenmek isteyecektir. Böyle bir davayı uluslararası kamuoyu yakından izlemek isteyecektir. Bu dava herkese açık olmalıdır. Mahkeme heyeti, geniş bir salon bulma yetki ve olanaklarına sahip olmasına rağmen, küçük bir salonda duruşmayı sürdürmekte ısrar ederek, duruşmayı kendiliğinden kapalı hale getirmiştir. Hem ülkemizin değişik bölgelerinden gelen kişiler, hem de uluslararası heyetler, büyük ölçüde dünkü duruşmayı izleyememişlerdir. Avukatlar, savunma görevini yapamayacak bir durumda bırakılmışlardır. Mahkeme heyeti bu tutumuyla, daha ilk duruşmada, davanın aleniyeti ilkesini ve savunma hakkını ciddi bir biçimde zedelemiştir. Bundan sonraki duruşmalar geniş bir salonda yapılmalı ve dava izlemek isteyen herkese açık tutulmalıdır.

Biz ülkemizde ve bu davada da, demokrasinin kazanacağına inanıyoruz. Çünkü hakkımıza, demokrasi güçlerine güveniyoruz. Çağdaş düşüncenin, demokrasi fikirlerinin gücüne inanıyoruz. Demokrasi mücadelemiz sürecektir."

portekiz parlamentosu, sargin ve kutlu'nun serbest birakilmasini isteyen karar aldi

+ komunist parti'sinin onerisine iki kucuk sagci parti disinda tum partilerin milletvekilleri kabul oyu verdi

lizbon (bem) - lizbon parlamentosu, tip ve tkp genel sekreterleri nihat sargin ve haydar kutlu'nun derhal serbest birakilmasini isteyen bir karar aldi. kararda turkiye'nin avrupa toplulugu'na kararli bir sekilde basvuru yaptigina da dikkat cekildi.

turkiye'nin avrupa konseyi uyesi oldugunun da hatirlatildigi ve komunist partisi tarafindan hazirlanan karar onerisini, parlamentonun en kucuk grubuna dahil iki sagci parti disinda tum partiler olumlu karsiladi ve kabul oyu verdi.

portekiz parlamentosu'nun 9 haziran tarihli oturumunda alinan kararın metni soyle:

"iki gun once ankara'da turkiye isci partisi genel sekreteri nihat sargin ve turkiye komunist partisi genel sekreteri haydar kutlu'nun davasi basladi. u iki yoneticici kendi istekleriyle ulkelerine donmus ve 16 kasim 1987 tarihinde ankara'ya variri varmaz tutuklanmistardi. onlari tutuklanmaları turkiye'de ve dis ulkelerde cok sayida protestolara neden oldu.

avrupa parlamentosu 19 kasim 1987 tarihinde onlari derhal serbest birakilmasini istedi. uluslararası af örgütü aynı istemde bulundu.

onlari tutuklanmalarinin tek nedeni politik dusuncelerinden dolayidir. turk ceza yasasi bu dusunceleri suc saymaktadır. oysa, bu durum evrensel insan haklari bildirgesi ve avrupa insan haklari sozlesmesiyle celismektedir.

turkiye avrupa konseyi uyesidir. ve insan haklarına saygi antlasmasını kabul eden bir ulkedir. turkiye'nin avrupa toplulugu'na uyelik için kararli bir sekilde basvurusu bulunmaktadır.

iki politik yoneticinin tutuklanması ve haklarında dava acılması insan temel hak ve ozgurlukleriyle tam celiski icindedir.

9 haziran 1988 tarihinde toplanan portekiz millet meclisi, kutlu ve sargin'in derhal serbest birakılması ve haklarında acilan davanin iptal edilmesini talep eder."

+++++

strasbourg 17.6.1988 (bem) avrupa parlamentosu baskani, tip ve tkip genel sekreterleri niyat sargin ve haydar kutlu'ya ozel bir mektup gonderdi. mektupta, avrupa parlamentosu'nun gorulmekte olan davanin demokratik bir ortamda gerceklesmesini istedigini belirtildi.

ankara dgm'de bugun 2'nci oturumu yapilan durusmayi izlemeye gelen avrupa parlamentosu gokkusagi grubu uyesi danimarkali jens peter bonde'nin ricasi uzerine, avrupa parlamentosu baskani'nin talimatıyla baskanlik burusu muduru robert ramsay tarafindan kaleme alinan mektupta soyle denildi:

"size, hakkinizda acilan davayi izlemek uzere turkiye'ye gidecek olan avrupa parlamentosu uyesi jens peter bonde'nin ricasi uzerine yaziyorum.

hatirlarsiniz ki, 19 kasim 1987'de, avrupa parlamentosu, sizin 16 kasim 1987'de turkiye'ye doner donmez tutuklanmanizi protesto eden bir karar almisti. ekte bulunan bu kararda, avrupa parlamentosu sizin derhal serbest birakilmanizi ve gelecekte politik faaliyetinizin garanti altina alinmasini, ulkede demokrasinin olumasina yardim edecegi kanaatiyle istemistir.

bu kararın alınmasından kısa bir süre sonra genel secimleri izlemek uzere turkiye'ye giden delegasyondan, avrupa parlamentosu baskani tarafından sizinle temasa gecmesi istenmistir. ne yazik ki, turk otoriteleri sadece delegasyon baskani ve yardimcisina sizi kısa bir süre gorme izni verdiler, ama konusturmadilar. sizin gozalti kosullariniz ve hakkinizda istenen cezalarla ilgilendigimizi, sonradan avrupa toplulugu nezdindeki turkiye elciligine bildirmisti.

hakkinizda davanin basliyor olmasi vesilesiyle, baskan benden size parlamento'nun davanin demokratik bir ortamda yapılmasını istedigini iletmemi istedi. insan haklarına saygiya derinden bagli olan avrupa parlamentosu, bu davanin nasıl yapıldığını yakından izleyecektir. saygılarımızla. robert ramsay."

+++++

TÜRKİYE SOSYAL TARİH

GENÇLİĞİN DEMOKRASİ İÇİN DAYANIŞMA ÇAĞRISI

*Tüm politik tutuklular,
KUTLU ve SARGIN serbest bırakılsın!
Ülkenin bugünü ve yarını söz sahibi
olmak isteyen
gençlik, özgürlükten yanadır.*

ABAYHAN Muzaffer, AĞCA Saim, AĞIN Ömer, AK Aysegül, AK Haşim, AKAR Gürsan, AKAR Metin, AKBAY Hakan, AKBAY Bülent, AKBOYUN Mithat, AKÇAY Ergin, AKÇAY Hakim, AKÇAY Resul, AKGÜL Yücel, AKINCI Çiğdem, AKINCI Haydar, AKSUN İbrahim, AKTEPE Ali Rıza, AKYOL Süha, AKYÜZ Levent, ALKAN Cengiz, ALKAN Nebahat, ALTAY Ali, ALTAY Doğan, ALTIN Orhan, ALTINAY Tamer, ALTINTAŞ Atilla, ALTINTAŞ Sezai, ALTMİŞDÖRT Recep, ALTUN Şafak, ALTUNTAŞ Sezai, ARAL Demet, ARIK Nur, ARMAĞAN Mine, ARSLAN Hüseyin, ARSLAN Mehmet, ARSLAN Mustafa, ARSLAN Sefa, ARSOY Ayşe, ARSLAN Turan, ASİK Mehmet, ATAÇER Hüseyin, ATALAN İsmail, ATILGAN Mithat, ATIK Timur, ATMACA Üzeyir, AYHAN Efsun, AYHAN Yüce, AYTEMUR Zekeriya, BADAĞ Abbas, BAĞDA-
Dİ Yusuf, BAHÇECİ Onur, BAHÇIVAN Atilla, BAKIR Seyda, BAKIRIYELİ Erhan, BAKIRCI Sedat, BAL Güler, BAL Gönül, BAL Güler, BALTAHAN Necan, BAŞARSLAN
Gül, BAŞTÜRK Özden, BAYER Fevzi, BAYRAM Mehmet, BAYRAM Hasan, BAYRAM Okan, BAYRAM M. Şerif, BEKTAŞ Mehmet, BEYAZGÜL Yıldırım, BİLGİLİ Filiz,
BİLGİN Burhan, BİLGİN Hasan, BİLİK Mustafa, BİRBUDAK Hüseyin, BİRDEM Deniz, BİZİM Süheyl, BOYACIOĞLU Aydın, BOZ Soner, BULUNMAZ H. Hilmi, BUR-
CU Gürs, CAN Ali, CAN Müfit, CAN Veli, CANANER Ahmet, CARLI Dilek, CELAYIR Vahap, CERİT Balaban, CEYLAN Hasan Zeki, CİVİL Seniz, COŞKUN Nejat,
ÇAĞIRAN Sevil, ÇAĞLAR Gazihan, ÇAKI Metin, ÇAKIR Mahir, ÇAPKIN Kemal, ÇAYLIGİL Gülçin, ÇELEBİ Yaşar, ÇELİK Beçet, ÇELİK Gonca, ÇELİK Önder, ÇE-
PERLİ Ayhan, ÇEPERLİ Nevruz, ÇETİN Abdullah, ÇETİN Belgin, ÇETİN Mehmet, ÇETİN Mustafa, ÇETINKAYA Deniz, ÇEVİK Murat, ÇEVİK Mehmet, ÇİL Alper,
ÇOLAK Neriman, ÇONGAR Yasemin, ÇOPUR Sevd, DAĞAŞAN Mehmet, DANIŞ M. Metin, DECDELİ İsmet, DEMİR Aysegül, DEMİR Mehmet, DEMİR Mustafa, DE-
MİRHASAN Hüseyin, DEMİRHASAN Zeki, DENİZ Şule, DEVECİ Fevzi, DILLIOĞLU Mustafa, DİREYBATOĞULLARI Nihat, DİRLİK Sinan, DOĞAN Baki Haydar, DOĞAN
Hakkı, DOĞU Türkler, DÖNMEZ Halil, DUMAN Berslan, DUMAN Ercan, EKER Ertan Halil, EKER Tuna, EKİCİ Erol, ESKİ Ali, EKŞİ Sami, EKŞİ Semir, ELBAN Hasan
Kemal, ELBAS Funda, ELMAS Yılmaz, ENGİN Feyza, ERALP Alev, ERBİL Mustafa, ERDEM Ömer, ERDEM Turan, ERDİNÇ F. Cengiz, ERDOĞAN Mustafa, ERDU-
VAN Nurdogan, ERTÜBEY Alper, ERENUS Mustak, ERGENÇ Hande, ERKİCİ Melike, ERKUT Mine, ERTAŞOĞLU Hakan, ERTİN Balçır, ERTUGRUL Neslihan, ER-
TÜRK Nesrin, ERYILMAZ Bülent, ESENLİK Perihan, ESKİTAŞOĞLU Yusuf, EŞİTMEZ Mahmut, EYÜPOĞLU İsmet, FERHAHOĞLU İhami, GENÇ Gamze, GENÇ
Sevrap, GÜÇLÜER Mustafa, GÜÇTEKİN Gürel, GÜLENCİ Özcan, GÜNAY Bülent, GÜNER Ercan, GÜNER Kaan, GÜNEŞ Cevdet, GÜNEY Namık Kemal, GÜNGÖR
Ahmet, GÜNTEPE Ahmet, GÜR Nergis, GÜR Recep, GÜRBÜZ Abdullah, GÜRBÜZ Ali, GÜRBÜZ Şafak, GÜRBÜZ Şefik, GÜREL Taner, GÜRSOY İhsan, GÜZEL
Mehmet Şükrü, HAN Kamber, IRMAK Ali Ekber, İŞIKTAŞ Bilal, İŞIKTAŞ Kemal, İŞIKTAŞ İlhan, İŞIKTAŞ Muhibe, İŞIKTAŞ Nuriye, İŞIKTAŞ Yatan, İLBEYİ Hüseyin,
İLİERİ M. Haldun, İ. GEN Sevtap, İLGÜN Aysegül, İNAN Fethi, İNCE Nadi, İNCE Seyhan, İNCİ Fatma, İNGER Akansel, KABOĞLU Atilla, KALIN Bedrettin, KALKAN
Hüseyin, KANDEMİR Engin, KAPAKLI Etkan, KARA Atilla, KARA Süleyman, KARAASLAN Haldun, KARABULUT Yusuf, KARAÇAR Nejd, KARALAR Zafar, KARAN
Şebnem, KARAOĞLU Timur, KARASU Atif, KARASU Kenan, KARASU Metin, KARATAŞ Gül, KARCIOĞLU Özgür, KARTAL Erdoğan, KASAP Emir, KASAP Osman,
KARABİYİK Ertan, KASAPOĞLU Mithat, KAVAK Özgür, KAVLAK Nevzat, KAYA Fehmi, KAYGUSUZ Necip, KAYRALCI Muhlis, KAZAN Nejat, KEKİLİ Fikram, KEKİLİ
Orhan, KELES Ali, KEMAL Arif, KEŞMİR Kemal, KEŞOĞLU Mustafa, KILIÇ Engin, KILIÇ Orhan, KILIÇ Tayfun, KILIÇOĞLU Çiğdem, KIR Ümit, KIRMIZOĞLU Bülent,
KIRMIZITAŞ Burhan, KIRTEKE Taylan, KIYAFET Özgür, KIZILOREN Hakan, KİMYONOK Zühayır, KUÇ Akın, KOÇ Kemal, KOÇAL Ercan, KOÇAL Muammer, KOÇAK
Güner, KOMŞULU M. Levent, KORKUSUZ Kenan, KOZAK Ahzen, KOZAK Faik, KÖK Fazıl, KÖK Zehra, KUBA Necmettin, KURNE Günay, KURNE Selçuk, KURNE
Yüksel, KURTUL Zafar, KUSANLIKLI İzzet, MALÇUK Nedim, MACİT Yakup, MENGÜLLÜOĞLU Nevzat, METİN Kudret, MISIRCI Emin, MORKOÇ Emine, NARİN
Hediye, NARİN Naime, NİZAN Feyzan, NURAYDIN Yusuf, OCAK Mustafa ODYAKMAZ N. Gündüz, OFLAZOĞLU Belgin, OĞUZ Fikret Özden, OĞUZ Yahya, OKAN
Hülya, OKAN Mustafa, OKÇAL Necdet, OKTAY S. OKUR Kadir A., ORHAN İsa, ORHAN Salih, ORMAN Hüseyin, ORMAN Rahime, OSANMAZ Haydar Ali, OYMAN
Bülent, OZAN Derya, ÖGRETMEÑOĞLU Ender, ÖLMEZ Kemal, ÖNDER Necdet, ÖRS Barış, ÖZ Emine, ÖZAL İhsan, ÖZAL Orhan, ÖZALP Coşkun, ÖZANT Hamza,
ÖZBAY Ahmet, ÖZBAY Havva, ÖZBEY Altan, ÖZDEMİR Atakan, ÖZDEMİR Atilla, ÖZDEMİR Leyla, ÖZDEMİR Mehmet, ÖZDEMİR Naim, ÖZDEMİR Nuran, ÖZDE-
MİR Uğur, ÖZDEMİROĞLU Vedat, ÖZDİL Yersuvat, ÖZEL Hakan, ÖZGÜL Adnan, ÖZGÜL Gülsüm, ÖZGÜLEÇ Çağlar, ÖZKAN Ahmet, ÖZKAN Gültekin, ÖZKAN
Nedim, ÖZKANLAR Metin, ÖZÖĞÜL Erdem, ÖZTÜRK Ali, ÖZTÜRK Çağrı, ÖZTÜRK Nesrin, ÖZTÜRK Veli, ÖZTÜRK Feruze, ÖZTÜRK Yüksel, ÖZYOL İdris, PAÇOL
Musa, PALO Zeliha, PINAR Cemile, PIRLI Temel, PIRLI Yılmaz, POLAT Cemal, RIŞVANOĞLU Şiar, SAĞLAM Neşat, SAĞLAMSOY Nuri, SALT Gürdal, SALTİ Ah-
met, SARISOY Sefa, SAYAK Süleyman, SAYITA Yıldırım, SEHER Ajan, SEMERCI Aykut, SERTTAŞ Ahmet, SEVİM Hüseyin, SEVİM Vedat, SEZGÜN Güngör, SİR-
KECİ Zekai, SOMERSAN Semra, SOYDAN Barış, SÖNMEZ Ergül, SÖNMEZ Vedat, SUNAL Beyhan, SÜRENSOY Rıza, SÜRÜ Barlas, SÖYLEŞİCİ Ayşe, ŞAHBAZ
Tuğrul, ŞAHİN Emsal, ŞEN Ali, ŞENGÜL Mesut, ŞENKARABACAK Veli, ŞENOL Nesrin, ŞİMŞEK Ata Yücel, ŞİMŞEK Kemal, ŞİMŞEK Semra, ŞİMŞEK Serhat, TALU
Serdar, TANIŞ Emin, TARIHAN Nursen, TAŞÇI Ersan, TAŞDEMİR Cevdet, TAŞDEMİR Fikret, TAŞDEMİR Firdevs, TAŞDEMİR Haşim, TAŞDEMİR Yücel, TAŞKIRAN
Deniz, TAŞKIRAN Nezhahat, TAYLAK Sami, TOLAN Feyyaz, TOMBULOĞLU Fatih, TOP Gülbün, TOP Yavuz, TOPALOĞLU Sinan, TOPÇU Ayşel, TOPÇU Gökçen,
TOPÇU Metin, TOPÇU Orhan, TOPÇU Süleyman, TUĞRUL Mahmut, TULAY Selim, TUNCER Gülizar, TUNÇ Şefik, TUNÇ Vildan, TURAN Ergün, TURGAN Harun,
TÜMER Cevdet, TÜREÇİ Gürçan, TÜRKELÜL Ali Rıza, UÇAR Gürkan, UÇUM Ata Mehmet, UÇUM Hatice, ULUKAYA Akın, UYGUR Nuri, UYSAL Yalçın, UZ E. Müs-
lüm, UZUN Mehmet, UZUNKAYA Atalay, UZUNKAYA Atilla, UZUNKAYA Cevat, UZUNKAYA Gencya, UZUNKAYA Gökhan, UZUNKAYA Günay, UZUNKAYA İsmail,
UZUNKAYA İzzet, UZUNKAYA Münire, UZUNKAYA Nermin, UZUNKAYA Nuriye, UZUNKAYA Yaşar, ÜNÜVAR Burhanettin, ÜZÜLMEZ Müslüm, VARDAR Sabahat,
VARLI Tanir, VATA Hüsnar, VATA Seyit, YAĞCI Bahadır, YAĞIZ Fust, YALÇIN Demet, YALÇIN Oğuzhan, YALÇIN M. Rahmi, YALIM Berrin, YAMAN Barbaros, YA-
VAŞAL Özkan, YAYLALI Cengiz, YAZICI Mustafa, YAZICI Yahya, YEGÜL E. Sabri, YENİPAYAR Mustafa, YENTÜRK Gönül, YENTÜRK Nejat, YEŞİL Metin, YEŞİLAY
Oman, YEŞİLDAĞ Mevlüt, YILDIRIM Kürşat, YILDIZ Umut, YILDIRIM Yeşim, YILMAZ Cemal, YILMAZ Fahrettin, YILMAZ İlknur, YILMAZ İnan, YILMAZ Levent,
YILMAZ Nazim, YILMAZ Sadık, YILMAZTÜRK G. Nilgün, YILMAZTÜRK Sami, YÖRÜK Hasan, YÜCEL Zeki, YÜZBAŞIOĞLU Uğur, ZAY Alicam.

7 Haz. 88

Cumhuriyet

MİLLİYET
(BAŞYAZI)

12.6.88

BUGÜN

140

BİR de 140 var.. Türk Ceza Kanunu'nun 140'inci maddesi..

O da, İkinci Dünya Savaşı öncesinin, dışa kapalı diktatörlükler döneminden kalma.. Ülkesi hakkında başka bir ülkede olumsuzca konuşup yazanlara ceza getiriyor.

Metni şöyle:

"Devletin haricteki itibarını veya nüfuzunu kıracak şekilde, devletin dahili vaziyeti hakkında yabancı bir memlekette asılsız, mübalağalı veya maksad-ı mahsusa müstenit havadis veya haberler neşreden veya milli menfaatlere zarar verecek herhangi bir faaliyette bulunan vatan-
daş, beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapse konulur."

Şimdi ya Çalışma Bakanı İmren Aykut.. Ya Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz.. İkisinden biri, bu maddeye göre "beş seneden aşağı olmamak üzere hapse" konulmalıdır.

Nedeni basit: Bu hafta içinde ILO'da birbirine tam tı iki konuşma yapmışlardır. Biri, Türkiye'de işçi hakları ve sendikacılık açısından durumun normal olduğunu söylemiş, öteki bunun tam tersine, Türkiye'de demokrasinin bu açıdan işlemediğini öne sürmüştür.

Birinin söylediği "doğru" ise ötekininki "asılsız" dir. Biri "milli menfaatler" doğrultusunda, öteki o menfaatlere "zarar verecek" niteliktedir. Birininki "devletin haricteki itibarını veya nüfuzunu" koruyorsa, ötekininki o "itibar ve nüfuz"u "kıracak şekilde" dir.

Başka türlü olabilir mi? İkisinden biri.. Ya Aykut, ya da Yılmaz, o maddenin kapsamındadır. Hangisiyse savcılar karar verip hakkında dava açmak durumundadır.

Ama bu ne çağımızın mantığıyla, ne de Türkiye'nin uluslararası kuruluşlardaki konumuyla ve taahhütleriyle bağdaşır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki dünyada, "memleketin dahili"nde söylenebilecek sözlerle, "haricinde" söylenebilecekler arasında fark gözetilmesi, çoktan tarihe karışmıştır. Savaştan önceki o kapalı dönemin tam tersine, ülkelerin sınırları gibi, özeleştirilerinin de birbirine açık olması esas olmuştur.

Başta Avrupa Topluluğu olmak üzere uluslararası entegrasyon hareketlerinin temel felsefesi de zaten ona dayanır. Bir Fransız, ya da Alman muhalifi, Avrupa Konseyi'nde ya da Parlamentosu'nda çıkıp kendi hükümetini yerden yere vurabilecek.. Ya da ILO'daki Türk işçi temsilcisi oradaki Türk bakanının söylediklerinin tersini söyleyebilecek.. Uluslararası forumların ilkelerinden biri, artık budur.

Öyleyse o forumlara katılmakta olan Türkiye gibi bir ülkede, o çağdışı maddenin yeri nedir? Onu muhafaza etmenin ve bazı hallerde görmezlikten gelirken, bazı hallerde uygulamanın anlamı nedir? Ele güne karşı böyle bir "çifte standartlar" çelişkisi içinde bocalamanın, fny-dası nedir?

140'inci madde de, Ceza Kanunumuzdan hiç vakit geçirilmeden çıkarılması gereken maddelerden biridir.

ALTAN ÖYMEN

CUMHURİYET

12.6.88

ANKARA NOTLARI

MUSTAFA EKMEKÇİ

Türkiye Nasıl Tanıtıldı?

DGM önünde, çarşamba günü, Haydar Kutlu'yla, Nihat Sargın'ın duruşmalarını izleyebilmek için çırpınırken anlattı Zülfü Livanelli, Örsan Öymen'le ilgili öyküyü.

Olay, Köln'de geçmiş. Örsan Öymen, şifreli bir çanta almıştı. Örsan, şifreli çantada çok önemli belgeler taşıdığını, Ağa'yla ilgili bilgilerin bu çantada olduğunu söylemiş. Zülfü Livanelli:

— Pekî, demiş Örsan'a, Şifreyi unutursan ne olacak? Çantayı da açamazsın, senin belgeler bir işe yaramaz!

— Unutmam demiş Örsan, Çünkü şifrenin bir kanadı 141, bir kanadı 142...

DGM'ye daha önceden başvurulmuş, duruşmanın daha büyük bir salonda yapılmasının sağlanması için. Yetkililer, kös dinlemişler. Dünyanın dört bir yanından gelmiş hukukçular, aydınlar, sanatçılar, DGM binası önünde kalakalmışlardı. Varlık Özmek'e:

— Kabahat Bülent Bey'in! dedim. Toplantı salonunu daha büyük yaptırıydu ya bugunleri düşünüp!

— Ne ilgisi var abi, dedi Varlık, gülmekten kırılıyordu...

DGM'nin çalıştığı salon, 12 Eylül öncesinde, CHP Genel Merkezi'ydi. Parti kapatılınca, mallarına el konmuş, CHP Genel Merkezi'ne de, DGM ile İdare Mahkemesi taşınmıştı.

Theodorakis, Zülfü Livanelli'nin, daha önce güvenlik görevlisiyle konuşması sonucu, duruşma salonuna girebilmişti. Kimi milletvekilleri, bu arada, Yeşiller'in milletvekillerinden Karitas Hensel girebilenler arasındaydılar. Yaşar Kemal dışındaydı. O:

— Ben 38 yıllık gazeteciğim, basın kartım var, beni niye içeri almıyorsunuz? diyor, bir sonuç alamıyordu... Arkadaşlarına da şöyle diyordu:

— Ben Mustafa Ekmekçi'nin yanından ayrılmadım. O, Ankaralı gazetecidir, nasıl olsa o girer, arkasından da ben girerim, diye!...

Sonra anlatıldılar, DGM'den bir savcı, oldukça da şişmanmış, -Nusret Demiral mı acaba?- bir komiserle sert bir biçimde buyuruyormuş:

— Herkesi merdivenlerden aşağı indirin. Kalabalığı iki yan so-kağa sürün...

Kandırılı olduğunu söyleyen komiser:

— Merdivenlerden aşağı inin, burada kimse durmayacak! diyor-du. Yaşar Kemal'e takıldım:

— Hani sen Kandırılıydın, bak komiser seni tanımıyor bile!

Sıdika Su, Sadun Aren, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Temsilcisi Helmut Oberdieg, Belçika'da Avrupa Parlamentosu Yeşiller Grubu Sözcüsü Mehmet Ali Yurttağül, Doğu Perinçek, Akın Birdal, Atilla Aşut, Muzaffer İlhan Erdost, Haldun Özen, Grekler, savunmanların çoğu içeri giremeyenler arasındaydılar. Savunmanların bir bölümü içeri girdiklerinde, Askeri Savcı Yüzbaşı Ülkü Coşkun'un sert çıkışıyla karşılaştılar. Ülkü Coşkun, görevlilere, savunmanları göstererek:

— Arayın bunları diye bağırıyordu. Savcı yüzbaşının "arayın" dedikleri arasında Halit Çelenk de vardı. Savunman Atilla Coşkun:

— Burası mahkeme, biz aratmayız, sizi arıyorlar mı? diye sor-du.

— Arıyorlar!

— Hayır, aramıyorlar sizi. Biz de aratmayacağız, kendimizi. Bu-rası mahkeme! Biz avukatız, hukukçuyuz...

Savunmanların üstlerinin aramasından vaz mı geçilmişti? Ülkü Coşkun bu kez:

— Kimlik bakın! diye bağırıyor. Nedense, öfkeli, bağırıyor, çağırıyor ko-nuşuyordu...

Olaylar, dünya basınının, dünya kamuoyunun gözleri önünde ol-maktaydı. Daha yargılama başlamadan olup bitenler, Türkiye ile ilgili olarak yabancılara, dostla düşmana bir izlenim vermeye ye-tiyordu...

— Siz misiniz, duruşma izlemeye gelenler? Biz size bir aziyet edelim de görün! diye düşündürmek istememişlerdir herhalde! Çünkü Türkiye, bu denli kötü tanıtılamaz. Çünkü, böyle tanıtılar, derhal görevlerinden alınır, kızığa çekilir, öfkelerini başka yerlere sakla-maları istenir...

Böyle bir duruşmaya, Haydar Kutlu'yla, Nihat Sargın'ın elleri ke-lepçeli getirilmeleri de yanlıştır. Kaçacak olanlar kelepçelenir; bun-lar ayaklarıyla gelmişler tipişi tipişi. Tutuklu yargılanmaları da, dünya hukukçularının gözlerinden kaçmadı. Kamu görevi yapanlar, bun-ları da düşündürüyor diye geçirdim uşumdan...

İçeri giremeyenler, dışarda alkış tutarak olayı protesto ediyor-lardı. Prof. Dr. Klaus Liebe-Harkott, "Ben DGM önünde gördüğüm muameleyi protesto ediyorum" diyordu. Herkes, izlenimlerini an-latıyor, gazetecilere demeçler veriyordu...

Öğleden sonra, DGM'ye, bir daha gittim. Savunmanlar, "protesto" ederek, duruşmaya girmemişler, içeriye birkaç temsil-ci arkadaşlarını göndermişlerdi. Bu kez, içeri girebildim. Paris Ba-rosu'nun Başkanıyla, Fransa'dan gelen savunmanlar içeri gireme-mişlerdi. Savunman Halit Çelenk, DGM Başkanı'na şunları söy-lüyordu özelle:

"Savunma hakkı insan haklarının başında gelir. Bu hak, binler-ce yıl süren toplumsal gelişmelerden sonra kazanılmış ve ulusla-rarası belgelerde, anayasalarda ve yasalarda yer almıştır. Temel haklar arasında bulunmaktadır. Ceza Yargılama Usulü Yasası'nın 136. maddesi, sanığa, bir ya da daha çok avukata vekâlet verme hakkı tanımıştır. Yasa, avukat sayısında bir sınırlama getirmemiş-tir. DGM Yasası'nda da böyle bir sınırlama yoktur. Bu davada ve-kâlet eden avukatlardan bir bölümü duruşma salonuna alınmış, salonun küçüklüğü nedeniyle çok sayıda avukat mahkeme bina-sının dışında kalmış ve salona girememişler..."

Türkiye'nin dört tarafından gelen beş yüze yakın avukat bu da-vaya, bir kalabalık oluşturmak için değil, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü savunmak amacıyla katılmışlardır. Bu koşullarda avu-kat arkadaşlarımızın savunma görevini yapma olanakları yoktur..."

Halit Çelenk'in, daha geniş bir salonda duruşmanın yapılması isteği mahkemeye reddedilince, Çelenk, yargıca "Biz de duruş-ma salonunu terk ediyoruz" dedi. Halit Çelenk, M. Ali Aybar, Er-şen Sansal, Veli Devecioğlu, Bahri Bayram Belen ile Necla Fer-tan'ın duruşma salonundan ayrılmalarından sonra, Savcı Yardım-cılarından Askeri Savcı Yüzbaşı Ülkü Coşkun, iddianameyi oku-maya başladı. Dışarda içeri giremeyenlerin alkışları sürüyordu. Ülkü Coşkun'un yüzü kül gibiydi. Keskin bakışları, haliften kısıl-mış gözlerinde okunuyordu. İddianameyi yer yer atlayarak okudu. 91. sayfaya gelince başkan duruşmayı, "zorunlu nedenlerle" 17 haziran cuma günü saat 09.00'a bıraktı...

Duruşmadan çıkınca, savunman Hasan Bakırcı:

— Sayın Ekmekçi, Haydar Kutlu-Nihat Sargın davası da domuz-lara fark atul! Artık yazarsın değil mi? diye soruyordu...

S AVCILAR ve yargıçlar bir davaya bakarken ya-salara göre hareket eder. Onları, kesin karar aş-a-masından önce, "Yasayı doğru uyguladın, yanlış uyguladın" diye eleştirmek yasak. O eleştiri ancak kesin karardan sonra yapılabilir.

Kutlu-Sargın davasında da öyle olacak.

Ama o davayla birlikte bir kere daha ortaya çıkan bir gerçek var ki, onu hiç gecikmeden vurgulamak gerekli. Çünkü, ülkemizin itibarını tehlikeli bir şekilde etkiliyor.

Türk Ceza Kanunu'nun ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun bazı maddeleri çağdışıdır. Bugün onlardan, şu ünlü 141 ve 142'nci maddeler üzerinde duralım. Bu maddeler;

1 Hukuk açısından çağdışıdır. Çünkü: "Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye.. veya memleket için-de müesses iktisadi veya sosyal temel nizamlardan her-hangi birini devirmeye matuf.. cemiyetleri her ne suret ve nam altında olursa olsun kurmaya tevessül edenler." Veya o yolda "propaganda yapanlar"..

Böyle bir suç tanımının eşine, herhangi bir ciddi demok-ratik ülkenin uygulamasında rastlanmaz.. Ne tarafa çe-kersen çek.. İstersen, de ki: "ANAP'ın faaliyeti de "ithalatçı-ihracatçı sınıfının çalışanlar üzerindeki tahak-kümünü tesis etmeye matuftur.." Ve o "cemiyet"i — siyasal parti "suret"i ve ANAP "namı" altında— ku-ran Turgut Özal hakkında da aç davayı..

2 Ceza açısından çağdışıdır. Çünkü: Suçun tekrarı ve ağırlaştırıcı etkenler altında, sa-nıklar için "200-300 yıl"lık hapis cezaları istene-bilmesini öngörmektedirler. Gerçi bunlar sonradan bir-leştirilip 36 yıl gibi "daha makul" bir hadde indirilebil-mektedir ama, ilk açıklandığında, ülkemiz adına, daha da dehşet verici bir izlenim bırakmaktadır.

3 Bugünkü dünyadaki gelişmeler açısından çağdışı-dır. Çünkü: Bu maddeler, "komünist partileri"ne ve "komün-izm" in propagandasına karşı uygulanırken, şu gerçeğin dışında kalmaktadırlar:

"Rejime karşı muhalefet"i suç olmaktan çoktan çı-karmış olan Batı dünyasına ek olarak artık, Doğu dün-yası bile, o çeşit muhalefet hareketlerini içine sindirmeye başlamıştır. Geçen gün de belirttiğimiz gibi, Batı dünya-sında komünizm propagandası yapmanın normal oldu-ğu gibi, Doğu dünyasında da kapitalizm propagandası ya-panlara —kızıl-sa bile— tahammül edilmesi, esas haline gelmektedir.

O iki dünyanın arasında Türkiye'nin, o maddelerin üstünde yükselen bir "tahammülsüzlük" abidesi gibi, tek başına kalmasının âlemi var mıdır?

4 Siyasal gerçekçilik açısından çağdışıdır. Çünkü: İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Batı demokrasi-lerinde (o da, İtalya, Fransa gibi sadece bazısın-da) bir süre için güçlenir gibi görünen komünist partiler, bugün küçüldükçe küçülmüşler, etkinliklerini yitirmişler-dir. Onları bir zamanlar, demokrasiye karşı bir "tehlike" gibi görenlerin gözünde de tehlike olmaktan, çoktan çık-mışlardır.

Bugün Türkiye'de de, TIP gibi bir parti yasallaşsa ne olacaktır? 1965'te ilk seçime girdiği zaman, oylarını en fazla yüzde 3'e kadar çıkarabilmiş, 1969'da o orana da ulaşamamıştır. Bugünkü dünya koşulları içindeki Türki-ye'de ve hele "yüzde 10"luk baraj gerçeği karşısında, han-gi başarıyı sağlayabilecektir?

Öyleyse? Her türlü "komünist" hareketi yasa dışı tut-mak gibi, kimsenin benimsemediği bir saplantıya takılıp kalmanın —her şey bir yana— "ürküttüğü kurbağa"ya de-gecek yanı da var mıdır?

5 Şiddet hareketleriyle mücadele açısından çağdışı-dır. Çünkü: Batı'daki komünist partiler, "yasadışı sol" şiddet hareketlerine ön safta karşı çıkmayı, çoktan beri, gele-neksel bir tutum haline getirmişler ve 1968 öğrenci hare-ketlerinden beri bunun pek çok örneğini vermişlerdir. Türkiye'deki komünist partiler de, yasallaştıkları takdirde aynı tutumu izlemek durumundadırlar.

Tersini yapmalarına, her şeyden önce, bugün de ken-dilerini destekleyen o "Batılı komünistler"le dayanışma içinde kalmaya muhtaç olmaları, engeldir. Ayrıca yasal-laştıkları takdirde, Anayasa Mahkemesi'nin kontrolü al-tına gireceklerdir.

Ve öyle bir durum ortaya çıkacaktır ki, bugün "komü-nist" eğilimli olup da, bu eğilimine legal bir kanal bula-mayıp illegal eylemlere yönelmeleri muhtemel olan bazı insanlar, "suç" işlemekten kurtulup, öteki partilerin üye-leri gibi normal bir siyasal faaliyet içine girebilecekler-dir.

Devlet için hangisi daha iyidir? Hangi taşın arkasın-daki hangi "komünist" in şiddet yanlısı olup hangisinin olmadığını bilemeyerek, hepsini bir kabın içine koyma-nın yanlışlığı içinde bocalamak mı? Yoksa mantığa da, hukuka da, adalete de, ulusal ve kişisel güvenliğe de da-ha uygun düşecek bir ayırım yapma imkânına kavuşmak mı?

Özetle: Ne tarafından bakılırsa bakılsın, bu 141'inci ve 142'nci maddelerdeki çağdışılıkların bir an önce gide-rilmesinde büyük faydalar vardır.

Tabii öteki maddelerdeki "çağdışı"lıkların da!

ALTAN ÖYMEN

PENCERE

Dünya Bir Duruşma Salonudur...

Sosyalist Parti Anayasa Mahkemesi'nde...

TBKP (Türkiye Birleşik Komünist Partisi) yöneticileri Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde...

Türkiye de AT'ye başvurmuş...

"Avrupalı olmak" istiyoruz.

Devlet Bakanı Ali Bozer görevli. Sayın Bakan oradan oraya koşuyor, çalmadık kapı bırakmıyor, yüzü döküyor, neredeyse yalvar yakar olacak:

— Aç kapıyı bezirgânbaşı...

Adam burun kıvrıyor:

— Hele sabret!...

— Ne kadar?

Eloğlu yumuşamıyor:

— Bilmem ki bir vakit mi desem, iki vakit mi desem, üç vakit mi desem?

Geri zekâlı mıyız biz?

Ülkemizde sosyalistlerle komünistleri kovuştururken, Avrupa Parlamentosu'na neden girmek istiyoruz? AT sosyalistlerle komünistlerle dolu değil mi? Elini sallasan ellisi, saçını sallasan tellisi. AT'nin parlamentosuna doğrudan seçimle giren politikacılar gruplarını kurmuşlar: Sosyalistler en başta; sonra sırasıyla Hristiyan Demokratlar, Komünistler, Liberal ve Demokratik Grup ile İlerici Demokratlar'dan oluşuyor genel kurul...

Türkiye'de komünistleri darağacına çektikten sonra Avrupa Parlamentosu'nda komünistlerle sosyalistler arasındaki sıralara oturmak mı istiyoruz?

Elin gâvurunun komünisti sosyalisti iyi de, Türk'ün sosyalisti komünisti mi kötü?

Yedi aydan beri tutuklu TBKP yöneticilerinin duruşması Ankara'da başladı.

Batıdan gazeteciler, televizyoncular, politikacılar, gözlemciler gelmişler; avukatlar, bizim gazeteciler, dinleyiciler, kalabalık...

Kim akıl etmişse etmiş, duruşmayı daracık bir salonda yapmayı uygun bulmuş.

İzleyiciler mahkeme salonuna sığamıyorlar; avukatlar dışarda kalıyorlar, kalabalık artıyor; itişme, kakışma, tartışma başlıyor; sanıklar kelepçeli olarak getiriliyorlar; içeri girmek isteyenleri polis engelliyor:

— Salonumuz doludur!..

Türk ve yabancı gazeteciler fotoğraf makinelerini yere dizip bu tutumu protesto ediyorlar; savunma avukatlarına da içeri girmekte güçlük çıkarılıyor; sonuçta hır gür ortasında duruşma başlıyor.

Peki, neden duruşma için küçük bir salon seçiliyor, daha büyüğünden neden kaçılıyor?

Çünkü büyük bir salonda izleyici sıraları dolarsa, komünizme reklam olur.

Ne akıllı..

Batıdan gelen gazeteciler, televizyoncular, elbette olan biteni izlediler, filme çektiler. Şimdi bütün bunlar dünyaya yansıtacak... Öğrenemedik bir türlü...

Ankara'da bir köşede, bir küçük salonda süregelen duruşmayı artık o boyutlarda tutmak olanağı yok.

Bir futbol maçını yalnız stadyumlardaki kalabalık değil, bütün dünya seyrediyor...

Kapalı salonda oynanan basketbol maçını, milyarlar meraklı gözlerle ekranda izliyorlar.

Duruşma salonu ne kadar küçük olursa olsun, uygar dünya artık bir mahkemedir.

İbrahim Seluk

Hürriyet

12. Haziran .88

bir günün hikâyesi

Ahmet ALTAN

GÜNÜN SÖZÜ

Doğa insanı iye ve mutlu yaratır. İnsanı bozan yoksul ve mutsuz eden toplumdur.

J.J. Rousseau

Hadi Avrupalı olalım

BİZ en çok ne istiyoruz? Kalkınmak, gelişmek, uygarlaşmak istiyoruz... Başka ne istiyoruz? Avrupalı olmak istiyoruz.

Bir mucize olsa ve bir sabah kalktığı-mızda, kendimizi Avrupalı bulsak... Nasıl bir ülkemiz olacak o zaman?

Birincisi bir Komünist Partimiz olacak... Komünist Parti'nin liderleri elleri kelepçeli olarak, asker kamyonlarından indirilip yargılanacaklar...

"Ben komünistim arkadaş,, demek serbest olacak... İsteyen istediği düşünceyi dile getirecek... Yazı yazdığı, dergi çıkarttığı, kitap çevirdiği için insanlar hapse atılmayacak...

İşçiler grev yapabilecek... Haklarını isteyebilecek... Bunun için mücadele edebilecek... Grevler, direnişler göreceğiz...

Ayrıca, hayali ihracat yasak olacak... Hayali ihracat yapan mahkemelere verilecek... Dolandırıcılıktan içeri girecek...

Bankalardan kredi alıp sonra bunları ödememek modası, işadamları arasında yerleşmeyecek... Aldığı parayı ödemeyenin evini, yalısını alıp bir güzel mahkemeye verecekler...

HİŞŞT!...

Teselli

Bolu'nun ANAP'lı Belediye Başkanı, "Bizim bakanlar çocuk, diye isyan etmiş.

Üzülmeyin canım...

Nasıl olsa, şimdiki çocuklar harika (!)...

H.O.

Daha başka neler olacak?

Yazılan romanların, "edebî olup olmadığına karar verme yetkisi,, yargıçların elinde olmayacak... Kitaplar toplatılmayacak... Kitaplar yakılmayacak.

Kadınlar özgür olacak... İstedikleri gibi giyinecekler... Sokaklarda erkeklerin saldırısına uğramayacaklar...

El ele dolaştı diye gençleri sokaklarda kimse dövmeyecek... Köşe başında öpüşen iki genç görünce, insanlar "Biz burada pezevenk mlyız ulan,, diye onların üstüne saldırmayacak...

Polisin adam dövmesi yerleşik bir uygulama olmaktan çıkarılacak...

Askeri darbe asla olmayacak... Ülkenin politikasını, sadece siviller belirleyecek...

Üniversite'de, çocuklara bütün düşünceler açıkça okutulacak... İsteyen öğrenci başına türban takacak, isteyen blüzin giyecek... Üniversite hocalarının sakallarına kimse karışmayacak...

Hangi dalda olursa olsun, işini iyi yapanlar iyi para kazanacak... İşini kötü yapanlar, işlerini kaybedecekler...

Özel televizyon kanalları serbest olacak... Televizyonu açınca, yalnızca "devletimizin,, ne dediğini öğrenmeyeceğiz. İşin gerçeğini de öğrenebileceğiz...

Vatandaş, devletin hizmetinde değil, devlet, vatandaşın hizmetinde olacak...

Paramızın değeri, dünya piyasalarında belirlenecek...

Hastanelerden adam kovulmayacak... Okullarda çocuklar dövülmeyecek...

Yasaklar bitecek... Zorbalık bitecek... Vahşet bitecek...

Bir sabah kalktığımızda kendimizi aniden böyle bir ülkenin vatandaşı olarak bulsak... Herhalde çıldırdık...

Bazılarımız sevinçten, bazılarımız kederden...

MİLLİYET
19.6.88

● Kutlu-Sargın davasının ikinci duruşması da tartışmalı

Avukatlardan protesto

● TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ile TIP Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın avukatları, polislin kendilerini aramak istemesi üzerine salona girmediler. Mahkeme heyeti başkanı duruma müdahale etti

ANKARA, ÖZEL
TÜRKİYE Birleşik Komünist Partisi'ni kurma çalışmalarını yapmak üzere Türkiye'ye gelen Türkiye Komünist Partisi (TKP) Genel Sekreteri Haydar Kutlu ile Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın ikinci duruşması tartışmalı başladı.

Duruşmanın yapıldığı Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bulunduğu Çevre Sokak'ta sabahın erken saatlerinde güvenlik kuvvetlerinde önlemler alındı. Çevik Kuvvet'e ait timler sokakta çift barikat kurarken, DGM binasının yanındaki binaların çatılarına geçici polisler yerleştirildi.

Sokakta barikat kuran polisler, gazetecilerin isimlerini okuyarak geçmelerine izin verirken, duruşmayı izlemeye gelen vatandaşları DGM binasına yaklaştırmadılar. Saat 09.00 sıralarında alkışlarla tempo tutan vatandaşlar daha sonra kendiliklerinden dağıldılar.

Duruşmayı izlemek üzere gelen avukatlar, bir süre DGM binasının önünde polislerle tartıştılar. Avukatlar, üzerlerinin polis tarafından aranmasına karşı çıktılar. Duruşma salonuna öncelikle alınmaya başlanan gazetecilerin üzerleri sivil polislerce arandı.

Mahkeme heyetinin yerini almasından sonra saat 09.55 sıralarında Haydar Kutlu ve Nihat Sargın daha önce içeriye alınan tutuksuz sanıkların önündeki yerlerini aldılar.

Bu arada duruşma salonuna gelen Avrupalı parlamenterler Kutlu ve Sargın'la tokalaştılar. Avrupa Parlamentosu üyesi Jens Peter Bonde, Kutlu ve Sargın'a Avrupa Parlamentosu Başkanı Henry Plump'un yazılı özel bir mesajını verdi.

Mahkeme Heyeti Başkanı Vehbi Benli, mübaşiri çağırarak avukatların duruşma salonuna alınmasını istedi. Bu arada söz isteyen tutuksuz sanık avukat Rasim Öz'e konuşma izni verilmedi. Avukatların üzerlerinin aranmasına karşı çıktıkları için duruşmaya gelmedikleri anlaşılınca mahkeme heyeti başkanı, avukatların aranmadan içeriye girmeleri için yetkililere emir verdi.

Mahkeme mübaşirinin, avukatların polis kordonu altında isim okunarak içeriye alınacağını söylemesi üzerine, avukatlar mübaşirin sokakta çağı yapamayacağını bildirdiler. Avukatlar cübbelerini giyerek yürümek istediler. Polislerle avukatlar arasında tartışma çıktı. Avukatlar daha sonra kimliklerine bakılarak duruşma salonuna alındı.

Avukatlardan Erşen Şansal, duruşma salonunun önünde polislerin tutumunu eleştirdi.

Bir başka avukat da söz alarak, "İki duruşmada da aynı durumun yaratıldığını, önlem alınması gerektiğini" belirterek, "Eğer savunma olmayacaksa, duruşma da olmaz" dedi. Mahkeme Heyeti Başkanı, "Mahkemenin dışında olanlar bizi ilgilendirmez. Duruşma salonuna herkes alınıyor" dedi.

Bu arada söz alan Haydar Kutlu, "Salon dışındaki gerginlikler içeriye de yansımaktadır. 4 arkadaşımız siyasi polis tarafından geçen duruşmada gözaltına alınmış ve bir hafta süreyle işkence görmüşlerdir. Bunların da gözönünde tutulmasını istiyoruz" dedi. Mahkeme Başkanı Benli de, "Onlar bizim konumuz değil. Hepinize sonsuz savunma hakkı verilecektir. Diğer konular bizimle ilgili değil" dedi.

Sanık avukatlardan Atilla Coşkun, "İddia makamının savunma hakkını çiğnediğini" ileri sürdü.

Avukatlardan Uğur Söylemezoğlu da, mahkeme heyetine tüm avukatların imzaladığı dilekçeyi vererek şunları söyledi:

"İlk duruşma tutanağında avukatların isimleri yanlış yazılmış, bir kısmı yazılmamış. Mahkeme tutanaklarının daha teknik araçlarla belirlenmesini ve bizlere de bir kopyasının verilmesini istiyoruz.

Ayrıca, ses, video ve diğer araçlarla basın mensupları dışında bazı kişilerce görüntü ve ses kaydediliyor. Bunun hiçbir yasal dayanağı yoktur. Kayıtlar stenoyla yapılıp, basın dışında kimse de kayıt yapmasın."

Tutuksuz sanıklardan Adil Demirci, "basın dışında görüntü ve ses kaydedenlerin kimliklerinin tespiti için yapılmasını" istedi.

Daha sonra saat 11.00'de savcı yardımcısı Yüzbaşı Ülkü Coşkun iddianameyi 99. sayfadan itibaren okumaya başladı.

Savcı Ülkü Coşkun, duruşmanın sabah bölümünde, 231 sayfalık iddianamenin 150 sayfasını okudu.

YABANCILARIN YORUMU

Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu Genel Sekreteri hukukçu Patrick Baudoin, duruşma salonuna girmeden önce Devlet Güvenlik Mahkemesi binası önünde gazetecilere yaptığı açıklamada, "Türkiye'de Mussolini'den kalma ceza maddelerinin bulunduğunu"

öne sürdü.

Baudoin şunları söyledi:

"Savunma avukatlarının engellenmesini çok korkunç ve anormal olarak görmekteyiz. Kutlu ve Sargın'la avukatların koşullarını izlemekteyiz. Bu arada gördüklerimizi, gözlemlerimizi örgütümüze en ayrıntılı bir biçimde aktaracağız."

Afrika Halkları ve İnsan Hakları Federasyonu temsilcisi hukukçu Pierre Lima, "Bu dava Türkiye'nin onurunu yükseltici değil düşürücü" dedi.

Yunan Sinema Sanatçılar Birliği temsilcisi sanatçı Arseni Kitty'de şunları söyledi:

"İşkence ve insan haklarının çiğnenmesine ağı bir duyurluğumuz var. Özellikle Yunan halkının Türk halkının yanında olduğunu belirtmek istiyorum."

DIŞ TEPKİLER

Davaları devam eden Haydar Kutlu ve Nihat Sargın konusunda Türk hükümeti üzerindeki baskıyı yoğunlaştırmaya çalışıyorlar. Avrupa Parlamentosu'nun 116 üyesi, TBKP liderlerinin serbest bırakılmasını isteyen bir deklarasyonu imzaladı. Portekiz parlamentosu ise Kutlu ve Sargın'ın derhal serbest bırakılması isteminde bulunulmasını öneren bir karar aldı.

YUNAN PARLAMENTERLER

Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın davasını izlemek için Türkiye'ye gelen Yunanlı parlamenterler, davanın sağlıklı sürdürülebilmesi için Kutlu ve Sargın'ın serbest bırakılması gerektiğini ileri sürdüler.

Dokuz kişilik bir heyetle Türkiye'de bulunan Yunanlı parlamenterler dün düzenledikleri ortak basın toplantısında Kutlu ve Sargın davasının bu hali ile sürdürülmesinin kabul edilemeyeceğini ifade ettiler. Bu davada herhangi bir eylemin değil, düşüncenin yargılanmakta olduğunu ileri süren parlamenterler şunları söylediler:

"Bu davada gerekli hukuksal garantiler yok. Yüzlerce sayfalık iddialar bu tür garantilerden yoksundur. Böylesi bir dava antidemokratiktir. Özgürlük ilkesine aykırıdır. Avrupa'nın hiçbir ülkesinde ceza kanunlarında düşünce suç sayılmaz. Türkiye'nin çağ dışı bir mantıkla düşünce özgürlüğünü yargılamasını kınıyoruz."

19. Haziran 88

Hürriyet

Avrupa'dan, Kutlu-Sargın'a "dayanışma" mesajı

Zeynel LÜLE

STRASBOURG, (Hürriyet) - Avrupa Parlamentosu Başkanı Lord Henry Plumb, Türkiye'de dün yeniden mahkeme önüne çıkarılan TBKP yöneticileri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'ya bir "dayanışma mesajı" gönderdi.

Öte yandan, Avrupa Parlamentosu'nda yayınlanan ve Kutlu ile Sargın'ın serbest bırakılmalarına ilişkin deklarasyonu imzalayan parlamenterlerin sayısı 116'dan 120'ye yükseldi. Deklarasyonda, iki yöneticinin mahkemelerini yürüten savcının, sanıkların "şiddet eylemlerine katılmadıklarını onayladığı" belirtilerek, Kutlu ve Sargın'ın, sadece komünist oldukları ve Kürt halkının haklarını savundukları için yargılandıkları kaydediliyor. Bu durumun, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 9, 10 ve 11'inci maddelerine aykırı olduğuna dikkat çekilen deklarasyonda, Türk Hükümeti'nin, bu tür hakları kısıtlayıcı Ceza Kanunu maddelerinde değişiklik yapması isteniyor.

Avrupa Parlamentosu'nun önceki geceki oturumunda, görevlilerin ve tercüman-

ların greve gitmeleri nedeniyle görüşilemeyen ve kadük olan, Sargın ile Kutlu'nun serbest bırakılmasına ilişkin karar tasarısının ise Parlamento'nun 4 Temmuz'da başlayacak toplantılarına sunulacağı bildirildi.

Lord Plumb'ın talimatıyla, Avrupa Parlamentosu Başkanlık Kabine Direktörü Robert Ramsay tarafından kaleme alınan mesajda, "Avrupa Parlamentosu, davanızı çok yakından, hassasiyetle izlemektedir. Parlamento'nun insan haklarına bağlılığı, bu şekilde hareket etmemizi gerektirmektedir" denildi.

Dünkü mahkemeyi izlemek üzere Parlamento adına Türkiye'ye giden Danimarkalı parlamenter Jens-Peter Bonde aracılığıyla gönderilen mesajda, Avrupa Parlamentosu'nun, Kutlu ve Sargın'ın serbest bırakılmalarına ilişkin olarak, 19 Kasım 1987 tarihinde aldığı karara da dikkat çekiliyor. Mesajda, Daha önce Türkiye'ye giden Avrupa Parlamentosu Türkiye Temas Grubu Başkanı ile yarımcılarının, kendilerini sadece görebildikleri, ancak konuşmadıkları da belirtiliyor.

Kutlu ve Sargın'ın yargılanmalarına devam edildi

Yine tartışma çıktı

★ Yasadışı TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ile kapatılan TIP'in Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın Ankara DGM'deki duruşmaları sırasında yine olaylar çıktı. Sargın'ın avukatları arasında sert konuşmalar oldu...

ANKARA- Yasadışı TKP Genel Sekreteri Nihat Sargın ile kapatılan TIP'in Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın yargılanmalarına akşam DGM'de devam edildi. Erken saatlerde bina çevresin-

de ve caddede geniş güvenlik önlemleri alan güvenlik kuvvetleri, kalabalığı binadan uzaklaştırmaya çalıştılar.

Mahkeme mübaşirinin, avukatların polis kordonu altında isim okunarak içeriye

alınacağını söylemesi üzerine, avukatlar, mübaşirin sokakta çağrı yapamayacağı görüşünü bildirdiler ve polis kordonunu yarmaya çalıştılar. Polislerle tartışan avukatlar, cübbelerini giyerek yürümek istediler. 10-15 dakikalık bir tartışmadan sonra, avukatların kimliklerine bakılarak mahkeme binasına girmelerine izin verildi. Avukatlar içeri girerken polisin arama yapmak istemesi üzerine yeniden tartışma çıktı.

Avukatlar, üst aramalarını yasal olmadığını, bu koşul-

larda içeriye girmeyeceklerini söylediler. Yaklaşık bir saatlik bir tartışmadan sonra mahkeme başkanının emriyle, avukatlar üzerleri aranmadan mahkeme salonuna girdiler.

Avrupa'dan telgraf

Duruşma başladıktan sonrasalona alınan Avrupalı parlamenterler Kutlu ve Sargın'la el sıkışarak selamlaştı. Bu arada Avrupa Parlamentosu Başkanı'nın gönderdiği telgrafi parlamenter Jens Bunder, Kutlu ve Sargın'a

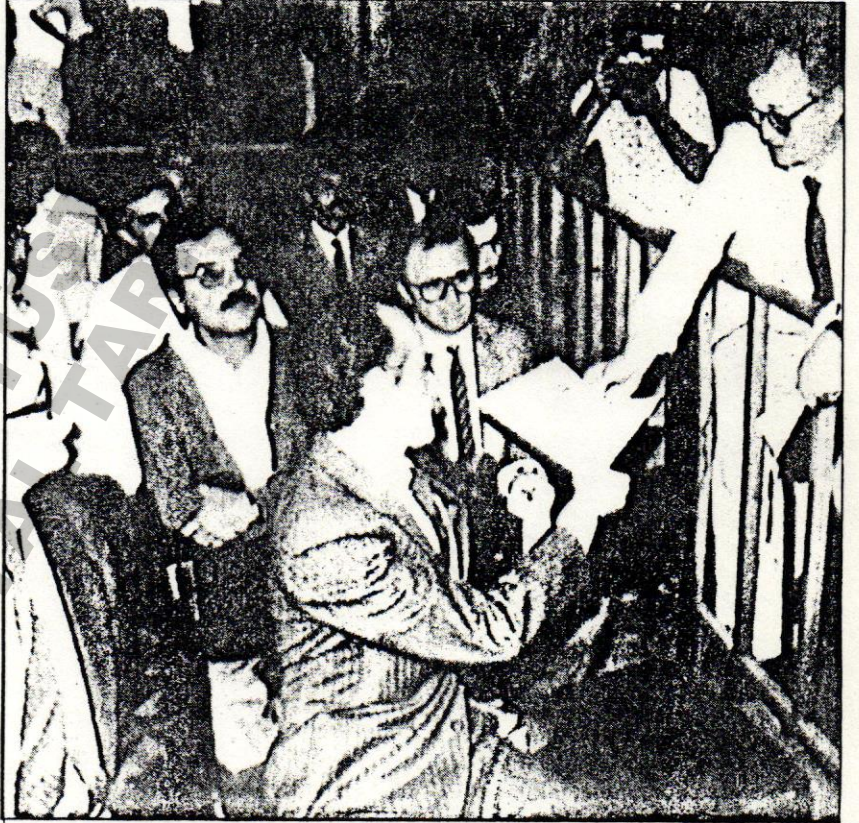
verdi. Daha sonra duruşma başladı.

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ndeki ikinci duruşmada sanıkların hakkındaki iddianamenin okunmasına devam edildi. Mahkeme heyeti, 152. sayfaya kadar gelinen iddianamenin okunmasına bundan sonraki duruşmada devam edilmesini kararlaştırdı. Böylece üçüncü duruşma 4 Temmuz'a ertelendi. Kutlu ve Sargın daha sonra sıkı güvenlik önlemleri altında cezaevine götürüldü.

"4 kişi işkence gördü"

Duruşma sırasında sözlenen yasadışı TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu, geçen duruşmada gözaltına alınan 4 kişinin emniyette işkence gördüğünü iddia edince mahkeme başkanı tarafından susturuldu...

Avrupa Parlamentosu Başkanı'ndan telgraf

Önceki gün yapılan ikinci duruşma salona alınan Avrupalı parlamenterler Kutlu ve Sargın'la el sıkışarak selamlaştı. Bu arada Avrupa Parlamentosu Başkanı'nın gönderdiği telgrafi parlamenter Jens Bunder, Kutlu ve Sargın'a verdi. Daha sonra duruşma başladı...

19. Haziran 1988
Günaydın

Kutlu ve Sargın'ın yargılanmasına devam edildi

● Yasadışı TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ile kapatılan TIP'in Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın Ankara DGM'deki duruşmaları sırasında yine olaylar çıktı.

● Önceki gün yapılan ikinci duruşma salona alınan Avrupalı parlamenterler Kutlu ve Sargın'la el sıkışarak selamlaştı. Bu arada Avrupa Parlamentosu Başkanı'nın gönderdiği telgrafi parlamenter Jens Bunder, Kutlu ve Sargın'a verdi.

•Yazısı 2. sayfada•

19 Haziran 88

İtariyet

Kutlu - Sargın Davası'nda SAVCI OLAYI

TARTIŞMA

Polisler, hiç kimseyi binaya sokmak istemediler. Polisler DGM savcısının emri olduğunu söyleyince, tartışma çıktı. Kutlu ve Sargın, avukatların üstlerinin aranmak istendiğini, bunun savunmaya müdahale olduğunu söylediler.

- Ankara Savcısı'nın "Avukatları arayan" emrini Duruşma Yargıcı bozdu.
- "Türkiye Birleşik Komünist Partisi" yöneticileri Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın, yine çok sayıda yabancı parlamenter ve basın mensubu tarafından izlenen dünkü duruşmaları da olaylı geçti...
- Ankara Savcısı Nusret Demiral'ın talimatı üzerine, savunma avukatları, yabancı gözlemciler ve diğer izleyiciler, duruşma salonuna 100 metre kala, yollarını kesen Çevik Kuvvet ekiplerince durduruldular. Avukatlar, savcı için "suç duyurusu"nda bulundu.
- Polis, Savcı Demiral'ın talimatı olduğunu belirterek, avukatların üzerini aramak istedi. Tartışmalar çıktı. Aramada ısrar edilince, duruşmaya girmeyeceklerini bildiren avukatlar, yargıcın "Aranmasınlar" müdahalesinden sonra yerlerini aldılar.

● 10. sayfada

Kutlu-Sargın Davası'nda, savcı olayı

ANKARA, (Hürriyet)- Tartışmalı bir duruşmayla, 8 Haziranda yargılanmalarına başlanan Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP) yöneticileri Haydar Kutlu ve Nihat Sargın dün ikinci kez Ankara Devlet Güvenlik mahkemesi'nde yargıç önüne çıktılar. İkinci duruşma da, ilkinde olduğu gibi olaylı başladı. Sabahın erken saatlerinden itibaren DGM'ye gelen 200'e yakın avukat, çok sayıda basın mensubu ve izleyici ile yabancı parlamenterler, DGM binasının 100 metre uzağında polis tarafından durduruldu. Caddede etten bir duvar ören çevik kuvvete mensup polisler, savcının talimatı olduğunu belirtirken bina yakınına kimseyi sokmadı. Bu tutumu protesto eden avukatlarla polisler bir süre tartıştılar. Saat 10.30'da başlayan duruşmada, avukatların, salonda basın dışında ses ve video cihazları ile kayıt yapan kişilerin bulunduğu, bunların dışarı çıkarılması yolundaki istekleri, mahkeme heyeti tarafından incelendi ve duruşmanın öğleden sonraki oturumunda da reddedildi. Saat 15.00'e kadar süren duruşmada iddianamenin 152 sayfalık bölümü okundu. Duruşma 4 Temmuz tarihine ertelendi. Mahkeme dünki duruşmada da Kutlu ile Sargın'ın tutukluluk hallerinin devanına karar verildi.

Haydar Kutlu ve Nihat Sargın, sabah saat 08.30 sıralarında büyük güvenlik önlemleri altında cezaevi arabasıyla DGM'ye getirildi. Kutlu ve Sargın'ın binaya gelişleri sırasında kalabalık bir izleyici topluluğunun alkış tuttuğu gözlemlendi. Duruşmada Kutlu ve Sargın ile birlikte yargılanan ikisi tutuklu 19 sanıktan 18'i hazır bulundu.

AVUKATLAR ALINMIYOR

Kutlu ve Sargın'ın binaya alınmalarından sonra sayıları 200'ü bulan avukatlar, duruşmaya girmek istediklerini söyleyerek polisin oluşturduğu etten duvarı aşmaya çalıştılar. Emniyet yetkililerinin, savcının emri bulunduğunu belirterek izin vermemeleri üzerine, avukatlar ile polisler arasında tartışma çıktı. Savunma haklarının kısıtlandığını, savcının isteklerine uymak zorunda olduğunu belirten avukatlar, bu durumu tutanak ile saptayarak savcı hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını bildirdiler.

Saat 09.00 sıralarında binaya girmek için izin çıkması üzerine avukatlar, cüppelerini giyerek duruşma kapısı önüne yığıldılar. Bu sırada kapıda bekleyen polisler, savcı Nusret Demiral'ın yeni bir emri olduğunu, bu nedenle bütün avukatların tek tek arana-çağını söyleyince, avukatlar bu tutumu protesto ederek üzerlerini aratmadılar. Bu arada avukatlardan Erşen Şansal 15 dakika içinde aranmadan içeri alınmaları halinde duruşmaya girmeyeceklerini ve bu durumu Barolar Birliği'ne götüreceklərini söyledi.

SARGIN: "SAVUNMA KISITLANIYOR"

Saat 09.30'da sayıları 100'ü bulan yerli ve yabancı basın mensubu, her gazeteden sadece iki kişi olmak üzere içeri alınmaya başlandı. Saat 10.00'da mahkeme heyeti yerini aldığında mübaşir, avukatların içeri girmek istemediklerini bildirdi. Bunun üzerine Nihat Sargın, söz alarak, avukatların üstlerinin aranmak istenmesi üzerine içeri girmediklerini, bu durumun onların savunma haklarını ellerinden almaktan başka birşey olmadığını söyledi. Mahkeme Başkanı Vehbi Benli de mübaşire "Aranmadan girsinler" talimatını verdi.

YUNANLILAR GELİYOR

Hâkimin söz konusu talimatından sonra, avukatlar ile birlikte aralarında Yunanistan Komünist Partisi Milletvekili Stratis Korakas, iktidar partisi PASOK Milletvekili Kucikas, İnsan Hakları Federasyonu temsilcisi Pierre Lima ve Danimarka'lı Milletvekili Jens Peter Bonde'nin de bulunduğu bir grup parlamenter de içeri girdi. Bu sırada Korakas, hâkimin bütün uyarılarına rağmen Kutlu ve Sargın'ın bulunduğu bölüme gelerek tokalaştı ve öpüştü. Korakas, hâkimin mahkeme dışına çıkarma uyarısından sonra izleyicilere ayrılan bölüme oturdu.

Duruşma salonuna alınan avukatlar, yüksek sesle isimlerini söyleyerek tutanaklara yazdırdılar. Bu arada avukatlardan Erşen Şansal, engellendiklerini belirterek şunları söyledi:

"İçeriye girişte, ilk duruşmada olduğu gibi engellendik. Durumu tutanaklarla tespit ettik. Tutanakları

size sunuyoruz. Mahkemenin bu konuda önlem almasını bekliyoruz".

Bunun üzerine Mahkeme Başkanı Vehbi Benli, "Mahkeme salonu herkese açıktır, dışarıda yapılanlar bizi ilgilendirmez" dedi. Bu arada sanıklardan Haydar Kutlu söz alarak, salon dışındaki gerginliğin salona da yansıdığını söyledi. Kutlu, geçen duruşmada mahkeme binası önünde gözaltına alınan dört kişinin emniyette işkence gördüğünü iddia edince, mahkeme başkanı, "Bunlar bizim dışımızda" diyerek Kutlu'yu susturdu.

Avukatlardan Uğur Söylemezoğlu da tüm avukatların imzaladığı dilekçeyi mahkemeye sundu. Mahkeme tutanaklarının daha teknik araçlarla belirlenebileceğini belirten Söylemezoğlu, "Ses ve video cihazları ile basın dışında kayıt yapılıyor. Bunun hiçbir yasal dayanağı yoktur. Basın dışında tespit yapılmasını" dedi.

Bu arada söz alan sanıklardan Atilla Coşkun, duruşmaya girerken üzerinin arandığını, içinde savunmasının bulunduğu çantının karıştırıldığını söyledi. Coşkun, "Bu düpedüz kanunsuzluktur. Sargın savunma hakkına tecavüz edilmesidir" dedi. Mahkeme heyeti bu talep üzerine kısa bir süre kendi içinde tartışarak, söz konusu talebi daha sonra incelenerek karar verilmek üzere işleme konulmasına karar verdi.

Daha sonra Savcı Ölkü Coşkun, 99'uncu sayfadan itibaren iddianameyi okumaya başladı. Öğle saatlerine kadar iddianamenin 150 sayfalık bölümü okunarak duruşmaya ara verildi.

Bu arada, Kutlu ve Sargın duruşmasını izlemek üzere Ankara'ya gelen yabancı parlamenterler Çağdaş Gazeteciler Derneği'nde bir basın toplantısı düzenleyerek, yargılamayı eleştirdiler.

MOSKOVA RADYOSU

Öte yandan, hha'nın Erzurum'dan verdiği habere göre, Moskova Radyosu yaptığı yayında, Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın serbest bırakılmasını istedi. Moskova Radyosu, Kutlu ve Sargın'ın sanık sandalyesine oturtulmasını kınadı ve Sovyet toplumunun iki yöneticiliyle dayanışma içinde olduğunu ileri sürdü.

Sovyetler Birliği Asya ve Afrika Ülkeleri Dayanışma Komitesi'nin konuya ilişkin olarak bir bildiri yayınladığını belirten Moskova Radyosu, Türk makamlarının dünya kamuoyuna kulak asmadığını öne sürerek, yayınında şu görüşlere yer verdi.

"Avrupa Parlamentosu, çeşitli uluslararası kuruluşlar ve etkin basın organları Türk adli makamlarının Kutlu ve Sargın'ı mahkûm etme niyetini protesto etmişlerdi. Avrupa Güvenliği ve İşbirliği Konferansı'nın Helsinki sunuş belgesini imzalayan, insan haklarına ilişkin bir takım uluslararası sözleşmelere imza koyan bir ülkede, tek günahları görüşlerinden ibaret olan kişiler, sanık sandalyesine oturtulmuştur. Birçok Sovyet toplu teşkilatı, Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'la dayanışma içinde olduğunu bildirmiştir. Sovyetler Birliği Asya ve Afrika Ülkeleri Dayanışma Komitesi, Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın adli yünden kovuşturulmasını kesinlikle protesto ederek, derhal serbest bırakılmalarını istedi."

19 Haziran 88

Hürriyet

Olağanüstü güvenlik önlemi alındı

Kapatılan Türkiye İşçi Partisi ile Türkiye İşçi Köylü Partisi yöneticileri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun dünkü duruşmasını izlemek isteyenler sabahın erken saatlerinde Devlet Güvenlik Mahkemesi önünde toplandılar. Polis toplananları salonun 100 metre gerisine kadar uzaklaştırdı. An sonra tekrar yaklaşımlarını önlemek için kordon oluşturdu.

Kutlu ve Sargın'ın duruşması polis kordonu altında yapıldı

Ünal İNANÇ-Cengiz
ÖZKAN-Can POLAT

ANKARA- Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP) yöneticileri Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın yargılamalarına dün Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM)'nde devam edildi.

Mahkeme binası önünde ve çevre sokaklarda sabahın erken saatlerinden itibaren yoğun güvenlik önlemleri alındı. Polis ilk duruşmadan daha etkin önlemler alırken avukatlar ve gazeteciler dahil olmak üzere herkes, mahke-

■ Polisin çok sıkı güvenlik önlemleri aldığı dünkü duruşmayı izlemek isteyenler üzerleri aranarak salona alındı. Duruşma öncesi salona 100 metre mesafede bekletilen avukatlar aramayı protesto ettiler.

menin önünden 100 metre uzakta tutuldu.

Bir süre sonra mübaşir, avukatların isim okunarak, polis kordonu altında içeri alınacaklarını bildirdi. Mübaşirin sokakta çağrı yapamayacağını söyleyen avukatlar ile polis arasında tartışma çıktı. Daha sonra içeri alınmaya başlanan avukatlarının üzerle-

rinin aranmak istenmesi üzerine tartışmalar yoğunluk kazandı.

Mahkeme kapısı önünde avukatlar ve polis arasında giderek sertleşen tartışmalarda avukatların, "Giyin cübbelerinizi, cop-larlarsa coplasınlar", "Savcıdan sen emir alırsın, o bizim muhatabımız değil", "Ne eşkiyayız, ne te-

rörist, savunma görevimizi yapmaya geldik", "Burası karakol mu?", "Ayıp, ayıp, dünyaya rezil oluyoruz" diye bağır-dıkları duyuldu.

Uzun süre devam eden tartışmalardan sonra mahkeme kapısı önünde bekleyen avukatlar duruşma salonuna üstleri aranmadan alındılar.

Duruşmayı izlemek için gelen yabancı parlamenter ve yöneticiler, çıkan tartışmaları eleştiren demeçler verdiler.

İnsan Hakları Uluslararası Örgütü Genel Sekreteri Patric Boğudan, avukatların baskı altında tutulduğunu belirterek, "Halen, Mussolini'nin ceza yasalarının uygulanması çok vahimdir" dedi.

Dünya İnsan Hakları Derneği Afrika Sorumlusu avukat Pier Lima da insanların düşünceleri nedeniyle yargılanmasını kınadığını ifade ederek, "Bu dava Türkiye'nin onurunu düşürücü niteliktedir." diye konuştu.

Yunan Sanatçılar Birliği temsilcisi bayan Arseni Kitlu da, "Onlara destek olmaya çalışacağız" diyerek, Yunan halkının, Türk halkı tarafından olduğunun bilinmesini istediklerini söyledi.

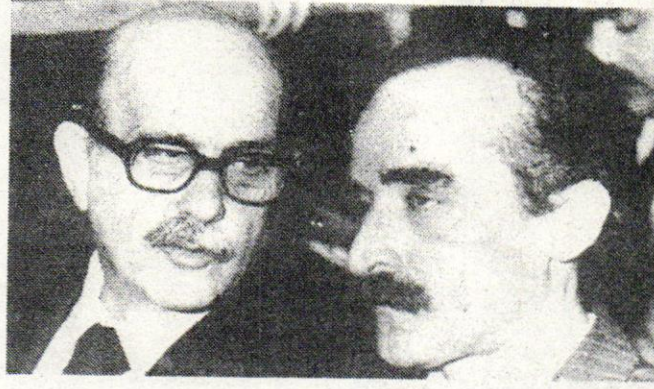
Duruşmada 19 sanık da hazır bulundu. Duruşmaya alınan Avrupalı parlamenterlerin Kutlu ve Sargın'la el sıkışarak, selamlaştıkları görüldü.

Avrupa Parlamentosu'ndan telgraf

Avrupalı Parlamenter Jons Bunder, Avrupa Parlamentosu Başkanı tarafından gönderilen telgrafı Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'ya duruşma öncesinde verdi.

İNGİLTERE'DEN DAYANIŞMA DUYURUSU

*Biz İngiltere'deki Türkiye'li Göçmenler,
Ülkemizdeki İnsan Hakları ve Demokrasinin
En Acil İstemini Yükseltmede Sesimizi
Demokrasi Güçlerinin Sesine Katıyoruz:*

TÜM POLİTİK TUTUKLULARA, KUTLU'YA, SARGIN'A ÖZGÜRLÜK!

Abbas AYGÜN, Abdullah GÜVERCİTAŞI, Abdullah ÖNGÖR, Abdullah PİŞİREN, Abdullah YAKIŞAN, Adnan SALİH, Adnan PİŞİREN, Ahmet BULUTOĞLU, Ahmet GÖKÇEOĞLU, Akgül BAYLAV, Ali ASLAN, Ali AKGÖZ, Ali AYDOĞAN, Ali CAN, Ali CÜCE, Ali ÇELİK, Ali ÇOLAK, Ali ÇOMAK, Ali DEMİR, Ali K. DEMİR, Ali DİRİK, Ali BEYDOĞAN, Ali GÜL, Ali Can KARAKAŞ, Ali KURAN, Ali Haydar KUL, Ali İŞİK, Ali MARAŞLI, Ali ÖZGÜVEN, Aslı GÖKSEL, Kerim YILMAZ DOĞAN, Ali EROĞLU, Ali GENECİ, Ali GÜL ALKAN, Ali GÜMÜŞ, Ali GÜN, Ali GÜNEŞ, Ali HAS, Ali Gül HAS, Ali KALKAN, Ali KAÇAR, Ali KARA, Ali ÖZCAN, Ali B. ÖZCAN, Ali Rıza SÖNMEZ, Ali TUC, Ali Kemal UÇAK, Ali YILMAZ, Ali YILDIZ, Ali YÜCE, Ali Rıza YÜCE, Aliye, KALKAN, Alpan AYRILMAZ, Altay KUL, Asaf AKAR, Asiye SİĞİRTMAÇ, Asude MERCAN, Ata HAS, Avni KALKAN, Aysel ÇELEBİ, Aysel ÇELİK, Ayşe ALBAY, Ayşe AĞCA, Ayşe BİRCAN, Ayşe KAYA, Ayşegül KALKAN, Ayten KAYA, Battal AKBAY, Bayram CENGİZ, Bektaş DOĞAN, Bektaş HAS, Bektaş, KILINÇ, Besime EMİN, Bilgehan ATEŞ, Birgül CAN, Birgün SAİTOĞLU, Bora BAŞOĞLU, Bünyamin KORKMAZ, Cafer DOĞAN, Cahit BAYLAV, Can TAŞÇIOĞLU, CEMİLE AKGÖZ, Cemile DİRİK, Cengizhan ATEŞ, Cemile KÖMÜR, Cennet DOĞAN, Cennet Gülistan DOĞAN, Cennet ŞAHİN, Cennet ŞAHİN, Cuma ASLAN, Cuma KURBAN, Davut ALKAN, Davut CAN, Demet YALÇIN, Derya ATEŞ, Derya ERDOĞAN, Dilber AYDEMİR, Doğan CAN, Doğan EKİM, Doğan GÜNEŞ, Doğan TUÇ, Doğan UÇAR, Döndü DEMİRÇİVİ, Döndü YAZGAN, Döne HAS, Durdu GÖZTAŞ, Düzgün ÇELEBİ, Efendi KARAKAŞ, Erol YEŞİLNUR, Kemal KADIOĞLU, Elif DOĞAN, Elif ERDOĞAN, Elif GENECİ, Elif GÜMÜŞ, Elif ÖVER, Elif TOPAL, Elif K. TOPAL, Elif TOPKAYA, Elif ZİNCİRKIRAN, Emey KOZ, Emin OZYAŞAR, Emin TEPE, Emine KÖMÜR, Emine AYDOĞAN, Enis ÜSER, Erdal SEYHAN, Erol SEYHAN, Erdal POYRAZ, Erdoğan SARIKAYA, Ersin YELKEN, Elif SAĞIR, Elif K. SAĞIR, Fadime CENGİZ, Fadime KILIÇ, Fadime SAĞIR, Fahri TANTAN, Fatma ATEŞ, Fatma ASLAN, Fatma BUDAK, Fatma AKINÇ, Fatma BÜLBÜL, Fatma ÇİÇEK, Fatma ÇELİK, Fatma DURAK, Fatma GİRGIN, Fatma KARTAL, Fatma POLAT, Fatma KURAN, Fatma ÖZKAN, Fatma SAĞIR, Fatma UÇAR, Fatma UÇAK, Fatma YÜCE, Fergül ÖZGÜVEN, Fatoş SAİTOĞLU, Fazilet GÜRLEK, Fevzi YETER, Feyzullah BÜLBÜL, Fikret DEMİR, Fikret BACAĞOĞLU, Fikret SEFAGÖK, Feyzullah SÖNMEZ, Gazi TUTAR, Göçer YETER, Göksel ÜN, Gül DOĞAN, Gül ERDOĞAN, Gül ÖZKAN, Güley DEMİRYABAN, Gülbahar GÜMÜŞ, Gülbahar KARAYILAN, Gülseren ÖZDİL, Gülten KARAKAŞ, Gülsüm YILDIRIM, Gülşen GÜN, Güneş SAVUR, Günsel FEVZİ, Güven PEK, Hacı KÖZ, Hakan MERCAN, Halil ÖVER, Haluk SARIKAYA, Hamza ŞAL, Hamit TEPE, Hamit YILMAZ, Handan ASLAN, Hanım AŞIK, Hanım BÜLBÜL, Hanım AS, Hanım KAYA, Hanım YETİMLER, Hanım YILMAZ, Hanife BALOĞLU, Hanife KÜÇÜK, Hasan BOYACI, Hasan BÜLBÜL, Hasan Mehmet DOĞAN, Hasan B. DOĞAN, Hasan K. DOĞAN, Hasan M. DOĞAN, Hasan EREN, Hasan ERGİŞ, Hasan GAZİ, Hasan GENECİ, Hasan GÜNEŞ, Hasan GÜRLEK, Hasan KAYA, Hasan KURBAN, Hasan SİĞİRTMAÇ, Hasan ŞAHİN, Haşim AYDINLI, Hatice BOZTEPE, Hatice DOĞAN, Hatice B. SAĞIR, Hatice TANSU, Hatice TOPAL, Hayal ÇELİK, Hatun COŞKUN, Hatun CÜCE, Hatun DEMİRÇİVİ, Hatun DURU, Hatun KARA, Haydar CENGİZ, Haydar DEMİRKAYA, Haydar ÖZCAN, Haydar YILDIRIM, Hayrî ALTUN, Hayrullah BAY, H. Abbas DOĞAN, Hıdır SAĞIR, Hıdır TOPAL, Hikmet SOĞUK, Hilmi KARTAL, Hülya KALKAN, Hüseyin ATEŞ, HÜSEYİN AKKAY, Hüseyin BUDAK, Hüseyin ÇELİK, Hüseyin ÇİÇEK, Hüseyin COŞKUN, Hüseyin DÖNGEL, Hüseyin DENİZ, Hüseyin DOĞAN, Hüseyin B. DOĞAN, Hüseyin K. DOĞAN, Hüseyin AKÇADAĞ, Hüseyin DOĞAN, Hüseyin GENECİ, Hüseyin GÜNDÜZ, Hüseyin KARTAL, Hüseyin KURAN, Hüseyin ÖZKAN, Hüseyin SAĞIR, Hüseyin SİRMA, Hüseyin TOPAL, Hüseyin ÜZÜM, Hüseyin TAŞOĞLU, Hüseyin TOPAL, Hüseyin TÜRK, Hüseyin YILDIRIM, Hüseyin YILMAZ, Hüseyin KÖMÜR, Hüseyin YILMAZ, Hüseyin ÖZKAN, Hüseyin HAS, İbrahim AŞIK, İbrahim CÜCE, İbrahim GÖLTAŞ, İbrahim DEMİR, İbrahim HAS, İbrahim KARTAL, İbrahim KAYA, İbrahim KURBAN, İbrahim ÖZBİLGE, İbrahim UÇAR, İbrahim YILMAZ, İlhan ONUR, İlyas KARAKAŞ, İmam AKINCI, İmam ERDOĞAN, İmam GÜZELÖĞLU, İsmail BİNBOĞA, İsmail GÖZEN, İsmail HAS, İsmail İNCEDAL, İsmail KARTAL, İsmail SAĞIR, İsmail SAİTOĞLU, İsmail TAŞ, İsrail YALEZEN, Kadir ALP, Kadir YAZGAN, Kadir YÜKSEL, Kalender TOPAL, Kalender SAİTOĞLU, Kamber YETİMLER, Kamil KILINÇ, Karabey KALKAN, Kasım YILMAZ, Kaya DEMİRÇİVİ, Kazım ASLAN, Kazım HAS, Kazım YILMAZ, Kaya DEMİRÇİVİ, Kasım ASLAN, Kasım KILIÇ, Kazım KILIÇ, Kazım KARAKAŞ, Nazmi KARAKAŞ, Nejlâ BAŞOĞLU, Nergiz KARAKAŞ, Nevin VAROL, Niyazi AKIŞ, Niyazi KARAKAŞ, Numan ÖZTEPE, Vural ONUR, Nuran ONUR, Nuran DOĞAN, Nuran KARA, Nuriye BOSTANCI, Nurettin DURSUN, Ogey HAS, Okan ERCE, Olcay ANIKER, Orhan KARGIN, Osman DEMİRCİ, Osman ŞAHAN, Öngül KÖZ, Özcan KARAKAŞ, Özgür BALOĞLU, Pekin PLATİNEL, Perihan BAY, Raşit TEPE, Remzi ALBAY, Rengin TOY, Reyhan KURBAN, Rıza GÜN, Rıza SÜMBÜL, Rıza YAZGAN, Saadet GÜZTAŞ, Sadettin YUMUŞAK, Sabit UÇAR, Sabiha ÇOMAK, Sabiha SAĞIR, Sabine ERDOĞAN, Sabene TOPAN, Sabriye KURBAN, Sabriye TANTAN, Safiye ARICAN, Safiye ASLAN, Safiye TOPKAYA, Salman KARTAL, Salman SAĞIR, Sefa İNCELEME, Seher KILINÇ, Selahattin AKIN, Selahattin KANLI, Selahattin ÖZÇELİK, Selda GÜMÜŞ, Selma COŞKUN, Serpil KARTAL, Sevdâ YILMA, Sevgi KARA, Sevgi TAŞÇI, Sevil ÇALIK, Sevtap KARAKAŞ, Seyfullah ÖZDİL, Sıdika YUMUŞAK, Sinan AYDIN, Sonay KARAKAŞ, Songül ERBİL, Songül KARAKUZU, Suat AMAÇ, Sultan ATANCI, Sultan BOZDERE, Sultan GÜN, Sultan KARAKAŞ, Suna YÜKSEL, Süleyman CENGİZ, Süleyman EMİN, Süleyman HAS, Süleyman TOPAL, Sündüz ÇELİK, Şafak ÇİM, Şahin ÖZÇELİK, Şekife CÜCE, Şahin ERDOĞAN, Şefik EKİNCİ, Şöhretin MERCAN, Şükran DEMİRASLAN, Şule ÇAKIREL, Şükriye DEMİRÇİVİ, Şükrü ŞERBETLİ, Şükrü TOPKAYA, Şehriban DOĞAN, Şeref AKŞİT, Şengül AYDINLI, Takim DOĞAN, Tacim GENECİ, Turabi ERBİL, Tülin KARAMAN, Türkan OĞUZ, Türkan AKMANDİL, Ulviye GÜN, Üzeyir ÖZCAN, Vedat DEMİRASLAN, Veli COŞKUN, Veli Hüseyin ERDOĞAN, Veysel YILMAZ, Yeşim GÜZELPINAR, Yeter KURBAN, Yeter SAĞIR, Hıdır SAĞIR, Yıldız GENECİ, Yıldız TEPE, Yiğit ALBARAS, Yusuf AKINCI, Yusuf DOĞAN, Yusuf SAĞIR, Zehra CAN, Zehra ÖZÇELİK, Zehra DEMİR, Zekiye CÜCE, Zeliha ERDOĞAN, Zeynel AKGÖZ, Zeynep AKGÖZ, Zeynep BAYIR, Zeynep KAÇAR, Zeynep SEVİNÇ, Zühre ALKAN, Zühre KORKMAZ, Zeliha ERDOĞAN.

WEGEN IHRER ÜBERZEUGUNGEN VERFOLGT

Zum Gerichtsverfahren gegen türkische Kommunisten

Am 8. Juni wird in der türkischen Hauptstadt das Gerichtsverfahren gegen den Generalsekretär des ZK der Kommunistischen Partei der Türkei Haydar Kutlu und den Generalsekretär der Arbeiterpartei der Türkei Nihat Sargin eröffnet.

Viele türkische Anwälte kamen nach Durchsicht der 230-Seiten starken Anklageschrift zum Fall Kutlu und Sargin zu dem Schluß, daß dieses Dokument kein juridisches ist, sondern daß es sich eigentlich um eine rein politische Anklage handelt. Daraus macht auch der Staatsanwalt der Republik, der die Anklageschrift ausgearbeitet hat, kein besonderes Geheimnis. Er hatte es sehr eilig, das beginnende Gerichtsverfahren zum „Prozeß des Jahrhunderts“ zu erklären, und zwar in der Annahme, damit beweisen zu können, daß kommunistische Ideen und Demokratie unvereinbar sind.

Auf welche Art und Weise? Wie in der Anklageschrift festgestellt wird, ist das „Grundprinzip des Kommunismus: Tod dem, der nicht mit uns ist. Einen Mittelweg gibt es nicht.“ Lesen wir weiter: „Es gibt weder schlechten noch guten Kommunismus. Der Kommunismus ist eine beängstigende Diktatur, die die Werktätigen ausnützt“, „nach kommunistischer Überzeugung ist jeder talentierte, tatkräftige und unternehmerische Mensch ein Faschist, der sterben muß“ usw., u.ä. Daß solche „Ideen“ mit der Demokratie unvereinbar sind, wird nicht bezweifelt. Aber was haben die Kom-

munisten und ihre Lehre damit zu tun? Die ihnen zugeschriebenen Leitsätze haben mit den tatsächlichen kommunistischen Idealen und Prinzipien absolut nichts gemeinsam.

Was sind die tatsächlichen Ziele der türkischen Kommunisten? Bekanntlich haben die kommunistische Partei und die Arbeiterpartei der Türkei im Herbst 1987 nach der endgültigen Einigung über ihren Zusammenschluß einen Programmentwurf einer Vereinigten Kommunistischen Partei der Türkei veröffentlicht. Darin sind die Ziele präzise formuliert. Als wichtigste strategische Aufgaben werden die Gewährleistung eines umfassenden Friedens und die demokratische Erneuerung der Türkei genannt. Dabei unterstreichen die türkischen Kommunisten, daß es unmöglich ist, daß eine Partei im Alleingang diese Ziele erreicht. Dazu ist eine große Allianz der Befürworter der Demokratie in der Türkei erforderlich. Und um einen Dialog mit anderen Vertretern des politischen Spektrums der Türkei anknüpfen zu können, muß der Partei zumindest die Möglichkeit eingeräumt werden, ihre Ansichten zu äußern.

Und eben deshalb - um zu ermöglichen, daß die neu gegründete Vereinigte Kommunistische Partei in der Türkei auf legaler Basis aktiv werden kann, sind die Generalsekretäre der ZKs der Kommunistischen Partei und der Arbeiterpartei der Türkei nach Vorankündigung auf einer Pressekonferenz am 16. November 1987 ganz offen aus der

Emigration in die Heimat zurückgekehrt. Alles weitere ist den Lesern bekannt - schon an der Gangway des Flugzeuges wurden sie verhaftet.

In der Türkei sprachen sich viele Vertreter politischer Parteien, einflußreiche Presseorgane und Kulturschaffende gegen die Verhaftung von Kutlu und Sargin und für die Legalisierung der kommunistischen Partei aus. Das Europaparlament, viele kommunistische und Arbeiterparteien auf der ganzen Welt, Sozialdemokraten, Sozialisten, Grüne, Vertreter des Zentrums, Liberale, nationale Befreiungsbewegungen, öffentliche Organisationen und bekannte Kulturschaffende forderten ihre Freilassung. Um ihre Solidarität mit Kutlu und Sargin zu demonstrieren, kamen einige Vertreter des Europaparlaments, Juristen und Journalisten in die Türkei. Der bekannte griechische Komponist Mikis Theodorakis stand an der Spitze des Internationalen Komitees zur Rettung von Kutlu und Sargin. Das ZK der KPdSU, eine Reihe öffentlicher Organisationen

der UdSSR und die Bruderparteien anderer sozialistischer Länder traten mit Nachdruck für ihre Freilassung ein.

Die gerichtliche Verfolgung von Kutlu und Sargin wegen deren Überzeugungen stößt auf unser größeres Unverständnis, zumal die Türkei internationale Menschenrechtsabkommen und die Schlußakte von Helsinki unterzeichnet hat, die die Verpflichtung enthält, „die Menschenrechte und die Grundfreiheiten wie Gedanken-, Gewissens-, Religions- und Überzeugungsfreiheit zu respektieren.“

Die Sowjetbürger glauben, daß die türkischen Kommunisten das Recht, frei und offen durch die Straßen ihres Heimatlandes zu gehen, erlangen werden, wie das von immer breiteren demokratischen Kreisen in der Türkei - wie es vom Leben gefordert wird. Wir bringen unsere brüderliche Solidarität mit den mutigen kommunistischen Patrioten der Türkei zum Ausdruck und unterstützen mit Nachdruck die Forderung nach deren Freilassung.

I. KURANOW

Als die Ausgabe schon im Umbruch war...

ANKARA, 6. (TASS). Wie die Zeitung CUMHURİYET berichtet, wandte sich der Verband der zeitgenössischen türkischen Journalisten an die Leitung des Gerichts für Staatssicherheit mit der Bitte, dafür zu sorgen, daß das Gericht ungehindert arbeiten kann.

Dutzende Vertreter europäischer Länder, Juristen und Mitglieder politischer Parteien und Menschenrechtsorganisationen sollen in die Türkei kommen, um den Prozeß im Fall Haydar Kutlu und Nihat Sargin zu verfolgen.

ПРАВДА, 7 ИЮЛИ '88 (Almanca original baskın)

Bestürzung über Nachricht aus Türkei

Monatelang gefoltert

IG-Metall-Ausländerausschuß setzt sich für zwei inhaftierte Politiker ein — Heute Prozeß

FÜRTH — Bestürzung löste eine Nachricht aus der Türkei beim Ausländerausschuß der IG Metall Fürth in der letzten Sitzung aus: Die Generalsekretäre der Türkischen Arbeiterpartei, Nihat Sargin, und der Kommunistischen Partei in der Türkei, Haydar Kutlu, sollen am 8. Juni vor ein Sondergericht gestellt und zu einer lebenslangen Haft verurteilt werden.

Die beiden Parteisekretäre waren am 16. November 1987, in Begleitung einer Delegation westeuropäischer Parlamentarier und Mandatsträger, in ihre Heimat zurückgekehrt mit der Absicht, ihren Beitrag zum eingeleiteten Demokratisierungsprozeß in der Türkei zu leisten, und mit der Hoffnung, daß viele Emigranten, die auch in der Bundesrepublik leben, dann in ihre Heimat zurückkehren könnten.

Obwohl die beiden Generalsekretäre in Begleitung der europäischen Mandatsträger waren, wurden sie noch am Flughafen bei ihrer Ankunft verhaftet und während ihrer monatelangen Haft gefoltert.

Die Fürther Metaller waren vor der Abreise von Sargin und Kutlu in ihre Heimat von Freunden der beiden Generalsekretäre um Unterstützung gebeten worden, weil sie wußten, daß sie in ihrer Heimat „nicht mit Rosen empfangen“ werden. Doch zum damaligen Zeitpunkt wurde die Rückkehr der beiden von den meisten Mitgliedern des Ausländerausschusses nicht als so problematisch eingeschätzt.

Siegfried Pelzer, zuständiger Sekretär für die ausländischen Arbeitnehmer in der IG Metall Fürth, machte in der Ausschuß-Sitzung auch deutlich: „Nicht nur wir Metaller sind wohl auf den Zweckoptimismus einiger deutscher Spitzenpolitiker hereingefallen, die sich auf Kosten der Steuerzahler in der Türkei aufgehalten und bei ihrer Rückkehr von einer Demokratisierung in der Türkei berichtet haben.“

Für alle Demokraten, die sich für den Eintritt der Türkei in die Europäische Gemeinschaft eingesetzt haben, müsse das Vorgehen der regierenden Politiker gegen die linken Parteisekretäre ernüchternd wirken.

Zahlreiche Menschen im Fürther Raum haben mit Unterschriftenaktionen gegen die Verhaftung und Folterung von Demokraten in der Türkei protestiert. Der Ausländerausschuß der IG Metall Fürth hat beschlossen, zukünftig geeignete Solidaritätsaktionen zu unterstützen.

Fürther Nachrichten 9.6.88

Mahnwache vor dem türkischen Konsulat

Mit einer Mahnwache vor dem türkischen Konsulat in der Regensburger Straße demonstrierten gestern Mitglieder der Solidaritätsinitiative „Menschenrechte und Demokratie in der Türkei“ für die Freilassung von Haydar Kutlu und Nihat Sargin, die seit gestern in Ankara vor Gericht stehen. Wie berichtet, hatten Grüne-Stadträtin Sophie Rieger, Hans-Günther Schramm, MdL, und DKP-Stadtrat Herbert Stiefvater die beiden Türken im November 1987 in ihre Heimat begleitet. Bereits am Flughafen von Ankara wurden Kutlu und Sargin, — beide sind Generalsekretäre der Kommunistischen und der Arbeiterpartei — festgenommen. Sie sollen — so die Solidaritätsinitiative — während ihrer Haft mehrfach gefoltert und mit Elektroschocks und Drogen bearbeitet worden sein. Bei einer Verurteilung drohen beiden Generalsekretären mehrere hundert Jahre Haft, möglicherweise die Todesstrafe.

Foto: Guttenberger

9.6.88

Nürnberger Zeitung

WAZ, 9.6.88

4201.

Prozeß gegen türkische KP-Chefs

400 Anwälte vertreten die Angeklagten vor Gericht in Ankara

Von BAHÄ GÜNGÖR

waz ANKARA

Unter größten Sicherheitsvorkehrungen hat am Mittwoch vor dem Ankaraner Staatssicherheitsgericht der Prozeß gegen die beiden Mitte November freiwillig aus dem europäischen Exil zurückgekehrten türkischen Kommunistenführer Kutlu und Sargin begonnen.

An dem Prozeß gegen die beiden sowie 19 weitere Angeklagte nehmen mehr als 400 Anwälte als Verteidiger und über 80 internationale Beobachter teil. Kutlu, Generalsekretär der illegalen „Kommunistischen Partei der Türkei“ (TKP), und Sargin, Generalsekretär der verbotenen „Arbeiterpartei der Türkei“ (TIP),

sind wegen Verstößen gegen verschiedene Staatsschutzparagraphen des türkischen Strafgesetzbuches angeklagt. Die mehr als 200 Seiten starke Anklageschrift wirft den Angeklagten u. a. vor, Mitglieder illegaler Organisationen zu sein, den Sturz der türkischen Staatsordnung mit dem Ziel der Gründung eines marxi-

stisch-leninistischen Staates aktiv angestrebt, dem Ansehen der Türkei im Ausland geschadet, separatistische Aktionen gefördert sowie das Nationalgefühl des türkischen Volkes verletzt zu haben. Kutlu und Sargin waren nach ihrer Landung am 16. November in Ankara noch an Bord festgenommen worden.

Westdeutsche Allgemeine

9.6.88

Todesstrafe für zwei KP-Führer in der Türkei?

e. a. a. Athen

Über Leben und Tod führender türkischer Kommunisten und Sozialisten wird derzeit in zwei Strafprozessen in Ankara und Istanbul entschieden. Vor dem Staatssicherheitsgericht in Ankara müssen sich seit gestern Haydar Kutlu und Nihat Sargin, die beiden wichtigsten Führer der in der Türkei verbotenen Kommunistischen Partei verantworten. Sie sollen laut Anklage die „Errichtung der Diktatur einer Gesellschaftsklasse“ und den „Umsturz der Gesellschaftsordnung“ geplant haben. Ihnen droht die Todesstrafe.

Vor einem Staatssicherheitsgericht in Istanbul läuft bereits ein Prozeß gegen den Generalsekretär der kürzlich gegründeten Sozialistischen Partei Yalcin Büyükdagli und seine fünf engsten Mitarbeiter. Auch sie werden beschuldigt, durch ihre Parteigründung den Umsturz der sozialen und politischen Ordnung in der Türkei geplant zu haben. Ihnen drohen Haftstrafen von mehr als 30 Jahren.

Das türkische Verfassungsgericht berät zur Zeit, ob die Gründung der Sozialistischen Partei rechtswidrig war. Entscheiden die Verfassungsrichter für ein Verbot, muß auch allen 25 Mitgliedern des Zentralkomitees der Prozeß gemacht werden.

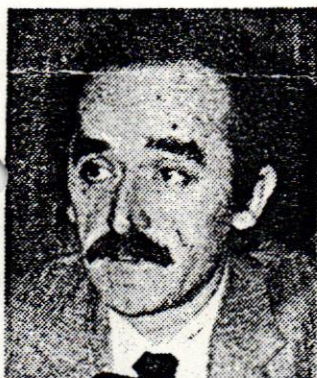
Die KP-Führer Kutlu und Sargin hatten 1987 im Exil in der Bundesrepublik Deutschland den Zusammenschluß ihrer Parteien beschlossen. Vor den Wahlen im November waren sie in die Türkei zurückgekehrt, um, wie sie erklärten, die Demokratie „auf die Probe zu stellen“.

Sie wurden bei ihrer Ankunft auf dem Flughafen in Ankara festgenommen. Die Festnahmen lösten Proteste in ganz Westeuropa aus. Nach Angaben ihrer Anwälte, von denen einige inzwischen selbst angeklagt wurden, sind sie gefoltert worden.

UZ, 10.6.88

Gericht in Ankara fürchtet beim Prozeß gegen Kutlu und Sargin Protest und Öffentlichkeit

Nach 99 Seiten Anklage wurde der Gesinnungsprozeß plötzlich vertagt

Haydar Kutlu, Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Türkei.

Im November war er mit Sargin aus dem Exil in seine Heimat zurückgekehrt, um die Gründung einer Vereinigten Kommunistischen Partei der Türkei vorzubereiten.

Dr. Nihat Sargin, Generalsekretär der Arbeiterpartei der Türkei.

Bei der Rückkehr wurden beide sofort festgenommen. Sie wurden gefoltert, bevor man die Anklage gegen sie zusammenzimmerte.

Fotos: Mehmet Werner

Aus Ankara berichtet UZ-Sonderkorrespondent Wolfgang Breuer

„Sie fürchten die internationale Öffentlichkeit, deshalb dieses Manöver.“ Rechtsanwalt John Bodan aus Großbritannien und seine Kolleginnen und Kollegen aus zehn weiteren Ländern protestieren hier in Ankara am Donnerstag vor der Presse mit scharfen Worten gegen die Entscheidung, den Prozeß gegen Haydar Kutlu und Nihat Sargin zu vertagen - auf den 17. Juni. Vertagung wie Prozeßführung generell seien ein Skandal, das ist die einhellige Meinung der Juristen.

Die turbulenten Ereignisse bei der Prozeßöffnung am Mittwoch machen nicht nur Schlagzeilen in der türkischen Presse, sie finden auch ein „juristisches Nachspiel“ eigener Art. „Wir bringen un-

Wie hier in Frankfurt fanden am Mittwoch in zahlreichen Städten Solidaritätsaktionen statt. Foto: Huhn

sere tiefe Besorgnis über die Verschleppung des Verfahrens, über den Ausschluß der Öffentlichkeit besonders am Nachmittag, als Sitzplätze vorhanden waren, über die Behinderung der türkischen Rechtsanwälte ...“ zum Ausdruck. Die „Anklageschrift“ der internationalen Juristen umfaßt 13 Punkte und ist eine erste Reaktion auf ein Verfahren, das nur als Drama zu bezeichnen ist.

Der vorerst letzte Akt des skandalösen Trauerspiels ging am Mittwoch im Staatssicherheitsgericht über die Bühne: Mitten in der Verlesung der Anklageschrift - der Staatsanwalt war gerade auf Seite 99 angekommen -

wurde der Prozeß vertagt. Einen vernünftigen Grund, warum die weiteren 132 Seiten nicht verlesen werden konnten, gab das Gericht nicht an.

Der wahre Grund lag auf der Straße: Hunderte Menschen hatten vor dem Gericht bei der Prozeßöffnung für Freiheit und Demokratie in der Türkei demonstriert, mehr als 70 ausländische Beobachter wollten das anachronistische Verfahren verfolgen - wurden aber zum Teil von der Polizei abgedrängt. Polizisten in Zivil verhafteten sieben Demonstranten aus der Türkei.

Das Regime dachte an einen Prozeß hinter verschlos-

Fortschreibung auf Rückseite

Ruth Henke über den Prozeß gegen Kutlu und Sargin

Türkei auf dem Weg nach Westen

Am Mittwoch wurde die Hauptverhandlung im Prozeß gegen Nihat Sargin und Haydar Kutlu vor dem Staatssicherheitsgericht, einer Einrichtung des Ausnahmerechts, in Ankara eröffnet. Die Generalsekretäre der TIP, Nihat Sargin, und der TKP, Haydar Kutlu, waren am 16. November vergangenen Jahres nach jahrelangem Exil in die Türkei zurückgekehrt, um dort die Vereinigte Kommunistische Partei der Türkei (TBKP) legal zu konstituieren. Sie wurden bei ihrer Ankunft am Flughafen in Ankara festgenommen.

Die beiden Gefangenen wurden gefoltert, ihre ersten Verteidiger verhaftet und selbst angeklagt. Inzwischen haben sich mehr als 400 Rechtsanwälte und Anwältinnen Mandate für die Verteidigung ausstellen lassen. Bereits im November hatte das Europaparlament in einer Resolution die sofortige Freilassung der beiden sowie die Gewährung freier politischer Meinungsäußerung verlangt. Kutlu und Sargin hatten vor ihrer Rückkehr in die Heimat betont, daß sie mit ihrem demonstrativen Akt die Diskussion um die Demokratie in der Türkei weiter forcieren wollten.

Die Situation hierfür scheint günstig. Kaum sieben Monate nach den nur durch eine kurzfristige Wahlrechtsänderung und großzügige Wahlgewinne gewonnenen Parlamentswahlen stecken Ministerpräsident Turgut Özal und seine Mutterlandspartei (ANAP) in großen Schwierigkeiten. Er war mit den vollmundigen Versprechungen angetreten, sein Land nach dem Militärputsch vom 12. September 1980 der Demokratie näherzubringen und wirtschaftlich zu stabilisieren. Beides ist ihm bisher nicht gelungen.

Dagegen wächst – selbst in den Reihen der eigenen Partei – die Unzufriedenheit mit seiner Politik. Eine militärische Lösung des Kurden-Problems hat sich als bislang unmöglich erwiesen und zu einem bürgerkriegsähnlichen Zustand geführt. An den Univer-

sitäten gärt es trotz aller „Säuberungen“ der letzten Jahre, und die sozialen Unruhen nehmen angesichts einer Inflationsrate von inzwischen 74 Prozent zu. Der Staatspräsident Kenan Evren, der 1980 den Militärputsch als Generalstabschef angeführt hatte, warnte gar in einer Rede im Mai vor einem erneut möglichen Eingreifen der Militärs.

Streitpunkt Verfassung

Vor allem die 1982 noch von den Militärs verabschiedete Verfassung des Landes ist zum Streitpunkt geworden. Auch konservativen Staatsrechtlern gilt diese als undemokratisch. Die Feierstunde zum 26jährigen Bestehen seines Gerichts in der vergangenen Woche nutzte der Verfassungsgerichtspräsident Mahmut Cuhruk zum Unmut und Erstaunen vieler der anwesenden Politiker zur Kritik an dieser Verfassung. Auf dieser Grundlage waren nach 1980 die mitgliederstärkste Gewerkschaftsvereinigung DISK verboten und die gewerkschaftlichen und politischen Rechte stark eingeschränkt worden. Für große Teile der Bevölkerung besteht ein Verbot der gewerkschaftlichen Organisation, so für öffentliche Bedienstete, Lehrer, Bank-

angestellte oder Arbeiter in wichtigen Industriezweigen wie Kohle und Öl. Trotzdem fanden im letzten Jahr die umfangreichsten Streiks seit über zehn Jahren statt. Es waren gleichzeitig die ersten Arbeitskämpfe überhaupt seit dem letzten Militärputsch. In allen Arbeitskämpfen stand die Forderung nach Demokratie, d.h. einem Arbeitsrecht nach internationalem Standard und freier gewerkschaftlicher und politischer Betätigung entsprechend den Bestimmungen der ILO an erster Stelle.

Die Lebensbedingungen haben sich in den letzten Jahren drastisch verschlechtert. Der Gewerkschaftsdachverband Turk-Is spricht von einem 60prozentigen Kaufkraftverlust seit 1980. Auch die inzwischen fast 30prozentige Arbeitslosigkeit sorgt für weiteren Zündstoff. Angesichts der sozialen Unruhen gestand Özal vor kurzem, daß er seine Partei kaum an der Regierungsmacht halten könne, wenn er nicht wenigstens die Inflation in den Griff bekäme.

Özal hat sich die außenorientierte Wirtschaftspolitik mit einem Exportwachstum von 2,9 Milliarden Dollar 1980 auf 10,2 Milliarden 1987 in Form von hohen Exportsubventionen viel kosten lassen, galt es doch, die wirtschaftliche Anpassungs- und Konkurrenzfähigkeit gegenüber den EG-Ländern zu beweisen. Dieser Strukturwandel und die damit verbundene Um-

verteilung ging vor allem zu Lasten der Lohnempfänger. Ihr Anteil am Volkseinkommen betrug 1987 nur noch 15,5 Prozent, 1977 waren es noch 38,8 Prozent.

Trotz aller Bemühungen Özals ist die Türkei als Wirtschaftspartner für die EG nahezu unbedeutend geblieben. Für Ankara sieht das ganz anders aus. 40 Prozent der türkischen Importe kamen 1987 aus der EG, und 47,8 Prozent der Exporte gingen dorthin. Wenn Özal die im vergangenen Jahr beantragte EG-Mitgliedschaft der Türkei durchsetzen will, muß er nicht nur seinen Haushalt und die Wirtschaft sanieren, sondern sich auch einer politischen Lösung des Zypern-Problems stellen und die türkische Demokratie westeuropäischem Standard näherbringen.

EG wünscht Stabilität

Die Anbindung der Türkei an Westeuropa liegt in beidseitigem Interesse. Die hervorgehobene Stellung des geostrategisch bedeutsamen NATO-Landes Türkei bei der westeuropäischen Finanz- und Entwicklungshilfe entspringt auch nicht so sehr besonderen wirtschaftlichen Interessen, sondern ist vor allem den westeuropäischen Vorstellungen von militärischer Sicherheit geschuldet. Dafür wird von den EG-Ländern eine wirtschaftlich und vor allem innenpolitisch stabile Türkei gewünscht. In dieser Situation wird der Prozeß gegen die beiden Kommunisten Sargin und Kutlu Prüfstein für den Stand der Demokratisierung. Bereits Ende Juni berät der nächste EG-Gipfel in Hannover erneut über eine Mitgliedschaft der Türkei.

Kundgebungen begleiteten den Beginn des Prozesses gegen Kutlu und Sargin

Fast totaler Ausschluß der Öffentlichkeit / Auf 17. Juni vertagt

Ankara (DW-Korr.). Schon nach dem ersten Verhandlungstag ist gestern der Prozeß gegen die beiden kommunistischen Arbeiterführer Haydar Kutlu und Nihat Sargin auf den 17. Juni vertagt worden. Begonnen hatte

der seit sieben Monaten von der türkischen Staatsanwaltschaft vorbereitete Schauprozeß mit anhaltenden Solidaritätskundgebungen für die beiden Angeklagten vor und im Gerichtssaal (siehe Seite 3).

Der Stadtteil um den Gerichtshof war weitgehend von der Polizei abgesichert, so daß der Straßenverkehr fast lahmgelegt war. Gleich am ersten Prozeßtag demonstrierte das Regime seine negative Haltung zu rechtsstaatlichen Prinzipien ebenso wie zu elementaren Menschenrechten. Die Verhandlung fand fast unter totalem Ausschluß der Öffentlichkeit statt, die Verteidigung wurde stark in ihrer Arbeit behindert.

Einer der bekanntesten hiesigen Schriftsteller, Yasar Kemal, hatte de-

monstrativ in Anwaltsrobe auf der Verteidigerbank neben Haydar Kutlu, Nihat Sargin und ihren 14 Kampfgenossen Platz genommen und damit deutlich gemacht, daß die türkische Intelligenz in diesem Fall mitsprechen wird.

Erregte Auseinandersetzungen zwischen den Anwälten der Angeklagten und „Sicherheitskräften“ im Verhandlungssaal standen gestern im Mittelpunkt des Interesses der wenigen zugelassenen internationalen Beobachter. Wiederholt hatten die „Sicherheitskräf-

te“ versucht, den Anwälten vorzuschreiben, wo sie sich im Gerichtssaal aufzuhalten hätten. Das setzte sich solange fort, bis sich die Verteidigung entschieden dagegen verwahrte und die Anwesenheit von Vertretern der internationalen Öffentlichkeit, so wenige es auch waren, dem rechtswidrigen Gebaren der Geheimpolizei in dieser Frage ein Ende setzte.

Daß die internationale Solidarität notwendig und hilfreich sei, darin stimmten gestern nachmittag Klaus Fes-

Gestern nachmittag auf dem Wittenbergplatz: Solidaritätsaktion für Kutlu und Sargin
Foto: DW-Gruchot

ke, das von der SEW als Beobachter nach Ankara entsandte Vorstandsmitglied, und der Sekretär für internationale Verbindungen der SHP, Türker Alkan, überein. Die weitreichenden Einschränkungen von Versammlungsfreiheit und Organisationsfreiheit ließen dem türkischen Volk nur wenig Möglichkeiten, im Land selber eine kraftvolle Protestaktion durchzuführen, äußerte der Funktionär der Sozialdemokratischen Volks-

partei der Türkei. Gemeinsamkeit bestand auch darüber, daß die Menschenrechte in der Türkei „mit Füßen getreten“ werden, so Klaus Feske in Auswertung der rund eindreiviertelstündigen Unterredung.

Türker Alkan stimmte zu, daß die Bedeutung des gestern begonnenen Prozesses mit darin bestehe, daß der Diskussion um Demokratisierung der Türkei weitere Impulse verliehen würden.

Mahnwache für Menschenrechte

In der Türkei beginnt heute vor dem Militärgerichtshof in Ankara der Prozeß gegen die aus dem Asyl in ihre Heimat zurückgekehrten Generalsekretäre Haydar Kutlu von der Türkischen Kommunistischen Partei und Nihat Sargin von der Türkischen Arbeiterpartei. Das Schicksal der beiden Heimkehrer, denen die Todesstrafe droht, nahm die „Initiative für den Schutz der in die Türkei zurückkehrenden Emigranten“ zum Anlaß, vor dem Haus der Bürgerschaft eine Mahnwache zu veranstalten. Die Mitglieder forderten auf Plakaten die Freilassung der beiden Todeskandidaten und die Wiederherstellung von Demokratie und Menschenrechten in der Türkei. Die Bremer wurden in Flugblättern aufgefordert, sich für diese Ziele einzusetzen. (eb)

Foto: Jochen Stoss

Weser-Kurier 8.6.1988
(Bremer)

TAZ 8.6.1988
(Bremer)

Gestern vor der Bürgerschaft: Türkische Oppositionelle weisen mit einer Mahnwache auf den Beginn des Prozesses gegen die Generalsekretäre der türkischen Arbeiterpartei und der türkischen kommunistischen Partei in Ankara hin.

hm

HANNOVER, 8.6.88

STUTTGART, 8.6.88

STRASBURG, 8.6.88. TC BAŞKONSOLOSLUĞU ÖNÜ

HAMBURG, 11.6.88 «HEARING»

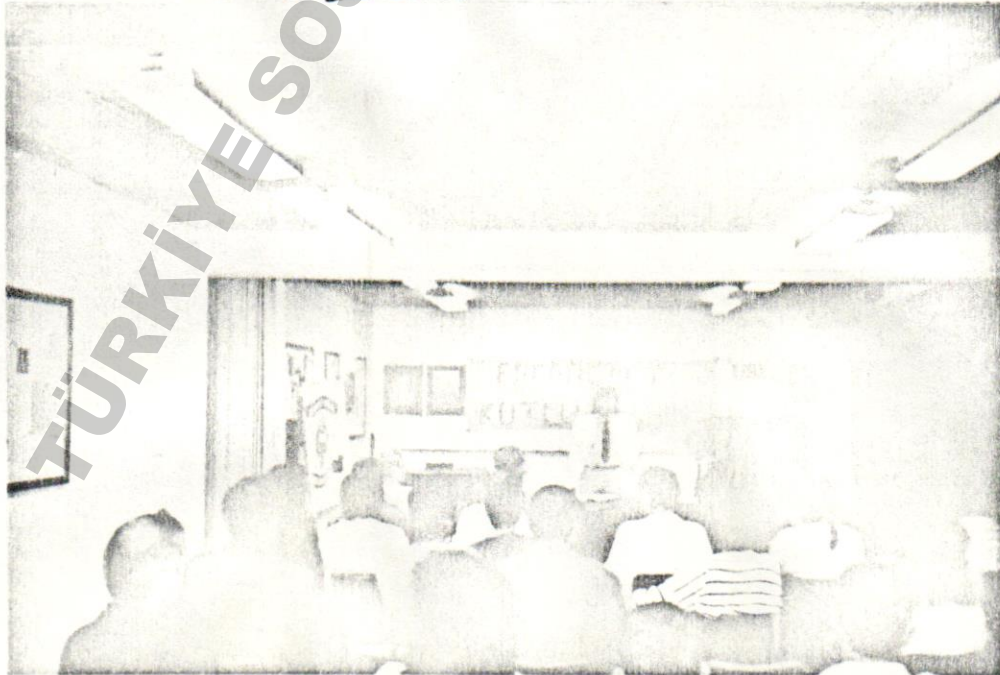
PARIS, 8.6.88 "AKUTLU VE SARGIN'A ÖZGÜRLÜK" YÜRÜYÜŞÜ

BAD KREUTZNAH, 8.6.88

DÜSSELDORF, 8.6.88

AVUSTRALYA, 8.6.88

STUTTGART, 8.6.88

HANNOVER, 8.6.88

1 HAZİRAN İLE 17 HAZİRAN TARİHLERİ ARASINDA YAPILAN DAYANIŞMA EYLEMLERİNİN
KISA DÖKÜMÜ : (Frankfurt,Mainz,Kassel,Gelsenkirchen,Bochum şehirlerinden
haber alınmadı).

- DORTMUND : Şehir merkezinde enformasyon masası açıldı. Yerel Dayanışma Girişimi tanınmış kişi ve kuruluşlardan 80 kadar imza aldı.Topluca Belediye Binasına gidildi.Belediye başkanı konuyla ilgileneneğine dair girişime bir mektup ilettili. Eylem yerel basında ve TV'nin 3 SAT programında yer aldı.
- KREFELD : Yerel dayanışma girişimi aracılığıyla bir dayanışma-uyarı nöbeti gerçekleştirildi.Yoğun bildiri dağıtım ve bölgede afişleme yapıldı.
- SİEGEN : Bölgede geniş çaplı bildiri dağıtım ve afişleme gerçekleştirildi.
- EMMERİCH : Bölgede bildiri dağıtım ve afişleme gerçekleştirildi.
- KÖLN : Bildiri dağıtım ve afişleme yapıldı.İkinci duruşmanın ardından bölge çapında katılımla 110 kişilik bir bilgilendirme toplantısı gerçekleşti. Toplantıda Osman Sakalsız ve Yöre Komitesinden yoldaşlar bilgi verdiler.
- DÜSSELDORF: Yerel Girişim şehir merkezinde yayın masası açtı ve uyarı nöbeti yaptı. Konsolosluk önünde bildiri dağıtımını gerçekleştirildi.
- WUPPERTAL : Bölgede bildiri dağıtım ve afişleme yapıldı.
- MÜNSTER : Duruşmadan 1 gün önce çeşitli örgütlerin ve basın mensuplarının basın toplantısının yapılması ve bir ortak açıklamanın kaleme alınıp elçiliğe gönderilmesi gerçekleşti. Konu yerel basında yer aldı.
- NÜRNBERG : Konsolosluk önünde uyarı nöbeti yapıldı. Milletvekili Schramm eylemi ziyaret etti ve destek verdi. Yerel basın konuya yer verdi.
- İNGOLSTADT: Şehir merkezinde uyarı nöbeti ve bildiri dağıtımını yapıldı.
- MÜNİH : Şehir merkezinde uyarı nöbetine yerli ve diğer yabancı örgütler destek verdiler.Mikrofonla enformasyon verildi,bildiri dağıtıldı. Demokratik örgütlerden yazılı mesajlar alındı.
- STUTTGART : DKP'nin girişimiyle şehir merkezinde bir uyarı nöbeti yapıldı. Yıgınsal bildiri dağıtımını gerçekleşti. Eylemin Stuttgart Parlamento binası önünde yapılması ilgi uyandırdı.
- HAMBURG : Şehir merkezinde uyarı nöbeti gerçekleştirildi. Uyarı nöbetinde açılan imza kampanyasına tanınmış kişiler ve bazı milletvekilleri

imzalarıyla katıldılar. Yoğun bildiri dağıtımı gerçekleştirildi. Aynı gün on kişilik bir heyet Konsolosluga bir protesto mektubu iletti. Parlamento binasında düzenlenen bir basın toplantısında dava hakkında bilgi verildi. Eyalet Parlamentosu FDP grubu dışişleri sözcüsü Dışişleri bakanı Genscher'e bir mektup iletti. Ayrıca bu şehirde çağırıcılarını geniş bir politik yelpazenin oluşturduğu ve ilgi uyandıran bir Hearing düzenlendi.

- HANNOVER : Duruşma günü şehir merkezinde bir uyarı nöbeti yapıldı, bilgilendirme masası açılarak bildiri dağıtım gerçekleştirildi. Avrupa Parlamentosu Milletvekillerinin açtığı imza kampanyası yaygınlaştırıldı. Basın bilgilendirildi ve konu yerel basında yer aldı. 12 Haziran günü DKP'nin düzenlediği halk şenliğinde bir miting yapıldı ve Duruşmayı izleyen Barbara Wille Ankara izlenimlerini anlattı.
- BREMEN : Basın toplantısı yapıldı. Ortak bir çağırıcıyı imzalayan tanınmış kişiler, bu çağırıcıyı Yeşiller ve SPD Milletvekilleri aracılığıyla Eyalet Parlamentosu başkanlığına ilettiler. Gelişmeleri Bremen Eyalet Televizyonu görüntüledi. Eyalet Parlamentosu önünde tutulan uyarı nöbeti ilgi uyandırdı. Konu yerel basında yansıdı. Prof.K,L.Harkort Türkiye izlenimlerini anlattı.
- VİESBADEN : Şehir merkezinde uyarı nöbeti, bilgilendirme çadırı, bildiri dağıtımı ve imza kampanyası gerçekleştirildi. Hessen Yeşiller Parlamento üyesi Barbara Brell'den imza alındı. Eylem yerel basında yer aldı.
- REKLINGHAUSEN: Şehir merkezinde bilgilendirme masası ve bildiri dağıtımı. Eylemde duruşmayı sergileyen bir Tiyatro gösterisi ilgiyle izlendi. Konu yerel basında yansıdı.
- BERGKAMEN : Hamm Şehir merkezinde DKP'nin desteğiyle geniş bildiri dağıtımı ve enformasyon masasından bilgilendirme.
- LÜBEK : Şehir merkezinde uyarı nöbeti ve bildiri dağıtımı yapıldı. Eylem yerel basında yansıdı.
- DUİSBURG : Şehir merkezinde enformasyon masası ve bildiri dağıtımı.
- ESSEN : DKP'nin Essen Konsoloslugu önünde 24 saatlik uyarı nöbeti yapıldı. Tüm gün boyunca şehir merkezinde enformasyon masası açıldı ve bildiri dağıtımı gerçekleştirildi.

BATI BERLİN : 21 Örgüt tarafından başlatılan imza kampanyası sonucunda toplanan imzalar bir delegasyon tarafından Konsolosluga götürüldü. Konsolosluk delegasyonu kabul etmedi. İmzalar basına açıklandı ve postayla gönderildi. Aynı örgütler şehir merkezinde bir miting yaparak enformasyon verdiler.

SDAJ GENÇLİK FESTİVALİ : Geniş bilgilendirme ve bildiri dağıtımı yapıldı. Kutlu-Sargın rozetleri satıldı,Dayanışma faaliyetlerine maddi katkı amacıyla yiyecek satımı gerçekleştirildi.

----- X -----

KISA DEĞERLENDİRME

Toplam 10 Avrupa ülkesinden oluşturulan 90 kişilik delegasyon, yurtdışındaki etkinlikler ve ülke içinde duruşmalara yönelik ilgi, beklentilerimizin ötesinde bir politik etki yaptı. Genel Sekreterlerimiz duruşmaları ülkemizdeki demokrasi mücadelesine başlı başına bir katkı oldu.

Duruşmalarda, DGM'nin ve Hükümet çevrelerinin ulusal ve uluslararası ciddi bir baskıyla karşılaşması onların tavırlarında gözle görülür bir tereddüt yaratmıştır. Saldırgan bir tutum takınamadılar ve duruşmaları sürekli erteleyerek havayı yumuşatma yolunu seçtiler.

Bütün bu gelişmeler bize moral bir üstünlük sağladığı gibi, demokrasi güçlerini de cesaretlendirici bir işlev görmüştür. Davanın bundan sonraki etapları psikolojik açıdan önem taşıyor. Sorgulama aşamasında, kazandığımız moral üstünlükle hükümet çevrelerinin ortamı yumuşatma ve davanın gündemden düşürülmesi taktiklerinin bozulması yönünde çaba sarfetmemiz gerekiyor.

8 Haziran'da I. Durusmaya katılan Delegasyonun Listesi

Adı Soyadı	Ülkesi	Mesleği	Tem.ettiği örg.	Adresi
François Wurtz	F	AP Milletvekili	FKP	
Salamon Mielle	F	Hukukçu	U.Arası Dem.Huk.Brl.	
Charles Lederman	F	Hukukçu-Senatör	Paris Barosu	
Anne Marie Delmares	F	Hukukçu		
Patrick Boudoin	F	Hukukçu		
Maglione Elen	W	Yargıç		
Jules Rasken	B	Hukukçu		
Jean Lui Deliz	B	Hukukçu	Dem.Huk.Brl.	
Anne Andries de Boer	NL	Milletvekili		
Sietske Land	NL	Hukukçu		
Lord Tonny Gifford	GB	Hukukçu	Avam Kamarası	
John Bowden	GB	Hukukçu		
Helmut Overdick	GB		At Tür.Sorumlusu	
Gorden Mc Lennon	GB			
Prof.Dr.K.L.Harkort	BRD	Türkolog	GEW	
Ute Jochensen	BRD		GEW	
Reinhard Hocker	BRD		GEW	
Albrecht	BRD		GEW	
Friedrich Wolf	DDR	Hukukçu	Huk.Brl.Bsk.Yrd.	
Alfred Bartel	A	Gazeteci	"Volksstimme"	
Vanhauten	CAN	Gazeteci	BSS Dergisi	
Jack Schneider	CH	Hukukçu	Huk.Brl.Bsk.	
Claus Bergsoe	DK	Hukukçu	İn.Hakları Mrkz.	
Pelle Voight	DK	Milletvekili	Sos.Halkçı P.	
Per Stadig	S	Hukukçu		
Jean Luc Rivoire	F	Hukukçu		
George Kaloğirou	GR	Milletvekili	PASOK	
Stratis Korakas	GR	Milletvekili	YKP	
Dimitris Nianias	GR	Milletvekili	Dem.Renewal	
İlias Papadopoulos	GR	Milletvekili	PASOK	
Andreas Adrianonoulos	GR		Pire Bel.Bsk.	
Pavlos Athanasonoulos	GR		Y.Sol Partisi	
George Apostolinas	GR		Selanik Barosu	
Alkis Argiriadis	GR		Atina Üni.Rektörü	
İlias Gavrilidis	GR		Sel.İs Merkezi	
Sotiris Georgopoulos	GR		İs.Mrkz. YK	

Horst Isola	BRD	Hukukçu	
Barbara Klawitter	BRD	Hukukçu	C.Huk.Brl.
Hugo Molter	BRD		Baris Lis.
Helmut Pickel	BRD	Gazeteci	Nür.Nachr.
Barbara Nille	BRD		
Dieter Keller	BRD		DKP Ba.Div.
Christian Rahn	BRD	Hukukçu	Dem.Huk.Brl.
Gisela Parwez	BRD	Tercüman	
Wolfgang Breuer	BRD	Gazeteci	UZ
Tuncay Kulaoğlu	BRD	Tercüman	
Mikis Theodorakis	GR	Sanatçı	
Veta Kokkineus	GR		Yapı-İs Bsk.
George Kondomarinis	GR		Çiftçiler Fed.
Andreas Lomverdos	GR		Hb.-İs Feder.
Giannis Mitakos	GR		
Niki Mitakou	GR		
Dimitris Mihalopoulos	GR		
Michalis Bourdakos	Gr		Pire İs.Mrkz.
Eleftherios Milonas	GR	Hukukçu	Selanik Barosu
Thanasis Panarigas	GR	Gazeteci	
Tasos Teloglou	GR	Gazeteci	
Makis Trikoukis	GR		
Nikos Tzoghias	GR		
Christos Christopoulos	GR		Sanatçılar Brl.

17 Haziran'da II.Durusmaya katılan Delegasvonun Listesi

Adı Sovadı	Ülke	Meslek	Temsil ettiği Örg.	Adres
Patrick Baudoin	F		U.arası in.haklFed.	
Pierre Lima	F		" "	
Jack Tregaro	F		CGT	
Wolfgang Herbert	BRD	Hukukçu		
Gisela Parwez	BRD	Tercüman		
Ruth Gruber	BRD		DKP	
Robert Wood	AUS	Senatör		
Jens Peter Bonde	DK	AP Milletv.	AP-Gökkusağı	
Mikis Theodorakis	GR	Sanatçı		
Makis Triukukis	GR	Hukukçu	Selanik Barosu	
Stratis Korakas	GR	Milletvekili	YKP	
Fivous Kucikas	GR	"	PASOK	
Divonisis Bulukos	GR	"	YDP	
Stelvus Logotetis	GR		Bel.Başkanı	
Aleka Paizi	GR		Sanatçılar Brl.	
Linda Webster	GB		Lord Giftord adına	
Panasis Panarigos	GR	Gazeteci	Rizospatsis	
2 Sendikacı	GR	Tekstil Federasyonu		

ADRESSEN UND RUFNUMMERVERZEICHNISS:

PRÄSIDENT KENAN EVREN

Cumhurbaşkanı Kenan Evren
Çankaya-Ankara-TÜRKİE

MINISTERPRÄSIDENT TURGUT ÖZAL:

Başbakan Turgut Özal
Başbakanlık
Bakanlıklar-Ankara-TÜRKİE
Telefon: 118 57 76
125 57 76

JUSTIZMINISTER OLTAN SUNGURLU:

Adalet Bakanı Oltan Sungurlu
Adalet Bakanlığı
Bakanlıklar-Ankara-TÜRKİE

INNENMINISTER MUSTAFA KALEMLİ:

İçişleri bakanı Mustafa Kalemli
İçişleri Bakanlığı
Bakanlıklar-Ankara-TÜRKİE
Telefon: 125 40 80
118 13 68

HAUPTSTAATSANWALT DER STAATLICHEN SICHERHEITSGERICHTE NUSRET DEMİRAL:

DGM Baş Savcısı Nusret Demiral
Devlet Güvenlik Mahkemeleri
Ankara-Türkei
Telefon: 128 69 89
127 76 77

VORSITZENDE DES MENSCHENRECHTE VEREINS, RA. NEVZAT HELVACI:

İnsan Hakları Derneği
Gn. Başkanı Av. Nevzat Helvacı
Konur sokak 15/3
Yenişehir-Ankara-Türkei
Telefon: 118 10 71

AGENTUR ANKA:

ANKA Ajansı
Selanik caddesi 41/7
Kızılay-Ankara-Türkei
Telefon: 117 25 00

PRAXIS DER ANWÄLTE VON KUTLU UND SARGIN; RA. ERŞAN SANSAL:

Avukat Erşan Sansal
Necatibey Caddesi 22/11
Yenişehir-Ankara-Türkei
Telefon: 231 91 92

SOZIALDEMOKRATISCHE VOLKSPARTEI (SHP)

Vorsitzende Erdal İnönü
Telefon: 230 32 25 bis 32 (Zentrale)
231 94 32

PARTEI DES GERECHTEN WEGES (DYP)

Vorsitzende Süleyman Demirel
Telefon: 117 22 39 (Zentrale)
118 18 12

HEIMATSPARTEI- (ANAP)

Vorsitzende Turgut Özal
Telefon: 230 21 46 bis 65 (Zentrale)

TÜRKISCHE BOTSCHAFT-

Ute str. 5300 Bonn
Telefon : 0228/34 60 52

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAN

8 Haziran da Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesinde TİP ve TKP Genel Sekreterleri SARGIN ve KUTLU'nun duruşması öncesinde iki partinin yöneticilerinden Osman SAKALSIZ ile Mehmet KARACA'nın ortaklaşa yaptıkları basın toplantısının metni.

1 Haziran 1988
Bruxelles

8 Haziranda Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesinde TİP ve TKP Genel Sekreterleri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun yargılanmasına başlanıyor. Bu dava, başsavcı Nusret Demiral'ın sözü ile "asrın davası" olacaktır. 2000 yılı yaklaşırken, ülkemiz hala ortaçağ zihniyetleriyle pençeleşmeye devam mı edecektir, yoksa çağdaş, demokratik, dinamik bir zemin üzerinde gelişme yoluna mı koyulacaktır? Başlamakta olan dava, bu açıdan ülkemiz için muazzam önemde bir demokrasi sınavı niteliğindedir.

TKP ve TİP Genel Sekreterleri Haydar Kutlu ve Nihat Sargın niçin yargılanıyorlar? 231 sayfalık iddianamenin 228. sayfasında savcılık "sanıkların düşüncesini kapsayan bir düzen halukârda anayasamızda çizilen devlet düzenimize aykırı düşmektedir" diyerek onları yalnızca düşünceleri nedeniyle yargıladıklarını itiraf etmektedir.

İnsanlar belirli bir düzene inandıkları, bu düzeni savundukları için yalnızca bu nedenle cezaya çarptırılmak istenmektedir.

İddianamede komünizm, komünistler ve komünist partisi hakkında keyfi ve subjektif değerlendirmeler yapılmakta ve bu değerlendirmeler suç kanıtı gibi gösterilmektedir. Bu nedenle de iddianame hukuki değil, politik bir belgedir. Bu politik belgeden güdülen amaç TBKP'nin legal olarak çalışmasının önlenmesi ve TBKP program tasarısındaki görüşlerin kamuoyundan saklanmaya çalışılmasıdır.

TKP ve TİP DGM savcıları tarafından hangi fiiller nedeniyle suçlanıyor? İddianamenin 62. sayfasında belirtildiği gibi, "genelde silahlı hareketi ihtiva etmeyen propaganda faaliyetleriyle", yığınsal kampanyalarla, belli somut istemler için eylem birliği yapmakla... İddianamenin 150. sayfasında belirtildiği gibi, kongre yapmakla, karar almakla... Demokratik bir hukuk düzeninin doğal faaliyetleri arasında yer alan böylesi fiiller, acaba hangi demokratik ülkede "suç"tur?

İddianame, TCK'nun 141 ve 142. maddelerinin arkasına sığınmakta, kendilerini, düşüncelerini, önerilerini halka anlatma özgürlükleri gaspedilen komünistler, savcılar tarafından, her türlü kötülükten zevk duyan, saldırgan, barbar kişiler olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Oysa Ankara Emniyet Müdürlüğünde 19 gün boyunca işkence görenler, Türkiye'ye Türkiye Birleşik Komünist Partisi'ni legal olarak kurmak üzere yetkililerin gözü önünde dönen Sargın ve Kutlu değil midir?

TBKP Program Tasarısının görüşleri de savcılar tarafından ele alınmamaktadır. Çünkü bu görüşler, savcılığın komünizm hakkında öne sürdüklerinin tam tersini dile getirmektedir. Program tasarımızı okuyan herkes, komünistlerin insancıl amaçlarını, işçi sınıfının ve öteki emekçilerin bütün ülkenin ve bütün insanlığın çıkarlarını savunan politikalarını görebilir. Komünistlerin uğrunda mücadele ettikleri sosyalizmin demokrasi ile tam bir uyum içinde olacağını da burada görmek mümkündür.

Komünistlerin görüşleri günceldir, çağdaş ileri görüşlerdir, akıl ve sağduyunun ürünü görüşlerdir. Komünizm, demokratizmin, yurtseverliğin ve hümanizmin kararlı savunucusudur. TBKP Program Tasarısı böyle bir belgedir. Ankara DGM savcılarının görüşleri ise çağdışıdır, gericedir, günün gerçeklerini kabul etmeye yanaşmayan fanatik görüşlerdir. İddianame de bunun belgesidir.

Söz konusu dava, belli bir politik görüşün -12 Eylülcü, totaliter zihniyetin- belli bir politik amaca ulaşmak için- komünist hareketin legalitesini ülkenin demokratikleştirilmesini önlemek için açılıyor. Seçimle hükümete gelip seçimle hükümetten gitmeyi programında madde olarak belirleyen TBKP'nin liderleri, darbeyle iktidara gelmiş ve buna yönelik her türlü eleştiriyi zorbalıkla baskı altına almaya yeltenen zihniyetçe yargılanmaya çalışılıyor.

DGM savcıları, yazdıkları iddianameyle ülkemizde komünist hareketin yasak altında tutulmasının nasıl bütün öteki ilerici güçlere karşı sürekli bir baskı ve şantaj aracı olarak kullanıldığını da örnekliyorlar. Askeri mahkemede beraat etmiş olan aydınların dilekçe verme eyleminin "suç"muş gibi dile getirilmesi, DİSK davasına atıfta bulunulması, Boran'ın cenazesine katılmanın, İnsan Hakları Derneği'nin bir kampanyasına imza vermenin mahkum edilmeye çalışılması ibret verici yaklaşımlardır.

İddianamenin dili ve üslubu, onun Türkçemizle düzgün cümle kurmasını bile bilmeyen, imla kuralları ile hiç tanışmamış olan kişilerin kaleminden çıkmış olduğunu gizleyemiyor. Üstelik Genel Sekreterlerimiz Kutlu ve Sargın için yaklaşık toplam bin yıla yakın hapis cezası isteyen DGM savcıları, ülkemiz hukuk tarihi alanında da maddi hata yapmaktadırlar. Eğer bir yazım hatası değilse iddianamenin 20. sayfasında TCK'nundaki 141 ve 142. maddelerin 1926 yılında kabul edildiğini iddia etmektedirler. Oysa ilgili maddeler 1936 yılında İtalyan Ceza Yasasından aktarılmıştır.

Savcılık, 1982 Anayasasına dayanarak komünizmi mahkum etmeyi denemektedir. Komünist partisinin amaçlarının anayasanın amaçlarıyla çeliştiği iddiasından yola çıkarak, savcılık, komünist faaliyetlerinin cezalandırılması gerektiği sonucuna varmaktadır. Burada 1982 anayasasını korumak arzusu belirgindir. Bu, üstelik ağır hapis cezalarıyla yapılmak istenmektedir. Oysa bugün toplumun çoğunluğu 1982 anayasasını demokratik bulmamaktadır. Son genel seçimlerde bu görüşte olan partiler oyların yaklaşık yüzde 60'ını aldılar. Anayasanın getirdiği eski politikacılara politika yasağı Eylül 1987'de referandumla kaldırıldı.

Bu iddianameyle ülkemiz dünyanın gözünde küçük düşürülmekte, ülkemizin uluslararası saygınlığı zedelenmektedir. ABD'de içinde olmak üzere, sayısız Batı Avrupa ülkesinde komünist partilerinin yasal faaliyet yürütmelerine gösterilen tepki, DGM Savcılığının bu ülkelerdeki komünist hareketide o, ülkedeki demokrasi anlayışını da yargılar niteliktedir. Bu iddianame komünist partilerinin iktidar oldukları ülkeler hakkında çizilen tablo, kapitalist-sosyalist, farklı devletlerin "detant anlayışına" zarar verir niteliktedir. Üstelik de "komünist partisi bizim yapımıza uymaz" görüşünün defalarca tekrarlanması, bütün dünyaya "biz ilerleyemeyiz" demenin bir başka çeşitidir.

Bugünkü rejimin sözcüleri TBKP'nin legal kurulması istemi öne sürüldüğünde, Türkiye'de zamanın bunun için henüz erken olduğunu söylediler. Başbakan bu görüşü birçok kez tekrarladı. Zamanın erken olup olmadığı tartışması bir yana, bugünkü iktidar sahipleri, bu açıklamalarıyla, komünistliğin ilkeri bir tarihte suç olmaktan çıkacağını söylemiş oldular. Muhalefet partilerinin görüşleri de bu doğrultudadır.

Komünist Partisi ilkeri bir tarihte serbest çalışabilecekse, insanların şimdi komünist partisine üye ve yönetici oldukları için onlarca yıl hapis cezası istemiyle yargılanması büyük bir adaletsizlik olmaktadır. Bu durumda yapılacak ilk iş, Sargın ve Kutlu hakkındaki yargılamanın ortadan kaldırılması ve tahliyelerin sağlanmasıdır.

TİP ve TKP Merkez Komiteleri, ülkemizdeki ve yurtdışındaki tüm demokratların akıllarına, vicdanlarına, ve onurlarına sesleniyor. Gerginlik ve çatışma politikasının, totaliter devlet anlayışının bir sonucu olarak açılan bu davada genel sekreterlerimizin bir an önce tahliye edilmesi ve davanın ortadan kaldırılması için mücadelemize omuz veriniz! Mussolini dönemi İtalya'sından Türkiye'ye aktarılan TCK'ndaki 141 ve 142. maddeler kaldırılmalıdır! Biz gücümüzü demokrasiye olan inancımızdan, sosyalizme ancak demokrasi yolundan gidilebileceği, sosyalizmin ancak demokrasinin gelişmesiyle güçlenebileceği düşüncemizin yarattığı ivmeden alıyoruz. Başlamakta olan dava ise, bir tek şeyi gösteriyor: Komünist Partisi'nin legal çalışması Türkiyemizdeki demokratik istikrar için kaçınılmaz bir zorunluluktur.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Der Text der Pressekonferenz, organisiert von der Arbeiterpartei der Türkei und Kommunistischen Partei der Türkei über den Prozeß gegen Kutlu und Sargin in Ankara, der am 8.6.1988 beim Staatssicherheitsgericht beginnt. Es sprechen zwei leitende Mitglieder Mehmet Karaca (KP der Türkei) Osman Sakalsiz (Arbeiterpartei der Türkei)

PRESSEERKLÄRUNG

Am 8 Juni beginnt der Gerichtsprozeß gegen die Generalsekretäre der TIP und der TKP Nihat Sargin und Haydar Kutlu beim Staatssicherheitsgericht in Ankara. Dieser Prozeß wird nach dem Worten des Generalstaatsanwalts Nusret Demiral, der "Prozeß des Jahrhunderts" werden. Wird unser Land während das Jahr 2000 herannäht sich weiterhin mit mittelalterlichen Mentalitäten herumschlagen müssen oder wird es den Weg einer Entwicklung auf einer zeitgemäßen, demokratischen und dynamischen Basis einschlagen?

In dieser Hinsicht wird der beginnende Prozeß für unser Land eine große Prüfung in Sachen Demokratie sein.

Warum werden die Generalsekretäre der TKP und der TIP Haydar Kutlu und Nihat Sargin vor Gericht gestellt? Auf Seite 228 der 231 Seiten umfassenden Anklageschrift gibt die Staatsanwaltschaft zu, daß sie Kutlu und Sargin lediglich aufgrund ihrer Gedanken den Prozeß macht, in dem sie schreibt "die Gedanken der Angeklagten umfassen ein System, das unserer in unserer Verfassung bestimmten Staatsordnung auf jeden Fall zuwiderläuft". Nur aufgrund der Tatsache, daß an eine bestimmte Gesellschaftsordnung glauben und für diese Ordnung eintreten, sollen diese Menschen bestraft werden.

In der Anklageschrift werden den Kommunismus, die Kommunisten und die kommunistische Partei betreffend willkürliche und subjektive Beurteilungen angestellt und diese Beurteilungen werden als Beweis für die Vergehen dargestellt. Aus diesem Grunde ist die Anklageschrift keine rechtliches, sondern ein politisches Dokument. Die in diesem politischen Dokument verfolgte Absicht ist, die Verhinderung der legalen Arbeit der TBKP (Vereinigte kommunistische Partei der Türkei) und das Geheimhalten der Ansichten in dem Programmwurf der TBKP vor der Öffentlichkeit.

Aufgrund welcher Handlungen werden die TKP und die TIP von den Staatsanwälten des Staatssicherheitsgerichts angeklagt? Wie auf Seite 62 der Klageschrift zu lesen ist, "aufgrund propagandistischen Aktivitäten, die die bewaffnete Bewegung nicht einschließen", "Massenkampagnen und aufgrund für bestimmte konkrete Forderungen durchgeführte Aktionseinheiten...". Wie auf Seite 150 der Klageschrift zu lesen ist, "aufgrund der Abhaltung von Kongressen, dem Treffen von Entscheidungen.". In welchem demokratischen Land stellen diese, in einem demokratischen Rechtssystem zu natürlichen Aktivitäten zählenden Handlungen, Verbrechen dar?

Die Anklageschrift stützt sich auf die Paragraphen 141 und 142 des Türkischen Strafgesetzbuches. Die Staatsanwälte versuchen die Kommunisten, deren Freiheit, dem Volk sich selbst darzustellen, ihre Gedanken, ihre Vorschläge zu erläutern, beraubt worden ist, als Personen zu zeigen, die an jeglichen Bösigkeiten

kiten Gefallen finde, aggressiv und barbarisch sind. Waren es indessen nicht Sargin und Kutlu, die 19 Tage lang im Polizeipräsidium von Ankara gefoltert wurden, nachdem sie vor den Augen der Verantwortlichen zur Gründung der legalen Vereinigten Kommunistischen Partei der Türkei in die Türkei gereist sind?

Die Ansichten die im Programmentwurf der TBKP vertreten sind, werden von den Staatsanwälten nicht herangezogen. Denn diese Auffassungen bringen das Gegenteil dessen zum Ausdruck was die Staatsanwaltschaft als Kommunismus darstellt. Jeder, der unseren Programmentwurf liest, kann die humanistischen Absichten der Kommunisten, ihre, die Interessen der Arbeiterklasse und der anderen Werktätigen, des ganzen Landes und der gesamten Menschheit vertretende Politik sehen. Dort ist es auch möglich zu sehen, daß der Sozialismus, für welchen die Kommunisten kämpfen, sich in voller Übereinstimmung mit der Demokratie befindet.

Die Auffassungen der kommunisten sind aktuell, sind zeitgemäß und fortschrittlich und Produkte der Vernunft und des gesunden Menschenverstandes. Der Kommunismus ist der konsequente Verteidiger des Demokratismus, Patriotismus und des Humanismus. Ein solches Dokument ist der Programmentwurf der TBKP. Die Auffassungen der Staatsanwälte des Staatssicherheitsgerichts in Ankara sind hingegen unzeitgemäß, reaktionär, und fanatisch, die nicht bereit sind, die Erfordernisse unserer Zeit zu akzeptieren. Die Anklageschrift ist der Beweis hierzu.

Der erwähnten Prozeß wird eröffnet, damit eine bestimmte politische Auffassung die totalitäre Mentalität des 12. September ein bestimmtes politisches Ziel erreicht, nämlich die Verhinderung der Legalisierung der kommunistischen Bewegung und der Demokratisierung des Landes. Die Führer der TBKP, die ihren Willen, entsprechend den Wahlergebnissen an die Macht zu kommen, bzw. in die Opposition zu gehen, in ihrem Programm verankert hat, werden aufgrund einer Mentalität vor Gericht gestellt, die durch einen Putsch an die Macht kam und jegliche Kritik an diesem Putsch durch brutale Unterdrückung zu verhindern versucht.

Die Staatsanwälte geben mit ihrer Anklageschrift ein Beispiel, wie die Illegalisierung der kommunistischen Bewegung in unserem Land als ein Druck- und Erpressungsmittel gegen die gesamten fortschrittlichen Kräfte benutzt wird. Es ist z.B. bezeichnend für diese Vorgehensweise, dass die Teilnahme an der Beisetzung von Genossin Behice Boran oder die Unterstützung der Kampagnen des Menschenrechtsvereines durch eine Unterschrift als Verbrechen dargestellt wird. Ebenso bezeichnend ist es, daß die Aktion der Intellektuellen, die von ihrem Antragsrecht gebraucht machten und in dieser Sache von dem Militärgericht bereits freigesprochen worden sind, als Verbrechen hingestellt wird und auf den DISK Prozeß angespielt wird.

Sprache und Stil der Anklageschrift verraten, daß sie von Personen verfaßt wurde, die noch nicht einmal in der Lage sind, in unserer Sprache richtige Sätze zu formulieren und die noch nie die Bekanntschaft mit Rechtschreibungsregeln gemacht haben. Darüber hinaus möchten die Staatsanwälte, die für unsere Generalsekretäre Kutlu und Sargin insgesamt nahezu 1000 Jahre Freiheitsstrafen fordern, auf dem Gebiet der Rechtsgeschichte unseres Landes einen materiellen Fehler. Falls es kein Tippfehler ist, behaupten sie auf Seite 20 der Klageschrift, die Paragraphen 141/142 des türkischen Strafgesetzbuches seien 1926 eingeführt worden. Die betreffenden Paragraphen sind jedoch 1936 aus dem Italienischen Strafgesetzbuch übernommen worden.

Die Staatsanwaltschaft versucht, gestützt auf die Verfassung von 1982, den Kommunismus zu verurteilen. Ausgehend von der Behauptung, die Ziele der kommunistischen Partei stehen im Widerspruch zu den Zielen der Verfassung, gelangt die Staatsanwaltschaft zu dem Ergebnis, die kommunistischen Aktivitäten müssten bestraft werden. Hier ist der Wunsch, die Verfassung von 1982 zu schützen ersichtlich. Dies möchte man sogar mit hohen Freiheitsstrafen durchführen. Jedoch wird heute die Verfassung von 1982 von der Mehrheit der Bevölkerung nicht als demokratisch befunden.

Bei den letzten Parlamentswahlen erhielten die Parteien, die diese Auffassung vertreten, nahezu 60% der Stimmen. Das Verbot der politischen Betätigung für ehemalige Politiker, das die Verfassung bestimmte, wurde im September 1987 durch ein Referendum aufgehoben.

Mit dieser Anklageschrift wird unser Land gegenüber aller Welt blamiert und das internationale Ansehen unseres Landes geschädigt. In der Anklageschrift wird die legale Tätigkeit der kommunistischen Parteien in unzähligen westeuropäischen Ländern ebenso wie in den USA kritisiert. Diese Kritik macht deutlich, daß die Staatsanwaltschaft beim Staatssicherheitsgericht sich anmaßt, die kommunistische Bewegung und das Demokrativerständnis in jenen Ländern abzuurteilen.

Das in dieser Anklageschrift gezeichnete Bild über die von kommunistischen Parteien regierte Länder ist geeignet, die Entspannung zwischen den kapitalistischen und sozialistischen Staaten zu stören.

"Gegner der Entspannungspolitik" sei Außerdem ist die andauernde Wiederholung der Ansicht, "kommunistische Parteien passen nicht in unsere Struktur", eine andere Art, alle Welt mitzuteilen, daß "wir uns nicht Vorwärts bewegen können" Gegen über der Forderung nach der legalen Gründung der TBKP haben die Sprecher des heutigen Regimes geantwortet, daß der Zeitpunkt in der Türkei hierfür noch zu früh sei. Der Ministerpräsident hat diese Auffassung wiederholt geäußert. Läßt man die Diskussion über die Angemessenheit des Zeitpunktes beiseite, so haben die heutigen Machthaber mit diesen Äußerungen gesagt, daß Kommunist zu sein, in Zukunft keine Straftat mehr sein wird. Die Ansichten der Oppositionsparteien gehen auch in diese Richtung.

Wenn sich die kommunistische Partei zu einen späteren Zeitpunkt wird frei betätigen können, so stellt es eine große Ungerechtigkeit dar, gegen daß jetzt für Mitglieder und Führer dieser Partei jahrzehnte lange Haftstrafen gefordert werden. Das Erste, was in dieser Situation zu tun ist, ist die Einstellung des Verfahrens gegen Sargin und Kutlu und deren Freilassung.

Die Zentralkomiteen der TIP und der TKP appellieren an die Vernunft, das Gewissen und die Ehre aller Demokraten in unserem Land und im Ausland.

Unterstützt unseren Kampf um die Freilassung unserer Generalsekretäre und um die Einstellung des Prozesses gegen sie der ein Ergebnis der Spannungspolitik und der totalitäre Staatsmentalität ist! Die uns Mussolinis Zeiten aus Italien ins türkische Strafrecht übernommenen Paragraphen 141 und 142 müssen aufgehoben werden! Wir schöpfen unsere Kraft aus unserem Glauben an die Demokratie und aus unserer Überzeugung, daß der Sozialismus nur auf demokratischem Wege erreicht werden und sich nur durch die Entwicklung der Demokratie entfalten kann. Der beginnende Prozeß zeigt jedoch nur Folgendes: Die legale Arbeit der Kommunistischen Partei ist eine unerlässliche Voraussetzung für die demokratische Stabilität in der Türkei.

CHRONOLOGIE

- 07.10.1987: Pressekonferenz in Brüssel. Während einer gemeinsam organisierten Pressekonferenz haben die Vorsitzende der Arbeiterpartei der Türkei (TIP), Behice Boran, und der Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Türkei (TKP), Haydar Kutlu, bekanntgegeben, daß die Zentralkomitees beider Parteien beschlossen hätten, beide Parteien unter den Namen "Vereinigte Kommunistische Partei der Türkei" (TBKP) zu vereinigen, und den Programmentwurf der neuen Partei der Öffentlichkeit vorgestellt.
- 10.10.1987: Die Vorsitzende der Arbeiterpartei der Türkei (TIP), Behice Boran, ist in Folge eines Herzinfarkts, in ihrer Wohnung in Brüssel, gestorben.
- 15.10.1987: Mit einer Trauerzeremonie, bei der der Generalsekretär der Arbeiterpartei der Türkei (TIP), Nihat Sargin, und der Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Türkei (TKP), Haydar Kutlu anwesend waren, wurde in Brüssel von Behice Boran Abschied genommen und der Leichnam nach Ankara abgeschickt.
- 16.10.1987: Da, Behice Boran ein ehemaliges Mitglied der Nationalversammlung war, fand in Ankara, vor der Großen Türkischen Nationalversammlung eine offizielle Trauerzeremonie statt. Nach der Zeremonie wurde der Leichnam nach Istanbul abgeschickt.
- 18.10.1987: Die Trauerzeremonie für Behice Boran in Istanbul entwickelte sich zu einem Protestmarsch von 30.000 Menschen.
- 27.10.1987: Die Zentralkomitees der TIP und der TKP gaben mit einer gemeinsamen Erklärung bekannt, es sei beschlossen, die beiden Generalsekretäre Nihat Sargin und Haydar Kutlu in die Türkei zu schicken, um dort die Vereinigte Kommunistische Partei der Türkei legal zu gründen.
- 11.11.1987: Nihat Sargin und Haydar Kutlu haben bei einer Pressekonferenz in Westberlin die Fragen der Journalisten beantwortet und das Ziel ihrer Rückkehr in die Türkei erläutert.
- 16.11.1987: Mit einer Lufthansa-Maschine, und in Begleitung von einer Delegation, zu der Journalisten und Mitglieder des Europäischen Parlaments gehörten, landeten Nihat Sargin und Haydar Kutlu in Ankara. Es wurden ihnen sofort Handschellen angelegt, die Augen zugebunden. Sie wurden körperlich mißhandelt und ins Polizeipräsidium in Ankara gebracht.
- 02.12.1987: Nachdem sie 17 Tage lang von der Polizei vernommen wurden, wurden die beiden Generalsekretäre zur Staatsanwaltschaft des Staatssicherheitsgerichts in Ankara gebracht.
- 05.12.1987: 3 Tage lang wurden beide Generalsekretäre vom Staatsanwalt des Staatssicherheitsgerichts Nusret Demiral vernommen, später vom Staatssicherheitsgericht verhaftet und zur Geschlossenen Justizvollzugsanstalt Ankara gebracht. Als sie den Wagen der Justizvollzugsanstalt bestiegen, schrien Sargin und Kutlu, den in der Nähe weilenden Journalisten zu, daß sie im Polizeipräsidium von Ankara gefoltert wurden.
- 11.03.1988: Die Staatsanwaltschaft des Staatssicherheitsgerichts in Ankara vollendete die Anklageschrift, mit der Sargin, Kutlu und weitere 14 Personen beschuldigt werden.
- 29.04.1988: Das Staatssicherheitsgericht in Ankara hat bekanntgegeben, daß die erste Gerichtsverhandlung gegen Sargin und Kutlu am 8. Juni 1988 stattfinden wird.

AUSSAGEN DER VERANTWORTLICHEN

Nachdem Nihat Sargin und Haydar Kutlu bekanntgegeben haben, sie würden in die Türkei zurückkehren, haben der Staatspräsident Kenan Evren, Ministerpräsident Turgut Özal und der Staatsanwalt des Staatssicherheitsgerichts Nusret Demiral, vom 27. Oktober 1987 bis Ende Januar 1988, folgende Aussagen, über die Gründung der Vereinigten Kommunistischen Partei der Türkei, die Rückkehr der beiden Generalsekretäre und den Prozeß gegen sie, gemacht:

Staatspräsident Kenan Evren:

17.11.1987: In den europäischen Ländern gibt es bestimmte Kreise, die gegen uns sind. Sie mischen sich in alle Angelegenheiten der Türkei ein. In diesem Land gibt es die kommunistische Partei und eine Partei, mit dem Namen "Die Grünen". Sie sagen, diese Parteien sollen auch in der Türkei gegründet werden. Alle Länder haben ihre Eigenschaften. Die Verhältnisse in der Türkei erlauben heute die Gründung dieser Parteien nicht. Wenn wir die Gründung einer kommunistischen Partei zulassen, dann müßte man auch die Gründung einer Scharia-Partei zulassen. Stellen sie sich vor wie die Türkei dann aussehen würde. Wir haben uns doch noch neulich gerettet. Wenn solche Parteien gegründet werden, kann die Türkei wieder die Gefahren begegnen, wie vor 1980. Man will, daß die Paragraphen 141, 142 und 163 des türkischen Strafbuchgesetzes aufgehoben werden. Solange die Verfassung nicht geändert wird, werden diese nicht aufgehoben. Das soll klar sein. Seit so vielen Jahren sind sie im Ausland, warum sind sie denn nicht eher zurückgekehrt? Wenn sie festgenommen werden, werden sie sagen, "sieht hin, es gibt keine Demokratie in der Türkei". Sie werden sagen, "akzeptiert die Türkei nicht in die Europäische Gemeinschaft". Das ist das Grund ihrer Rückkehr. Sie nehmen in Kauf ins Gefängnis zu gehen. Sie wollen Helden werden.

18.11.1987: Was wollen sie denn eigentlich? Es sind nur noch 13-14 Tage übrig bis zu den Wahlen. Ist es ihnen erst jetzt eingefallen? Dahinter steckt ganz sicher eine schlechte Absicht. Es gibt eine Zentrale, aus der sie ihre Anweisungen bekommen. Sie werden von einer Zentrale geleitet. Was taugen Menschen, die von einem Radiosender ihre Anweisungen bekommen, für das Land? Wenn sie in die Lage kommen in der Türkei eigene Anweisungen zu erteilen, ohne vom Ausland Anweisungen zu bekommen wie die Eurokommunisten, dann werden diese Parteien vielleicht auch in der Türkei gegründet. Aber warum jetzt, gerade dann wenn die Wahlen stattfinden sollen, das kann man nicht verstehen. Das sind Kräfte, die die Türkei destabilisieren wollen. Aber die Türkei wird und darf nicht in diese Falle gehen. Wir vertrauen unser Justiz. Wir glauben nicht, daß sie etwas erreichen werden.

15.12.1987: Man soll keine Angst vor Auseinandersetzung der Gedanken haben. Aber wenn man solche Verfassungs- und Gesetzesänderungen bedenkt, zugunsten der illegalen Parteien, die im Ausland gegründet wurden, muß man auch wissen, was im Programmentwurf dieser Partei steht, die sich aus der Vereinigung beider Parteien herausbilden wird. Die Verhältnisse der Türkei erlauben heute die Gründung kommunistischer, sich auf die Religion stützender und faschistischer Parteien nicht. (Ein Auszug aus der Eröffnungsrede im Parlament.)

Ministerpräsident Turgut Özal:

29.10.1987: Falls diejenigen, die kommen, vor das Gericht gestellt werden müssen, dann werden sie auch vor das Gericht gestellt. Dann müssen wir sehen, wie diese Prozesse enden. Solange heutige Gesetze gültig bleiben, kann die KPdT nicht gegründet werden. Über eine Änderung dieser Gesetze kann ich mich

nicht äußern. Das ist eine Frage der Zeit. Keiner kann vorhersagen, wann bestimmte Kreise der Gesellschaft keine Angst mehr vor diesem Thema haben werden. Es kann passieren, aber vielleicht auch nicht.

- 30.10.1987: Auf der Liste der Probleme der Türkei steht das Problem der Paragraphen 141-142 ganz unten. Dieses Problem interessiert einen kleinen Kreis, etwa 2 oder 3 Prozent der Menschen. Außer den § 141-142 gibt es auch den § 163. Dieses Thema muß als ganzes angesehen werden. Denn denken wir an die Gründung der Republik Türkei. Erstens, die Gefahr des Kommunismus, zweitens, die Gefahr der Reaktion. Diese beiden Themen nahmen zuerst im Strafgesetzbuch, und später in der Verfassung Platz. Wir haben in der Türkei vieles geändert. Die Lage ist entspannt. Frühere widerspenstige Verhaltensweisen existieren nicht mehr. Aber es gibt immer noch Menschen, denen die Haare zu Berge stehen, wenn sie an die Zulassung der Gründung der kommunistischen Partei denken. Wenn sie kommen, um die KPdT zu gründen, das dürfen sie nicht. Unsere Gesetzgebung läßt das nicht zu. Wenn sie sagen, sie kommen dafür, dann gehen sie zum falschen Ort. Falls sie tatsächlich kommen um eine kommunistische Partei zu gründen, dann sollen sie warten. Sie sollen kommen, wenn diese Paragraphen gestrichen sind. Wir sind menschlich. Wir sind auch für die Schaffung einer breiten Diskussionsatmosphäre. Aber wir haben auch niemandem versprochen, daß wir die Probleme, die in der Türkei tabu sind, in 4 Jahren lösen werden. Ich habe viele Tabus erhoben, obwohl ich nichts versprochen hatte. Auch in der folgenden Legislaturperiode kann man das machen. Aber das macht man nicht mit Werbung. Wenn man dafür wirbt, dann tauchen immer auch Gegner auf.
- 01.11.1987: Selbstverständlich wird es im Volk Extremisten geben. Die Frage ist, ob diese Extremisten die Macht übernehmen können. Davor hatte man Angst. Und diese Angst existiert immer noch. Es wird eine Zeit kommen und die Gesellschaft wird merken, daß diese Themen nicht so wichtig sind, wie wir es annehmen. Während der Gründung der Türkei hat Atatürk auf zwei Dinge geachtet, die Gefahr des Kommunismus und der Reaktion. Wurden in der Türkei etwa solche Parteien nicht gegründet, ohne so genannt zu werden? Doch, sie wurden gegründet. Aber sie bekamen nicht mehr Stimmen als 3 oder 5 Prozent. Auch in der Zukunft bleibt es so. Aber die Atmosphäre in der Türkei ist nicht reif dafür. Wir müssen vorsichtig sein. Wir dürfen durch falsche Schritte keine Probleme im Land schaffen. Ich meine, ich bin vorsichtig.
- 03.11.1987: Unsere Erfahrungen der letzten Jahre zeigen uns, daß die kommunistische Partei nicht mehr als 3 Prozent der Stimmen bekommt. Man kann an die Legalisierung denken. Aber wann, daß weiß ich nicht. Denn viele Menschen in der Türkei würden sich über die Gründung kommunistischer oder religiösen Parteien aufregen. Mit der Zeit könnte einiges toleriert werden. Über die Abschaffung der Paragraphen 141,142 und 163 können wir nach den Wahlen nachdenken. In den letzten vier Jahren haben wir sowieso große Entwicklungen auf dem Wege der Demokratie gemacht.
- 13.11.1987: Es ist möglich die kommunistische Partei zu legalisieren. Aber es ist unumgänglich, daß dies in langer Zeit geschieht. Vor allem braucht man dafür eine Verfassungsänderung.
- 19.11.1987: Sie sind absichtlich zurückgekehrt. Leider haben sie sich von manchen europäischen Kreisen überreden lassen, und zurückgekehrt, um die Beziehungen der Türkei mit der Europäischen Gemeinschaft zu belasten. Aber wir werden darauf nicht achten. Die Gesetze werden ausgeführt.
- 21.11.1989: Über dieses Thema gehen unsere Gedanken (mit de Staatspräsidenten Evren) in die gleiche Richtung. Ich bin der Meinung, daß das eine Provokation ist. Manche Gruppen und Kreise in Europa wollen den Anschluß der Türkei an Europa nicht. Sie haben diese Menschen gerade vor den Wahlen nach vorne geschoben, damit es hier zu Zwischenfällen kommt und sie dann

sagen können, es gebe dies und das in der Türkei nicht. Das ist eine Provokation. Es ist nicht die richtige Zeit dafür. Solange diese Gesetze gültig sind, können sie sich nicht legal betätigen. Im Allgemeinen bin ich dafür, daß in der Türkei alle Meinungen vertreten werden. Aber wir haben diese Reife noch nicht erreicht. Das ist eine Frage der Zeit. Es genügt nicht, daß wir es als machbar ansehen. Die Gesellschaft sollte sich daran gewöhnen, davor keine Angst mehr zu haben. Und dies geschieht nur mit der Zeit. Vielleicht in fünf Jahren. Wir haben die nötige Entspannung besorgt. Ich denke, man sollte zunächst die Einheit und die Gemeinsamkeit verstärken, dann auch eine zivilisierte Diskussionsatmosphäre herstellen und nicht alles so wie in einem Dampfkessel unter Druck halten, sondern liberalisieren.

13.12.1987: Die Paragraphen 141,142 und 163 sind die Grundsteine der Türkei seit der Gründung der Republik. Bei diesem Thema kann man das Ziel nur mit der Zeit erreichen. Zweitens ist es vielleicht eine Frage einer Volksbefragung. Außerdem gibt es keine Probleme. Das ist ein Problem anderer. Eigentlich gibt es für das türkische Volk keine Probleme, glaube ich.

13.01.1988: Ich hätte keine Angst gehabt, die Paragraphen 141,142 und 163 abzuschaffen. Ich sage sogar, daß sie abgeschafft werden sollten. Aber das ist meine persönliche Meinung. Ich habe Zweifel. Wenn manchen die Abschaffung der Paragraphen 141,142 und anderen die Abschaffung des Paragraphen 163 die Haare zu Berge stehen läßt, dann schaffe ich sie nicht ab.

Staatsanwalt Nusret Demiral:

07.11.1987: Falls sie festgenommen werden, dann höchstens 2 oder 3 Tage lang, glaube ich. Falls es zu einer Festnahme kommt, dann werde ich den Sicherheitsorganen die Anweisung geben, dafür zu sorgen, daß sie mit ihren Rechtsanwälten ungestört sprechen können. Dieses Recht wird von der Staatsanwaltschaft bewahrt. Ich werde dem Leiter der Politischen Polizei, Hasan Eryilmaz, den Sonderauftrag erteilen, sie von Istanbul bis zur Staatsanwaltschaft des Staatssicherheitsgerichts in Ankara zu begleiten. (Vom Treffen mit den Rechtsanwälten vor der Rückkehr.)

17.11.1987: Ich persönlich leite die Vernehmung. Ich trage die Verantwortung für alles.

19.11.1987: Es ist ganz normal, daß die Augen zugebunden werden. Aber das ist nicht meine, sondern die Verantwortung der Polizei.

21.11.1987: Die Angeklagten werden nicht physisch gefoltert, aber sie können unter geistigen Druck sein. Man sollte annehmen, daß das unter diesen Umständen normal ist. Yagci (Kutlu) und Sargin werden von 100 Leuten vernommen, darunter 6 Experten. Während der Vernehmung läßt man sie sich erholen. Während der Nacht gibt es keine Vernehmung.

07.12.1987: Foltterwürfe sind Lügen. Kutlu und Sargin blieben im Staatssicherheitsgericht in einem Zimmer, auf dessen Boden ein Zobelteppich liegt. Solch einen Konfort habe sie wahrscheinlich nicht ein Mal zu Hause.

20.01.1988: Ihr Rechtsanwälte werdet die Meinung vertreten, daß es keine Demokratie geben kann, ohne die Existenz der marxistischen, kommunistischen Ideen. Und ich werde die Meinung vertreten, daß es dort keine Demokratie geben kann, wo marxistische, kommunistische Ideen existieren. Dieser Prozeß wird der Prozeß des Jahrhunderts sein. In diesem Prozeß werde ich Marxismus, Kommunismus verurteilen.

DIE RESOLUTION DES EUROPAPARLAMENTS ÜBER KUTLU UND SARGIN

Das Europaparlament diskutierte auf seiner Sitzung am 19. November 1987 die Festnahme von Kutlu und Sargin und nahm einen Resolutionsentwurf an. Die Resolution lautet:

Betrifft: Die unrechtmäßige Festnahme am 16. November 1987 in der Türkei.

In Anbetracht der Tatsache,

- a) daß die Türkei mit der EG durch einen Vertrag verbunden ist;
 - b) daß die türkische Regierung für den 29. November allgemeine Wahlen ausgerufen hat;
 - c) daß das Europaparlament zu diesen Wahlen Beobachter entsenden wird;
 - d) daß der Generalsekretär der Arbeiterpartei der Türkei, Nihat Sargin, und der Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Türkei, Haydar Kutlu, in die Türkei zurückkehrten;
 - e) daß viele europäische Abgeordnete und Mitglieder des Europaparlaments sich entschlossen, diese Persönlichkeiten nach Ankara zu begleiten,
- 1- stellen wir mit Besorgnis fest, daß Nihat Sargin und Haydar Kutlu bei ihrer Rückkehr von den Parlamentariern, die sie begleiteten, gewaltsam getrennt und im Polizeipräsidium der Stadt in Isolationshaft genommen wurden.

Das Europaparlament beschließt:

- 2- Die Forderung nach der Freilassung der beiden Persönlichkeiten und die Garantierung ihres Rechts auf freie politische Betätigung, um ihnen die Möglichkeit zu geben dem Demokratisierungsprozeß in der Türkei beizutragen.
- 3- Die Einbeziehung der Außenminister, um ihren Einfluß im Rahmen der Zusammenarbeit bei der türkischen Regierung geltend zu machen,
- 4- Die Einwirkung des Vorsitzenden im gleichen Rahmen auf die Verantwortlichen in der Türkei,
- 5- Die Weiterleitung dieser Resolution an die Kommission, an den Ministerrat, ..., an die türkische Regierung, an die Große Nationalversammlung der Türkei.

Avrupa Parlamentosunda 19.11.87

Tarihinde alınan karar :

Konu : Türkiye'de 16 Kasım 1987 günü yapılan Haksız tutuklamalar hakkında.

- A) Türkiye'nin AET'ye bir aday üyelik anlaşmasıyla bağlı olduğu,
- B) Türk hükümetinin 29 Kasım'da seçim yapma kararı aldığı,
- C) Bu seçimlere Avrupa Parlamentosu'nun bir delegasyon gönderme kararı almış olduğu,
- D) Türkiye İşçi Partisi genel sekreteri Nihat Sargın ve Türkiye Komünist Partisi genel sekreteri Haydar Kutlu'nun Türkiye'ye geri dönüşleri ,
- E) Birçok ulusal ve Avrupa parlamenterinin bu şahsiyetlere Ankara'ya gövdışlerinde refakatte bulunma kararı aldıkları, gözönüne alınarak;
- 1- Nihat Sargın ve Haydar Kutlu Ankara'ya dönüşlerinde kendilerine refakat eden parlamenterlerden kabaca ayırarak gözaltına alındıklarını ve şehrin polis merkezinde izole edildiklerini kayııyla öğrendik.
- 2- Her iki şahsiyetin derhal özgür bırakılmasını ve Türkiye'de demokratikleşme sürecine katkıda bulunmaları için ülkede özgürce politik aktivitelerini sürdürebilmelerinin garanti altına alınmasını,
- 3- Dışışleri bakanlarının politik işbirliği çerçevesine sokularak Türkiye Hükümeti'ne müdehalede bulunmasını,
- 4- Başkanın aynı çerçeve içinde Türkiye'de yetkililer nezdinde müdehalede bulunmasını,
- 5- Başkandan bu kararı komisyona, Bakanlar Konseyine, üye ülkeler hükümetlerine, Türk hükümetine, T.B.M.M.'ne iletmesini ister.

Z.H. Herrn Peter Niggel

19 Mayıs 1988 tarihinde Strasbourg'ta 95 Avrupa Parlamentosu (Sosyalist - Sosyal Demokrat - Komünist - Liberal - Hristiyan Demokrat - Yeşil) üyesinin yaptığı

ÇAĞRI

Sayın Kutlu ve Sargın hakkındaki dava 8 Haziran günü Ankara'da başlıyor. İki Genel Sekreterin hiçbir şiddet eylemiyle suçlanmadıklarını savcı kendisi de iddianamede kabul ediyor (s. 62). Kutlu ve Sargın'ın şu iki nedenle suçlandıklarını ve mahkum edilmelerinin istendiği iddianamede açıkça görülüyor: **Birincisi**, komünist inançlara sahip olmak s. 14, **ikincisi**, Kürt halkının demokratik hakkını savunmuş olmak (s. 118).

Sargın ve Kutlu'ya yöneltilen bu suçlama, davanın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 9, 10 ve 11. maddelerine aykırı olduğunu gösteren yeni bir kanıttır.

Öte yandan, dava, Türk hükümetinin Türkiye'de demokrasinin yeniden kurulacağı konusunda son zamanlarda yaptığı açıklamalarla çelişmektedir.

Türk hükümetine, iki genel sekreterin ve inançları nedeniyle koğuşturmaya uğrayan herkesin derhal serbest bırakılması, bunun yanısıra Ceza Yasasında Türkiye'de düşünce özgürlüğünü ve politik etkinlikleri güvence altına alan zorunlu reformlara gidilmesi çağrısında bulunuyoruz.

die türkische Regierung, die M
le anderen Personen, die wegen
lgt werden, unverzüglich freiz
erungen des türkischen Strafge
it die Meinungsfreiheit und di
tätigung auch in der Türkei gew

Partei	Anschrift	Unte

[illegible]

Anschr

Anschr

**LISTE DES DEPUTES QUI ONT SIGNES LA DECLARATION
EN FAVEUR DE KUTLU ET SARGIN**

M. MIRANDA DA SILVA Joaquim	(Groupe Communiste)	Portugal
M. ABOIM INGLEZ Carlos	"	"
M. BARROS MOURA José	"	"
Mme. BELO Maria	(Groupe Socialiste)	"
M. COIBRA Martins A.A.	"	"
M. MEDEIROS Ferreira José Manuel	"	"
M. FERNANDO CONDESSO	(Groupe LDR)	"
M. GAMA	(Groupe PFE)	"
M. BAILLOT Louis	(Groupe Communiste)	France
M. PIQUET René	"	"
M. WURTZ Francis	"	"
M. CHAMBEIRON Robert	"	"
M. PRANCHERE Pierre	"	"
M. MAFFRE-BAUGE Emmanuel	"	"
Mme. LE ROUX Sylvie	"	"
Mme. DE MARCH Danielle	"	"
M. SAKELLARIOU Jannis	(Groupe Socialiste)	Allemagne
M. SCHMID Gerhard	"	"
M. Th. V.D. VRING	"	"
Mme. SEIBEL LIESELOTTE	"	"
Mme. SCHMIDBAUER Barbara	"	"
M. VITTINGHOF Kurt	"	"
M. WETTIG Klaus	"	"
Mme. ROTHE Mechtild	"	"
M. SCHINZEL Dieter	"	"
M. VETTER Oscar	"	"
M. HITZIGRATH Ruydiger	"	"
M. EFREMIDIS Vasilios	(Groupe Communiste)	Grèce
M. ALAVANOS Alexandros	"	"
M. DESSYLAS Dimitrios	"	"
M. KOLOKOTRONIS Spiridon	(Groupe Socialiste)	"
M. MAVROS Georgios	"	"
M. TZOUNIS Ioannis	(Groupe P.P.E)	"
M. LAMBRIAS Panagiotis	"	"
Mme. PANTAZI Kostantina	(Groupe Socialiste)	"
Mme. GIANNAKOU-KOUTSIKOU M.	(Groupe P.P.E)	"
M. AVGERINOS Paraskevas	(Groupe Socialiste)	"
M. STAVROU Kostantinos	(Groupe P.P.E)	"
M. PLASKOVITIS Spiridon	(Groupe Socialiste)	"
M. PAPAKYRIAZIS Nicolaos	(Groupe Socialiste)	"
M. VON NOSTITZ	(Groupe Arc-en-ciel)	Allemagne
M. TELKAMPER Wilfried	"	"
M. ULBURGHIS Jef	(Non-inscrit)	Belge

Mme. BARBARELLA Carla	(Groupe Communiste)	Italie
M. BARZANTI Roberto	(Groupe Communiste)	Italie
M. BONACCINI Aldo	(Groupe Communiste)	Italie
M. CAROSSINO Angelo	(Groupe Communiste)	Italie
Mme. CASTELLINA Luciana	(Groupe Communiste)	Italie
M. CERVETTI Gianni	(Groupe Communiste)	Italie
Mme. CINCIARI RODANO Maris	(Groupe Communiste)	Italie
M. DE PASQUALE Pancrazio	(Groupe Communiste)	Italie
M. FANTI Guido	(Groupe Communiste)	Italie
M. FERRERO Bruno	(Groupe Communiste)	Italie
M. GALUZZI Carlo	(Groupe Communiste)	Italie
M. GATTI Natalino	(Groupe Communiste)	Italie
M. GRAZIANI C. Alberto	(Groupe Communiste)	Italie
M. MARINARO Francesca	(Groupe Communiste)	Italie
M. MORAVIA Alberto	(Groupe Communiste)	Italie
M. PAJETTA Giancarlo	(Groupe Communiste)	Italie
M. PAPAPIETRO Giovanni	(Groupe Communiste)	Italie
Mme. RAGGIO Andrea	(Groupe Communiste)	Italie
M. ROSSI Tommaso	(Groupe Communiste)	Italie
M. ROSSETTI Giorgio	(Groupe Communiste)	Italie
M. SEGRE Sergio	(Groupe Communiste)	Italie
Mme. SQUARCIALUPI Vera	(Groupe Communiste)	Italie
M. TRIVELLI Renzo	(Groupe Communiste)	Italie
Mme. TRUPIA Lalla	(Groupe Communiste)	Italie
M. VALENZI Maurizio	(Groupe Communiste)	Italie
M. FILINIS Konstantinos	(Groupe Communiste)	Grèce
M. IVERSEN John	(Groupe Communiste)	Danemark
M. BOMBARD Alain	(Groupe Socialiste)	France
M. EMILE LOO Charles	(Groupe Socialiste)	France
Mme. CRAWLEY Christine	(Groupe Socialiste)	Angleterre
Mme. d'ANCONE Hedy	(Groupe Socialiste)	Nederland
M. PETERS Hans	(Groupe Socialiste)	Allemagne
Mme. WEBER Beate	(Groupe Socialiste)	Allemagne
Mme. SIMONS Barbara	(Groupe Socialiste)	Allemagne
M. MIHR Karl-Heinrich	(Groupe Socialiste)	Allemagne
M. SEELER Hans-Joachim	(Groupe Socialiste)	Allemagne
M. CHRISTIANSEN Ejner H.	(Groupe Socialiste)	Danemark
Mme. TONGUE Carole	(Groupe Socialiste)	Angleterre
M. ROTHLEY Willi	(Groupe Socialiste)	Allemagne
M. ELLIOTT Michael N.	(Groupe Socialiste)	Angleterre
M. BOESMANS Alfons	(Groupe Socialiste)	Belgique
M. LAGAKOS Leonidas	(Groupe Socialiste)	Grèce
M. GATIS Nikolaos	(Groupe Socialiste)	Grèce
Mme. QUIN Joyce G.	(Groupe Socialiste)	Angleterre
M. MORRIS David R.	(Groupe Socialiste)	Angleterre
M. MOTCHANE Didier	(Groupe Socialiste)	France
M. REMACLE Marcel	(Groupe Sozialiste)	Belgique
M. FICH Ove	(Groupe Socialiste)	Danemark
Mme. GREDAL Eva	(Groupe Socialiste)	Danemark
M. BAGET BOZZO Gianni	(Groupe Socialiste)	Italie
Mme. DURY Raymonde M.E.A.	(Groupe Socialiste)	Belgique
M. BONDE Jeans-Peter	(Groupe Arc-en-ciel)	Danemark
M. CHRISTENSEN Ib	(Groupe Arc-en-ciel)	Danemark
M. ROELANTS du VIVIER F.	(Groupe Arc-en-ciel)	Belgique
M. BEYER De RYKE Luc	(Groupe LDR)	Belgique
M. GARCIA Vasco	(Groupe LDR)	Portugal
M. De GUCHT Karel	(Groupe LDR)	Belgique
M. BETTIZA Vincenzo	(Groupe LDR)	Italie
Mme. LARIVE Jessica E.S.	(Groupe LDR)	Nederland
M. SIMMONDS Richard J.	(Groupe ED)	Angleterre
M. SARIDAKIS Georgios	(Groupe PPE)	Grèce

Mme. HAMMERICH Else	(Groupe Arc-en-ciel)	Danemark
M. BALFE Richard	(Groupe Socialiste)	Angleterre
M. VAN DER LEK Bram	(Groupe Arc)	Nederland
Mme. VAN DIJK	"	Nederland
M. VON UEXKULL Jacob	"	Allemagne
M. HARLIN Benedikt	"	"
Mme. BLOCH von BLOTTNITZ U.	"	"
M. NEWENS Arthur Stanley	(Groupe Socialiste)	Angleterre
M. NEWMAN Edward	"	"
Mme. VAN DEN HEUVEL Ien	"	Nederland
Mme. DURY Raymonde	"	Belgique
M. LOMAS Alfred	"	Angleterre
M. MEGAH Thomas	"	"
M. DIAZ DEL RIO JAUDENS Ramon	(European Democratic)	Espagne
M. DANKERT Pieter	(Groupe Socialiste)	Nederland
M. COSTE-FLORET Alfred	(Groupe RDE)	France
M. MADEIRA Luis Filipe	(Groupe Socialiste)	Portugal
M. SEAL Barry	"	Angleterre
M. GOMES Fernando	"	Portugal
M. PEREZ-ROYO Fernando	(Groupe Communiste)	Espagne
M. GUTIERREZ-DIAZ Antoni	"	"
M. PUERTA-GUTIERREZ Alonso	"	"
M. VASCO GARCIA	(Groupe LDR)	Portugal
Mme. CASSANMAGNAGO Cerretti	(Groupe P.P.E)	Italie
M. RIGO	(Groupe Socialiste)	Italie
M. CHIABRANDO	(Groupe P.P.E)	Italie
M. GLINNE Ernest	(Groupe Socialiste)	Belge

ED : Fraktion der Europäischen Demokraten/ European Democratic Group/Groupe des démocrates européens.

LDR: Liberale und Demokratische Fraktion/Liberal and Democratic Reformist Group/Groupe Liberal, démocratique et réformateur

PPE: Fraktion der Europäischen Volkspartei (Christlich-demokratische Fraktion)/Group of the European People's Party (Christian-democratic Group)/Groupe de parti populaire européen (Groupe démocrate-chrétien)

Groupe Arc-en-ciel: Regenbogen Fraktion/Rainbow Group

RDE: Fraktion der Sammlungsbewegung der Europäischen Demokraten/Group of the European Democratic Alliance/Groupe du rassemblement des démocrates européens

BESTIMMUNGEN DES TÜRKISCHEN STRAFGESETZBUCHES, DIE IM PROZESS GEGEN KUTLU UND SARGIN ZUR ANWENDUNG KOMMEN

Art. 140 - Der Staatsbürger, der im Ausland in einer das Ansehen oder die Autorität des Staates im Ausland schädigenden Weise über die innere Lage unrichtige, übertreibende oder auf besonderem Zweck beruhende Nachrichten oder Informationen verbreitet oder sonst den nationalen Interessen zuwiderhandelt, wird mit Zuchthaus von nicht weniger als fünf Jahren bestraft.

Art. 141 - 1. Wer Vereinigungen, die den Zweck haben, die Herrschaft einer sozialen Klasse über andere sozialen Klassen zu errichten oder eine soziale Klasse zu beseitigen oder die im Land bestehende Wirtschaftsordnung oder Sozialordnung zu zerstören, in welcher Form oder unter welchem Namen auch immer zu gründen unternimmt oder gründet oder deren Tätigkeiten organisiert oder fördert und leitet oder in dieser Beziehung Anweisungen erteilt, wird mit Zuchthaus von acht bis fünfzehn Jahren bestraft. Wer einige oder alle Vereinigungen dieser Art fördert und leitet, wird zur Todesstrafe verurteilt.

2. Wer Vereinigungen, die das Ziel verfolgen, die politische Ordnung und die Rechtsordnung des Staates zu beseitigen, in welcher Form und unter welchem Namen auch immer zu gründen unternimmt oder gründet oder deren Tätigkeiten organisiert oder fördert und leitet oder in dieser Beziehung Anweisungen erteilt, wird mit Zuchthaus von acht bis fünfzehn Jahren bestraft.

3. Wer Vereinigungen, die in Widerspruch zum Republikanismus stehen oder das Ziel verfolgen, den Staat entgegen den demokratischen Grundsätzen von einer einzelnen Person oder Personengruppe führen zu lassen, zu gründen unternimmt oder gründet oder deren Tätigkeiten organisiert oder fördert und leitet oder in dieser Beziehung Anweisungen erteilt, wird mit Zuchthaus von acht bis fünfzehn Jahren verurteilt.

4. Wer Vereinigungen, die den Zweck haben, die von der Verfassung anerkannten Grundrechte aus rassistischen Erwägungen teilweise oder vollständig aufzuheben oder Nationalgefühle zu unterdrücken oder zu schwächen, zu gründen unternimmt oder gründet oder deren Tätigkeiten organisiert oder fördert und leitet oder in dieser Beziehung Anweisungen erteilt, wird mit Zuchthaus von acht bis fünfzehn Jahren bestraft,

5. Wer in den vorstehenden Absätzen bezeichneten Vereinigungen beitrifft, wird mit Zuchthaus von fünf bis zwölf Jahren bestraft.

6. Die Zuchthaus- und Gefängnisstrafe desjenigen, der die in den vorstehenden Absätzen bezeichneten Taten als Beamter, Angestellter oder Mitglied von Amtsstätten des Staates, von Stadtverwaltungen oder Wirtschaftsorganisationen, deren Kapital teilweise oder ganz dem Staat gehört, von Gewerkschaften, Arbeitsorganisationen, Schulen, Hochschulen begeht, wird um ein Drittel erhöht.

7. Wer einer derjenigen, die die in diesem Artikel bezeichneten Straftaten begangen haben, die Straftat und die anderen Täter bis zur Eröffnung des Ermittlungsverfahrens den zuständigen Behörden angezeigt hat und sich die Richtigkeit der Anzeige herausgestellt hat, kann unter Berücksichtigung des Falles, der Bedingungen und der Besonderheiten der Vorgänge anstelle der Todesstrafe Zuchthaus mit nicht unter zehn Jahren und können die Zuchthaus- und Gefängnisstrafen unter ihrer Herabsetzung um bis zu einem Viertel verhängt werden.

8. Eine in diesem Artikel genannte Vereinigung entsteht, wenn sich zwei oder mehr Personen zu dem gleichen Zweck zusammenfinden.

Art. 142 - 1. Wer für die Errichtung der Herrschaft einer sozialen Klasse über eine andere soziale Klasse oder die Vernichtung einer sozialen Klasse oder die Beseitigung der im Land bestehenden Wirtschaftsordnung der Sozialordnung oder die Zerstörung der politischen Ordnung oder Rechtsordnung des Staates auf welche Weise auch immer Propaganda macht, wird mit Zuchthaus von fünf bis zehn Jahren bestraft.

2. Wer entgegen dem Republikanismus oder entgegen den demokratischen Grundsätzen für die Führung des Staates durch eine einzelne Person oder Personengruppe auf welche Weise auch immer Propaganda macht, wird mit derselben Strafe bestraft.

3. Wer für die teilweise oder vollständige Aufhebung der von der Verfassung zuerkannten Grundrechte aus rassistischen Erwägungen oder für die Unterdrückung oder Schwächung der Nationalgefühlen auf welche Weise auch immer Propaganda macht, wird mit Zuchthaus von fünf bis zehn Jahren bestraft.

4. Wer die in den vorstehenden Absätzen bezeichneten Taten preist, wird mit Zuchthaus von zwei bis fünf Jahren bestraft.

5. Gegen diejenigen, welche die in den vorstehenden Absätzen bezeichneten Taten unter den Personen oder an anderen Orten, die in Art. 141 Abs. 6 bezeichnet sind, begehen, wird die Strafe um ein Drittel herafgesetzt.

6. Werden die in den vorstehenden Absätzen bezeichneten Taten durch Publikationen begangen, wird die Strafe um die Hälfte heraufgesetzt.

7. (Wörtlich wie Art. 141 Abs.7)

Art. 159 - Wer das Türkentum, die Republik, die Große Nationalversammlung, die geistige Persönlichkeit der Regierung, die Ministerien, die Streit- und Sicherheitskräfte oder die geistige Persönlichkeit der Justiz öffentlich beleidigt und verhöhnt, wird zu Zuchthaus von einem bis zu sechs Jahren verurteilt.

Auch wenn in Ausführung der im ersten Absatz aufgeführten Straftaten der Adressat nicht ausdrücklich erwähnt worden ist, es jedoch Anzeichen gibt, die keine Zweifel daran lassen, daß auf den Adressaten gezielt worden ist, so gilt der Angriff als ausdrücklich erfolgt.

Art. 158 - (wie § 159 tStGB, bezogen auf die Beleidigung, etc. des Staatspräsidenten)

Art. 312 - (Besdtraft eine Handlung, welche "Lob einer Tat, die einem Straftatbestand darstellt" ist)

Politisches Leben in der Zwangsjacke

von Rechtsanwältin Dr. Ursula Bucker

Gesinnungsverfolgung bis hin zu Menschenrechtsverletzungen sind in der Türkei an der Tagesordnung. Das Verfahren gegen Dr. N. Sargin und H. Kutlu den beiden Generalsekretären der Arbeiterpartei der Türkei und KP der Türkei, stellt nur die Spitze des Eisbergs dar. Im Folgenden sollen drei besonders gravierende Bereiche herausgegriffen und erläutert werden. Die drei Bereiche sind: das politische Strafrecht, das Strafverfahrensrecht und der Haftvollzug.

1)

Das politische Strafrecht wird beherrscht von zwei Vorschriften, die aus dem Strafgesetzbuch des faschistischen Italiens adoptiert wurden. Die Türkei übernahm 1936 die §§ 270 und 272 der berühmten Rocco-Gesetze Mussolinis. Dieser hatte bereits 1924 erklärt: "Jeder muß im Rahmen des Staates als ein Subjekt der staatlichen Autorität und Herrschaft entsprechend dem Willen des Staates denken und sich verhalten." Genau dies will auch die Özal-Regierung gewährleistet sehen, und als Instrument dafür dienen ihr die §§ 141, 142 des türkischen Strafgesetzbuches. Diese Vorschriften sind im Vergleich zum faschistischen Italien noch erheblich verschärft worden. Sanktionierte die Mussolini-Diktatur zumindest verbal nur den gewaltsamen Umsturz, und zwar mit einer Gefängnisstrafe, so stellt die Özal-Diktatur nicht bloß die Gründung, sondern bereits die Vorstufe des Versuchs der Gründung einer Organisation unter Strafe die für die gewaltlose Änderung der wirtschaftlichen und sozialen Rundordnung in der Türkei eintritt. Außerdem sieht § 141 als Höchststrafe die Todesstrafe vor. Allerdings haben Özal und seine Partei ein großes Interesse daran, im Ausland das Bild einer demokratischen und liberalen Türkei zu zeichnen einer Türkei, in der alles normalen, demokratischen Bahnen verläuft. Kutlu und Sargin haben der Diktatur jedoch ihre Maske heruntergerissen und aller Welt offenbart, daß das politische Strafrecht in der Türkei gegen die Menschenrechtsdeklaration der vereinten Nationen, gegen die europäische Menschenrechtskonvention und gegen die Schlußakte von Helsinki verstößt.

Geprägt wird die Anklage gegen Kutlu und Sargin von einem primitiven Antikommunismus. Es wird erst gar nicht der Versuch unternommen, der TBKP eine Demokratiefeindlichkeit nachzuweisen. Kommunismus nach Meinung der Staatsanwaltschaft ist wie folgt zu charakterisieren: "Der Grundsatz des Kommunismus lautet: Tod dem, der nicht mit uns ist. Es gibt keinen mittleren Weg, jeder talentierte, aufgeschlossene und unternehmerische Mensch ist in den Augen der Kommunisten ein Faschist und muß sterben." Hier ist man versucht, mit Schiller zu sagen: Gegen Dummheit kämpften selbst die Götter vergebens. Aber das Vorgehen ist leider nicht nur Ausdruck von Dummheit, sondern Ausdruck eines zutiefst undemokratischen Systems.

2)

Auch das Strafverfahrensrecht genügt keineswegs demokratischen Anforderungen. Dies soll anhand folgender Beispiele verdeutlicht werden.

a.

Die Anklage gegen Kutlu und Sargin erfolgt vor einem sogenannten Staatssicherheitsgericht, welches in den 70er Jahren als verfassungswidrig verboten, dann aber nach dem Militärputsch erneut ins Leben gerufen wurde.

b.
Das Recht auf Verteidigung ist nicht gewährleistet. So wurde auch die Anklage gegen zwei der Verteidiger von Sargin und Kutlu erhoben. Dem einen wird vorgeworfen, Mitglied der kommunistischen Partei zu sein, der andere R. Oz, wird beschuldigt, eine Straftat verherrlicht zu haben, als er den beiden Generalsekretären zurief: "Alle Achtung für Ihren Einsatz für Demokratie." Den Anwälten wurde zudem wiederholt das Recht auf Akteneinsicht verweigert.

c.
Obgleich auch nach der türkischen Verfassung ein Inhaftierte spätestens 48 Stunden nach seiner Festnahme dem Richter vorzuführen ist, blieben Kutlu und Sargin bis zum 25.12.1987 in Polizeigewahrsam und wurden erst dann dem Haftrichter übergeben. Dies ist ein Verstoß gegen Art. 5 Abs. 3 der europäischen Menschenrechtskonvention.

d.
Die Verteidiger durften bis zum 5.12.1987 keinen Kontakt mit ihren Mandaten aufnehmen. Dies bedeutet einen Verstoß gegen Art. 6 Abs. 3 der europäischen Menschenrechtskonvention.

e.
Der Generalstaatsanwalt Demiral bezeichnete die Inhaftierung bereits kurz nach ihrer Ankunft in die Türkei als schuldig, obwohl er überhaupt noch nicht selbst den Fall geprüft hatte. Diese Vorverurteilung stellt einen Verstoß gegen Art. 11 der allgemeinen Menschenrechtserklärung und Art. 6 Abs. 2 der europäischen Menschenrechtskonvention dar.

3)
Bei den Haftbedingungen zeigt sich besonders deutlich, daß die Menschenrechte in der Türkei mit Füßen getreten werden. Die Folterkonvention der vereinten Nationen definiert Folter als "jede Handlung, durch die einer Person von einem Träger staatlicher Gewalt oder einer in amtlicher Eigenschaft handelnden Person vorsätzlich starke körperliche oder geistig seelische Schmerzen oder Leiden zugefügt werden, um von ihr ein Geständnis zu erzwingen, sie für eine tatsächlich oder mutmaßlich von ihr begangene Tat zu bestrafen oder um sie zu nötigen." Sowohl Kutlu als auch Sargin haben wiederholt bekräftigt, daß sie schwer gefoltert wurden. Die angewandten Methoden waren Aufhängen an den Armen, Stromstöße, Folter an den Genitalien. Es wurden auch Injektionen mit unbekannten Präparaten verwendet. Wegen dieser Folterungen haben Kutlu und Sargin im Dezember letzten Jahres Anzeige gegen die Verantwortlichen erstattet. Amnesty International hat die Foltervorwürfe bestätigt. Wenn jetzt der Prozeß gegen die beiden Generalsekretäre, gegen zwei ihrer Verteidiger und 12 weitere türkische Bürger beginnt, dann geht es um weit mehr als dieses Verfahren; dann geht es um die Auseinandersetzung mit den Menschenrechten in der Türkei.

Solidaritätskonto:

Initiative

"Solidarität mit den Demokraten der Türkei"

Stadtsparkasse Dortmund

Bankleitzahl 44 05 01 99

Konto Nr. 282 109 344

INITIATIVE "SOLIDARITÄT MIT DEN DEMOKRATEN DER TÜRKEI"

Erklärung

Der Prozeß gegen H. Kutlu und N. Sargin beginnt am 8. Juni in Ankara. Der Staatsanwalt gibt in der Anklageschrift zu, daß den beiden Generalsekretären keine Gewalttaten vorzuwerfen sind (S.62). In der Anklageschrift heißt es ausdrücklich, daß H. Kutlu und N. Sargin erstens wegen ihrer kommunistischen Gedanken (S.14) und Überzeugungen und zweitens wegen ihres Eintretens für die demokratischen Rechte des kurdischen Volkes (S.118) verurteilt werden sollen. Die Anklageschrift ist ein neuer Beweis für die Tatsache, daß der Prozeß gegen H. Kutlu und N. Sargin die Artikel 9,10,11 der europäischen Menschenrechtskonvention verletzt. Dieser Prozeß steht auch im Widerspruch zu den bisherigen Erklärungen der türkischen Regierung, in der Türkei demokratische Verhältnisse zu schaffen zu wollen.

Wir appellieren an den Stadtrat der Stadt Dortmund, die Landesregierung Nordrhein- Westfalens und an die Bundesregierung, sich dafür einzusetzen, die beiden Generalsekretäre und alle anderen Personen, die wegen ihren Überzeugungen verfolgt werden, unverzüglich freizulassen, die notwendigen Änderungen des türkischen Strafgesetzbuches zu veranlassen, damit die Meinungsfreiheit und die Freiheit der politischen Betätigung auch in der Türkei gewährleistet sind.

Wir, die Unterzeichner fordern:

- Sofortige Einstellung des Prozesses und unverzügliche Freilassung der Generalsekretäre H.Kutlu und N.Sargin!
- Gewaltfreie Wiederherstellung der demokratischen Rechte in der Türkei!
- Garantie der politischen und der gewerkschaftlichen Betätigung sowie der Versammlungs- und Organisationsfreiheit für alle Demokraten in der Türkei!
- Sofortige Freilassung aller politischen Gefangenen in der Türkei und die legale Rückkehrmöglichkeit für alle Demokraten aus dem Exil!
- Schluß mit dem Terror gegen das Kurdische Volk!

Wir hoffen auf ihre Unterschrift, mit der Sie unsere Forderungen unterstützen. Schicken Sie Ihre Zusage an unsere Kontaktadresse.

Mit freundlichen Grüßen

gez. Barbara Wiemann
Meylantstr.73, 4600 Dortmund 13

Wir unterstützen diese Erklärung:

Franz-Josef Drabig (SPD Ortsvors., BR-Mitgl. Hoesch), Werner Blick (SPD, IGBE OG Vors.), Renate Mathes (SPD Vorst.mitgl.), Klaus Damanski (ASF Vors., Falken OK Vors.), Petra Waltemathe (SPD Vorst.mitgl.), Dieter Pajonczek (Mieterbeirat Vorst.), Richard Lang (IGBE OG Bildungsobmann), Erika Jedamski (Verfechterin d. Menschlichkeit), Erna Nebelsiek (ASF u. Bez.Do Vorst.), Dinu Braunstein (SPD Vorst.), Iris Jakumeit (SPD Vorst.), Gerd Kötzing (SPD Vorst.), Petra Kesper (Die Grünen), Brigitte Smolka Zimpel (Die Grünen), Sandra Alberti (Die Grünen),

Sebastian Müller (Die Grünen), Rüdiger Wessel (Die Grünen), Willi Juhls (Die Grünen), Hans-H. Hücking (Die Grünen), Richard Kelber (Die Grünen), Andreas Achenbach (Kreisvors. DKP), Iris Finke (Gewerkschaftssek. IGM), Ernst Söder (Gewerkschaftssek. DGB), Hans-Jürgen Meier (Gewerkschaftssek. IGM), Heinz Pasterny (Gewerkschaftssek. NGG), GEW Stadtverband Dortmund, HBV Bezirksverwaltung Ruhr-Lippe, Gisa Marschefski (IRPK), Erna Mörchel (DKP), G. Gehse (Gesamtpersonalratsvors. Stadt Dortmund), Prof. Ulrich Pätzold (Uni Dortmund), Prof. Hans Müller (Uni Dortmund), Asta Uni Dortmund, Heinz Forsthuber (Juso Hochschulgruppe Dortmund, Asta Antifa-Referent), Jochen Vierkötter (Asta HoPo-Referent), Michael Klein (Asta Sozialreferat), Renate Teich (Ortsvors. d. MSB-Spartakus), Sozialistischer Hochschulbund (SHB), Ingo F. Rößler (Vors. SHB), Sabine Lüdicke (Asta Vors. Uni Dortmund), Kulturkreis "Pablo Neruda" Dortmund, Kinderhilfe Chile Gruppe Dortmund, Iranisches Solidaritätskomitee, Spanischer Freundeskreis, Evang. Studentengemeinde, Eberhard Kirchhoff (Schriftsteller), Barbara Wiemann (Pfarrerin), Karola Pohlhausen (Rechtsanwätin), Dieter Gross (Richter), Helmut Tannen (Rechtsanwalt), Stefan Reinhold (Rechtsanwalt), Walter Schramm (Richter), Gerd Möller (Beamter), Udo Stunz (ÖTV), Hannes Thuer (Theologe), Gisela Bielanski (Referendarin), Christoph Wurms, Renate Wurms, Dr. med. Inge Zeller (Ärztin), Dipl. Soz. Bettina Runge, Dipl. Päd. Gisela Tripp, Heiderose Wagner, Dipl. Soz. päd. Karin Faatz-Berte, Dipl. Soz. päd. Christiane Kuhnert, Dipl. Phys. Christiane Pacyna-Friese, Prof. Wolfgang Richter, Burkhard Kopteneit (Rechtsanwalt), Amir Malekrah (2. Vorstand Flüchtlingsrat Dortmund), Horst Lauritsch (Bezirksvorsteher Scharnhorst), Walter Brehm (Pfarrer), Heinz Listemann (Pfarrer), Griechische Gemeinde Dortmund, Italienischer Arbeiter u. Bürgerverein, Karl-Heinz Thimm (zusammen leben, arbeiten, entscheiden), Friedhelm Mayer (SPD Scharnhorst), Verein demokratischer Juristinnen und Juristen (VdJ) Dortmund, Dr. Ursula Bucker (Rechtsanwältin, stellvertr. Bundesvors. d. VdJ), Helga Pol (Fotografin), Antifa Dorstfeld

Telefon : 0203/340395
Telefax : 0203/339229
Telex : 855367 inmed d
Adresse: Moltke Straße 45
4100 Duisburg 1

B E M
Unity Press Centre

KUTLU VE SARGIN DAVASI ,8 HAZİRAN'DA
ANKARA'DA BAŞLADI

- Duruşma ,mahkeme salonu önünde biriken kalabalığın duruşmayı izlemek üzere binaya alınmaması üzerine 50 dakika geç başladı...
- TİP ve TKP Genel Sekreterleri, cezaevi aracıyla DGM binası önüne getirildikleri sırada, uzun süre alkışlandılar.
- Yerli ve yabancı basın mensuplarının,yurtdışından mahkemeyi gözlemek üzere gelen yabancı delegasyonun ve yurtiçinden gelen izleyicilerin hemen hemen tümünün içeri alınmaması protestolara yol açtı. Basın mensupları fotoğraf makineleri kamera ve çantalarını, salona alınmayan avukatlar da cübbe-lerini yol üstüne bırakarak olayı protesto ettiler...
- Duruşmayı izleyenler arasında 5 SHP'li parlamenter, Mehmet Ali Aybar, Yaşar Kemal,Zülfü Livaneli ve ünlü besteci Theodorakis de bulunuyor... Sadun Aren

Duisburg, 8 Haziran 1988 (BEM): Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP)'ni yasal olarak kurmak üzere Türkiye'ye gelen ve halen Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan, TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın ve TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu'nun Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM)'ndeki duruşması tartışmalı bir biçimde bugün başladı.

Sabah 07.30'dan itibaren DGM binasının bulunduğu çevre sokaklarda polis tarafından yoğun güvenlik önlemlerinin alındığı, binaların balkon ve çatılarına keskin nişancılarının yerleştirildiği görüldü.

Saat 08.00'den itibaren ise, aralarında Yaşar Kemal, Zülfü Livaneli, Rahmi Saltuk,M.Ali Aybar, Cenani Bıçakçı(SDP eski genel başkanı ve sendikacı), Doğu Perinçek,Ferit İlsever,Sadun Aren, Muzafer Erdost, Rasih Nuri İleri,Özcan Keskeç,Kristal İş genel başkan yardımcısı Mehmet Çapar,SHP milletvekillerinden Rıza Yılmaz, Kamil Ateşoğulları,Veli Aksoy,Tevfik Koçak ve Ömer Çiftçi ile ünlü Yunanlı besteci Mikis Teodorakis ,yabancı delegasyon ve çok sayıda izleyici DGM binasının önüne gelmeye başladılar. Bu arada yabancı parlamenter,gazeteci ve hukukçular da aynı saatlerde DGM binasının önünde hazır bulundular.

Saat 08.40'da Sargın ve Kutlu ,cezaevinin 2 kapalı aracı ile DGM binasına getirildiler. Bu sırada,DGM binası önünde toplanan yaklaşık 1000 kişilik topluluk iki genel sekreteri uzun süre alkışladı. DGM binasının tutuklu ve hükümlülerin alındığı yan kapısından girerken Haydar Kutlu'nun," Yaşasın demokrasi" diye bağırıldığı duyuldu.

Duruşma 50 dakika geç başladı

Kutlu ve Sargın'ın getirilmelerinden sonra, dışarıda duruşmayı izlemek için bekleyen avukatların, gazeteci ve izleyicilerin salona alınmaları sırasında yoğun tartışmalar yaşandı. Bu nedenle duruşmaya 50 dakika geç başlanırken, duruşma salonuna önce, yabancı delegasyondan parlamenter olanlar ve Mikis Teodorakis ,üzerleri aranarak alındılar. Daha sonra da, 420 müdahil avukattan bir bölümü içeri başka bir kapıdan alındılar. İçeri alınmayan avukatlarla polis arasında sık sık tartışmalar oldu. Avukatlardan Nusret Senem, Nuri Gündüz,Hayri Ertek,Güner Karadeniz, DGM yetkililerine,"bizler avukatız.Niçin duruşmaya alınmıyoruz? Bu savunma hakkının aleni ve keyfi bir biçimde engellenmesidir." diyerek bağurdılar.

Öte yandan ,davada, Kutlu ve Sargın'ın yanısıra tutuksuz olarak yargılanan 14 sanığın da içeriye uzun süre alınmaması tartışmalara yol açtı.

Gazetecilerin protestosu

Duruşmayı izlemek üzere içeri alınmayan yerli ve yabancı basın mensupları da ,yetkililerin bu tutumunu protesto etmek için DGM binasının önündeki cadde üzerinde, fotoğraf makinalarını, kameralarını ve çantalarını bir süre bırakarak protesto gösterisi yaptılar.İçeriye alınmayan 1000 dolayında izleyici de, gazetecilerin bu protestosunu uzun süre alkışladı. Duruşma salonuna sadece TRT görevlileri alındı. Daha sonra salona 7 gazeteci daha girmeyi başardı.

Gazetecilerin bu protestosu sırasında bir konuşma yapan Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Başkanı Ahmet Abakay, DGM başkanlığına bir hafta önce yazılı olarak başvurulduğunu, beklenen bu kalabalak karşısında gazetecilerin görev yapabilmeleri için önlem alınmasını istediklerini,ancak buna yanıt verilmediğini ve gazetecilerin salaña alınmadığını belirterek, " bu duruşma gizli duruşma niteliğini almıştır.Halkın haber

alma hakkı engellenmiştir, protesto ediyoruz " dedi.

Duruşmayı izlemek amacıyla yurdun değişik illerinden gelen izleyicilerin hiçbiri salona alınmadı. Ancak bu kişiler mahkeme başladıktan sonra da salonun önünden ayrılmadılar.

Bu arada Kocaeli'nden geldiği öğrenilen emekli şöför İdris Erdinç adlı kişi ,izdiham sırasında fenalık geçürerek hastaneye kaldırıldı. Erdinç'in 1946 ve 1951'deki komünist tevkifatı mensupları arasında olduğu öğrenildi.

Not: 8 Haziran saat 12.00'ye kadar elimizde bulunan haber bu. Henüz salona girenlerden bir haber alınamadığı için bu konudaki gelişmeleri ilerde iletacağız.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ
TÜSTAV

sabah saat 8.00 dan itibaren ankara dgm'nin bulunduğu çevre sokak'ın alt ve üst kesimleri çok sayıda cevik kuvvetin olusturdugu barikatlarla kapatildi. durusmayi izlemek uzere gelen 500'e yakin kisi mahkeme yakinina yaklastirilmazken saat 8.30'da durusmaya gelen 100'u askin avukatin barikati gecmesi de sorun olusturdu.

mahkeme mubasiri çevre sokak'ın alt kesimindeki barikata gelerek avukatların yoklamasını yapmak istedi. mahkeme salonu disinda yoklama yapılamayacağını belirten sanik avukatları ile guvenlik gorevli leri arasında uzun suren tartisma oldu. bu arada bir guvenlik gorevlisinin mahkemeye yaklasmak isteyen kalabaliga '' gecen sefer disardan muzik yayini yaptılar, durusmayadinlettiler bu sefer yakınlasmayacaklar'' dediğı duyuldu. saat 9.10'da mahkeme binasi onune gelen avukatların kapıda üzerleri aranmak istendi.

sanik avukatları uzereerinin aranmasının yasaya aykiri olduğunu ve dgm savcısı'nin kapiya gelerek aciklama yapmasını istediler. avukatlardan ersen sansal mahkeme yetkililerine avukatlar olarak 15 dakika sure tanıyacaklarını ve bu 15 dakika icersinde kendilerinin arama konusunda savcilik tarafından yazili ya da bizzat gelerek sozlu aciklama yapılmadığı takdirde üzerlerinin aranması kosuluyla mahkemeye girmeyi kabul etmeyeceklerini belirtti. sansal ''polis avukatin ustunu arayamaz. savci devletin polisiyle bizi karşı karşıya bırakmasın, savunma hakkımız engellenmek isteniyor. ya boyle olduğumuz gibi gireriz, ya da hep birlikte terk ederiz.'' dedi.

dgm kapisında yogun tartismlardan sonra saat 10.00'da ilk olarak basın mensupları, daha sonra tip genel sekreteri nihat sargin tkp genel sekreteri haydar kutlu ve 17 sanik salona alındı. ardından gozlemciler ve avukatların da alınmasıyla durusmaya saat 10.06 da baslandı.

davayı ilk durusmada olduğu gibi çok sayıda yabancı hukukcu, politikaci, sendikaci, sanatci ve gazetecinin izlediğı gozlendi. 7 avrupa ulkesi ve avusturalya'da gelen yabancı gozlemciler arasında avrupa parlamentosu uyesi danimarkali Jens peter bonde durusmaya girdiğinde kutlu ve sargin'in ellerini sikarak avrupa parlamentosu baskani tarafından yazilmis bir mektubu kendilerine verdi.

yunanistan'dan gelen 10 kisilik heyette bulunan yeni demokrasi partisi milletvekili bulukos, pasok milletvekili **kucukas**'in da mahkeme heyetine ''genel sekreterleri selamlamak istiyoruz'' diyerek kutlu ve sargin'in ellerini siktıkları gozlendi.

durusmaya avukatların kimliklerinin okunmasıyla baslandı. savunmaya yeni katılan 100'u askin avukatla birlikte 67 il barosuna kayıtlı toplam avukat sayısı 600'u asti. bu arada haklarında cikarilan ek iddianamayla davaya katılan ikisi tutuklu 5 sanigin 88/52 notu dosyaları dava disi bırakildi. bu davadan ayrılan sanıklar aziz celik, (tutuklu), huseyin bas (tutuklu), mehmet gunay, huseyin akpınar ve arif kaptan.

tip genel sekreteri nihat sargin avukatların durusmaya alınması oncesinde mahkeme heyetinin ''avukatlar girmek istemiyor'' seklindeki sozleri üzerine sunları soyledi:

''avukatların idariye girmemesi soz konusu degil. ustleri aranmasa, herhalde gireceklerdi'' dedi.

durusmanın basında soz alan sanik avukatı ersen sansal, mahkeme disinda avukatlara yapılan muameleyi elestirerek ''mahkememize sinir yorgunlugu ve gerginlik icerisinde gelmek zorunda kaliyoruz. biz kapıda arama yapılmasının suc olusturacağını soyledik ve zabıt tuttuk. savunma hakkımızın engellenmesine calisiliyor. boyle olmamali'' seklinde konustu.

durusmada soz alan saniklardan tkp genel sekreteri haydar kutlu iktidarda da davanın etrafında gerginlik yaratıldığını soyleyerek, salon disinda yasanan gerginliklerin salona da yansıdığını belirtti. kutlu '' ilk gun biz yargılamanın suhnetle gecmesi icin onerilerde bulunduk. fakat iceri alınmayan ve de izlemek isteyenler arasında dort arkadaşımız gozaltına alındı. bir hafta sureyle iskence gorduler. bu iddia makamının davayı gizli orgut davası haline getirmek isteginin sonucudur'' dedi. »

BEM - PRESSEZENTRALE EINHEIT, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1
Tel: 0203/340395 Tfx: 0203/339229 Tlx: 855367

Neuer Politischer Prozeß in Ankara

Heute morgen (8. Juni 1988) begann in Ankara in dem Gebäude des Staatssicherheitsgerichts der Prozeß gegen Dr. Nihat Sargin und Haydar Kutlu. Pressevertreter wurden in den Gerichtssaal nicht hineingelassen. Etwa 1000 Personen, darunter auch Prozeßbeobachter aus Europa hatten sich vor dem Gerichtsgebäude versammelt. Mehrere sozialdemokratische Abgeordnete der SHP, bekannte Schriftsteller (Yasar Kemal) und Komponisten (Rahmi Saltuk, Zülfü Livaneli) sowie Persönlichkeiten aus dem politischen Leben wie M.A. Aybar, Cenani Bicakci und Dogu Perincek, Sadun Aren, sowie Gewerkschaftler wollten an dem Prozeß teilnehmen.

Es wurde beobachtet, daß bereits ab 7.30 Uhr im Bereich des Staatssicherheitsgerichtes starke Sicherheitsvorkehrungen getroffen worden waren. Auf Dächern und Balkonen der umliegenden Häuser waren Scharfschützen postiert.

Gegen 8.40 wurden Kutlu und Sargin mit zwei geschlossenen Gefängnisfahrzeugen zum Gericht gebracht. Sie wurden von den Versammelten mit lang anhaltendem Beifall begrüßt. Man hörte, wie Haydar Kutlu an der Pforte des Gerichts rief: "Es lebe die Demokratie!"

Nur ein geringer Teil der Anwälte und der Beobachter durfte das Gebäude betreten. Von den ausländischen Beobachtern wurden nur die Parlamentarier und der bekannte griechische Komponist Mikis Theodorakis hineingelassen. Von den insgesamt 420 Anwälten, die Sargin und Kutlu verteidigen, durften nur wenige den Saal betreten. Deswegen gab es heftige Auseinandersetzungen zwischen den Rechtsanwälten und der Polizei. Die ausgeschlossenen Rechtsanwälte machten darauf aufmerksam, daß ihre nicht Zulassung eine willkürliche Untergrabung des Rechts auf Verteidigung darstellt.

Vor dem Beginn der Verhandlung stellten die Anwälte den Antrag, einen größeren Raum bereitstellen zu lassen, damit zumindestens alle Anwälte an dem Prozeß teilnehmen können. Dieser Antrag wurde abgelehnt. Daraufhin verließen die Anwälte zum Protest für einen Tag die Verhandlung.

Die in- und ausländischen Pressevertreter, die nicht zur Verhandlung zugelassen wurden, protestierten dagegen, indem sie ihre Fotoapparate, Kameras und Taschen eine zeitlang vor dem Gerichtsgebäude ablegten. Die versammelte und ebenfalls nicht zugelassene Menschenmenge unterstützte diesen Protest mit Beifall. In den Verhandlungssaal wurden nur die Vertreter des staatlichen Rundfunks und Fernsehens (TRT) hineingelassen. Später konnten sich weiter 7 Journalisten Eingang in den Verhandlungssaal verschaffen.

Von den türkischen Besuchern, die gekommen waren, um den Prozeß zu beobachten, wurden keinem einzigen Einlaß gewährt. Jedoch sind diese Personen vor dem Gerichtsgebäude verblieben. Es wurde beobachtet, daß der pensionierte Kraftfahrer Idris Erdinc in der Menge einen Anfall erlitt. Er wurde ins Krankenhaus gebracht. Erdinc war schon 1946 und später 1951 als Kommunist verhaftet und angeklagt gewesen.

Sargin (Generalsekretär der Arbeiterpartei der Türkei) und Kutlu (Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Türkei) werden von 420 Anwälten verteidigt. Diese Zahl stellt für die Türkei einen Rekord dar und zeigt das große Interesse, das diesem Prozeß entgegen gebracht wird. Am letzten Freitag waren in Istanbul 41 Tausend Unterschriften der Öffentlichkeit bekannt gegeben worden, die für die Freilassung von Kutlu und Sargin gesammelt worden waren.

Über 70 Beobachter aus fast allen europäischen Staaten und Kanada sind nach Ankara gereist. Aus der Bundesrepublik führen unter anderen Prof. Dr. Norman Paech (im Namen der Vereinigung Demokratischer Juristen und Juristinnen), Rechtsanwalt Horst Isola (im Namen der Arbeitsgemeinschaft sozialdemokratischer Juristen), Rechtsanwältin Barbara Klawitter (im Namen des Republikanischen Rechtsanwaltsvereins), Prof. Dr. K. Liebe-Harkort (Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft), ein Bundestagsabgeordneter der Grünen und eine Delegation der DKP. Der Europaabgeordnete der SPD, L. Fellermeier, soll in den nächsten Tagen im Auftrag der SPD Bundestagsfraktion sich an Ort und Stelle über den Prozeß informieren. Aus Griechenland ist eine große Gruppe von Prozeßbeobachtern, in der alle Parteien vertreten sind, mit Mikis Teodorakis an ihrer Spitze nach Ankara gefahren. Auch Amnesty International (London) hat zwei Beobachter nach Ankara geschickt.

Der Staatsanwalt fordert für Kutlu und Sargin je etwa 500 Jahre Gefängnisstrafe. Sie werden nicht wegen irgendwelchen Gewaltverbrechen, sondern allein wegen ihren politischen Überzeugungen angeklagt. Diese Tatsache wird auch in der unten zitierten Erklärung festgestellt, die bis heute von 104 Europaabgeordneten unterschrieben worden ist. Das Europaparlament hatte bereits am 19. November 1987 die sofortige Freilassung der beiden Politiker und die Gewährleistung ihres Rechts auf freie politische Betätigung verlangt. Amnesty International hat Sargin und Kutlu für Juni zu "Gefangenen des Monats" erklärt.

Der genaue Text der Erklärung, die bis heute von 104 Europaabgeordneten unterschrieben wurde:

ERKLÄRUNG

"Der Prozeß gegen Kutlu und Sargin beginnt am 8. Juni in Ankara. Der Staatsanwalt gibt in der Anklageschrift zu, daß den beiden Generalsekretären keine Gewalttaten vorzuwerfen sind (Seite 62). In der Anklageschrift heißt es ausdrücklich, daß Kutlu und Sargin erstens wegen ihrer

kommunistischen Gedanken (S. 14) und Überzeugungen und zweitens wegen ihres Eintretens für die demokratischen Rechte des kurdischen Volkes (S. 118) verurteilt werden sollen. Die Anklageschrift ist ein neuer Beweis für die Tatsache, daß der Prozeß gegen Kutlu und Sargin die Artikel 9, 10, 11 der europäischen Menschenrechtskonvention verletzt. Dieser Prozeß steht auch im Widerspruch zu den bisherigen Erklärungen der türkischen Regierung, in der Türkei demokratische Verhältnisse schaffen zu wollen.

Wir appellieren an die türkische Regierung, die beiden Generalsekretäre und alle anderen Personen, die wegen ihren Überzeugungen verfolgt werden, unverzüglich freizulassen und die notwendigen Änderungen des türkischen Strafgesetzbuches zu veranlassen, damit die Meinungsfreiheit und die Freiheit der politischen Betätigung auch in der Türkei gewährleistet sind."

KOMMENTAR

Kutlu und Sargin, die sich seit dem Militärputsch im Jahre 1980 im europäischen Exil befanden, waren im November 1987 auf legalem Wege in die Türkei zurückgekehrt. Es war ihre erklärte Absicht, eine neue kommunistische Partei (die Vereinigte Kommunistische Partei der Türkei) zu gründen. Diese neue Partei sollte aus der Vereinigung der Arbeiterpartei der Türkei und der Kommunistischen Partei der Türkei hervorgehen.

Sargin und Kutlu wurden noch auf dem Flughafen von Ankara festgenommen und 19 Tage lang verhört und gefoltert. Danach wurden sie einem Richter vorgeführt, der sie verhaftete. Sie befinden sich seitdem im Gefängnis.

Die türkische Regierung stellt sich auf den Standpunkt, daß in der Türkei bestimmte Meinungen und Ansichten, darunter auch kommunistische Gedanken, verboten sind und daß die entsprechenden Gesetze angewandt werden müssen. Der Prozeß gegen Kutlu und Sargin sei völlig gesetzlich.

Doch die Gesetze, auf die sich die türkische Regierung beruft (es handelt sich insbesondere um die Paragraphen 141 und 142 des türkischen Strafgesetzbuches), sind im Jahre 1936 aus dem Strafgesetzbuch Mussolini Italiens übernommen worden und stehen im Widerspruch zu den Menschenrechten. Diese Paragraphen werden nicht nur gegen die Kommunisten, sondern gegen die gesamte linke Opposition eingesetzt. Zur Zeit gibt es zahlreiche Journalisten, die aufgrund dieser Paragraphen und nur wegen ihren Schriften jahrzehntelange Haftstrafen verbüßen müssen. Die Berufung auf solche Gesetze ist nicht ein Zeichen der Rechtstaatlichkeit, sondern lediglich ein Beweis dafür, daß in der Türkei Meinungsfreiheit und Demokratie nicht gewährleistet sind.

Die Türkei ist Mitglied des Europarates und der NATO. Sie hat die Vollmitgliedschaft in der Europäischen Gemeinschaft beantragt. Die türkische Regierung hat sich feierlich verpflichtet, die Menschenrechte zu respektieren.

Telefon : 0203/340395
Telefax : 0203/339229
Telex : 855367 inmed d
Adresse: Moltke Straße 45
4100 Duisburg 1

B E M
Unity Press Centre

600 VERTEIDIGER IM PROZESS GEGEN KUTLU UND SARGIN

Ankara: starke Polizeikräfte hatten die Zufahrte zu dem Staatssicherheitsgericht abgesperrt, sodaß mehrer hundert Personen, die der Gerichtsverhandlung beiwohnen wollten, nicht bis zu dem Gerichtsgebäude vordringen konnten.

Kutlu: "Die Staatsanwaltschaft will diesen Prozeß in einen Prozeß gegen eine Geheimorganisation ummünzen."

Der dänische Europaabgeordnete J. P. Bonde übergab Sargin und Kutlu im Gerichtssaal einen Brief vom Präsidenten des Europaparlaments.

Portugal: Parlament fordert die Freilassung von Sargin und Kutlu und die sofortige Einstellung des Verfahrens gegen sie.

Am Freitag, dem 17.6.88 begann in Ankara der zweite Verhandlungstag in dem Prozeß gegen Kutlu und Sargin. Schon am frühen Morgen war die Straße, in der sich das Sicherheitsgericht befindet, von beiden Seiten durch starke Polizeikräfte abgesperrt. Etwa 500 Personen, die an der Gerichtsverhandlung teilnehmen wollten, wurden von dem Gerichtsgebäude ferngehalten. Die etwa 100 Verteidiger, die um 8:30 zu dieser Verhandlung erschienen waren, konnten erst nach längeren Auseinandersetzungen in den Gerichtssaal gelangen.

Der Gerichtsschreiber wollten zunächst an der Absperrung eine "Anwesenheitsprüfung" der Verteidiger durchführen. Die Rechtsanwälte ließen dies jedoch nicht zu und wiesen darauf hin, daß eine "Anwesenheitsprüfung" nur im Gerichtssaal durchgeführt werden darf. Nach heftigen Debatten mit den Polizisten konnten die Rechtsanwälte um 9:10 bis zum Eingang des Gerichtsgebäudes gelangen. Hier wollte man die Verteidiger durchsuchen. Die Verteidiger wiesen jedoch auch dieses Ansinnen zurück und weigerten sich, unter diesen Umständen das Gerichtsgebäude zu betreten. Rechtsanwalt Sansal wies darauf hin, daß die Polizei nicht berechtigt ist, die Verteidiger zu durchsuchen und forderte den Staatsanwalt auf, die notwendigen Anweisungen zu geben, damit diese Zumutung beseitigt wird. Erst um 10.00 Uhr konnten die Rechtsanwälte in den Gerichtssaal gelangen.

Gleichzeitig wurden auch Sargin und Kutlu und die anderen 17 Angeklagten (im Gegensatz zu Sargin und Kutlu befinden sich diese auf freiem Fuß) in den Saal gebracht. Es wurde beobachtet, daß die Hände von Sargin und Kutlu während des Transports zum Gericht in Ketten waren. Pressevertreter und die zahlreichen ausländischen Beobachter waren auch zu sehen. Als Prozeßbeobachter waren Persönlichkeiten aus Australien, Bundesrepublik, England, Griechenland, Frankreich und Dänemark erschienen.

Der dänische Europaabgeordnete Jens Peter Bonde begrüßte die beiden Generalsekretäre im Gerichtssaal per Handschlag und übergab ihnen einen Brief vom Präsidenten des Europaparlaments. Danach wurden Kutlu und Sargin von den griechischen Abgeordneten Bulukos (Neue Demokratie), Kucikas (PASOK) und Korakas (Kommunistische Partei Griechenlands) begrüßt.

Es wurde festgestellt, daß über 100 neue Anwälte sich als Verteidiger angemeldet haben. Damit überstieg die Zahl der Verteidiger 600. Die Verteidiger beschwerten sich über die Schikanen der Polizei und forderten einen unbehelligten Zugang zum Gerichtssaal.

Der Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Türkei, Kutlu wies darauf hin, daß die Spannungen vor dem Gerichtsgebäude völlig unnötig sind und durch ungehinderten Zugang zu der Gerichtsverhandlung beseitigt werden können. Er beschwerte sich, daß bei der letzten Gerichtsverhandlung vier Personen, die den Prozeß beobachten wollten, festgenommen und gefoltert worden sind.

Später wurde die Anklageschrift gelesen. Als der Staatsanwalt bei Seite 168 angelangt war (die Anklageschrift ist insgesamt 231 Seiten lang) vertagte der Vorsitzende den Prozeß ohne Angabe einer Begründung zum 4.7.88.

Es wurde bekannt, daß die ausländischen Beobachter, die zu dem Prozeß gekommen sind, heute (Freitag) Abend mit dem früheren (konservativen) Ministerpräsidenten Süleyman Demirel zusammen treffen werden. Am Samstag ist ein Treffen mit dem Vorsitzendem der größten Oppositionspartei (die sozialdemokratische SHP), Prof. Erdal İnönü und dem Vorsitzenden des größten Gewerkschaftsbundes der Türkei (Türk-İs), Sevkett Yılmaz geplant.

Unterdessen wurde bekannt, daß das portugiesische Parlament mit einer EntschlieÙung am 9.6.88 die sofortige Freilassung von Sargin und Kutlu sowie die Beendigung des Verfahrens gegen sie gefordert hat. In der gleichen EntschlieÙung wurde darauf hingewiesen, daß der Prozeß gegen Sargin und Kutlu eine Verletzung der Europäischen Konvention zum Schutze der Menschenrechte darstellt.

Telefon : 0203/340395
Telefax : 0203/339229
Telex : 855367 inmed d
Adresse: Moltke StraÙe 45
4100 Duisburg 1

B E M
Unity Press Centre

TİP VE TKP, DURUŞMA İLE İLGİLİ BİR DEĞERLENDİRME YAPTI

o Karaca ve Sakasız tarafından yapılan ortak açıklamada,
"Genel sekreterlerimiz Kutlu ve Sargın'ın başlayan
duruşmaları, halkımızın çağdaş bir demokrasiye olan özlemini
dile getiriyor" denildi

Duisburg 9.06.1988 (BEM) - Ankara'da dün başlayan Kutlu-Sar-
gın duruşmasında ortaya çıkan durum üzerine TİP ve TKP Merkez Ko-
miteleri adına Mehmet Karaca ve Osman Sakalsız ~~aynı şekilde~~ ortak
bir açıklama yaptı.

Karaca ve Sakalsız tarafından yapılan ortak açıklamada,
"Kutlu ve Sargın'ın başlayan duruşmaları halkımızın çağdaş bir
demokrasiye olan özlemini dile getiriyor" denildi.

Açıklamada şu görüşlere yer verildi:

"Genel sekreterlerimiz Kutlu ve Sargın, Türkiye Birleşik Komü-
nist Partisi'nin çalışmalarını yasal olarak başlatmak amacıyla,
kendi özgür iradeleri ile ülkeye döndüler. Onlar siyasi poliste
19 gün boyunca süren işkence ile karşılandılar. DGM Savcısı De-
mirel'in nitelemesi ile "Çağın Davası" olarak, yüzlerce yıllık
mahkûmiyet cezası istemiyle dün Ankara'da Devlet Güvenlik Mah-
kemesi'nin karşısına çıkarıldılar.

Bu davada yargılanmak istenen sadece Sargın ve Kutlu değil-
dir. Onların yanında sanık sandalyesine oturtulan diğer arkadaş-
ları da değildir. ~~Demokrasiye~~ Bu davada yargılanmak istenen de-
mokrasiidir. Demokrasiye özlem duyan tüm demokratlardır, ilerici-
lerdir, yurtseverlerdir.

Bu dava, savcının hazırladığı iddianamedeki ilkel, çağdaşı
düşüncelerin savunucuları, ülkemizin çağdaş, demokratik bir
yapıya kavuşmasını, toplumun yaşamından baskının, ezginin, şidde-
tin silinmesini isteyenlerin karşı karşıya olduğu bir davadır.
Duruşmanın ilk gününde aydınlarımızın, sanatçıların, avukatların,
bilim adamlarının ve politikacıların, işçilerin, öğrencilerin, de-
mokrasi isteyen halkımızın bütünü, yargılananlarla aynı görüşleri

...))..

paylaşmalarına rağmen, gösterdikleri büyük ilgi, destek ve dayanışma bunun içindir.

Ülke dışında, bütün dünyada davaya duyulan ilgi, demokrasiden yana herkesin gösterdiği sıcak dayanışmanın nedeni budur. Bu dava sonuçta, dünyanın gözü önünde de Türkiye'nin çağdaş bir demokrasiye doğru bir adım atıp atmayacağını da bir göstergesi olacaktır.

Böyle bir davayı halkımız, bilmek, duymak ve izlemek ~~isteyecektir~~ isteyecektir. Savcının iddiaları karşısında komünist liderlerin görüşlerini de öğrenmek isteyecektir. Böyle bir davayı uluslararası kamuoyu yakından izlemek isteyecektir. Bu dava herkese açık olmalıdır. Mahkeme heyeti, geniş bir salon bulma yetki ve olanaklarına sahip olmasına rağmen, küçük bir salonda duruşmayı sürdürmekte ısrar ederek, duruşmayı kendiliğinden kapalı hale getirmiştir. Hem ülkemizin değişik bölgelerinden gelen kişiler, hem de uluslararası heyetler, büyük ölçüde dünkü duruşmayı izleyememişlerdir. Avukatlar, savunma görevini yapamayacak bir durumda bırakılmışlardır. Mahkeme heyeti bu tutumuyla, daha ilk duruşmada, davanın aleniyeti ilkesini ve savunma hakkını ciddi bir biçimde zedelemiştir. Bundan sonraki duruşmalar geniş bir salonda yapılmalı ve dava izlemek isteyen herkese açık tutulmalıdır.

Biz ülkemizde ve bu davada da, demokrasinin kazanacağına inanıyoruz. Çünkü hakkımıza, demokrasi güçlerine güveniyoruz. Çağdaş düşüncenin, demokrasi fikirlerinin gücüne inanıyoruz. Demokrasi mücadelemiz sürecektir."

portekiz parlamentosu, sargin ve kutlu'nun serbest birakilmasini isteyen karar aldi

+ komunist parti'sinin onerisine iki kucuk sagci parti disinda tum partilerin milletvekilleri kabul oyu verdi

lizbon (bem) - lizbon parlamentosu, tip ve tikp genel sekreterleri nihat sargin ve haydar kutlu'nun derhal serbest birakilmasini isteyen bir karar aldi. kararda turkiye'nin avrupa toplulugu'na kararli bir sekilde basvuru yaptigina da dikkat cekildi.

turkiye'nin avrupa konseyi uyesi oldugunun da hatirlatildigi ve komunist partisi tarafindan hazirlanan karar onerisini, parlamentonun en kucuk grubuna dahil iki sagci parti disinda tum partiler olumlu karsiladi ve kabul oyu verdi.

portekiz parlamentosu'nun 9 haziran tarihli oturumunda alinan kararın metni soyle:

"iki gun once ankara'da turkiye isci partisi genel sekreteri nihat sargin ve turkiye komunist partisi genel sekreteri haydar kutlu'nun davasi basladi. u iki yoneticici kendi istekleriyle ulkelerine donmus ve 16 kasim 1987 tarihinde ankara'ya variri varmaz tutuklanmistardi. onlari tutuklanmalari turkiye'de ve dis ulkelerde cok sayida protestolara neden oldu.

avrupa parlamentosu 19 kasim 1987 tarihinde onlari derhal serbest birakilmasini istedi. uluslararası ai orgutu ayni istemde bulundu.

onlari tutuklanmalarinin tek nedeni politik dusuncelerinden dolayidir. turk ceza yasasi bu dusunceleri suc saymaktadir. oysa, bu durum evrensel insan haklari bildirgesi ve avrupa insan haklari sozlesmesiyle celismektedir.

turkiye avrupa konseyi uyesidir. ve insan haklarına saygi anlasmasını kabul eden bir ulkedir. turkiye'nin avrupa toplulugu'na uyelik için kararli bir sekilde basvurusu bulunmaktadır.

iki politik yoneticinin tutuklanmasi ve haklarında dava acilmasi insan temel hak ve ozgurlukleriyle tam celiski icindedir.

9 haziran 1988 tarihinde toplanan portekiz millet meclisi, kutlu ve sargin'in derhal serbest birakilmasi ve haklarında acilan davanin iptal edilmesini talep eder."

+++++

TÜRKİYE SOSYAL

strasbourg 17.6.1988 (bom) avrupa parlamentosu baskani, tip ve tkp genel sekreterleri nihhat sargin ve haydar kutlu'ya özel bir mektup gonderdi. mektupta, avrupa parlamentosu'nun gorulmekte olan davanin demokratik bir ortamda gerceklesmesini istedigini belirtildi.

ankara dgm'de bugün 2'nci oturumu yapılan durusmayi izlemeye gelen avrupa parlamentosu gokkusagi grubu uyesi danimarkali jens peter bonde'nin ricasi uzerine, avrupa parlamentosu baskani'nin talimatıyla baskanlik burusu muduru robert ramsay tarafindan kaleme alinan mektupta soyle denildi:

'size, hakkinizda acilan davayi izlemek uzere turkiye'ye gidecek olan avrupa parlamentosu uyesi jens peter bonde'nin ricasi uzerine yaziyorum.

hatirlarsiniz ki, 19 kasim 1987'de, avrupa parlamentosu, sizin 16 kasim 1987'de turkiye'ye doner donmez tutuklanmanizi protesto eden bir karar almisti. ekte bulunan bu kararda, avrupa parlamentosu sizin derhal serbest birakilmanizi ve gelecekte politik faaliyetinizin garanti altina alinmasini, ulkede demokrasinin olusmesine yardım edecegi kanaatiyle istemistir.

bu kararın alınmasından kisa bir süre sonra genel secimleri izlemek uzere turkiye'ye giden delegasyondan, avrupa parlamentosu baskani tarafından sizinle temasa gecmesi istenmistir. ne yazik ki, turk otoriteleri sadece delegasyon baskani ve yordimcisina sizi kisa bir süre gorme izni verdiler, ama konusturmadilar. sizin goralti kosullariniz ve hakkinizda istenen cezalarla ilgiledigimizi, sonradan avrupa toplulugu nezdindeki turkiye elciligine bildirmisti.

hakkinizda davanin basliyor olmasi vesilesiyle, baskan benden size parlamento'nun davanin demokratik bir ortamda yapılmasını istedigini iletmemi istedi. insan haklarına saygiya derinden bagli olan avrupa parlamentosu, bu davanin nasıl yapıldığını yakından izleyecektir. saygilarimizla. robert ramsay.'

+++++

TÜRKİYE SOSYAL TARİH

GENÇLİĞİN DEMOKRASİ İÇİN DAYANIŞMA ÇAĞRISI

*Tüm politik tutuklular,
KUTLU ve SARGIN serbest bırakılsın!
Ülkenin bugünü ve yarını söz sahibi
olmak isteyen
gençlik, özgürlükten yanadır.*

ABAYHAN Muzaffer, AĞCA Saim, AĞIN Ömer, AK Aysegül, AK Hâşim, AKAR Gürsan, AKAR Metin, AKBAY Hakan, AKBAY Bülent, AKBOYUN Mithat, AKÇAY Ergin, AKÇAY Hakim, AKÇAY Resul, AKGÜL Yücel, AKINCI Çiğdem, AKINCI Haydar, AKSUN İbrahim, AKTEPE Ali Rıza, AKYOL Süha, AKYÜZ Levent, ALKAN Cengiz, ALKAN Nebahat, ALTAY Ali, ALTAY Doğan, ALTIN Orhan, ALTINAY Tamer, ALTINTAŞ Atilla, ALTINTAŞ Sezai, ALTINTAŞ Recep, ALTUN Şafak, ALTUNTAŞ Sezai, ARAL Demet, ARIK Nur, ARMAĞAN Mine, ARSLAN Hüseyin, ARSLAN Mehmet, ARSLAN Mustafa, ARSLAN Sefa, ARSOY Ayçe, ARSLAN Turan, AŞIK Mehmet, ATAÇER Hüseyin, ATALAN İsmail, ATILGAN Mithat, ATIK Timur, ATMACA Üzeyir, AYHAN Elsun, AYHAN Yüce, AYTEMUR Zekeriya, BADAĞ Abbas, BAĞDA-
DI Yusuf, BAĞÇECİ Onur, BAĞCIYAN Atilla, BAKIR Seyda, BAHRİYELİ Erhan, BAKIRCI Sedat, BAL Güler, BAL Gönül, BAL Güler, BALTAZAN Necan, BAŞARSLAN
Gül, BAŞTÜRK Özden, BAYER Fevzi, BAYRAM Mehmet, BAYRAM Hasan, BAYRAM Okan, BAYRAM Ömer, BAYRAM M. Şerif, BEKTAŞ Mehmet, BEYAZGÜL Yıldray, BİLGİLİ Filiz,
BİLGİN Burhan, BİLGİN Mustafa, BİRBUDAK Hüseyin, BİRDEN Deniz, BİZİM Süheyl, BOYACIOĞLU Aydın, BOZ Soner, BULUNMAZ H. Hilmi, BURK-
CU Göra, CAN Ali, CAN Müfit, CAN Veli, CANANER Ahmet, CARLI Dilek, CELAYİR Vahap, CERİT Balaban, CEYLAN Hasan Zeki, CİVİL Seniz, COŞKUN Nejat,
ÇAĞIRAN Sevil, ÇAĞLAR Gazihan, ÇAKI Metin, ÇAKIR Mahir, ÇAPKIN Kemal, ÇAYLIGİL Gülçin, ÇELEBİ Yaşar, ÇELİK Behçet, ÇELİK Gonca, ÇELİK Önder, ÇE-
PERLİ Ayhan, ÇEPERLİ Nevruz, ÇETİN Abdullah, ÇETİN Belgin, ÇETİN Mehmet, ÇETİN Mustafa, ÇETİNKAYA Deniz, ÇEVİK Murat, ÇEVİK Mehmet, ÇİL Alper,
ÇOLAK Neriman, ÇONGAR Yasemin, ÇOPUR Sevdâ, DAĞAŞAN Mehmet, DANIŞ M. Metin, DECEDELI İpt. DEMİR Mehmet, DEMİR Mustafa, DE-
MİRHASAR Gülay, DEMİRHASAR Zeki, DENİZ Şule, DEVECİ Fevzi, DILLIOĞLU Mustafa, DİREYBATOĞULLARI Nihat, DİRLİK Sinan, DOĞAN Baki Haydar, DOĞAN
Hakkı, DOĞU Türkler, DÖNMEZ Halil, DUMAN Berslan, DUMAN Ercan, EKER Ertan Halil, EKER Tuna, EKİCİ Erol, EKİCİ Sami, EKİCİ Semir, ELBAN Hasan
Kemal, ELBAS Funda, ELMAŞ Yılmaz, ENGİN Feyza, ERALP Alev, ERBİL Mustafa, ERDEM Ömer, ERDEM Turan, ERDİNÇ F. Cengiz, ERDOĞAN Mustafa, ERDÜ-
VAN Nurdogan, ERTÜBEY Alper, ERENUS Mustak, ERGENÇ Hande, ERKİCİ Melike, ERKUT Mine, ERTAŞOĞLU Hakan, ERTİN Balgiz, ERTUĞRUL Neslihan, ER-
TÜRK Nesrin, ERYILMAZ Bülent, ESENLIK Perihan, ESKİTAŞOĞLU Yusuf, EŞİTMEZ Mahmut, EYÜPOĞLU İsfendiyer, FERHAĞOĞLU İhami, GENÇ Gamze, GENÇ
Sevtap, GÜÇLÜER Mustafa, GÜÇTEKİN Gürel, GÜLENCİ Özcan, GÜNAY Bülent, GÜNER Ercan, GÜNER Kaan, GÜNEŞ Cevdet, GÜNEY Namık Kemal, GÜNGÖR
Ahmet, GÜNTEPE Ahmet, GÜR Nergis, GÜR Recep, GÜRBÜZ Abdullah, GÜRBÜZ Ali, GÜRBÜZ Şafak, GÜRBÜZ Şefik, GÜREL Tamer, GÜRSOY İhsan, GÜZEL
Mehmet Şükrü, HAN Kamber, IRMAK Ali Ekber, İŞIKTAŞ Bilen, İŞIKTAŞ Kemal, İŞIKTAŞ İhan, İŞIKTAŞ Muhibe, İŞIKTAŞ Nursuz, İŞIKTAŞ Vatan, İLBEYİ Hüseyin,
İLERİ M. Haldun, İ. GEN Sevtap, İLGÜN Aysegül, İNAN Fethi, İNCE Nadi, İNCE Seyhan, İNCİ Fatma, İNGER Akansel, KABOĞLU Atilla, KALIN Bedrettin, KALKAN
Hüseyin, KANDEMİR Engin, KAPAKLI Etkan, KARA Atilla, KARA Süleyman, KARAASLAN Haldun, KARABULUT Yusuf, KARACAR Nejat, KARALAR Zafer, KARAN
Şebnem, KARAOĞLU Timur, KARASU Atif, KARASU Kenan, KARASU Metin, KARATAŞ Gül, KARCIOĞLU Özgür, KARTAL Erdoğan, KASAP Emir, KASAP Osman,
KARABIYIK Ertan, KASAPOĞLU Mithat, KAVAK Özgür, KAVLAK Nevzat, KAYA Fehmi, KAYGUSUZ Necip, KAYRALCI Muhlis, KAZAN Nejat, KEKİLİ Fikram, KEKİLİ
Orhan, KELEŞ Ali, KEMAL Arif, KEŞMİR Kemal, KEŞOĞLU Mustafa, KILIÇ Engin, KILIÇ Orhan, KILIÇ Tayfun, KILIÇOĞLU Çiğdem, KIR Ümit, KIRMIZIOĞLU Bülent,
KIRMIZIŞAH Burhan, KIRTEKE Taylan, KIYAFET Özgür, KIZILOREN Hakan, KİMYONOK Zühre, KUÇ Akın, KOÇ Kemal, KOÇAL Ercan, KOÇAL Muammer, KOÇAL
Güner, KOMŞULU M. Levent, KORKUSUZ Kenan, KOZAK Ahzen, KOZAK Faik, KÖK Fazıl, KÖK Zehra, KUBA Necmettin, KURNE Güney, KURNE Selçuk, KURNE
Yüksel, KURTUL Zafer, KUSANLIKLI İzzet, MALÇUK Nedim, MACIT Yakup, MENGÜLLÜOĞLU Nevzat, METİN Kudret, MISIRCI Emin, MORKOÇ Emine, NARİN
Hediye, NARİN Naime, NİZAN Feyzan, NURAYDİN Yusuf, OCAK Mustafa ODYAKMAZ N. Gündüz, OFLAZOĞLU Belgin, OĞUZ Fikret Özden, OĞUZ Yahya, OKAN
Hülya, OKAN Mustafa, OKÇAL Necdet, OKTAY S. OKUR Kadir A., ORHAN İsa, ORHAN Salih, ORMAN Hüseyin, ORMAN Rahime, OSANMAZ Haydar Ali, OYMAN
Bülent, OZAN Derya, ÖGRETİMENÖĞLU Ender, ÖLMEZ Kemal, ÖNDER Necdet, ÖRS Basri, ÖZ Emine, ÖZAL İhsan, ÖZAL Orhan, ÖZALP Coşkun, ÖZANT Hamza,
ÖZBAY Ahmet, ÖZBAY Havva, ÖZBEY Altan, ÖZDEMİR Atakan, ÖZDEMİR Atilla, ÖZDEMİR Layla, ÖZDEMİR Mehmet, ÖZDEMİR Naim, ÖZDEMİR Nuran, ÖZDEMİR
Uğur, ÖZDEMİROĞLU Vedat, ÖZDİL Yersuvat, ÖZEL Hakan, ÖZGÜL Adnan, ÖZGÜL Gülsüm, ÖZGÜLEÇ Çağlar, ÖZKAN Ahmet, ÖZKAN Gültakin, ÖZKAN
Nedim, ÖZKANLAR Metin, ÖZOĞUL Erdem, ÖZTÜRK Ali, ÖZTÜRK Çağrı, ÖZTÜRK Nesrin, ÖZTÜRK Veli, ÖZTÜRK Feruze, ÖZTÜRK Yüksel, ÖZYOL İdris, PAÇOL
Musa, PALO Zeliha, PINAR Cemile, PIRLI Temel, PIRLI Yılmaz, POLAT Cemal, RIŞVANOĞLU Sıar, SAĞLAM Nesat, SAĞLAMSOY Nuri, SALT Gürdal, SALTİ Ah-
met, SARISOY Sefa, SAVAK Süleyman, SAYITA Yıldırım, SEHER Aikan, SEMERCI Aykut, SERTTAŞ Ahmet, SEVİM Hüseyin, SEVİM Vedat, SEZGÜN Güngör, SİR-
KECİ Zekai, SOMERSAN Semra, SOYDAN Barış, SÖNMEZ Ergül, SÖNMEZ Vedat, SUNAL Beyhan, SÜRENİSOY Rıza, SÜRÜ Barlas, SÖYLEŞİCİ Ayşe, ŞAHBAZ
Tuğrul, ŞAHİN Emsal, ŞEN Ali, ŞENGÜL Mesut, ŞENKARABACAK Veli, ŞENOL Nesrin, ŞİMŞEK Ata Yücel, ŞİMŞEK Kemal, ŞİMŞEK Semra, ŞİMŞEK Serhat, TALU
Serdar, TANIŞ Emin, TARHAN Nursen, TAŞÇI Ersan, TAŞDEMİR Cevdet, TAŞDEMİR Fikret, TAŞDEMİR Firdevs, TAŞDEMİR Haşim, TAŞDEMİR Yücel, TAŞKIRAN
Deniz, TAŞKIRAN Nezhahat, TAYLAK Sami, TOLAN Feyyaz, TOMBULOĞLU Fatih, TOP Gülbün, TOP Yavuz, TOPALOĞLU Sinan, TOPÇU Ayse, TOPÇU Gökçen,
TOPÇU Metin, TOPÇU Orhan, TOPÇU Süleyman, TUĞRUL Mahmut, TULAY Selim, TUNCER Gülizar, TUNÇ Şefik, TUNÇ Vildan, TURAN Ergün, TURGAN Harun,
TÜMER Cevdet, TÜRECI Gürcan, TÜRKÜL Ali Rıza, UÇAR Gürkan, UÇUM Ata Mehmet, UÇUM Hatice, ULUKAYA Akın, UYGUR Nuri, UYSAL Yalçın, UZ E. Müs-
lüm, UZUN Mehmet, UZUNKAYA Atalay, UZUNKAYA Atilla, UZUNKAYA Cevat, UZUNKAYA Gencay, UZUNKAYA Gökhan, UZUNKAYA Güneş, UZUNKAYA İsmail,
UZUNKAYA İzzet, UZUNKAYA Münire, UZUNKAYA Nermine, UZUNKAYA Nuriye, UZUNKAYA Yaşar, ÜNÜVAR Burhanettin, ÜZÜLMEZ Müslüm, VARDAR Sabahat,
VARLI Tanrı, VATA Hursan, VATA Seyit, YAĞCI Bahadır, YAĞIZ Fırat, YALÇIN Demet, YALÇIN Oğuzhan, YALÇIN M. Rahmi, YALIM Berrin, YAMAN Barbaros, YA-
VAŞAL Özkan, YAYLALI Cengiz, YAZICI Mustafa, YAZICI Yahya, YEGÜL E. Sabri, YENİPAYAR Mustafa, YENTÜRK Gönül, YENTÜRK Nejat, YEŞİL Metin, YEŞİLAY
Osman, YEŞİLDAG Mevlüt, YILDIRIM Kürşat, YILDIZ Umut, YILDIRIM Yeşim, YILMAZ Cemal, YILMAZ Fahrettin, YILMAZ İknur, YILMAZ İnan, YILMAZ Levent,
YILMAZ Nazım, YILMAZ Sadık, YILMAZTÜRK G. Nilgün, YILMAZTÜRK Sami, YÖRÜK Hasan, YÜCEL Zeki, YÜZBAŞIOĞLU Uğur, ZAY Alican.

7 Haz. 88

Cumhuriyet

MİLLİYET
(BAŞYAZI)

12.6.88

BUGÜN

140

BİR de 140 var.. Türk Ceza Kanunu'nun 140'inci maddesi..

O da, İkinci Dünya Savaşı öncesinin, dışa kapalı diktatörlükler döneminden kalma.. Ülkesi hakkında başka bir ülkede olumsuzca konuşup yazanlara ceza getiriyor.

Metni şöyle:

"Devletin haricteki itibarını veya nüfuzunu kıracak şekilde, devletin dahili vaziyeti hakkında yabancı bir memlekette asılsız, mübalağalı veya maksad-ı mahsusa müstenit havadis veya haberler neşreden veya milli menfaatlere zarar verecek herhangi bir faaliyette bulunan vatan-dış, beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapse konulur."

Şimdi ya Çalışma Bakanı İmren Aykut.. Ya Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz.. İkisinden biri, bu maddeye göre "beş seneden aşağı olmamak üzere hapse" konulmalıdır.

Nedeni basit: Bu hafta içinde ILO'da birbirine tam zıt iki konuşma yapmışlardır. Biri, Türkiye'de işçi hakları ve sendikacılık açısından durumun normal olduğunu söylemiş, öteki bunun tam tersine, Türkiye'de demokrasinin bu açıdan işlemediğini öne sürmüştür.

Birinin söylediği "doğru" ise ötekinkinki "asılsız" dir. Biri "milli menfaatler" doğrultusunda, öteki o menfaatlere "zarar verecek" niteliktedir. Birininki "devletin haricteki itibarını veya nüfuzunu" koruyorsa, ötekinkinki o "itibar ve nüfuz"u "kırarak şekilde" dir.

Başka türlü olabilir mi? İkisinden biri.. Ya Aykut, ya da Yılmaz, o maddenin kapsamındadır. Hangisiyse savcılar karar verip hakkında dava açmak durumundadır.

Ama bu ne çağımızın mantığıyla, ne de Türkiye'nin uluslararası kuruluşlardaki konumuyla ve taahhütleriyle bağdaşır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki dünyada, "memleketin dahili"nde söylenebilecek sözlerle, "haricinde" söylenebilecekler arasında fark gözetilmesi, çoktan tarihe karışmıştır. Savaşın önceki o kapalı dönemin tam tersine, ülkelerin sınırları gibi, özeleştirilerinin de birbirine açık olması esas olmuştur.

Başta Avrupa Topluluğu olmak üzere uluslararası entegrasyon hareketlerinin temel felsefesi de zaten ona dayanır. Bir Fransız, ya da Alman muhalifi, Avrupa Konseyi'nde ya da Parlamentosu'nda çıkıp kendi hükümetini yerden yere vurabilecek.. Ya da ILO'daki Türk işçi temsilcisi oradaki Türk bakanının söylediklerinin tersini söyleyebilecek.. Uluslararası forumların ilkelerinden biri, artık budur.

Öyleyse o forumlara katılmakta olan Türkiye gibi bir ülkede, o çağdışı maddenin yeri nedir? Onu muhafaza etmenin ve bazı hallerde görmezlikten gelirken, bazı hallerde uygulamanın anlamı nedir? Ele güne karşı böyle bir "çifte standartlar" çelişkisi içinde bocalamanın, fny-dası nedir?

140'inci madde de, Ceza Kanunumuzdan hiç vakit geçirilmeden çıkarılması gereken maddelerden biridir.

ALTAN ÖYMEN

CUMHURİYET
12.6.88

ANKARA NOTLARI MUSTAFA EKMEKÇİ

Türkiye Nasıl Tanıtıldı?

DGM önünde, çarşamba günü, Haydar Kutlu'yla, Nihat Sargın'ın duruşmalarını izleyebilmek için çarpınırken anlattı Zülfü Livaneli, Orsan Öymen'le ilgili öyküyü.

Olay, Köln'de geçmiş. Orsan Öymen, şifreli bir çanta almıştı. Orsan, şifreli çantada çok önemli belgeler taşıdığını, Ağa'yla ilgili bilgilerin bu çantada olduğunu söylemiş. Zülfü Livaneli:

— Feki, demiş Orsan'a, Şifreyi unuttursan ne olacak? Çantayı da açamazsın, senin belgeler bir işe yaramaz!

— Unutmam demiş Orsan, Çünkü şifrenin bir kanadı 141, bir kanadı 142...

DGM'ye daha önceden başvurulmuş, duruşmanın daha büyük bir salonda yapılmasının sağlanması için. Yetkililer, kış dinlemişler. Dünyanın dört bir yanından gelmiş hukukçular, aydınlar, sanatçılar, DGM binası önünde kalakalmışlardı. Vartık Özmenek'e:

— Kabahat Bülent Bey'in! dedim. Toplantı salonunu daha büyük yaptırıyadı ya bugunleri düşünüp!

— Ne ilgisi var abi, dedi Vartık, gülmekten kırılıyordu...

DGM'nin çalıştığı salon, 12 Eylül öncesinde, CHP Genel Merkezi'ydi. Parti kapatılınca, mallarına el konmuş, CHP Genel Merkezi'ne de, DGM ile İdare Mahkemesi taşınmıştı.

Theodorakis, Zülfü Livaneli'nin, daha önce güvenlik görevlileriyle konuşması sonucu, duruşma salonuna girebilmişti. Kimi milletvekilleri, bu arada, Yeşiller'in milletvekillerinden Karitas Hensel girebilenler arasındaydılar. Yaşar Kemal dışındaydı. O:

— Ben 38 yıllık gazeteciğim, basın kartım var, beni niye içeri almıyorsunuz? diyor, bir sonuç alamıyordu... Arkadaşlarına da şöyle diyormuş:

— Ben Mustafa Ekmekçi'nin yanından ayrılmadım. O, Ankaralı gazetecidir, nasıl olsa o girer, arkasından da ben girerim, diye!...

Sonra anlattılar, DGM'den bir savcı, oldukça da şişmanmış, - Nusrat Demiral mı acaba? - bir komisere sert bir biçimde buyuruyormuş:

— Herkesi merdivenlerden aşağı indirin. Kalabalığı iki yan so-kağa sürün...

Kandırılı olduğunu söyleyen komiser:

— Merdivenlerden aşağı inin, burada kimse durmayacak! diyor-du. Yaşar Kemal'e takıldım:

— Hani sen Kandırılıydın, bak komiser seni tanııyor bile! Sıdika Su, Sadun Aren, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Temsilcisi Helmut Oberdieg, Belçika'da Avrupa Parlamentosu Yeşiller Grubu Sözcüsü Mehmet Ali Yurttağül, Doğu Perinçek, Akın Birdal, Atilla Aşut, Muzaffer İlhan Erdost, Haldun Özen, Grekler, savunmanların çoğu içeri giremeyenler arasındaydılar. Savunmanların bir bölümü içeri girdiklerinde, Askeri Savcı Yüzbaşı Ülkü Coşkun'un sert çıkışıyla karşılaştılar. Ülkü Coşkun, görevlilere, savunmanları göstererek:

— Arayın bunları! diye bağırıyordu. Savcı yüzbaşının "arayın" dedikleri arasında Halit Çelenk de vardı. Savunman Atilla Coşkun:

— Burası mahkeme, biz aratmayız, sizi arıyorlar mı? diye sor-du.

— Arıyorlar!

— Hayır, aramıyorlar sizi. Biz de aratmayacağız, kendimizi. Burası mahkeme! Biz avukatız, hukukçuyuz...

Savunmanların üstlerinin aranmasından vaz mı geçilmişti? Ülkü Coşkun bu kez:

— Kimlik bakın! diye bağırıyor. Nedense, öfkeli, bağıra, çağıra ko-nuşuyordu...

Olaylar, dünya basınının, dünya kamuoyunun gözleri önünde ol-maktaydı. Daha yargılama başlamadan olup bitenler, Türkiye ile ilgili olarak yabancılara, dost düşmana bir izlenim vermeye ye-tiyordu...

— Siz misiniz, duruşma izlemeye gelenler? Biz size bir eziyet edelim de görün! diye düşündürmek istememişlerdir herhalde! Çün-kü Türkiye, bu denli kötü tanıtılamaz. Çünkü, böyle tanıtılar, derhal görevlerinden alınır, kazağa çekilir, öfkelerini başka yerlere sakla-maları istenir...

Böyle bir duruşmaya, Haydar Kutlu'yla, Nihat Sargın'ın elleri ke-lepçeli getirilmeleri de yanlıştır. Kaçacak olanlar kelepçelenir; bun-lar ayaklarıyla gelmişler tipişi tipişi. Tutuklu yargılanmaları da, dünya hukukçularının gözlerinden kaçmadı. Kamu görevi yapanlar, bun-ları da düşünürler diye geçirdim usumdan...

İçeri giremeyenler, dışarıda alkış tutarak olayı protesto ediyor-lardı. Prof. Dr. Klaus Liebe-Harkott, "Ben DGM önünde gördüğüm muameleyi protesto ediyorum" diyordu. Herkes, izlenimlerini an-latıyor, gazetecilere demeçler veriyordu...

Öğleden sonra, DGM'ye, bir daha gittim. Savunmanlar, "protesto" ederek, duruşmaya girmemişler, içeriye birkaç temsil-ci arkadaşlarını göndermişlerdi. Bu kez, içeri girebilirdim. Paris Be-rosu'nun Başkanyla, Fransa'dan gelen savunmanlar içeri gireme-mişlerdi. Savunman Halit Çelenk, DGM Başkanı'na şunları söy-lüyordu özetle:

"Savunma hakkı insan haklarının başında gelir. Bu hak, binler-ce yıl süren toplumsal gelişmelerden sonra kazanılmış ve ulusla-rarası belgelerde, anayasalarda ve yasalarda yer almıştır. Temel haklar arasında bulunmaktadır. Ceza Yargılama Usulü Yasası'nın 136. maddesi, sanığa, bir ya da daha çok avukata vekâlet verme hakkı tanımıştır. Yasa, avukat sayısında bir sınırlama getirmemiş-tir. DGM Yasası'nda da böyle bir sınırlama yoktur. Bu davada ve-kâlet eden avukatlardan bir bölümü duruşma salonuna alınmış, salonun küçüklüğü nedeniyle çok sayıda avukat mahkeme bina-sının dışında kalmış ve salona girememişler..."

Türkiye'nin dört tarafından gelen beş yüze yakın avukat bu da-vaya, bir kalabalık oluşturmak için değil, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü savunmak amacıyla katılmışlardır. Bu koşullarda avu-kat arkadaşlarımızın savunma görevini yapma olanakları yoktur..."

Halit Çelenk'in, daha geniş bir salonda duruşmanın yapılması isteği mahkemece reddedilince, Çelenk, yargıca "Biz de duruş-ma salonunu terk ediyoruz" dedi. Halit Çelenk, M. Ali Aybar, Er-şen Sansal, Veli Devecioğlu, Bahri Bayram Belen ile Necla Fer-tan'ın duruşma salonundan ayrılmalarından sonra, Savcı Yardım-cılarından Askeri Savcı Yüzbaşı Ülkü Coşkun, iddianameyi oku-maya başladı. Dışarıda içeri giremeyenlerin alkışları sürüyordu. Ülkü Coşkun'un yüzü kül gibiydi. Keskin bakışları, hafiften kısıl-mış gözlerinde okunuyordu. İddianameyi yer yer atlayarak okudu. 91. sayfaya gelince başkan duruşmayı, "zorunlu nedenlerle" 17 haziran cuma günü saat 09.00'a bıraktı...

Duruşmadan çıkınca, savunman Hasan Bakırcı:

— Sayın Ekmekçi, Haydar Kutlu-Nihat Sargın davası da domuz-lara fark attı! Artık yazarsın değil mi? diye soruyordu...

11.6.88

BUGÜN

141 VE 142

SAVCILAR ve yargıçlar bir davaya bakarken ya-salara göre hareket eder. Onları, kesin karar aşamasından önce, "Yasayı doğru uyguladın, yanlış uyguladın" diye eleştirmek yasak. O eleştiri ancak kesin karardan sonra yapılabilir.

Kutlu-Sargın davasında da öyle olacak.

Ama o davayla birlikte bir kere daha ortaya çıkan bir gerçek var ki, onu hiç gecikmeden vurgulamak gerekli. Çünkü, ülkemizin itibarını tehlikeli bir şekilde etkiliyor.

Türk Ceza Kanunu'nun ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun bazı maddeleri çağdışıdır. Bugün onlardan, şu ünlü 141 ve 142'nci maddeler üzerinde duralım. Bu maddeler;

1 Hukuk açısından çağdışıdır. Çünkü: "Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye.. veya memleket içinde müesses iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmeye matuf.. cemiyetleri her ne suret ve nam altında olursa olsun kurmaya tevessül edenler." Veya o yolda "propaganda yapanlar".

Böyle bir suç tarifinin eşine, herhangi bir ciddi demokratik ülkenin uygulamasında rastlanmaz.. Ne tarafa çersen çek.. İstersen, de ki: "ANAP'ın faaliyeti de "ithalatçı-ihracatçı sınıfının çalışanlar üzerindeki tahakkümünü tesis etmeye matuftur..". Ve o "cemiyet"i — siyasal parti "suret"i ve ANAP "namı" altında— kuran Turgut Özal hakkında da aç davayı..

2 Ceza açısından çağdışıdır. Çünkü: Suçun tekrarı ve ağırlaştırıcı etkenler altında, sanıklar için "200-300 yıl"lık hapis cezaları istenebilmesini öngörmektedirler. Gerçi bunlar sonradan birleştirilip 36 yıl gibi "daha makul" bir hadde indirilebilmektedir ama, ilk açıklandığında, ülkemiz adına, daha da dehşet verici bir izlenim bırakmaktadır.

3 Bugünkü dünyadaki gelişmeler açısından çağdışıdır. Çünkü: Bu maddeler, "komünist partileri"ne ve "komünizm" in propagandasına karşı uygulanırken, şu gerçeğin dışında kalmaktadırlar:

"Rejime karşı muhalefet"i suç olmaktan çoktan çıkarmış olan Batı dünyasına ek olarak artık, Doğu dünyası bile, o çeşit muhalefet hareketlerini içine sindirmeye başlamıştır. Geçen gün de belirttiğimiz gibi, Batı dünyasında komünizm propagandası yapmanın normal olduğu gibi, Doğu dünyasında da kapitalizm propagandası yapanlara —kızıl bile— tahammül edilmesi, esas haline gelmektedir.

O iki dünyanın arasında Türkiye'nin, o maddelerin üstünde yükselen bir "tahammülsüzlük" abidesi gibi, tek başına kalmasının âlemi var mıdır?

4 Siyasal gerçekçilik açısından çağdışıdır. Çünkü: İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Batı demokrasi-lerinde (o da, İtalya, Fransa gibi sadece bazısında) bir süre için güçlenir gibi görünen komünist partiler, bugün küçüldükçe küçülmüşler, etkinliklerini yitirmişlerdir. Onları bir zamanlar, demokrasiye karşı bir "tehlike" gibi görenlerin gözünde de tehlike olmaktan, çoktan çıkmışlardır.

Bugün Türkiye'de de, TİP gibi bir parti yasallaşsa ne olacaktır? 1965'te ilk seçime girdiği zaman, oylarını en fazla yüzde 3'e kadar çıkarabilmiş, 1969'da o orana da ulaşamamıştır. Bugünkü dünya koşulları içindeki Türkiye'de ve hele "yüzde 10"luk baraj gerçeği karşısında, hangi başarıyı sağlayabilecektir?

Oyleyse? Her türlü "komünist" hareketi yasa dışı tutmak gibi, kimsenin benimsemediği bir saplantıya takılıp kalmanın —her şey bir yana— "ürküttüğü kurbaga"ya degecek yanı da var mıdır?

5 Şiddet hareketleriyle mücadele açısından çağdışıdır. Çünkü:

Batı'daki komünist partiler, "yasadışı sol" şiddet hareketlerine ön safta karşı çıkmayı, çoktan beri, gelecekte bir tutum haline getirmişler ve 1968 öğrenci hareketlerinden beri bunun pek çok örneğini vermişlerdir. Türkiye'deki komünist partiler de, yasallaştıkları takdirde aynı tutumu izlemek durumundadırlar.

Tersini yapmalarına, her şeyden önce, bugün de kendilerini destekleyen o "Batılı komünistler"le dayanışma içinde kalmaya muhtaç olmaları, engeldir. Ayrıca yasallaştıkları takdirde, Anayasa Mahkemesi'nin kontrolü altına gireceklerdir.

Ve öyle bir durum ortaya çıkacaktır ki, bugün "komünist" eğilimli olup da, bu eğilimine legal bir kanal bulamayıp illegal eylemlere yönelmeleri muhtemel olan bazı insanlar, "suç" işlemekten kurtulup, öteki partilerin üyeleri gibi normal bir siyasal faaliyet içine girebileceklerdir.

Devlet için hangisi daha iyidir? Hangi taşın arkasındaki hangi "komünist" in şiddet yanlısı olup hangisinin olmadığını bilemeyerek, hepsini bir kabın içine koymanın yanlışlığı içinde bocalamak mı? Yoksa mantığa da, hukuka da, adalete de, ulusal ve kişisel güvenliğe de daha uygun düşecek bir ayırım yapma imkânına kavuşmak mı?

Özetle: Ne tarafından bakılırsa bakılsın, bu 141'inci ve 142'nci maddelerdeki çağdışılıkların bir an önce gide-tilmesinde büyük faydalar vardır.

Tabii öteki maddelerdeki "çağdışı"lıkların da!

ALTAN ÖYMEN

bir günün hikâyesi

Ahmet ALTAN

GÜNÜN SÖZÜ

Doğa insanı iye ve mutlu yaratır. İnsanı bozan yoksul ve mutsuz eden toplumdur.

J.J. Rousseau

Hadi Avrupalı olalım

Biz en çok ne istiyoruz? Kalkınmak, gelişmek, uygarlaşmak istiyoruz... Başka ne istiyoruz? Avrupalı olmak istiyoruz.

Bir mucize olsa ve bir sabah kalktığı-mızda, kendimizi Avrupalı bulsak... Nasıl bir ülkemiz olacak o zaman?

Birincisi bir Komünist Partimiz olacak.. Komünist Parti'nin liderleri elleri kelepçeli olarak, asker kamyonlarından indirilip yargılanacaklar...

"Ben komünistim arkadaş,, demek serbest olacak... İsteyen istediği düşünceyi dile getirecek... Yazı yazdığı, dergi çıkarttığı, kitap çevirdiği için insanlar hapse atılmayacak...

İşçiler grev yapabilecek... Haklarını isteyebilecek... Bunun için mücadele edebilecek... Grevler, direnişler göreceğiz...

Ayrıca, hayali ihracat yasak olacak... Hayali ihracat yapan mahkemelere verilecek... Dolandırıcılıktan içeri girecek...

Bankalardan kredi alıp sonra bunları ödememek modası, işadamları arasında yerleşmeyecek... Aldığı parayı ödemeyenin evini, yalısını alıp bir güzel mahkemeye verecekler...

HIŞŞŞT!...

Teselli

Bolu'nun ANAP'lı Belediye Başkanı, "Bizim bakanlar çocuk,, diye isyan etmiş.

Üzülmeyin canım...

Nasıl olsa, şimdiki çocuklar harika (!)...

H.Ü.

Daha başka neler olacak?

Yazılan romanların, "edebi olup olmadığına karar verme yetkisi,, yargıçların elinde olmayacak... Kitaplar toplatılmayacak... Kitaplar yakılacak.

Kadınlar özgür olacak... İstedikleri gibi giyinecekler... Sokaklarda erkeklerin saldırısına uğramayacaklar...

El ele dolaştı diye gençleri sokaklarda kimse dövmeyecek... Köşe başında öpüşen iki genci görünce, insanlar "Biz burada pezevenk milyz ulan,, diye onların üstüne saldırmayacak...

Polisin adam dövmesi yerleşik bir uygulama olmaktan çıkarılacak...

Askeri darbe asla olmayacak... Ülkenin politikasını, sadece siviller belirleyecek...

Üniversite'de, çocuklara bütün düşünceler açıkça okutulacak... İsteyen öğrenci başına türban takacak, isteyen blucin giyecek... Üniversite hocalarının sakallarına kimse karışmayacak...

Hangi dalda olursa olsun, işini iyi yapanlar iyi para kazanacak... İşini kötü yapanlar, işlerini kaybedecekler...

Özel televizyon kanalları serbest olacak... Televizyonu açınca, yalnızca "devletimizin,, ne dediğini öğrenmeyeceğiz. İşin gerçeğini de öğrenebileceğiz...

Vatandaş, devletin hizmetinde değil, devlet, vatandaşın hizmetinde olacak...

Paramızın değeri, dünya piyasalarında belirlenecek...

Hastanelerden adam kovulmayacak... Okullarda çocuklar dövülmeyecek...

Yasaklar bitecek... Zorbalık bitecek... Vahşet bitecek...

Bir sabah kalktığımızda kendimizi aniden böyle bir ülkenin vatandaşı olarak bulsak... Herhalde çıldırdık...

Bazılarımız sevinçten, bazılarımız kederden...

PENCERE

Dünya Bir Duruşma Salonudur...

Sosyalist Parti Anayasa Mahkemesi'nde...
TBKP (Türkiye Birleşik Komünist Partisi) yöneticileri Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde...

Türkiye de AT'ye başvurmuş...
"Avrupalı olmak" istiyoruz.

Devlet Bakanı Ali Bozer görevli. Sayın Bakan oradan oraya koşuyor, çalmadık kapı bırakmıyor, yüzünü dököyor, neredeyse yalvar yakar olacak:

— Aç kapıyı bezirgânbaşı...

Adam burun kıvrıyor:

— Hele sabret!...

— Ne kadar?

Eloğlu yumuşamıyor:

— Bilmem ki bir vakit mi desem, iki vakit mi desem, üç vakit mi desem?

Geri zekâlı mıyız biz?

Ülkemizde sosyalistlerle komünistleri kovuştururken, Avrupa Parlamentosu'na neden girmek istiyoruz? AT sosyalistlerle komünistlerle dolu değil mi? Elini sallasan ellisi, saçını sallasan tellisi. AT'nin parlamentosuna doğrudan seçimle giren politikacılar gruplarını kurmuşlar: Sosyalistler en başta; sonra sırasıyla Hristiyan Demokratlar, Komünistler, Liberal ve Demokratik Grup ile İlerici Demokratlar'dan oluşuyor genel kurul...

Türkiye'de komünistleri darağacına çektikten sonra Avrupa Parlamentosu'nda komünistlerle sosyalistler arasındaki sıralara oturmak mı istiyoruz?

Elin gâvurunun komünisti sosyalisti iyi de, Türk'ün sosyalisti komünisti mi kötü?

Yedi aydan beri tutuklu TBKP yöneticilerinin duruşması Ankara'da başladı.

Batıdan gazeteciler, televizyoncular, politikacılar, gözlemciler gelmişler; avukatlar, bizim gazeteciler, dinleyiciler, kalabalık...

Kim akıl etmişse etmiş, duruşmayı daracak bir salonda yapmayı uygun bulmuş.

İzleyiciler mahkeme salonuna sığamıyorlar; avukatlar dışarda kalıyorlar, kalabalık artıyor; itişme, kakışma, tartışma başlıyor; sanıklar kelepçeli olarak getiriliyorlar; içeri girmek isteyenleri polis engelliyor:

— Salonumuz doludur!..

Türk ve yabancı gazeteciler fotoğraf makinelerini yere dizip bu tutumu protesto ediyorlar; savunma avukatlarına da içeri girmek için güçlük çıkarılıyor; sonuçta hır gür ortasında duruşma başlıyor.

Peki, neden duruşma için küçük bir salon seçiliyor, daha büyüğünden neden kaçılıyor?

Çünkü büyük bir salonda izleyici sıraları dolarsa, komünizme reklam olur.

Ne akıl!..

Batıdan gelen gazeteciler, televizyoncular, elbette olan biteni izlediler, filme çektiler. Şimdi bütün bunlar dünyaya yansıcak...

Öğrenemedik bir türlü...

Ankara'da bir köşede, bir küçük salonda süregelen duruşmayı artık o boyutlarda tutmak olanağı yok.

Bir futbol maçını yalnız stadyumlardaki kalabalık değil, bütün dünya seyrediyor...

Kapalı salonda oynanan basketbol maçını, milyarlar meraklı gözlerle ekranda izliyorlar.

Duruşma salonu ne kadar küçük olursa olsun, uygar dünya artık bir mahkemedir.

İbrahim Selçuk

MİLLİYET
19.6.88

● Kutlu-Sargın davasının ikinci duruşması da tartışmalı

Avukatlardan protesto

● TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ile TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın avukatları, polislin kendilerini aramak istemesi üzerine salona girmediler. Mahkeme heyeti başkanı duruma müdahale etti

ANKARA, ÖZEL

TÜRKİYE Birleşik Komünist Partisi'ni kurma çalışmalarını yapmak üzere Türkiye'ye gelen Türkiye Komünist Partisi (TKP) Genel Sekreteri Haydar Kutlu ile Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın ikinci duruşması tartışmalı başladı.

Duruşmanın yapıldığı Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bulunduğu Çevre Sokak'ta sabahın erken saatlerinde güvenlik kuvvetlerinde önlemler alındı. Çevik Kuvvet'e ait timler sokakta çift barikat kurarken, DGM binasının yanındaki binaların çatılarına gözcu polisler yerleştirildi.

Sokakta barikat kuran polisler, gazetecilerin isimlerini okuyarak geçmelerine izin verirken, duruşmayı izlemeye gelen vatandaşları DGM binasına yaklaştırmadılar. Saat 09.00 sıralarında alkışlarla tempo tutan vatandaşlar daha sonra kendiliklerinden dağıldılar.

Duruşmayı izlemek üzere gelen avukatlar, bir süre DGM binasının önünde polislerle tartıştılar. Avukatlar, üzerlerinin polis tarafından aranmasına karşı çıktılar. Duruşma salonuna öncelikle alınmaya başlanan gazetecilerin üzerleri sivil polislerce arandı.

Mahkeme heyetinin yerini almasından sonra saat 09.55 sıralarında Haydar Kutlu ve Nihat Sargın daha önce içeriye alınan tutuksuz sanıkların önündeki yerlerini aldılar.

Bu arada duruşma salonuna gelen Avrupalı parlamenterler Kutlu ve Sargın'la tokalaştılar. Avrupa Parlamentosu üyesi Jens Peter Bonde, Kutlu ve Sargın'a Avrupa Parlamentosu Başkanı Henry Plump'un yazılı özel bir mesajını verdi.

Mahkeme Heyeti Başkanı Vehbi Benli, mübaşiri çağırarak avukatların duruşma salonuna alınmasını istedi. Bu arada söz isteyen tutuksuz sanık avukat Rasim Öz'e konuşma izni verilmedi. Avukatların üzerlerinin aranmasına karşı çıktıkları için duruşmaya gelmedikleri anlaşılınca mahkeme heyeti başkanı, avukatların aranmadan içeriye girmeleri için yetkililere emir verdi.

Mahkeme mübaşirinin, avukatların polis kordonu altında isim okunarak içeriye alınacağını söylemesi üzerine, avukatlar mübaşirin sokakta çağrı yapamayacağını bildirdiler. Avukatlar cübbelerini giyerek yürümek istediler. Polislerle avukatlar arasında tartışma çıktı. Avukatlar daha sonra kimliklerine bakılarak duruşma salonuna alındı.

Avukatlardan Erşen Şansal, duruşma salonunun önünde polislerin tutumunu eleştirdi.

Bir başka avukat da söz alarak, "İki duruşmada da aynı durumun yaratıldığını, önlem alınması gerektiğini" belirterek, "Eğer savunma olmayacaksa, duruşma da olmaz" dedi. Mahkeme Heyeti Başkanı, "Mahkemenin dışında olanlar bizi ilgilendirmez. Duruşma salonuna herkes alınıyor" dedi.

Bu arada söz alan Haydar Kutlu, "Salon dışındaki gerginlikler içeriye de yansımaktadır. 4 arkadaşımız siyasi polis tarafından geçen duruşmada gözaltına alınmış ve bir hafta süreyle işkence görmüşlerdir. Bunların da gözönünde tutulmasını istiyoruz" dedi. Mahkeme Başkanı Benli de, "Onlar bizim konumuz değil. Hepinize sonsuz savunma hakkı verilecektir. Diğer konular bizimle ilgili değil" dedi.

Sanık avukatlardan Atilla Coşkun, "İddia makamının savunma hakkını çiğnediğini" ileri sürdü.

Avukatlardan Uğur Söylemezoglu da, mahkeme heyetine tüm avukatların imzaladığı dilekçeyi vererek şunları söyledi:

"İlk duruşma tutanağında avukatların isimleri yanlış yazılmış, bir kısmı yazılmamış. Mahkeme tutanaklarının daha teknik araçlarla belirlenmesini ve bizlere de bir kop-yasının verilmesini istiyoruz.

Ayrıca, ses, video ve diğer araçlarla basın mensupları dışında bazı kişilerce görüntü ve ses kaydediliyor. Bunun hiçbir yasal dayanağı yoktur. Kayıtlar stenoyla yapılır. Basın dışında kimse de kayıt yapmasın."

Tutuksuz sanıklardan Adil Demirci, "basın dışında görüntü ve ses kaydedenlerin kimliklerinin tespiti için yapılmasını" istedi.

Daha sonra saat 11.00'de savcı yardımcısı Yüzbaşı Ülkü Coşkun iddianameyi 99. sayfadan itibaren okumaya başladı.

Savcı Ülkü Coşkun, duruşmanın sabah bölümünde, 231 sayfalık iddianamenin 150 sayfasını okudu.

YABANCILARIN YORUMU

Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu Genel Sekreteri hukukçu Patrick Baudoin, duruşma salonuna girmeden önce Devlet Güvenlik Mahkemesi binası önünde gazetecilere yaptığı açıklamada, "Türkiye'de Mussolini'den kalma ceza maddelerinin bulunduğunu"

öne sürdü.

Baudoin şunları söyledi:

"Savunma avukatlarının engellenmesini çok korkunç ve anormal olarak görmekteyiz. Kutlu ve Sargın'la avukatların koşullarını izlemekteyiz. Bu arada gördüklerimizi, gözlemlerimizi örgütümüze en ayrıntılı bir biçimde aktaracağız."

Afrika Halkları ve İnsan Hakları Federasyonu temsilcisi hukukçu Pierre Lima, "Bu dava Türkiye'nin onurunu yükseltici değil düşürücü" dedi.

Yunan Sinema Sanatçıları Birliği temsilcisi sanatçı Arseni Kitty'de şunları söyledi:

"İşkence ve insan haklarının çiğnenmesine aşı bir duyarlığımız var. Özellikle Yunan halkının Türk halkına yanında olduğunu belirtmek istiyorum."

DIŞ TEPKİLER

Davaları devam eden Haydar Kutlu ve Nihat Sargın konusunda Türk hükümeti üzerindeki baskıyı yoğunlaştırmaya çalışıyorlar. Avrupa Parlamentosu'nun 116 üyesi, TBKP liderlerinin serbest bırakılmasını isteyen bir deklarasyonu imzaladı. Portekiz parlamentosu ise Kutlu ve Sargın'ın derhal serbest bırakılması isteminde bulunulmasını öneren bir karar aldı.

YUNAN PARLAMENTERLER

Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın davasını izlemek için Türkiye'ye gelen Yunanlı parlamenterler, davanın sağlıklı sürdürülebilmesi için Kutlu ve Sargın'ın serbest bırakılması gerektiğini ileri sürdüler.

Dokuz kişilik bir heyetle Türkiye'de bulunan Yunanlı parlamenterler dün düzenledikleri ortak basın toplantısında Kutlu ve Sargın davasının bu hali ile sürdürülmesinin kabul edilemeyeceğini ifade ettiler. Bu davada herhangi bir eylemin değil, düşüncenin yargılanmakta olduğunu ileri süren parlamenterler şunları söylediler:

"Bu davada gerekli hukuksal garantiler yok. Yüzlerce sayfalık iddialar bu tür garantilerden yoksundur. Böylesi bir dava antidemokratiktir. Özgürlük ilkesine aykırıdır. Avrupa'nın hiçbir ülkesinde ceza kanunlarında düşünce suç sayılmaz. Türkiye'nin çağ dışı bir mantıkla düşünce özgürlüğünü yargılamasını kınıyoruz."

19. Haziran 88

Hürriyet

Avrupa'dan, Kutlu-Sargın'a "dayanışma" mesajı

Zeynel LÜLE

STRASBOURG, (Hürriyet) - Avrupa Parlamentosu Başkanı Lord Henry Plumb, Türkiye'de dün yeniden mahkeme önüne çıkarılan TBKP yöneticileri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'ya bir "dayanışma mesajı" gönderdi.

Öte yandan, Avrupa Parlamentosu'nda yayınlanan ve Kutlu ile Sargın'ın serbest bırakılmalarına ilişkin deklarasyonu imzalayan parlamenterlerin sayısı 116'dan 120'ye yükseldi. Deklarasyonda, iki yöneticinin mahkemelerini yürüten savcının, sanıkların "şiddet eylemlerine katılmadıklarını onayladığı" belirtilerek, Kutlu ve Sargın'ın, sadece komünist oldukları ve Kürt halkının haklarını savundukları için yargılandıkları kaydediliyor. Bu durumun, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 9, 10 ve 11'inci maddelerine aykırı olduğuna dikkat çekilen deklarasyonda, Türk Hükümeti'nin, bu tür hakları kısıtlayıcı Ceza Kanunu maddelerinde değişiklik yapması isteniyor.

Avrupa Parlamentosu'nun önceki geceki oturumunda, görevlilerin ve tercüman-

ların greve girmeleri nedeniyle görüşilemeyen ve kadük olan, Sargın ile Kutlu'nun serbest bırakılmasına ilişkin karar tasarısının ise Parlamento'nun 4 Temmuz'da başlayacak toplantılarına sunulacağı bildirildi.

Lord Plumb'ın talimatıyla, Avrupa Parlamentosu Başkanlık Kabine Direktörü Robert Ramsay tarafından kaleme alınan mesajda, "Avrupa Parlamentosu, davanızı çok yakından, hassasiyetle izlemektedir. Parlamento'nun insan haklarına bağlılığı, bu şekilde hareket etmemizi gerektirmektedir" denildi.

Dünkü mahkemeyi izlemek üzere Parlamento adına Türkiye'ye giden Danimarkalı parlamenter Jens-Peter Bonde aracılığıyla gönderilen mesajda, Avrupa Parlamentosu'nun, Kutlu ve Sargın'ın serbest bırakılmalarına ilişkin olarak, 19 Kasım 1987 tarihinde aldığı karara da dikkat çekiliyor. Mesajda, Daha önce Türkiye'ye giden Avrupa Parlamentosu Türkiye Temas Grubu Başkanı ile yarımcılarının, kendilerini sadece görebildikleri, ancak konuşamadıkları da belirtiliyor.

Kutlu ve Sargın'ın yargılanmalarına devam edildi

Yine tartışma çıktı

★ Yasadışı TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ile kapatılan TIP'in Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın Ankara DGM'deki duruşmaları sırasında yine olaylar çıktı. Sargın'ın avukatları arasında sert konuşmalar oldu...

ANKARA- Yasadışı TKP Genel Sekreteri Nihat Sargın ile kapatılan TIP'in Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın yargılanmalarına akşam DGM'de devam edildi. Erken saatlerde bina çevresin-

de ve caddede geniş güvenlik önlemleri alan güvenlik kuvvetleri, kalabalığı binadan uzaklaştırmaya çalıştılar.

Mahkeme mübaşirinin, avukatların polis kordonu altında isim okunarak içeriye

alınacağını söylemesi üzerine, avukatlar, mübaşirin sokakta çağrı yapamayacağı görüşünü bildirdiler ve polis kordonunu yarmaya çalıştılar. Polislerle tartışan avukatlar, cübbelerini giyerek yürümek istediler. 10-15 dakikalık bir tartışmadan sonra, avukatların kimliklerine bakılarak mahkeme binasına girmelerine izin verildi. Avukatlar içeri girerken polis arama yapmak istemesi üzerine yeniden tartışma çıktı.

Avukatlar, üst aramsanın yasal olmadığını, bu koşul-

larda içeriye girmeyeceklerini söylediler. Yaklaşık bir saatlik bir tartışmadan sonra mahkeme başkanının emriyle, avukatlar üzerleri aranmadan mahkeme salonuna girdiler.

Avrupa'dan telgraf

Duruşma başladıktan sonrasalona alınan Avrupalı parlamenterler Kutlu ve Sargın'la el sıkışarak selamlaştı. Bu arada Avrupa Parlamentosu Başkanı'nın gönderdiği telgrafi parlamenter Jens Bunder, Kutlu ve Sargın'a

verdi. Daha sonra duruşma başladı.

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ndeki ikinci duruşmada sanıkların hakkındaki iddianamenin okunmasına devam edildi. Mahkeme heyeti, 152. sayfaya kadar geline iddianamenin okunmasına bundan sonraki duruşmada devam edilmesini kararlaştırdı. Böylece üçüncü duruşma 4 Temmuz'a ertelendi. Kutlu ve Sargın daha sonra sıkı güvenlik önlemleri altında cezaevine götürüldü.

"4 kişi işkence gördü"

Duruşma sırasında sözlenen yasadışı TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu, geçen duruşmada gözaltına alınan 4 kişinin emniyette işkence gördüğünü iddia edince mahkeme başkanı tarafından susturuldu...

Avrupa Parlamentosu Başkanı'ndan telgraf.

Önceki gün yapılan ikinci duruşma salona alınan Avrupalı parlamenterler Kutlu ve Sargın'la el sıkışarak selamlaştı. Bu arada Avrupa Parlamentosu Başkanı'nın gönderdiği telgrafi parlamenter Jens Bunder, Kutlu ve Sargın'a verdi. Daha sonra duruşma başladı...

19. Haziran 1988
Günaydın

Kutlu ve Sargın'ın yargılanmasına devam edildi

● Yasadışı TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ile kapatılan TIP'in Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın Ankara DGM'deki duruşmaları sırasında yine olaylar çıktı.

● Önceki gün yapılan ikinci duruşma salona alınan Avrupalı parlamenterler Kutlu ve Sargın'la el sıkışarak selamlaştı. Bu arada Avrupa Parlamentosu Başkanı'nın gönderdiği telgrafi parlamenter Jens Bunder, Kutlu ve Sargın'a verdi.

•Yazısı 2. sayfada•

19 Haziran 88

Hürriyet

Kutlu - Sargın Davası'nda SAVCI OLAYI

TARTIŞMA

Polisler, hiç kimseyi binaya sokmak istemediler. Polisler DGM savcısının emri olduğunu söyleyince, tartışma çıktı. Kutlu ve Sargın, avukatların üstlerinin aranmak istendiğini, bunun savunmaya müdahale olduğunu söylediler.

- Ankara Savcısı'nın "Avukatları arayın" emrini Duruşma Yargıcı bozdu.
- "Türkiye Birleşik Komünist Partisi" yöneticileri Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın, yine çok sayıda yabancı parlamenter ve basın mensubu tarafından izlenenünkü duruşmaları da olaylı geçti...
- Ankara Savcısı Nusret Demiral'ın talimatı üzerine, savunma avukatları, yabancı gözlemciler ve diğer izleyiciler, duruşma salonuna 100 metre kala, yollarını kesen Çevik Kuvvet ekiplerince durduruldular. Avukatlar, savcı için "suç duyurusu"nda bulundu.
- Polis, Savcı Demiral'ın talimatı olduğunu belirterek, avukatların üzerini aramak istedi. Tartışmalar çıktı. Aramada ısrar edilince, duruşmaya girmeyeceklerini bildiren avukatlar, yargıcın "Aranmasınlar" müdahalesinden sonra yerlerini aldılar.

● 10. sayfada

1'İNCİ SAYFADAKİ YAZILARIN DEVAMI

Kutlu-Sargın Davası'nda, savcı olayı

ANKARA, (Hürriyet)- Tartışmalı bir duruşmayla, 8 Haziran'da yargılanmalarına başlanan Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP) yöneticileri Haydar Kutlu ve Nihat Sargın dün ikinci kez Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yargı önüne çıktılar. İkinci duruşma da, ilkinde olduğu gibi olaylı başladı. Sabahın erken saatlerinden itibaren DGM'ye gelen 200'e yakın avukat, çok sayıda basın mensubu ve izleyici ile yabancı parlamenterler, DGM binasının 100 metre uzağında polis tarafından durduruldu. Caddede etten bir duvar ören çevik kuvvete mensup polisler, savcının talimatı olduğunu belirtirken bina yakınına kimseyi sokmadı. Bu tutumu protesto eden avukatlarla polisler bir süre tartıştılar. Saat 10.30'da başlayan duruşmada, avukatların, salonda basın dışında ses ve video cihazları ile kayıt yapan kişiler bulunduğu, bunların dışarı çıkarılması yolundaki istekleri, mahkeme heyeti tarafından incelendi ve duruşmanın öğleden sonraki oturumunda da reddedildi. Saat 15.00'e kadar süren duruşmada iddianamenin 152 sayfalık bölümü okundu. Duruşma 4 Temmuz tarihine ertelendi. Mahkeme dünki duruşmada da Kutlu ile Sargın'ın tutukluluk hallerinin devanına karar verdi.

Haydar Kutlu ve Nihat Sargın, sabah saat 08.30 sıralarında büyük güvenlik önlemleri altında cezaevi arabasıyla DGM'ye getirildi. Kutlu ve Sargın'ın binaya gelişleri sırasında kalabalık bir izleyici topluluğunun alkış tuttuğu gözlemlendi. Duruşmada Kutlu ve Sargın ile birlikte yargılanan ikisi tutuklu 19 sanıktan 18'i hazır bulundu.

AVUKATLAR ALINMIYOR

Kutlu ve Sargın'ın binaya alınmalarından sonra sayıları 200'ü bulan avukatlar, duruşmaya girmek istediklerini söyleyerek polisin oluşturduğu etten duvarı aşmaya çalıştılar. Emniyet yetkililerinin, savcının emri bulunduğunu belirterek izin vermemeleri üzerine, avukatlar ile polisler arasında tartışma çıktı. Savunma haklarının kısıtlandığını, savcının isteklerine uymak zorunda olmadıklarını belirten avukatlar, bu durumu tutanak ile saptayarak savcı hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını bildirdiler.

Saat 09.00 sıralarında binaya girmek için izin çıkmaması üzerine avukatlar, cüppelerini giyerek duruşma kapısı önüne yığıldılar. Bu sırada kapıda bekleyen polisler, savcı Nusret Demiral'ın yeni bir emri olduğunu, bu nedenle bütün avukatların tek tek aranacağını söyleyince, avukatlar bu tutumu protesto ederek üzerlerini aratmadılar. Bu sırada avukatlardan Erşen Şansal 15 dakika içinde aranmadan içeri alınmaması halinde duruşmaya girmeyeceklerini ve bu durumu Barolar Birliği'ne götüreceğini söyledi.

SARGIN: "SAVUNMA KISITLANIYOR"

Saat 09.30'da sayıları 100'ü bulan yerli ve yabancı basın mensubu, her gazeteden sadece iki kişi olmak üzere içeri alınmaya başlandı. Saat 10.00'da mahkeme heyeti yerini aldığında mübaşir, avukatların içeri girmek istemediklerini bildirdi. Bunun üzerine Nihat Sargın, söz alarak, avukatların üstlerinin aranmak istenmesi üzerine içeri girmediklerini, bu durumun onların savunma haklarını ellerinden almaktan başka birşey olmadığını söyledi. Mahkeme Başkanı Vehbi Benli de mübaşire "Aranmadan girsinler" talimatını verdi.

YUNANLILAR GELİYOR

Hâkimin söz konusu talimatından sonra, avukatlar ile birlikte aralarında Yunanistan Komünist Partisi Milletvekili Stratis Korakas, iktidar partisi PASOK Milletvekili Kucikas, İnsan Hakları Federasyonu temsilcisi Pierre Lima ve Danimarka'lı Milletvekili Jens Peter Bonden'in de bulunduğu bir grup parlamenter de içeri girdi. Bu sırada Korakas, hâkimin bütün uyarılarına rağmen Kutlu ve Sargın'ın bulunduğu bölüme gelerek tokalaştı ve öpüştü. Korakas, hâkimin mahkeme dışına çıkarma uyarısından sonra izleyicilere ayrılan bölüme oturdu.

Duruşma salonuna alınan avukatlar, yüksek sesle isimlerini söyleyerek tutanaklara yazdılar. Bu sırada avukatlardan Erşen Şansal, engellediklerini belirterek şunları söyledi:

"İçeriye giriste, ilk duruşmada olduğu gibi engellendik. Durumu tutanaklarla tespit ettik. Tutanakları

siz sunuyoruz. Mahkemenin bu konuda önem almaması bekliyoruz".

Bunun üzerine Mahkeme Başkanı Vehbi Benli, "Mahkeme salonu herkese açıktır, dışarıda yapılanlar bizi ilgilendirmez" dedi. Bu sırada sanıklardan Haydar Kutlu söz alarak, salon dışındaki gerginliğin salona da yansıdığını söyledi. Kutlu, geçen duruşmada mahkeme binası önünde gözaltına alınan dört kişinin emniyette işkence gördüğünü iddia edince, mahkeme başkanı, "Bunlar bizim dışımızda" diyerek Kutlu'yu susturdu.

Avukatlardan Uğur Söylemezoğlu da tüm avukatların imzaladığı dilekçeyi mahkemeye sundu. Mahkeme tutanaklarının daha teknik araçlarla belirlenebileceğini belirten Söylemezoğlu, "Ses ve video cihazları ile basın dışında kayıt yapılıyor. Bunun hiçbir yasal dayanağı yoktur. Basın dışında tespit yapılması" dedi.

Bu sırada söz alan sanıklardan Atilla Coşkun, duruşmaya girerken üzerinin arandığını, içinde savunmasının bulunduğu çantanın karıştırıldığını söyledi. Coşkun, "Bu düpedüz kanunsuzluktur. Sanığın savunma hakkına tecavüz edilmesidir" dedi. Mahkeme heyeti bu talep üzerine kısa bir süre kendi içinde tartışarak, söz konusu talebi daha sonra incelenerek karar verilme üzere işleme konulmasına karar verdi.

Daha sonra Savcı Ölkü Coşkun, 99'uncu sayfadan itibaren iddianameyi okumaya başladı. Öğle saatlerine kadar iddianamenin 150 sayfalık bölümü okunarak duruşmaya ara verildi.

Bu sırada, Kutlu ve Sargın duruşmasını izlemek üzere Ankara'ya gelen yabancı parlamenterler Çağdaş Gazeteciler Derneği'nde bir basın toplantısı düzenleyerek, yargılamayı eleştirdiler.

MOSKOVA RADYOSU

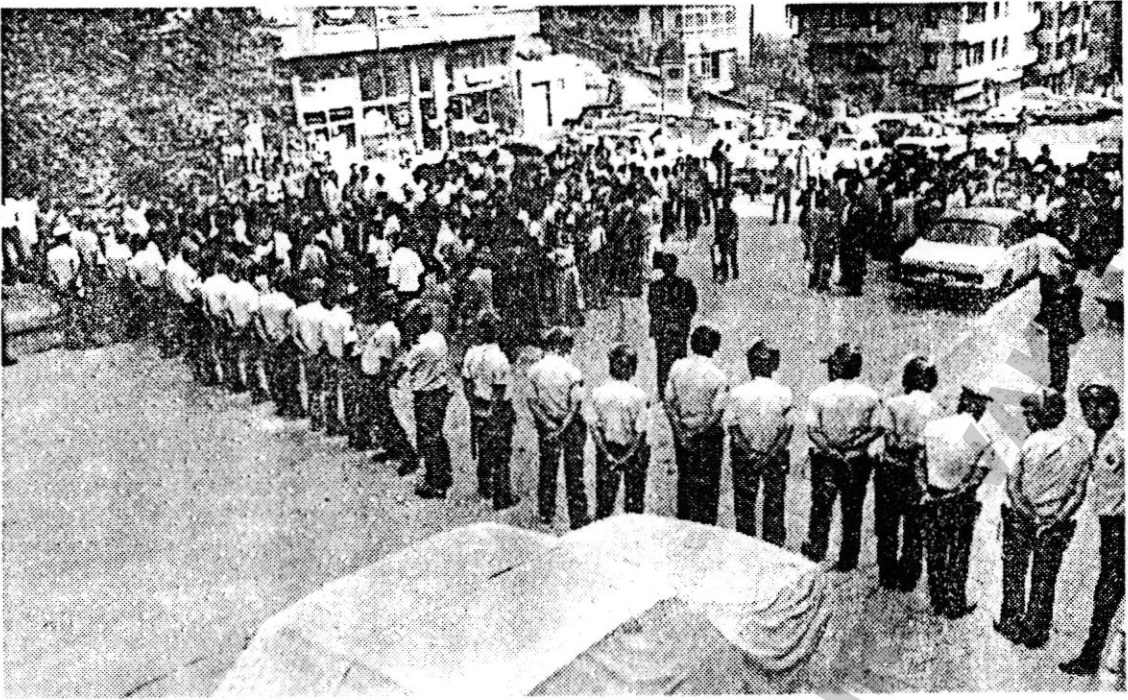
Öte yandan, hha'nın Erzurum'dan verdiği habere göre, Moskova Radyosu yaptığı yayında, Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın serbest bırakılmasını istedi. Moskova Radyosu, Kutlu ve Sargın'ın sanık sandalyesine oturtulmasını kınadı ve Sovyet toplumunun iki yöneticiyle dayanışma içinde olduğunu ileri sürdü.

Sovyetler Birliği Asya ve Afrika Ülkeleri Dayanışma Komitesi'nin konuya ilişkin olarak bir bildiri yayınladığını belirten Moskova Radyosu, Türk makamlarının dünya kamuoyuna kulak asmadığını öne sürerek, yayınında şu görüşlere yer verdi.

"Avrupa Parlamentosu, çeşitli uluslararası kuruluşlar ve etkin basın organları Türk adli makamlarının Kutlu ve Sargın'ı mahkûm etme niyetini protesto etmişlerdir. Avrupa Güvenliği ve İşbirliği Konferansı'nın Helsinki sunuş belgesini imzalayan, insan haklarına ilişkin bir takım uluslararası sözleşmelere imza koyan bir ülkeden ibaret olan kişiler, sanık sandalyesine oturtulmuştur. Birçok Sovyet toplum teşkilatı, Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'la dayanışma içinde olduğunu bildirmiştir. Sovyetler Birliği Asya ve Afrika Ülkeleri Dayanışma Komitesi, Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın adli yünden kovuşturulmasını kesinlikle protesto ederek, derhal serbest bırakılmalarını istedi."

19 Haziran 88

Hürriyet

Olağanüstü güvenlik önlemi alındı

Kapatılan Türkiye İşçi Partisi ile Türkiye İşçi Köylü Partisi yöneticileri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun dünkü duruşmasını izlemek isteyenler sabahın erken saatlerinde Devlet Güvenlik Mahkemesi önünde toplandılar. Polis toplananları salonun 100 metre gerisine kadar uzaklaştırdı. An sonra tekrar yaklaşmalarını önlemek için kordon oluşturdu.

Kutlu ve Sargın'ın duruşması polis kordonu altında yapıldı

Ünal İNANÇ-Cengiz
ÖZKAN-Can POLAT

ANKARA- Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP) yöneticileri Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın yargılamalarına dün Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM)'nde devam edildi.

Mahkeme binası önünde ve çevre sokaklarda sabahın erken saatlerinden itibaren yoğun güvenlik önlemleri alındı. Polis ilk duruşmadan daha etkin önlemler alırken avukatlar ve gazeteciler dahil olmak üzere herkes, mahke-

■ Polisin çok sıkı güvenlik önlemleri aldığı dünkü duruşmayı izlemek isteyenler üzerleri aranarak salona alındı. Duruşma öncesi salona 100 metre mesafede bekletilen avukatlar aramayı protesto ettiler.

menin önünden 100 metre uzakta tutuldu.

Bir süre sonra mübaşir, avukatların isim okunarak, polis kordonu altında içeri alınacaklarını bildirdi. Mübaşirin sokakta çağrı yapamayacağını söyleyen avukatlar ile polis arasında tartışma çıktı. Daha sonra içeri alınmaya başlanan avukatlarının üzerle-

rinin aranmak istenmesi üzerine tartışmalar yoğunluk kazandı.

Mahkeme kapısı önünde avukatlar ve polis arasında giderek sertleşen tartışmalarda avukatların, "Giyin cübbelerinizi, cop-larlarsa coplasınlar", "Savcıdan sen emir alırsın, o bizim muhatabımız değil", "Ne eşkiyayız, ne te-

rörist, savunma görevimizi yapmaya geldik", "Burası karakol mu?", "Ayıp, ayıp, dünyaya rezil oluyoruz" diye bağır-dıkları duyuldu.

Uzun süre devam eden tartışmalardan sonra mahkeme kapısı önünde bekleyen avukatlar duruşma salonuna üstleri aranmadan alındılar.

Duruşmayı izlemek için gelen yabancı parlamenter ve yöneticiler, çıkan tartışmaları eleştiren demeçler verdiler.

İnsan Hakları Uluslararası Örgütü Genel Sekreteri Patric Boğudan, avukatların baskı altında tutulduğunu belirterek, "Halen, Mussolini'nin ceza yasalarının uygulanması çok vahimdir" dedi.

Dünya İnsan Hakları Derneği Afrika Sorumlusu avukat Pier Lima da insanların düşünceleri nedeniyle yargılanmasını kınadığını ifade ederek, "Bu dava Türkiye'nin onurunu düşürücü niteliktedir." diye konuştu.

Yunan Sanatçılar Birliği temsilcisi bayan Arseni Kitlu da, "Onlara destek olmaya çalışacağız" diyerek, Yunan halkının, Türk halkı tarafından olduğunun bilinmesini istediklerini söyledi.

Duruşmada 19 sanık da hazır bulundu. Duruşmaya alınan Avrupalı parlamenterlerin Kutlu ve Sargın'la el sıkışarak, selamlaşmaları görüldü.

Avrupa Parlamentosu'ndan telgraf

Avrupalı Parlamenter Jons Bunder, Avrupa Parlamentosu Başkanı tarafından gönderilen telgrafı Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'ya duruşma öncesinde verdi.

TÜM POLİTİK TUTUKLULARA, KUTLU'YA, SARGIN'A ÖZGÜRLÜK!

Abbas AYĞÜN, Abdullah GÜVERCİNTAŞI, Abdullah ÖNGÖR, Abdullah PIŞİREN, Abdullah YAKIŞAN, Adnan SALİH, Adnan PIŞİREN, Ahmet BULUTOĞLU, Ahmet GÖKÇEĞÖLÜ, Akgül BAYLAV, Ali ASLAN, Ali AKGÖZ, Ali AYDOĞAN, Ali CAN, Ali CÜCE, Ali ÇELİK, Ali ÇOLAK, Ali ÇOMAK, Ali DEMİR, Ali K. DEMİR, Ali DİRİK, Ali BEYDOĞAN, Ali GÜL, Ali Can KARAKAŞ, Ali KURAN, Ali Haydar KUL, Ali İŞİK, Ali MARAŞLI, Ali ÖZGÜVEN, Aslı GÖKSEL, Kerim YILMAZ DOĞAN, Ali EROĞLU, Ali GENECİ, Ali GÜL ALKAN, Ali GÜMÜŞ, Ali GÜN, Ali GÜNEŞ, Ali HAS, Ali Gül HAS, Ali KALKAN, Ali KAÇAR, Ali KARA, Ali ÖZCAN, Ali B. ÖZCAN, Ali Rıza SÖNMEZ, Ali TUC, Ali Kemal UÇAK, Ali YILMAZ, Ali YILDIZ, Ali YÜCE, Ali Rıza YÜCE, Aliye, KALKAN, Alpın AYRILMAZ, Altay KUL, Asaf AKAR, Asiye SİĞİRTMAÇ, Asude MERCAN, Ata HAS, Avni KALKAN, Aysel ÇELEBİ, Aysel ÇELİK, Ayşe ALBAY, Ayşe AĞCA, Ayşe BİRCAN, Ayşe KAYA, Ayşegül KALKAN, Ayten KAYA, Battal AKBAY, Bayram CENGİZ, Bektaş DOĞAN, Bektaş HAS, Bektaş, KILINÇ, Besime EMİN, Bilgehan ATEŞ, Birgül CAN, Birgün SAİTOĞLU, Bora BAŞOĞLU, Bünyamin KORKMAZ, Cafer DOĞAN, Cahit BAYLAV, Can TAŞÇIOĞLU, Cemile AKGÖZ, Cemile DİRİK, Cengizhan ATEŞ, Cemile KÖMÜR, Cennet DOĞAN, Cennet Gülistan DOĞAN, Cennet ŞAHİN, Cennet ŞAHİN, Cuma ASLAN, Cuma KURBAN, Davut ALKAN, Davut CAN, Demet YALÇIN, Derya ATEŞ, Derya ERDOĞAN, Dilber AYDEMİR, Doğan Can, Doğan EKİM, Doğan GÜNEŞ, Doğan TUÇ, Doğan UÇAR, Döndü DEMİRÇİVİ, Döndü YAZGAN, Döne HAS, Durdu GÖZTAŞ, Düzgün ÇELEBİ, Efendi KARAKAŞ, Erol YEŞİLNUR, Kemal KADIOĞLU, Elif DOĞAN, Elif ERDOĞAN, Elif GENECİ, Elif GÜMÜŞ, Elif ÖVER, Elif TOPAL, Elif K. TOPAL, Elif TOPKAYA, Elif ZİNCİRKIRAN, Emey KOZ, Emin OZYAŞAR, Emin TEPE, Emine KÖMÜR, Emine AYDOĞAN, Enis ÜSER, Erdal SEYHAN, Erol SEYHAN, Erol POYRAZ, Erdoğan SARIKAYA, Ersin YELKEN, Elif SAĞIR, Elif K. SAĞIR, Fadime CENGİZ, Fadime KILIÇ, Fadime SAĞIR, Fahri TANTAN, Fatma ATEŞ, Fatma ASLAN, Fatma BUDAK, Fatma AKINÇ, Fatma BÜLBÜL, Fatma ÇİÇEK, Fatma ÇELİK, Fatma DURAK, Fatma GİRGIN, Fatma KARTAL, Fatma POLAT, Fatma KURAN, Fatma ÖZKAN, Fatma SAĞIR, Fatma UÇAR, Fatma UÇAK, Fatma YÜCE, Fergül ÖZGÜVEN, Fatoş SAİTOĞLU, Fazilet GÜRLEK, Fevzi YETER, Feyzullah BÜLBÜL, Fikret DEMİR, Fikret BACAĞOĞLU, Fikret SEFAĞÖZ, Feyzullah SÖNMEZ, Gazi TUTAR, Göçer YETER, Göksel ÜN, Gül DOĞAN, Gül ERDOĞAN, Gül ÖZKAN, Güleym DEMİRYABAN, Gülbahar GÜMÜŞ, Gülbahar KARAYILAN, Gülsen ÖZDİL, Gültan KARAKAŞ, Gülsüm YILDIRIM, Gülşen GÜN, Güneş SAVUR, Günsel FEVZİ, Güven PEK, Hacı KÖZ, Hakan MERCAN, Halil ÖVER, Haluk SARIKAYA, Hamza ŞAL, Hamit TEPE, Hamit YILMAZ, Handan ASLAN, Hanım AŞIK, Hanım BÜLBÜL, Hanım AS, Hanım KAYA, Hanım YETİMLER, Hanım YILMAZ, Hanife BALOĞLU, Hanife KÜÇÜK, Hasan BOYACI, Hasan BÜLBÜL, Hasan Mehmet DOĞAN, Hasan B. DOĞAN, Hasan K. DOĞAN, Hasan M. DOĞAN, Hasan EREN, Hasan ERGİŞ, Hasan GAZI, Hasan GENECİ, Hasan GÜNEŞ, Hasan GÜRLEK, Hasan KAYA, Hasan KURBAN, Hasan SİĞİRTMAÇ, Hasan ŞAHİN, Haşım AYDINLI, Hatice BOZTEPE, Hatice DOĞAN, Hatice B. SAĞIR, Hatice TANSU, Hatice TOPAL, Hayal ÇELİK, Hatun COŞKUN, Hatun CÜCE, Hatun DEMİRÇİVİ, Hatun DURU, Hatun KARA, Haydar CENGİZ, Haydar DEMİRKAYA, Haydar ÖZCAN, Haydar YILDIRIM, Hayri ALTUN, Hayrullah BAY, H. Abbas DOĞAN, Hıdır SAĞIR, Hıdır TOPAL, Hikmet SOĞUK, Hilmi KARTAL, Hülya KALKAN, Hüseyin ATEŞ, HÜSEYİN AKKAY, Hüseyin BUDAK, Hüseyin ÇELİK, Hüseyin ÇİÇEK, Hüseyin COŞKUN, Hüseyin DÖNCEL, Hüseyin DENİZ, Hüseyin DOĞAN, Hüseyin B. DOĞAN, Hüseyin K. DOĞAN, Hüseyin AKÇADAĞ, Hüseyin DOĞAN, Hüseyin GENECİ, Hüseyin GÜNDÜZ, Hüseyin KARTAL, Hüseyin KURAN, Hüseyin ÖZKAN, Hüseyin SAĞIR, Hüseyin SİRMA, Hüseyin TOPAL, Hüseyin ÜZÜM, Hüseyin TAŞOĞLU, Hüseyin TOPAL, Hüseyin TÜRK, Hüseyin YILDIRIM, Hüseyin YILMAZ, Hüsnü KÖMÜR, Hüsnü YILMAZ, Hürri ÖZKAN, Hüsnüye HAS, İbrahim AŞIK, İbrahim CÜCE, İbrahim GÖLTAŞ, İbrahim DEMİR, İbrahim HAS, İbrahim KARTAL, İbrahim KAYA, İbrahim KURBAN, İbrahim ÖZBİLGE, İbrahim UÇAR, İbrahim YILMAZ, İlhan ONUR, İlyas KARAKAŞ, İmam AKINCI, İmam ERDOĞAN, İmam GÜZELOĞLU, İsmail BİNBOĞA, İsmail GÖZEN, İsmail HAS, İsmail İNCEDAL, İsmail KARTAL, İsmail SAĞIR, İsmail SAİTOĞLU, İsmail TAŞ, İsrail YALEZEN, Kadir ALP, Kadir YAZGAN, Kadir YÜKSEL, Kalender TOPAL, Kalender SAİTOĞLU, Kamber YETİMLER, Kamil KILINÇ, Karabey KALKAN, Kasım YILMAZ, Kaya DEMİRÇİVİ, Kazım ASLAN, Kazım HAS, Kazım KILIÇ, Kazım ÖZTÜRK, Kemal İRKİ, Kemal KARAKAŞ, Kenan GÜMÜŞ, Kenan ÖZBAY, Kıpriye AKYÜZ, Latife YÜCE, Levent MALKOÇOĞLU, Mahinnur AĞUŞ, Mahir ASLAN, Mahir KANDİL, Mahmut HARPUT, Mahmut KÜÇÜK, Makbule DOĞAN, Makbule TÜRK, Mazlum DEMİRÇİVİ, Medine ZİNCİRKIRAN, Mehmet ALKAN, Mehmet BEYDİLLİ, Mehmet BOZDERE, Mehmet CAN, Mehmet ÇELİK, Mehmet AĞAÇETİN, Mehmet ÇOMAK, Mehmet DEMİR, Mehmet DEMİRÇİVİ, Mehmet Ali DİKERDEMİR, Mehmet A. DOĞAN, Mehmet A.K. DOĞAN, Mehmet ERDOĞAN, Mehmet GÖZTAŞ, Mehmet HAS, Mehmet KÖMÜR, Mehmet KÜLEKÇİ, Mehmet A. KURBAN, Mehmet SAĞIR, Mehmet ŞAHAN, Mehmet A. TEKİN, Mehmet A. TOPKAYA, Mehmet A. YAKAR, Mehmet YILDIRIM, Mehmet A. ZİNCİRKIRAN, Melek BİNBOĞA, Melek GÜNDÜZ, Menderes İRKİ, Menekşe SAİTOĞLU, Mercan EROĞLU, Mercan İRKİ, Meryem DOĞAN, Meryem KARTAL, Meryem MARAŞLI, Molla KÖMÜR, Mülayim VAROL, Murat BAHAĐIR, Murat BOLAT, Murat BOZDEMİR, Murat ÇAVUŞOĞLU, Murat YILDIRIM, Musa ERCE, Mustafa ALBAY, Mustafa ASLAN, Mustafa BEKTAŞ, Mustafa EREN, Mustafa GİRGIN, Mustafa KARA, Mustafa KARAYILAN, Mustafa TOPKAYA, Mustafa YAŞACAN, Müslim ÖZDİL, Münvever ÇOMAK, Mürvet DEMİR, Nafiz BOSTANCI, Nail ÖĞRETMEN, Nazife AYĞÜN, Nazlı KARAKAŞ, Nazım KARAKAŞ, Nazmi KARAKAŞ, Nejla BAŞOĞLU, Nergiz KARAKAŞ, Nevin VAROL, Niyazi AKIŞ, Niyazi AKIŞ, Niyazi KARAKAŞ, Numan ÖZTEPE, Vural ONUR, Nuran ONUR, Nuran DOĞAN, Nuran KARA, Nuriye BOSTANCI, Nurettin DURSUN, Ogey HAS, Okan ERCE, Olcay ANIKER, Orhan KARGIN, Osman DEMİRÇİ, Osman ŞAHAN, Öngül ÖZ, Özcan KARAKAŞ, Özgür BALOĞLU, Pekin PLATİNEL, Perihan BAY, Raşit TEPE, Remzi ALBAY, Rengin TOY, Reyhan KURBAN, Rıza GÜN, Rıza SÜMBÜL, Rıza YAZGAN, Saadet GÜZTAŞ, Sadettin YUMUŞAK, Sabit UÇAR, Sabiha ÇOMAK, Sabiha SAĞIR, Sabine ERDOĞAN, Sabene TOPAN, Sabriye KURBAN, Sabriye TANTAN, Safiye ARICAN, Safiye ASLAN, Safiye TOPKAYA, Salman KARTAL, Salman SAĞIR, Sefa İNCELEME, Seher KILINÇ, Selahattin AKIN, Selahattin KANLI, Selahattin ÖZÇELİK, Selda GÜMÜŞ, Selma COŞKUN, Serpil KARTAL, Sevdâ YILMA, Sevgi KARA, Sevgi TAŞÇI, Sevil ÇALIK, Sevtap KARAKAŞ, Seyfullah ÖZDİL, Sıdika YUMUŞAK, Sinan AYDIN, Sonay KARAKAŞ, Songül ERBİL, Songül KARAKUZU, Suat AMAÇ, Sultan ATANCI, Sultan BOZDERE, Sultan GÜN, Sultan KARAKAŞ, Suna YÜKSEL, Süleyman CENGİZ, Süleyman EMİN, Süleyman HAS, Süleyman TOPAL, Sündüz ÇELİK, Şafak ŞİM, Şahin ÖZÇELİK, Şekila CÜCE, Şahin ERDOĞAN, Şefik EKİNCİ, Şöhretin MERCAN, Şükran DEMİRASLAN, Şule ÇAKIREL, Şükriye DEMİRÇİVİ, Şükür ŞERBETLİ, Şükrü TOPKAYA, Şehriban DOĞAN, Şeref AKIŞT, Şengül AYDINLI, Takim DOĞAN, Tacim GENECİ, Turabi ERBİL, Tülin KARAMAN, Türkân OĞUZ, Türkân AKMANDİL, Ulviye GÜN, Üzeyin ÖZCAN, Vedat DEMİRASLAN, Veli COŞKUN, Veli Hüseyin ERDOĞAN, Veysel YILMAZ, Yeşim GÜZELPİRAR, Yeter KURBAN, Yeter SAĞIR, Hıdır SAĞIR, Yıldız GENECİ, Yıldız TEPE, Yiğit ALBARAS, Yusuf AKINCI, Yusuf DOĞAN, Yusuf SAĞIR, Zehra CAN, Zehra ÖZÇELİK, Zehra DEMİR, Zekiye CÜCE, Zeliha ERDOĞAN, Zeynel AKGÖZ, Zeynep AKGÖZ, Zeynep BAYIR, Zeynep KAÇAR, Zeynep SEVİNÇ, Zühre ALKAN, Zühre KORKMAZ, Zeliha ERDOĞAN.

WEGEN IHRER ÜBERZEUGUNGEN VERFOLGT

Zum Gerichtsverfahren gegen türkische Kommunisten

Am 8. Juni wird in der türkischen Hauptstadt das Gerichtsverfahren gegen den Generalsekretär des ZK der Kommunistischen Partei der Türkei Haydar Kutlu und den Generalsekretär der Arbeiterpartei der Türkei Nihat Sargin eröffnet.

Viele türkische Anwälte kamen nach Durchsicht der 230-Seiten starken Anklageschrift zum Fall Kutlu und Sargin zu dem Schluß, daß dieses Dokument kein juridisches ist, sondern daß es sich eigentlich um eine rein politische Anklage handelt. Daraus macht auch der Staatsanwalt der Republik, der die Anklageschrift ausgearbeitet hat, kein besonderes Geheimnis. Er hatte es sehr eilig, das beginnende Gerichtsverfahren zum „Prozeß des Jahrhunderts“ zu erklären, und zwar in der Annahme, damit beweisen zu können, daß kommunistische Ideen und Demokratie unvereinbar sind.

Auf welche Art und Weise? Wie in der Anklageschrift festgestellt wird, ist das „Grundprinzip des Kommunismus: Tod dem, der nicht mit uns ist. Einen Mittelweg gibt es nicht.“ Lesen wir weiter: „Es gibt weder schlechten noch guten Kommunismus. Der Kommunismus ist eine beängstigende Diktatur, die die Werktätigen ausnützt“, „nach kommunistischer Überzeugung ist jeder talentierte, tatkräftige und unternehmerische Mensch ein Faschist, der sterben muß“ usw., u.ä. Daß solche „Ideen“ mit der Demokratie unvereinbar sind, wird nicht bezweifelt. Aber was haben die Kom-

munisten und ihre Lehre damit zu tun? Die ihnen zugeschriebenen Leitsätze haben mit den tatsächlichen kommunistischen Idealen und Prinzipien absolut nichts gemeinsam.

Was sind die tatsächlichen Ziele der türkischen Kommunisten? Bekanntlich haben die kommunistische Partei und die Arbeiterpartei der Türkei im Herbst 1987 nach der endgültigen Einigung über ihren Zusammenschluß einen Programmentwurf einer Vereinigten Kommunistischen Partei der Türkei veröffentlicht. Darin sind die Ziele präzise formuliert. Als wichtigste strategische Aufgaben werden die Gewährleistung eines umfassenden Friedens und die demokratische Erneuerung der Türkei genannt. Dabei unterstreichen die türkischen Kommunisten, daß es unmöglich ist, daß eine Partei im Alleingang diese Ziele erreicht. Dazu ist eine große Allianz der Befürworter der Demokratie in der Türkei erforderlich. Und um einen Dialog mit anderen Vertretern des politischen Spektrums der Türkei anknüpfen zu können, muß der Partei zumindest die Möglichkeit eingeräumt werden, ihre Ansichten zu äußern.

Und eben deshalb - um zu ermöglichen, daß die neu gegründete Vereinigte Kommunistische Partei in der Türkei auf legaler Basis aktiv werden kann, sind die Generalsekretäre der ZKs der Kommunistischen Partei und der Arbeiterpartei der Türkei nach Vorankündigung auf einer Pressekonferenz am 16. November 1987 ganz offen aus der

Emigration in die Heimat zurückgekehrt. Alles weitere ist den Lesern bekannt - schon an der Gangway des Flugzeuges wurden sie verhaftet.

In der Türkei sprachen sich viele Vertreter politischer Parteien, einflußreiche Presseorgane und Kulturschaffende gegen die Verhaftung von Kutlu und Sargin und für die Legalisierung der kommunistischen Partei aus. Das Europaparlament, viele kommunistische und Arbeiterparteien auf der ganzen Welt, Sozialdemokraten, Sozialisten, Grüne, Vertreter des Zentrums, Liberale, nationale Befreiungsbewegungen, öffentliche Organisationen und bekannte Kulturschaffende forderten ihre Freilassung. Um ihre Solidarität mit Kutlu und Sargin zu demonstrieren, kamen einige Vertreter des Europaparlaments, Juristen und Journalisten in die Türkei. Der bekannte griechische Komponist Mikis Theodorakis stand an der Spitze des Internationalen Komitees zur Rettung von Kutlu und Sargin. Das ZK der KPdSU, eine Reihe öffentlicher Organisationen

der UdSSR und die Bruderparteien anderer sozialistischer Länder traten mit Nachdruck für ihre Freilassung ein.

Die gerichtliche Verfolgung von Kutlu und Sargin wegen deren Überzeugungen stößt auf unser größeres Unverständnis, zumal die Türkei internationale Menschenrechtsabkommen und die Schlußakte von Helsinki unterzeichnet hat, die die Verpflichtung enthält, „die Menschenrechte und die Grundfreiheiten wie Gedanken-, Gewissens-, Religions- und Überzeugungsfreiheit zu respektieren.“

Die Sowjetbürger glauben, daß die türkischen Kommunisten das Recht, frei und offen durch die Straßen ihres Heimatlandes zu gehen, erlangen werden, wie das von immer breiteren demokratischen Kreisen in der Türkei - wie es vom Leben gefordert wird. Wir bringen unsere brüderliche Solidarität mit den mutigen kommunistischen Patrioten der Türkei zum Ausdruck und unterstützen mit Nachdruck die Forderung nach deren Freilassung.

I. KURANOW

Als die Ausgabe schon im Umbruch war...

ANKARA, 6. (TASS). Wie die Zeitung CUMHURİYET berichtet, wandte sich der Verband der zeitgenössischen türkischen Journalisten an die Leitung des Gerichts für Staatssicherheit mit der Bitte, dafür zu sorgen, daß das Gericht ungehindert arbeiten kann.

Dutzende Vertreter europäischer Länder, Juristen und Mitglieder politischer Parteien und Menschenrechtsorganisationen sollen in die Türkei kommen, um den Prozeß im Fall Haydar Kutlu und Nihat Sargin zu verfolgen.

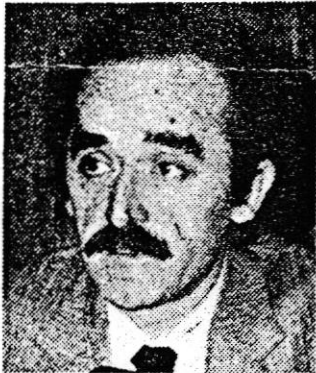
PRAVDA, 7 HAZİRAN'88 (Almanca original baskısı)

31.1.

UZ, 10.6.88

Gericht in Ankara fürchtet beim Prozeß gegen Kutlu und Sargin Protest und Öffentlichkeit

Nach 99 Seiten Anklage wurde der Gesinnungsprozeß plötzlich vertagt

Haydar Kutlu, Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Türkei.

Im November war er mit Sargin aus dem Exil in seine Heimat zurückgekehrt, um die Gründung einer Vereinigten Kommunistischen Partei der Türkei vorzubereiten.

Dr. Nihat Sargin, Generalsekretär der Arbeiterpartei der Türkei.

Bei der Rückkehr wurden beide sofort festgenommen. Sie wurden gefoltert, bevor man die Anklage gegen sie zusammenstellte.

Fotos: Mehmet Werner

Wie hier in Frankfurt fanden am Mittwoch in zahlreichen Städten Solidaritätsaktionen statt. Foto: Huhn

Aus Ankara berichtet UZ-Sonderkorrespondent Wolfgang Breuer

„Sie fürchten die internationale Öffentlichkeit, deshalb dieses Manöver.“ Rechtsanwalt John Bodan aus Großbritannien und seine Kolleginnen und Kollegen aus zehn weiteren Ländern protestieren hier in Ankara am Donnerstag vor der Presse mit scharfen Worten gegen die Entscheidung, den Prozeß gegen Haydar Kutlu und Nihat Sargin zu vertagen - auf den 17. Juni. Vertagung wie Prozeßführung generell seien ein Skandal, das ist die einhellige Meinung der Juristen.

Die turbulenten Ereignisse bei der Prozeßöffnung am Mittwoch machen nicht nur Schlagzeilen in der türkischen Presse, sie finden auch ein „juristisches Nachspiel“ eigener Art. „Wir bringen un-

sere tiefe Besorgnis über die Verschleppung des Verfahrens, über den Ausschluß der Öffentlichkeit besonders am Nachmittag, als Sitzplätze vorhanden waren, über die Behinderung der türkischen Rechtsanwälte ...“ zum Ausdruck. Die „Anklageschrift“ der internationalen Juristen umfaßt 13 Punkte und ist eine erste Reaktion auf ein Verfahren, das nur als Drama zu bezeichnen ist.

Der vorerst letzte Akt des skandalösen Trauerspiels ging am Mittwoch im Staatssicherheitsgericht über die Bühne: Mitten in der Verlesung der Anklageschrift - der Staatsanwalt war gerade auf Seite 99 angekommen -

wurde der Prozeß vertagt. Einen vernünftigen Grund, warum die weiteren 132 Seiten nicht verlesen werden konnten, gab das Gericht nicht an.

Der wahre Grund lag auf der Straße: Hunderte Menschen hatten vor dem Gericht bei der Prozeßöffnung für Freiheit und Demokratie in der Türkei demonstriert, mehr als 70 ausländische Beobachter wollten das anachronistische Verfahren verfolgen - wurden aber zum Teil von der Polizei abgedrängt. Polizisten in Zivil verhafteten sieben Demonstranten aus der Türkei.

Das Regime dachte an einen Prozeß hinter verschlos-

Fortsetzung auf Rückseite

Todesstrafe für zwei KP-Führer in der Türkei?

e. a. a. Athen

Über Leben und Tod führender türkischer Kommunisten und Sozialisten wird derzeit in zwei Strafprozessen in Ankara und Istanbul entschieden. Vor dem Staatssicherheitsgericht in Ankara müssen sich seit gestern Haydar Kutlu und Nihat Sargin, die beiden wichtigsten Führer der in der Türkei verbotenen Kommunistischen Partei verantworten. Sie sollen laut Anklage die „Errichtung der Diktatur einer Gesellschaftsklasse“ und den „Umsturz der Gesellschaftsordnung“ geplant haben. Ihnen droht die Todesstrafe.

Vor einem Staatssicherheitsgericht in Istanbul läuft bereits ein Prozeß gegen den Generalsekretär der kürzlich gegründeten Sozialistischen Partei Yalcin Büyükdagli und seine fünf engsten Mitarbeiter. Auch sie werden beschuldigt, durch ihre Parteigründung den Umsturz der sozialen und politischen Ordnung in der Türkei geplant zu haben. Ihnen drohen Haftstrafen von mehr als 30 Jahren.

Das türkische Verfassungsgericht berät zur Zeit, ob die Gründung der Sozialistischen Partei rechtswidrig war. Entscheiden die Verfassungsrichter für ein Verbot, muß auch allen 25 Mitgliedern des Zentralkomitees der Prozeß gemacht werden.

Die KP-Führer Kutlu und Sargin hatten 1987 im Exil in der Bundesrepublik Deutschland den Zusammenschluß ihrer Parteien beschlossen. Vor den Wahlen im November waren sie in die Türkei zurückgekehrt, um, wie sie erklärten, die Demokratie „auf die Probe zu stellen“.

Sie wurden bei ihrer Ankunft auf dem Flughafen in Ankara festgenommen. Die Festnahmen lösten Proteste in ganz Westeuropa aus. Nach Angaben ihrer Anwälte, von denen einige inzwischen selbst angeklagt wurden, sind sie gefoltert worden.

WAZ, 9.6.88

4201.

Prozeß gegen türkische KP-Chefs

400 Anwälte vertreten die Angeklagten vor Gericht in Ankara

Von BAHÄ GÜNGÖR

waz ANKARA

Unter größten Sicherheitsvorkehrungen hat am Mittwoch vor dem Ankaraner Staatssicherheitsgericht der Prozeß gegen die beiden Mitte November freiwillig aus dem europäischen Exil zurückgekehrten türkischen Kommunistenführer Kutlu und Sargin begonnen.

An dem Prozeß gegen die beiden sowie 19 weitere Angeklagte nehmen mehr als 400 Anwälte als Verteidiger und über 80 internationale Beobachter teil. Kutlu, Generalsekretär der illegalen „Kommunistischen Partei der Türkei“ (TKP), und Sargin, Generalsekretär der verbotenen „Arbeiterpartei der Türkei“ (TIP),

sind wegen Verstößen gegen verschiedene Staatsschutzparagraphen des türkischen Strafgesetzbuches angeklagt. Die mehr als 200 Seiten starke Anklageschrift wirft den Angeklagten u. a. vor, Mitglieder illegaler Organisationen zu sein, den Sturz der türkischen Staatsordnung mit dem Ziel der Gründung eines marxi-

stisch-leninistischen Staates aktiv angestrebt, dem Ansehen der Türkei im Ausland geschadet, separatistische Aktionen gefördert sowie das Nationalgefühl des türkischen Volkes verletzt zu haben. Kutlu und Sargin waren nach ihrer Landung am 16. November in Ankara noch an Bord festgenommen worden.

Westdeutsche Allgemeine

9.6.88

Bestürzung über Nachricht aus Türkei

Monatelang gefoltert

IG-Metall-Ausländerausschuß setzt sich für zwei inhaftierte Politiker ein — Heute Prozeß

FÜRTH — Bestürzung löste eine Nachricht aus der Türkei beim Ausländerausschuß der IG Metall Fürth in der letzten Sitzung aus: Die Generalsekretäre der Türkischen Arbeiterpartei, Nihat Sargin, und der Kommunistischen Partei in der Türkei, Haydar Kutlu, sollen am 8. Juni vor ein Sondergericht gestellt und zu einer lebenslangen Haft verurteilt werden.

Die beiden Parteisekretäre waren am 16. November 1987, in Begleitung einer Delegation westeuropäischer Parlamentarier und Mandatsträger, in ihre Heimat zurückgekehrt mit der Absicht, ihren Beitrag zum eingeleiteten Demokratisierungsprozeß in der Türkei zu leisten, und mit der Hoffnung, daß viele Emigranten, die auch in der Bundesrepublik leben, dann in ihre Heimat zurückkehren könnten.

Obwohl die beiden Generalsekretäre in Begleitung der europäischen Mandatsträger waren, wurden sie noch am Flughafen bei ihrer Ankunft verhaftet und während ihrer monatelangen Haft gefoltert.

Die Fürther Metaller waren vor der Abreise von Sargin und Kutlu in ihre Heimat von Freunden der beiden Generalsekretäre um Unterstützung gebeten worden, weil sie wußten, daß sie in ihrer Heimat „nicht mit Rosen empfangen“ werden. Doch zum damaligen Zeitpunkt wurde die Rückkehr der beiden von den meisten Mitgliedern des Ausländerausschusses nicht als so problematisch eingeschätzt.

Siegfried Pelzer, zuständiger Sekretär für die ausländischen Arbeitnehmer in der IG Metall Fürth, machte in der Ausschuß-Sitzung auch deutlich: „Nicht nur wir Metaller sind wohl auf den Zweckoptimismus einiger deutscher Spitzenpolitiker hereingefallen, die sich auf Kosten der Steuerzahler in der Türkei aufgehalten und bei ihrer Rückkehr von einer Demokratisierung in der Türkei berichtet haben.“

Für alle Demokraten, die sich für den Eintritt der Türkei in die Europäische Gemeinschaft eingesetzt haben, müsse das Vorgehen der regierenden Politiker gegen die linken Parteisekretäre ernüchternd wirken.

Zahlreiche Menschen im Fürther Raum haben mit Unterschriftenaktionen gegen die Verhaftung und Folterung von Demokraten in der Türkei protestiert. Der Ausländerausschuß der IG Metall Fürth hat beschlossen, zukünftig geeignete Solidaritätsaktionen zu unterstützen.

Fürther Nachrichten 9.6.88

Mahnwache vor dem türkischen Konsulat

Mit einer Mahnwache vor dem türkischen Konsulat in der Regensburger Straße demonstrierten gestern Mitglieder der Solidaritätsinitiative „Menschenrechte und Demokratie in der Türkei“ für die Freilassung von Haydar Kutlu und Nihat Sargin, die seit gestern in Ankara vor Gericht stehen. Wie berichtet, hatten Grüne-Stadträtin Sophie Rieger, Hans-Günther Schramm, MdL, und DKP-Stadtrat Herbert Stiefvater die beiden Türken im November 1987 in ihre Heimat begleitet. Bereits am Flughafen von Ankara wurden Kutlu und Sargin, — beide sind Generalsekretäre der Kommunistischen und der Arbeiterpartei — festgenommen. Sie sollen — so die Solidaritätsinitiative — während ihrer Haft mehrfach gefoltert und mit Elektroschocks und Drogen bearbeitet worden sein. Bei einer Verurteilung drohen beiden Generalsekretären mehrere hundert Jahre Haft, möglicherweise die Todesstrafe.

Foto: Guttenberger

9.6.88

Nürnberg Zeitung

Ruth Henke über den Prozeß gegen Kutlu und Sargin

Türkei auf dem Weg nach Westen

Am Mittwoch wurde die Hauptverhandlung im Prozeß gegen Nihat Sargin und Haydar Kutlu vor dem Staatssicherheitsgericht, einer Einrichtung des Ausnahmerechts, in Ankara eröffnet. Die Generalsekretäre der TIP, Nihat Sargin, und der TKP, Haydar Kutlu, waren am 16. November vergangenen Jahres nach jahrelangem Exil in die Türkei zurückgekehrt, um dort die Vereinigte Kommunistische Partei der Türkei (TBKP) legal zu konstituieren. Sie wurden bei ihrer Ankunft am Flughafen in Ankara festgenommen.

Die beiden Gefangenen wurden gefoltert, ihre ersten Verteidiger verhaftet und selbst angeklagt. Inzwischen haben sich mehr als 400 Rechtsanwälte und Anwältinnen Mandate für die Verteidigung ausstellen lassen. Bereits im November hatte das Europaparlament in einer Resolution die sofortige Freilassung der beiden sowie die Gewährung freier politischer Meinungsäußerung verlangt. Kutlu und Sargin hatten vor ihrer Rückkehr in die Heimat betont, daß sie mit ihrem demonstrativen Akt die Diskussion um die Demokratie in der Türkei weiter forcieren wollten.

Die Situation hierfür scheint günstig. Kaum sieben Monate nach den nur durch eine kurzfristige Wahlrechtsänderung und großzügige Wahlgewinne gewonnenen Parlamentswahlen stecken Ministerpräsident Turgut Özal und seine Mutterlandspartei (ANAP) in großen Schwierigkeiten. Er war mit den vollmundigen Versprechungen angetreten, sein Land nach dem Militärputsch vom 12. September 1980 der Demokratie näherzubringen und wirtschaftlich zu stabilisieren. Beides ist ihm bisher nicht gelungen.

Dagegen wächst – selbst in den Reihen der eigenen Partei – die Unzufriedenheit mit seiner Politik. Eine militärische Lösung des Kurden-Problems hat sich als bislang unmöglich erwiesen und zu einem bürgerkriegsähnlichen Zustand geführt. An den Univer-

sitäten gärt es trotz aller „Säuberungen“ der letzten Jahre, und die sozialen Unruhen nehmen angesichts einer Inflationsrate von inzwischen 74 Prozent zu. Der Staatspräsident Kenan Evren, der 1980 den Militärputsch als Generalstabschef angeführt hatte, warnte gar in einer Rede im Mai vor einem erneut möglichen Eingreifen der Militärs.

Streitpunkt Verfassung

Vor allem die 1982 noch von den Militärs verabschiedete Verfassung des Landes ist zum Streitpunkt geworden. Auch konservativen Staatsrechtlern gilt diese als undemokratisch. Die Feierstunde zum 26jährigen Bestehen seines Gerichts in der vergangenen Woche nutzte der Verfassungsgerichtspräsident Mahmut Cuhruk zum Unmut und Erstaunen vieler der anwesenden Politiker zur Kritik an dieser Verfassung. Auf dieser Grundlage waren nach 1980 die mitgliederstärkste Gewerkschaftsvereinigung DISK verboten und die gewerkschaftlichen und politischen Rechte stark eingeschränkt worden. Für große Teile der Bevölkerung besteht ein Verbot der gewerkschaftlichen Organisation, so für öffentliche Bedienstete, Lehrer, Bank-

angestellte oder Arbeiter in wichtigen Industriezweigen wie Kohle und Öl. Trotzdem fanden im letzten Jahr die umfangreichsten Streiks seit über zehn Jahren statt. Es waren gleichzeitig die ersten Arbeitskämpfe überhaupt seit dem letzten Militärputsch. In allen Arbeitskämpfen stand die Forderung nach Demokratie, d. h. einem Arbeitsrecht nach internationalem Standard und freier gewerkschaftlicher und politischer Betätigung entsprechend den Bestimmungen der ILO an erster Stelle.

Die Lebensbedingungen haben sich in den letzten Jahren drastisch verschlechtert. Der Gewerkschaftsdachverband Turk-Is spricht von einem 60prozentigen Kaufkraftverlust seit 1980. Auch die inzwischen fast 30prozentige Arbeitslosigkeit sorgt für weiteren Zündstoff. Angesichts der sozialen Unruhen gestand Özal vor kurzem, daß er seine Partei kaum an der Regierungsmacht halten könne, wenn er nicht wenigstens die Inflation in den Griff bekäme.

Özal hat sich die außenorientierte Wirtschaftspolitik mit einem Exportwachstum von 2,9 Milliarden Dollar 1980 auf 10,2 Milliarden 1987 in Form von hohen Exportsubventionen viel kosten lassen, galt es doch, die wirtschaftliche Anpassungs- und Konkurrenzfähigkeit gegenüber den EG-Ländern zu beweisen. Dieser Strukturwandel und die damit verbundene Um-

verteilung ging vor allem zu Lasten der Lohnempfänger. Ihr Anteil am Volkseinkommen betrug 1987 nur noch 15,5 Prozent, 1977 waren es noch 36,8 Prozent.

Trotz aller Bemühungen Özals ist die Türkei als Wirtschaftspartner für die EG nahezu unbedeutend geblieben. Für Ankara sieht das ganz anders aus. 40 Prozent der türkischen Importe kamen 1987 aus der EG, und 47,8 Prozent der Exporte gingen dorthin. Wenn Özal die im vergangenen Jahr beantragte EG-Mitgliedschaft der Türkei durchsetzen will, muß er nicht nur seinen Haushalt und die Wirtschaft sanieren, sondern sich auch einer politischen Lösung des Zypern-Problems stellen und die türkische Demokratie westeuropäischem Standard näherbringen.

EG wünscht Stabilität

Die Anbindung der Türkei an Westeuropa liegt in beidseitigem Interesse. Die hervorgehobene Stellung des geostrategisch bedeutsamen NATO-Landes Türkei bei der westeuropäischen Finanz- und Entwicklungshilfe entspringt auch nicht so sehr besonderen wirtschaftlichen Interessen, sondern ist vor allem den westeuropäischen Vorstellungen von militärischer Sicherheit geschuldet. Dafür wird von den EG-Ländern eine wirtschaftlich und vor allem innenpolitisch stabile Türkei gewünscht. In dieser Situation wird der Prozeß gegen die beiden Kommunisten Sargin und Kutlu Prüfstein für den Stand der Demokratisierung. Bereits Ende Juni berät der nächste EG-Gipfel in Hannover erneut über eine Mitgliedschaft der Türkei.

Kundgebungen begleiteten den Beginn des Prozesses gegen Kutlu und Sargin

Fast totaler Ausschluß der Öffentlichkeit / Auf 17. Juni vertagt

Ankara (DW-Korr.). Schon nach dem ersten Verhandlungstag ist gestern der Prozeß gegen die beiden kommunistischen Arbeiterführer Haydar Kutlu und Nihat Sargin auf den 17. Juni vertagt worden. Begonnen hatte

Der Stadtteil um den Gerichtshof war weitgehend von der Polizei abgesichert, so daß der Straßenverkehr fast lahmgelegt war. Gleich am ersten Prozeßtag demonstrierte das Regime seine negative Haltung zu rechtsstaatlichen Prinzipien ebenso wie zu elementaren Menschenrechten. Die Verhandlung fand fast unter totalem Ausschluß der Öffentlichkeit statt, die Verteidigung wurde stark in ihrer Arbeit behindert.

Einer der bekanntesten hiesigen Schriftsteller, Yasar Kemal, hatte de-

monstrativ in Anwaltsrobe auf der Verteidigerbank neben Haydar Kutlu, Nihat Sargin und ihren 14 Kampfgenossen Platz genommen und damit deutlich gemacht, daß die türkische Intelligenz in diesem Fall mitsprechen wird.

Erregte Auseinandersetzungen zwischen den Anwälten der Angeklagten und „Sicherheitskräften“ im Verhandlungssaal standen gestern im Mittelpunkt des Interesses der wenigen zugelassenen internationalen Beobachter. Wiederholt hatten die „Sicherheitskräf-

der seit sieben Monaten von der türkischen Staatsanwaltschaft vorbereitete Schauprozess mit anhaltenden Solidaritätskundgebungen für die beiden Angeklagten vor und im Gerichtssaal (siehe Seite 3).

te“ versucht, den Anwälten vorzuschreiben, wo sie sich im Gerichtssaal aufzuhalten hätten. Das setzte sich solange fort, bis sich die Verteidigung entschieden dagegen verwahrte und die Anwesenheit von Vertretern der internationalen Öffentlichkeit, so wenige es auch waren, dem rechtswidrigen Gebaren der Geheimpolizei in dieser Frage ein Ende setzte.

Daß die internationale Solidarität notwendig und hilfreich sei, darin stimmten gestern nachmittag Klaus Fes-

Gestern nachmittag auf dem Wittenbergplatz: Solidaritätsaktion für Kutlu und Sargin
Foto: DW-Gruchot

ke, das von der SEW als Beobachter nach Ankara entsandte Vorstandsmitglied, und der Sekretär für internationale Verbindungen der SHP, Türker Alkan, überein. Die weitreichenden Einschränkungen von Versammlungsfreiheit und Organisationsfreiheit ließen dem türkischen Volk nur wenig Möglichkeiten, im Land selber eine kraftvolle Protestaktion durchzuführen, äußerte der Funktionär der Sozialdemokratischen Volks-

partei der Türkei. Gemeinsamkeit bestand auch darüber, daß die Menschenrechte in der Türkei „mit Füßen getreten“ werden, so Klaus Feske in Auswertung der rund eindreiviertelstündigen Unterredung.

Türker Alkan stimmte zu, daß die Bedeutung des gestern begonnenen Prozesses mit darin bestehe, daß der Diskussion um Demokratisierung der Türkei weitere Impulse verliehen würden.

Mahnwache für Menschenrechte

In der Türkei beginnt heute vor dem Militärgerichtshof in Ankara der Prozeß gegen die aus dem Asyl in ihre Heimat zurückgekehrten Generalsekretäre Haydar Kutlu von der Türkischen Kommunistischen Partei und Nihat Sargin von der Türkischen Arbeiterpartei. Das Schicksal der beiden Heimkehrer, denen die Todesstrafe droht, nahm die „Initiative für den Schutz der in die Türkei zurückkehrenden Emigranten“ zum Anlaß, vor dem Haus der Bürgerschaft eine Mahnwache zu veranstalten. Die Mitglieder forderten auf Plakaten die Freilassung der beiden Todeskandidaten und die Wiederherstellung von Demokratie und Menschenrechten in der Türkei. Die Bremer wurden in Flugblättern aufgefordert, sich für diese Ziele einzusetzen. (eb)

Foto: Jochen Stoss

Weser-Kurier 8.6.1988
(Bremer)

Gestern vor der Bürgerschaft: Türkische Oppositionelle weisen mit einer Mahnwache auf den Beginn des Prozesses gegen die Generalsekretäre der türkischen Arbeiterpartei und der türkischen kommunistischen Partei in Ankara hin.

hm

TAZ 8.6.1988
(Bremer)

HANNOVER, 8.6.88

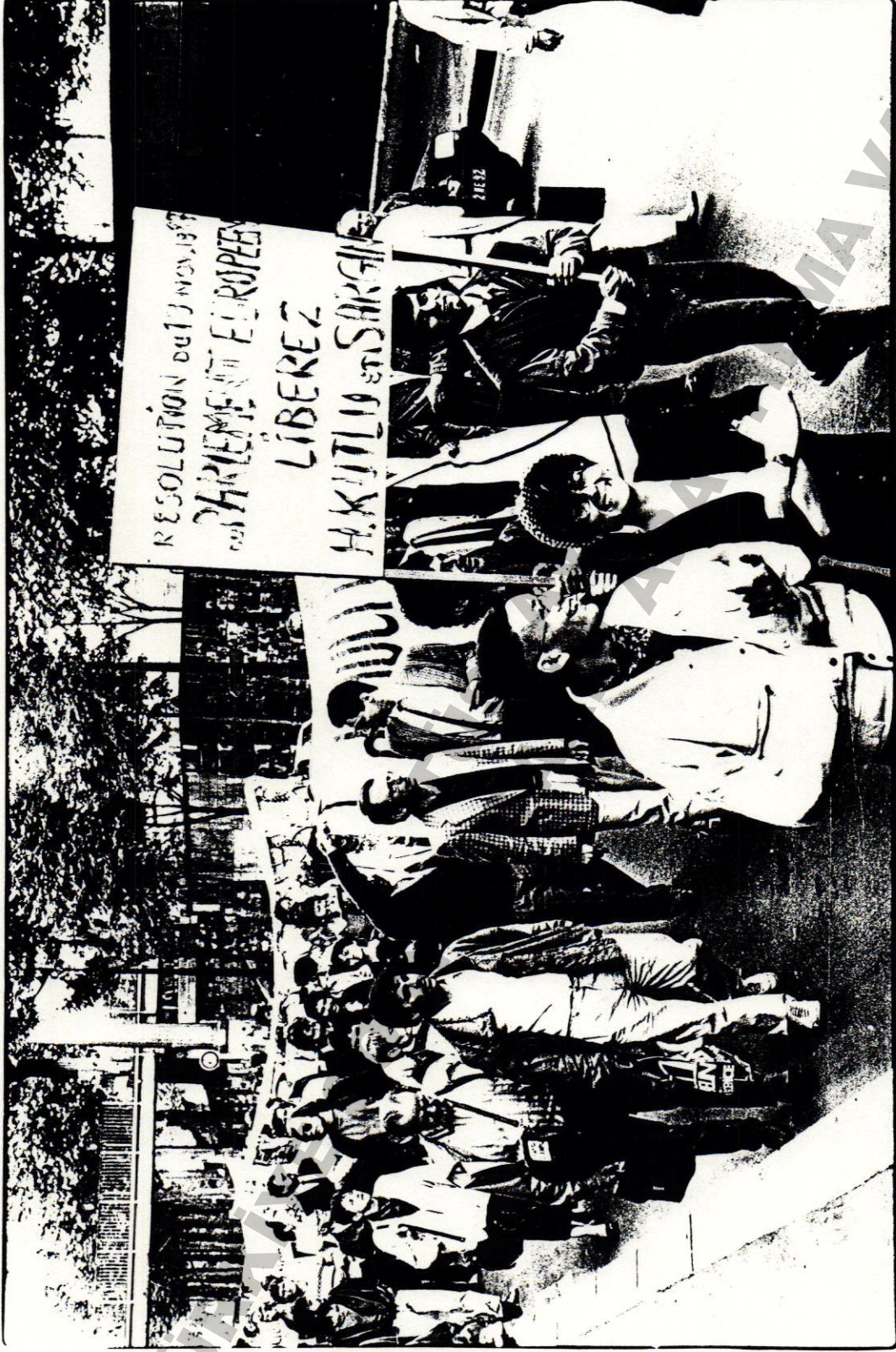
STUTTGART, 8.6.88

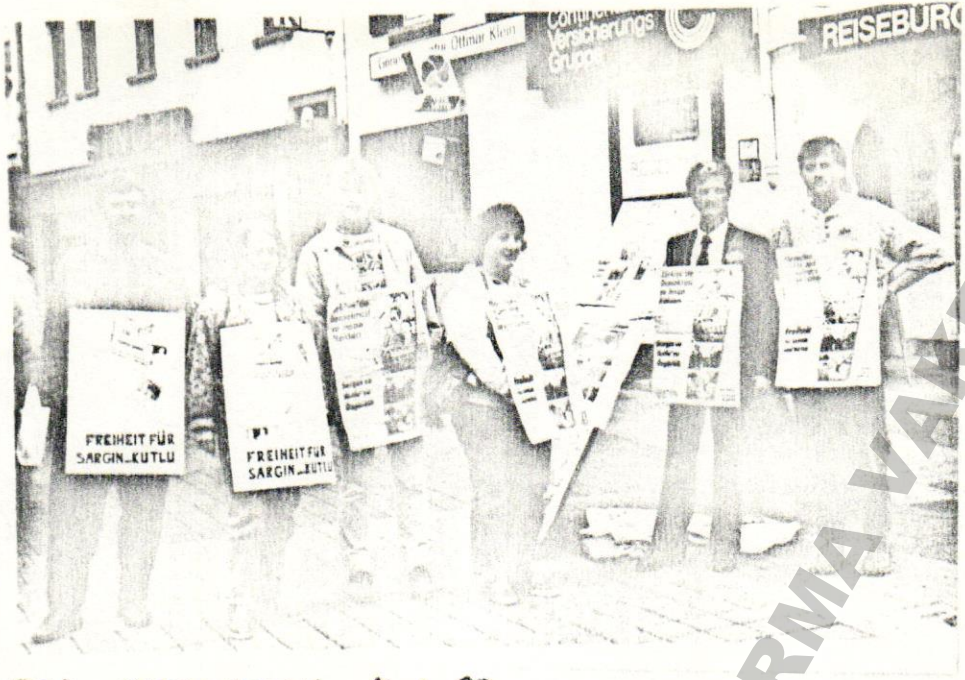
STRASBURG, 8.6.88. TC BAŞKONSOLOSLUĞU ÖNÜ

HAMBURG, 11.6.88 «HEARING»

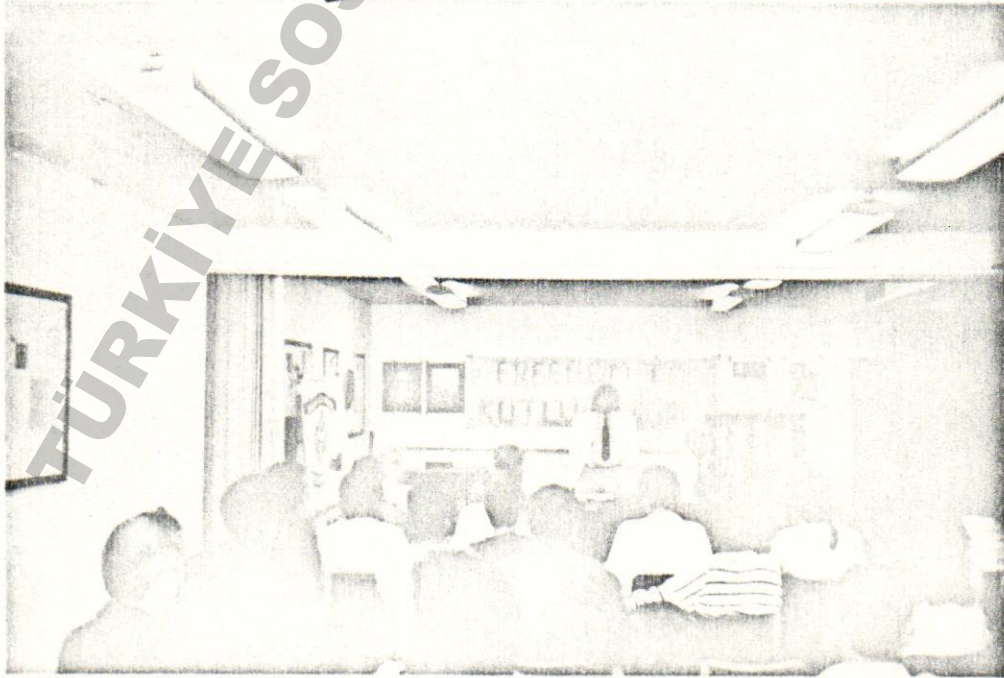
PARIS, 8.6.88 "HAKU TLU VE SAREN'A ÖZGÜRLÜK" yürüyüşü

BAD KREUTNAH, 8.6.88

DÜSSELDORF, 8.6.88

AVUSTRALYA, 8.6.88

STUTTGART, 8.6.88

HANNOVER, 8.6.88

1

To the Chief Public Prosecutor's Office
(by hand of Prison Prosecutor's Office
or the Defence Attorneys)
ANKARA

I would like to report a crime because of the illegal practices against myself during the period I was held in detention at the 1st Branch of Ankara Public Security Department which conflict with the current Constitution and contravene the Universal Declaration on Human Rights.

The incident is the following: Nihat Sargin, Secretary General of the Workers' Party of Turkey, and I landed at Ankara Esenboga Airport on 16 November 1987. We returned to our country on our own free will and open to any legal action against ourselves. Our purpose was to make efforts for the emergence of conditions for legal activity in line with the ideas we believed in.

Despite our intention and purpose to work legally, we met illegal practices and torture.

We were taken from the airport as if we were being kidnapped. I was blindfolded tightly with a specially prepared bandage on the road. This order was given by a superior through a wireless so loudly as I could hear.

I was taken out of the vehicle at a place I did not know. I noticed that the policemen who brought me from the airport to the building were extremely excited.

I later discovered that we were at Ankara Public Security Department.

For some time I was taken around the building blindfolded. Later I was taken into the lift. I counted by way of sounds, I think I was taken to the 6th or 7th floor.

After my belongings were taken and registered, a person who was told to be a doctor checked if I had any signs of injury on my body.

Later I was taken to the place where I was going to stay. They took the bandage off my eyes there. The place I saw was like this: From the incoming noise of vehicles one could understand that it was looking down the main road. The windows had iron bars and were painted so that it was impossible to see outside.

There were five cells in a row inside the room. The width of the cells was such that one could only bend his knee, and each could only accommodate one person. This room had tables away from each other, a chair and benches along the wall to sit.

We were asked to take off our clothes, and were told that we were going to put on work garments to protect them from dirt.

I was held in this room for ten days sleepless, sitting on the chair only. With the exception of short periods I was always blindfolded. I was taken to toilet also like this.

There were also interrogation chambers at the place where I was staying. I was interrogated continuously for 24 hours with short breaks. The interrogators consisted of three groups. When one of them completed their working time, the next ones were doing the interrogation. The interrogation was cut off only when I was no longer able to speak.

I was given a list of interrogation comprising over fifty questions. When I studied them I saw that these questions contained a purpose exceeding a normal statement. Whatever answer I give the existence of these questions in my statement alone implied slander against my party. I told that I was not going to answer these questions.

After fortyeight hours they told me that the detention period of fifteen days was extended.

After some time, I think 6-7 days after my detention, I began to feel numbness from time to time other than sleeplessness.

When I paid attention I saw that this situation took place at the beginning of interrogation. I then realised that I was being drugged. I also told them so. I think they were putting it into the tea. Once I did not drink the tea. I let it cool. The tea was smelling like I never felt before.

On the other hand, during my interrogation I overheard the interrogation of Nihat Sargin for several times. They were ill-treating and pressurising him. Sargin's voices was not normal, the words were being swallowed.

I told my interrogators that I wanted to see Sargin, that I was concerned about the safety of our lives, that this interrogation was not legal and for this reason I was not going to give a statement. Following this the director of the 1st Branch came. I told him that I was going to give statement before seeing Sargin. He, in turn, said that he could show him during sleep but I should give statement in the framework of questions asked. I refused this.

During an interrogation I heard Sargin's voice again. It was the same. I told that I wanted to see him at that very moment. They refused. I said, "I understand you want me to hear these voices, you mean to say that this will go on because I refuse to give statement."

I was told, "I will show him as soon as you give the statement we want. He has nothing. He is always sleeping."

Following this, both for this reason and for getting rid of the drug I was being given I decided to go on hunger strike. However I gave it up on the account that I would be further weakened.

I prepared my own statement in manuscript instead of replying the questions I was asked. I gave it. However, they did not again respond to my request to see him. Neither was the statement I gave accepted. They asked me to expand it.

I was told; "We will not let you get out from here like a hero. The order is coming from above. You will reply to the questions we want. We know how to get this from you." I told them that I did not have an intention of becoming a hero, but I could not answer the questions that I did not know, also that I had a political objective and it was impossible for me to contradict with it, and on the other hand I would not also let my party to be smeared. I told that I wanted to make a petition to the Chief Prosecutor of the State Security Court. It was turned down.

I gradually began to have difficulty in thinking and speaking. For this reason I asked for a doctor. This, too, was not answered. But I had a problem for a short while prior to this situation. My heart was not well. I had to[d] them about this. Then a doctor was brought. I was scanned. The blood pressure was not normal. But it was reported that there was nothing serious. My detention period had exceeded a week. After I requested a doctor they told me that I was not going to be allowed to sleep. They took me to a luxurious room. When I had slept for about an hour I woke up with camera shots. However, I was feeling dizzy and numb. I could prevent them from taking pictures. I did not sleep again. I told them that I wanted to get out from there to go to my previous place. They took me away. Sargin and I were brought together back to this luxurious room just before going to the Office of the Prosecutor for the State Security Court.

Unfit that time I sat for more than ten days on a chair and blindfolded. I was being taken to the toilet blindfolded. Only twice was I given the opportunity to lie down for short periods in the cell.

The interrogation was prepared with many-sided aims in mind. If I refused to give a statement they were going to use this against my wish to work legally. If I was going to give a statement, it could only be in line with their wish. In the end I did give a statement, but not as they wanted. Secondly, they wanted to put us down, portray us to the public opinion as crushed. During each interrogation and following torture they were asking "do you regret to have come, were you expecting that these were going to take place?". I, in turn, said that I did not regret. They said again during the interrogation "all these would not happen if you wanted to establish another party instead of a communist party, your case will be easier if you give up". Thirdly, they openly told me "we will carry out an operation against the Communist Party of Turkey, we have been preparing for some time; this will be done whether you give names or not. If necessary, we can extend your detention period to 60 days by requesting separate detention periods for each offence. We are going to confront you with those under arrest (in detention)."

They insistantly requested the diagram and list of the structure in Turkey (was read some statement and given names on this basis. Once I was shown a party diagram. Although certain names caught my eye, I was not allowed to see this diagram any longer. During interrogation, when I felt numb because of drugs, they tried to put their information, the names they knew, into my mouth, and to put them down as if I had told them. They also tried to extract statements based on the names of those previously arrested and then released. I talked about those I knew among the names contained in statements of who have been arrested and gave a statement about me. But I pointed out that these were the names I knew from previous statements, and that was all. The names contained in my statement in this fashion are the following:

Toyyun Eraslan - in my police statement I am telling that I am not clearly sure whether he is a party member and that I do not know what he is doing now. I said that a responsibility called 'Turkey Responsibility' did no longer exist in our party.

The name of Yusuf Kitik is the same. I can be understood from my police statement that I do not know if he is a party member either. When my statement was being written he was put down as the person responsible

for Istanbul. I objected and said "It was written at the beginning of my statement that such a responsibility does not exist, this is a contradiction". Consequently it was written in brackets that hge may be responsible for an organization.

The other names i.e. the names of Huseyin Bas, Mustafa Bal, Cemal Bagcilar, Ali Eris are all the same.

I think that a name cited as a possibility sufficiently proves in what condition I was. In my police statement there is neither any other name nor a new organizational diagram that can result in arrests. For I do not know. Again, in order to prove the occurrence of oppression and torture I cited a sportsman's name or completely fabricated names as well. I also told them that I was being forced to speak about untrue things in order to stop the torture and drugging. This I stated openly.

Throughout my interrogation I was asked names, most of which I did not know, which I heard for the first time. Especially from amongst highly-placed bureaucrats, intellectuals, lawyers, politicians, trade unionists certain names were referred to me as members of the Communist Party of Turkey. Among them I can remember lawyer Atilla Coskun, Unity Lawyers Bureau, Petro-chemical Workers Union President Cevdet Selvi, certain names from the Automobile and Metal Workers Union that I don't know, Rahsan Ecevit as alleged to be a member of the Progressive Women's Organization and henceforth of the Communist party of Turkey, journalist Suleyman Cosku, Hasan Fehmi Gunes, etc. I strictly denied these. They also insisted on the personnel of the magazines Alinteri, Gün, Bilin-Sanat.

The issues around which they pressed me to give a statement in line with their wishes were the following:

- 1) From which quarters did you receive guarantees for the return to the country, are there such people in or around the government? Who are they?
- 2) Economic and political relations and activities of the Communist Party of Turkey with socialist countries.
- 3) CPT's sources of income, technical affairs, military wing.
- 4) 1986 National Conference inside the country and delegates
- 5) The diagram of CPT's present structure inside the country, its responsables (they particularly insisted on Istanbul, Ankara, Eastern Anatolia).

Because I did not answer these questions as they wanted they resorted to heavier torture than sleep deprivation.

The fourth aim of the interrogation had a long-term nature. Especially when the interrogation was being carried out by giving drugs they asked questions in a way so that they could later be linked to each other, and they taped them. I noted that the following question was being asked insistently: "Did you have any meetings with Sargin between the two of you, without Boran?" I had not. Although I told so this question was asked several times. It was even added to the list of questions in hand-writing.

The tortures inflicted on me because I refused to give statements in the way they wanted are the following:

- I was interrogated blindfolded, deprived of sleep, sitting on a chair for ten days.
- I was forced to stand naked on a cement floor.
- I was given punishment of standing on my feet for hours, without being allowed to sit, blindfolded and dressed.
- Hanging: they applied this torture about ten days after my detention. Before hanging, I was exposed to powerful jets of cold water for a period I have no idea about. I was sleepless and drugged. After cold water I was put into a position of hanging.
- Several days later I was taken to the torture chamber again. I was put into a hanging position again. This time my sexual organs and my hand were connected to electricity. Before applying electricity all my body was made wet. Electricity was given while I was in a hanging position and wet. They were making intervals, asking questions, asking names, and listing names themselves.
As a result of giving electricity the top of my right hand got burned. It became red and swollen. Following this they rubbed a special medicine for two days and got rid of the marks.
- They gave drugs. They did this after electric shock torture as well as before interrogation. After a torture, while I was sitting, I felt a needle going into my left leg. After a short while some warmth began to spread inside me. I said "you drugged me". One of them stepped on the tips of my toes. I was feeling it, but was unable to move my leg back. In the meantime the interrogation was going on. For some time I became unable to speak. They said "take him, but do not allow him to sleep". At that time I had fully lost control. But I was not completely unconscious. I don't know for how long I sat on the chair. After a while the numbness disappeared. My consciousness became fully active. I recovered my senses. Later the interrogator came and told me that I should be taken into the cell and sleep.

While giving statements to the police I tried to document that I was tortured. I was asked the names of our party's political bureau and central committee members. However, I said that I was going to answer that question at the end of the interrogation. For I could answer that question if my statement were taken under normal conditions. Our Central Committee had decided to publicize the party leadership. The party leadership in Western Europe was in essence known. However, as the interrogation was carried out under pressure and torture, I replied this question with the aim of proving the torture. It was so that every party member could understand that the list I gave as the leadership was untrue, that I was under pressure. I stated this situation at the office of the prosecutor for the State Security court. I had included in my statement that I was tortured. With the same aim I listed untrue, non-existent names or the names of sportsmen etc.

For example, although at the beginning of my statement the name Zeki Kutluay is cited as someone abroad, at the end of my statement it is among those inside the country.

also video-recording was carried out at the police against our will.

Dear prosecutor, at the beginning I had not intended to explain the torture at length. However, I felt it necessary to explain comprehensively as the oppressive methods applied on us are still going on.

I protest against this situation which conflicts with human dignity. We have not been crushed. My statement is there. We will continue with the struggle for democracy. Justice should make its voice heard for the sake of the future of democracy.

I believe in this. I believe that necessary action will be taken on my report of crime.

With regards

Nabi Yagci

7 December 1987

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VEKEFİ
TÜSTAV

Seumas Milne on wives' pleas to Mrs 'Ozalite' Thatcher

Tortured hope

IF Yildiz Sargin and Cicek Yagci expected Mrs Thatcher to raise the cases of their husbands — who are currently awaiting trial in Ankara on charges of trying to establish a new legal Communist Party — on her visit to Turkey last week, they must have been disappointed.

"I'm sure he is doing everything he possibly can to see that full human rights are enjoyed in Turkey," Mrs Thatcher purred when asked at if she had raised the subject of the Turkish regime's detention and torture of political opponents in her discussions with the Prime Minister, Turgut Ozal.

Of all the Western governments to which the two women have appealed since Nihat Sargin and Haydar Kutlu openly returned to Turkey from political exile last autumn, the response has been chillier only in Washington. The British Prime Minister even went so far as to call herself an "Ozalite".

Sargin and Kutlu are the general secretaries of the Turkish Workers' Party and the Turkish Communist Party respectively, both of which are banned. They went home a couple of weeks before last November's elections to force the pace of democratisation in Turkey, the only country in Europe and the only NATO state where the Communist Party is still illegal. They were arrested at the airport, reportedly tortured and now face sentences of up to 500 years each.

Yildiz Sargin describes her reaction to the two general secretaries' decision to return to Turkey as one of shock, anxiety and fear. "But we accepted and respected that decision. We expected things would happen to them, but I didn't expect that they would be tortured. My husband is 60. He is too old to be tortured."

Cicek Yagci is more circumspect. "It was a party decision which I thought right, but obviously I was anxious about the prospect." A week after the two men arrived home in a blaze of publicity, Mrs Sargin telephoned the public prosecutor, Nusret Demiral, to ask why they were being held so long without charge. "He told me the interrogation was taking time, and it was then I started to suspect they were being tortured."

Both men have petitioned the Prime Minister in protest against their physical abuse in detention, which the government denies. "I have been married for 33 years, and I know my husband is not lying," Yildiz Sargin comments. "He now suffers from pains in his shoulders and the specialist who examined him protested to the authorities that it had been caused by mechanical suspension of the arms behind the back."

Haydar Kutlu told his lawyer that he was given electric shocks to the genitals and has written to his wife that he has since had heart tremors. Two of the men's lawyers have now

been arrested and will now be part of what Demiral calls "the trial of the era".

Both women escaped from Turkey in the months following the coup in September 1980 which brought the military regime to power. Yildiz Sargin had been a lecturer at Istanbul University. Cicek Yagci was a political activist in the Turkish women's movement. "I was a member of the Progressive Women's Organisation. We were fighting for equal wages for equal work, child care facilities and better maternity leave. The organisation was suspended in 1979 by the martial law command, and after September 1980 hundreds of our members were detained and tried," she recalls.

Since last November, the two women have written to hundreds of political leaders, writers and artists inside Turkey and throughout the world to appeal for their husbands' freedom and for democratic rights in Turkey. Several West European governments have backed their campaign. They are now trying to arrange a meeting with the Foreign Office. "Britain describes itself as a free and democratic country," Cicek Yagci says, "and I would have expected Thatcher to have raised what is a clear violation of human rights in a country with which it has close links."

They explain how the two party leaders were encouraged in their action by the Turkish Prime Minister's remark that political refugees would be wel-

Cicek Yagci (left) and Yildiz Sargin. PHOTOGRAPH: GRAHAM TURNER

comed home and by the official parliamentary ceremony held when the exiled president of the Workers' Party and former MP, Behice Boran, died last October. After her body was flown back to Istanbul, 25,000 people braved the riot police to join the funeral procession.

"They held a press conference to announce their decision to go back and they said openly

they wanted to set up a legal Communist Party," Yildiz Sargin says. "Turkey is our country and my husband wants to live there. What is wrong with that?" Since the two men's return, their parties have decided to send home more of their leading exiles. Whether the two women go themselves, in Cicek Yagci's words, "depends on the turn of events."

Guardian, 14/4/88

BRIEF INFORMATION ABOUT THE INDICTMENT PRESENTED TO THE
ANKARA STATE SECURITY COURT BY THE PROSECUTOR AGAINST THE TWO
GENERAL SECRETARIES MR.KUTLU AND MR.SARGIN

According to the Turkish Penal Code the following punishments are claimed for Kutlu and Sargin in the indictment (no.1988/12) presented to the Ankara State Security Court by the prosecutor:

"Suspect Nabi Yağcı (Haydar Kutlu) - Responsible for leading two illegal parties;

(a) Being the general secretary of the Turkish Communist Party (TKP)

(b) Attempt to found United Communist Party of Turkey (TBKP)"

(Indictment page 1)

"Suspect Nihat Sargin - Responsible for leading two illegal parties.

(a) Being the general secretary of the Turkish Workers' Party (TİP)

(b) Attempt to found United Communist Party of Turkey (TBKP)"

(Indictment page 3)

According to the crimes claimed above the prosecutor demands that the two general secretaries should be punished according to the article 141/1 of Turkish Penal Code. (Indictment page 3 and 5)

The prosecutor states in his indictment that the two general secretaries, "should be punished according to the article 142/1-6 of the Penal Code since they committed crimes by making communist propaganda." (Indictment page 2 and 5)

"They should be punished according to the article 140 of the Penal Code because they have discredited the authority and the prestige of the state outside the country." (Indictment page 2 and 5)

"They should be punished according to the article 158/2-3 of the Penal Code because they have insulted The President of Turkish Republic by means of publication(media)." (Indictment page 2 and 5)

"They should be punished according to the article 312/2-3 of the Penal Code because they openly praised an action forbidden by the law." (Indictment page 2-5)

"They should be punished according to the article 159 of the Penal Code because they insulted the moral personality of the government and the Turkish Republic by means of publication(media)." (Indictment page 2-5)

Although the two general secretaries have openly and publicly declared that they have returned voluntarily to their country with the aim to found the United Communist Party of Turkey "legally",

the UCPT which is not founded yet is shown as an illegal party in the indictment by the prosecutor. Thus such an interpretation that the two general secretaries are leading members of the two illegal organizations means that they are in danger of being tried for their lives according to the article 141 of Turkish Penal Code. Besides, the two general secretaries are accused of violating the article 142 "by conducting propaganda in order to spread the ideas and thoughts of their parties", accused of violating the article 140 "by discrediting the prestige of the state abroad through declaring that the basic human rights are systematically violated in Turkey and the regime is not a real democracy" and accused of violating the articles 158, 159 of Turkish Penal Code "by criticising the President and Government of Turkey." For these crimes, each of the two general secretaries are wanted to be punished between 60 and 500 years of imprisonment.

The two general secretaries are mainly tried by articles 141-142 of the Turkish Penal Code. These two famous articles are adopted from the Italian Penal Code during the period of Mussolini rule. It was claimed that the aim of these two articles is to "protect the state being destroyed by force and violence".

The prosecutor said clearly in the indictment that "The Turkish Communist Party of Turkey had followed various tactics to reach her aim in accordance with time and conditions. These tactics are to make propaganda work, mass campaigns and to accomplish a united front and joint actions which are not generally consisting armed movement and violence." (Indictment page 62)

Yet the prosecutor asks for the implementation of these articles because according to him and the so-called "democracy" in Turkey "to defend a change in the social system and to make propaganda for it" is a crime. It is not right to wait and see the will of the majority of the people in Turkey, "because to wait and see the result will be too late". (Indictment page 15)

The prosecutor describes the communist system in the indictment with the following sentences: "The principal of communism is death to anyone who is not with them. There is no another way. Their tactic is first to take the money from the people with the revolution and weaken them. Secondly, threaten them. According to communists everyone who is talented, initiative and capable is a fascist. He must die. There is no good or bad communism. Communism is a terrible dictatorship which exploits the worker." (Indictment page 16)

As the prosecutor describes "the historical development of communism" in the indictment, he states that "the development of the socialist thought since Plato, is of great importance and this development appeared sometimes as communism, socialism and sometimes as anarchism". (Indictment page 18)

Thus in the indictment two historically opposing philosophical thoughts, communism and anarchism which have criticised each other broadly have been presented, coming from the same origin, namely the ideas of Plato.

The prosecutor even criticises the "states like United States, United Kingdom, France and Italy for not preventing the communist activities in their country" in the indictment and states that "it is an open reality that the activities of the communist parties are not allowed legally in the neighbouring countries of the state which adopted communism and try to spread this system all over the world" implying Soviet Union. The prosecutor even goes further by claiming that "because of the presence of a powerful communist party, Italy does not have a stable power". (Indictment page 18-19)

According to the prosecutor "everybody living within the borders of Turkey is Turkish." Therefore the two general secretaries committed the crime "of weakening the national feelings and segregating the country by speaking about the existence of Kurdish people in Turkey and by defending that the democratic rights of Kurdish people should be acknowledged, conditions should be created for their cultural development and the right for every minority to speak, write and publish in their own language should be accepted. For this reason they must be punished according to the article 142 of Turkish Penal Code." (Indictment page 62, 98)

According to the prosecutor "there are no classes in Turkey but only some profession groups. Since communism takes into consideration the class interests and defends the rights of the working class, it is in contradiction with the state view expressed in the Introduction of the Constitution. For this reason the situation of our country, its social conditions, the strength of religious and national traditions, and also the character of our nation is definitely not suitable for the implementation of communism in Turkey." (Indictment page 54)

According to the prosecutor, the two general secretaries committed the crime expressed in the article 312 of Turkish Penal Code "by stating that the trade-union and political rights of the working class are driven away from their hands and the country is reigned

by a handful of rich people, thus provoking hate and hostility considering class differences".(Indictment page 84)

It is stated in the indictment that the two general sekretaries "discredit the prestige of the state abroad by stating that the regime in Turkey widely conducted torture and violated human rights and by organising protest campaigns in abroad using the trials of DiSK (Progressive Trade Union Confederation) and Turkish Peace Committee. For this reason they should be punished according to the article 140 of Turkish Penal Code." (Indictment page 67)

The prosecutor demands that Haydar Kutlu should be punished because in one of his speeches he has called "Every force who is against dictatorship, everyone who wants democracy to dialog, cooperation and joint struggle for rights and freedoms and for a democratic government" thus "provoking class hostility". (Indictment page 98) According to the prosecutor to demand everyone who wants democracy to unite means to incite class differences and hostility in the society.

The prosecutor stated that " Communist Party of Turkey has conducted active propaganda work against the present regime within and outside the country by organising protest campaigns, meetings and demonstrations for a general political amnesty, the abolition of death penalty, the citiziens deprived of their political rights to be able to fully exercise them, the political refugees to be able to return their country, the abolition of the articles 141-142 of the Turkish Penal Code, to end state control over the trade-unions and mass organisations^{and} the right to strike for all working people". (Indictment page 68)

Consequently Haydar Kutlu is accused of defending the fundamental rights and freedoms and making propaganda for the full implementation of basic human rights. In fact, these demands are not supported only by CPT and WPT, but also they are the basic demands of the majority of the whole legal opposition parties, trade-unions, intellectuals and by everyone who believes in democracy.

These are the main arguments of the indictment on which the prosecutor laid the case "in the trial of the era" speaking with his own words.

PRESS CONFERENCE

Berlin (West), 11.11.1987

Press Statement

We are going to return to Turkey on Monday, 16th November in order to start the preparations to legally launch the United Communist Party of Turkey. The great interest that the announcement of our return has aroused in the public opinion is appreciated by us as an important development for our cause of democratisation.

We do not want to put anybody in a difficult position with this initiative. We wish to make the maximum contribution to the process of democratisation in Turkey. We want all the parties to determine their views on the legal activity of the Communist Party and to discuss this issue with the people on the eve of the general election. With this step, we would like to assist the party that will win the elections, which ever party it may be, in bringing this question onto the agenda of the new Government immediately after the elections. For this, it is necessary to enable that party to consult its policy on this issue with the people during the elections. In this way we think we will be contributing to a healthy functioning of parliamentary democracy.

Certain circles want to misuse our return to the country and our efforts to legally form the UCPT, in order to create new tensions and provoke instability. It is known that these circles have never felt comfortable about solving the problems of the country within the parliamentary system, about the parliament being placed as the highest organ in the political system and about prevailing of democracy with all its rules and institutions. Nevertheless, we urge these circles to keep pace with the contemporary realities and to stop poisoning the political atmosphere with their provocations.

The Government holds the view that "the time and the circumstances are not yet favourable for the legal founding of the UCPT". However, in our opinion, every political force and especially the Government should have a responsibility in contributing to the creation of favourable circumstances now. For, the issue is the question of the future of the political regime, the question of creating a new and democratic political culture and the establishment of a modern, pluralist regime in our country.

We think that a national accord is imperative for a real return to democracy. If a civilised compromise is realised now on the issue of legal establishment of the UCPT, this will also prepare a good basis for the future in solving the country's important problems and will pave the way to the establishment of a new way of political thinking.

The UCPT will be a party with a principle of attaining its immediate and ultimate, all political aims in a democratic way. In the interests of social progress, we are always in favour of a pluralist regime. We advocate a regime where the democratic will of the majority shall prevail. We always object to undemocratic ways, both in coming and staying in power.

Those who allege that we aim class domination, are themselves in favour of continuation of the present domination by a small circle over the vast majority. We, however, defend the interests of our working class, of the nation and of all the people together in harmony. Socialism, which is our fundamental aim, will mean full realisation of social justice and social peace.

As long as our initiative for legally starting the activity of the UCPT is obstructed, it will never be possible to speak of full existence of human rights in our country, and of our country being in deed a European country. The Communist Party's denial of the right to work legally completely contradicts with the Articles 19 and 20 of the Universal Declaration of Human Rights, with the Articles 9, 10 and 11 of the European Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, and with the Article 7 in the 1st Section of the Final Act of Helsinki Conference on Security and Cooperation in Europe, all of which have been signed by Turkey as well. Can there be a genuine democracy in our country without getting rid of these contradictions?

The UCPT will always defend resolutely the rights of the working class, of all who work by brain or by hand, and will support their organisations. For Peace and Democratic Renewal, we will be in a dialogue and cooperation with all the forces who share these aims. To this end, we will work for reaching a national accord and a democratic stability. The UCPT will make every contribution to the development of Turkey's ideological and cultural life. The relations of UCPT with its friends who are in power or in opposition in various countries will strengthen the international dialogue of Turkey. Our struggle for the legalisation of UCPT is not only for our freedom but for the freedom of all revolu-

tionary left forces, of Turkish and Kurdish people, of all democratic forces. This freedom will at the same time create favourable conditions for more advanced unison of revolutionary left forces at various levels.

We can see that our return has even from now contributed to blowing of a fresh wind of democracy in our country. It will not be surprising if those circles who will be unable to stand in the way of this wind, who are afraid of the light of democracy attempt to stir the political situation and to create instability. Bombing of various offices of the (ruling) Motherland Party is an indication of this. However, those who hope to have the democratic forces give up their determined positions with this type of incidents and the fuss made about these are mistaken.

We deem it a humanistic and civic duty to call on all the forces and individuals who wish our country to attain a contemporary democracy, to show solidarity with our initiative.

Haydar Kutlu

CPT CC General Secretary

Nihat Sargin

WPT General Secretary

SARGIN AND KUTLU'S VIEWS ON THE INDICTMENT

ANKARA(BEM)-Dr.Nihat Sargin and Mr.Haydar Kutlu,imprisoned general secretaries of the WPT and the CPT respectively stated that the prosecutor had the death sentence in mind.Kutlu and Sargin expressed their views on the indictment against them in a statement made public by Mr.Erşen Şansal,one of the their defence lawyers.

They said that the prosecutor had tried to bring as many charges as he could possibly do,and through a close examination of the indictment,they worked out lower and upper limits of total sentences.They concluded that what the prosecutor had in mind was nothing less than capital penalty.

According to their assessment,charges against Haydar Kutlu carry sentences from 255 years to 736.5 years or death penalty whereas against Dr.Sargin from 277 years to 826.5 years or death penalty.

The two general secretaries also stated that on the whole the indictment could not be taken seriously and that it lacked legal ground.They added that it was only the reflection of the prosecutor's political views and world outlook.

STATEMENT MADE BY MR SAKALSIZ AND MR KARACA,
SPOKESPERSONS OF THE WORKERS' PARTY OF TURKEY AND THE
COMMUNIST PARTY OF TURKEY ON THE INDICTMENT AGAINST
SARGIN AND KUTLU

ANKARA (BEM) - The indictment prepared for the trial of the General Secretaries of the Workers' Party of Turkey and the Communist Party of Turkey have been made public. Although we could not yet thoroughly examine the indictment, the indications are that the prosecutor of the Emergency State Court has gone beyond the legal framework, he chose to condemn, in the persons of Sargin and Kutlu, the freedom of expression and association rather than two offenders and he aimed to prevail his outdated view that the communist parties are incompatible with a pluralist democracy. In the indictment, not only the Workers' Party of Turkey and the Communist Party of Turkey, but also the communist and

and workers' parties of Western Europe have come under attack.

"Undoubtedly, the trial of Sargin and Kutlu will bring the issue of democracy and human rights to the forefront of public attention in Turkey and in its allies. This trial will not be confined to a legal struggle between the prosecutor and Sargin and Kutlu and other patriots and progressives whose inclusion in the trial has never been understood. This trial will be a battlefield where all those favouring human rights and democracy in Turkey and Abroad will be struggling against those trampling upon them in Turkey. We all have a right to expect the human rights to be triumphant in this struggle.

"On behalf of the Workers' Party of Turkey and the Communist Party of Turkey we call upon the international public opinion to be in solidarity with all the political prisoners in Turkey in order to secure their freedom. Strengthening the solidarity for freedom of Sargin and Kutlu is now crucially important for the struggle for democracy in Turkey."

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARASTIRMALARI
TÜSTAV